

133. 789. 123.24.72.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben hához hordva 3 kor.,
vi. ékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám,
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 2. csütörtök

1. szám.

A csehek Pozsonyban. Hadügyminiszterünk jelentése.

Budapest. A hadügyminiszterium sajtóosztálya jelenti a nemzetiégi megszállásról:
A csehek tegnap este bevonultak Pozsonyba.

Szenet kapunk?

Bécs. Az antantnak egy gazdasági bizottsága érkezett Bécsbe, hogy főleg az élelmezési viszonyokat tanulmányozza. A bizottság innen Budapestre utazik, hogy Magyarországnak szénellátásáról tájékozzódjék.

Középeurópát sürgősen rendezik

Genf. Az Echo de Paris írja: Tekintettel arra, hogy Németországban, továbbá Magyarországon és Ausztriában mind nagyobb számban fordulnak elő rendzavarások és tekintettel a bolsevizmus terjedésének veszélyére, az antant-kormányok elhatározták, hogy a középeurópai államok jövődő sorsáról mindjárt a békekonferencia összehívása után fognak dönteni.

A békekonferencia előkészületei.

Genf. Balfour angol külügyminiszter tegnap Párisba érkezett és Housze ezredessel, az Egyesült Államok katonai megbízottjával tárgyalt és megállapodtak a békekonferencia tervezetének részleteiről. Angol és francia lapjelentések szerint Wilson londoni tárgyalásai során főleg a kártérítés kérdését tisztázták és azzal a megállapodással végződtek, hogy Németország nem kapja vissza gyarmatait. A népszövetség ügyében nincsenek nagyobb ellentétek. Egyébként általános az a vélemény, hogy a békekonferencia hamarabb elvégzi munkáját, mint azt Wilson látogatása előtt hitték.

Francia-olasz ellentétek.

Chiasso. A Corriere éles hangú cikkben foglalkozik a francia kamara legutóbbi ülésével. Azt írja, hogy az egész emberiségre végzetes lenne, ha a francia politika vezetőinek véleménye érvényesülne a békekonferencián. Akkor semmi különbség nem lenne Verzeilles és Bresztlitovszk közt. Franciaország igazi nagyságának nincs semmi köze cárizmus ujjáéledt álmaihoz. Ha a németek inperializmusát az antant zsarnoksága váltaná fel, akkor semmi biztosíték nem akadályozhatná meg az újabb háborút. A Corriere cikkét mindenütt élénken kommentálják. Ugy látszik, hogy a békekonferencia kérdései közül elsősorban a délszláv és olasz vitás területek kérdésében egyre nagyobb az ellentét Olaszország és Franciaország közt. Ez az oka annak, hogy az olasz lapok most támadják Clemenceaut.

Poincaré a békéről.

Genf. A „Daily Chronicle“ párisi munkatársa beszélgetést tartott Poincaré francia köztársasági elnökkel, aki az újságíró előtt az alábbi kijelentéseket tette:

— Wilson 14 pontja összeegyeztethető Franciaország kártérítési követelésével. Wilsonnak a tengerek szabadságának dolgában támasztott követelésével szemben Franciaországnak bizonyos tartózkodást kell tanusítani.

Arra a kérdésre pedig, hogy a francia kormány mit szándékozik tenni a bolsevizmus fenyegető terjedésével szemben, Poincaré így válaszolt:

— Ily bacillusok csak a legyőzött organizmusokra veszedelmesek.

A németek kiűzték Rigát.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A Riga felé előnyomuló bolsevista csapatok katonai tulsulya miatt a német csapatoknak ki kellett Rigát üríteniök.

Az ukránok Lembergben.

Bécs. Ideérkezett hírek szerint az ukrán csapatok többórás heves harcban ismét elfoglalták Lembergét.

A kormány és a választások.

Budapest. Ma délelőtt 11 órakor a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, amelyen a képviselőválasztások rendszerének kérdésével foglalkoztak. A kormány álláspontja az, hogy nem ragaszkodik sem a proporcionális rendszerhez, sem a régi kerületkénti, illetőleg községenkénti szavazás rendszeréhez, hanem azt a rendszert fogadja el, mely jobban biztosítja a mai viszonyok között a választások gyors és nyugodt megtartásának lehetőségét.

A kormány az antanthoz a választások lehetősége végett.

Budapest. A mai minisztertanács hozott határozat értelmében a magyar kormány felszólítást fog intézni az antanthoz, hogy tegye lehetővé a megszállt területeken a nemzetgyűlési képviselőválasztásokat.

**Nagykanizsa
a háboru után**

KARCSAG REZSŐ-nek,
a ZALAI HÍRLAP munkatársának városfejlesztési
tervvázlata . . . . .

Ara 2.50 kor.

— Kapható minden könyvesboltban. —

HIREK.

Szerbek jönnek Muraközbe.

Letenye nincs megszállva.

— Sajtó tudósítónktól. —

Egészen hitelesnek látszó adatok alapján az a hír terjedt ej tegnap délután Nagykanizsán, hogy a jugoszlávok nemcsak hogy a Murán nem fognak átjönni, hanem még Muraközbe is kivonulnak. Ez minden jel szerint valóban így is lesz, de azért Muraköz mégsem fog visszakerülni a magyar impérium alá. Muraközbe ugyanis csak azért vonulnak ki a jugoszlávok, hogy helyüket ott reguláris szerb csapatoknak engedjék át. Egyébként Murakeresztúrnál a Murahid innenső partján álló jugoszláv katonai őrséget visszarendelték a Murán túlra, s ezzel teljesült az az ígéret, amit erre vonatkozólag a csáktornyai jugoszláv parancsnok a legutóbb nála járt parlamenteknek tett.

Ma Letenyéről vett pontos információink szerint tévesek voltak azok a hírek, amelyek Letenye megszállásáról szóltak. E tévedés nyilvánvalóan azon az alapon keletkezett, hogy a múlt pénteken, december 27-ikén három jugoszláv parlamenti érkezett Letenyére, akik csakugyan Letenye megszállásának részleteiről tárgyaltak a község előjáróságával, a megszállásból azonban — valószínűleg a kanizsai deputáció csáktornyai közbenjárása folytán, — nem lett semmi. Két legénységi állományu jugoszláv katona és egy zászlós jött Letenyére, melynek részéről Sándor László ezredes, nemzetőrparancsnok, a községi előjáróság több tagja és Choma Ödön uradalmi tisztartó mentek a parlamenterek kívánságára a Murahidhoz tárgyalni. Ott kijelentette a jugoszláv csapat parancsnoka, hogy egyelőre semmi szándékuk a Murát átlépni és eddig nem is kaptak ilyen parancsot, de ha esetleg mégis jönne ily parancs és kényszerülnének Letenyére bevonulni, oda nem ellenséges szándékkal mennének. A letenyéiek ezzel szemben azt a kijelentést tették, hogy Letenye meg van győződve a jugoszlávok békés szándékáról és nem igen gondolnak fegyveres ellenállásra. A Murához kiküldött letenyéi parlamenterek visszatérve ennek megfelelő módon instruálták Letenye népét. Letenye megszállása azonban mind a mai napig elmaradt.

Tegnap este Csáktornyáról egy jugoszláv tiszti küldöttség érkezett Nagykanizsára az itteni déli vasúti forgalmi főnökséghez. A jugoszláv parancsnokság ugyanis direkt vasúti összeköttetést akar Kotor és Zágráb, valamint Kotor és Prágerhof között. A tárgyalások azal végződtek, hogy a két jugoszláv érdekelt vonatjárat létesítésében megállapodtak. A jugoszláv vonatok azonban Nagykanizsáról indulnak, mert Kotor állomás ahhoz nincs kellőképpen felszerelve.

— Gimnázisták, énekesek, péntek délután 3 órakor ének. Könyvvél jöjjetek! Dr. Lukács József.

— **Városi Néptanácsok — a képviselőtestületek helyett.** A nagykanizsai Nemzeti Tanács legutóbbi üléséből tudvalevőleg feliratot intézett a népkormányhoz, hogy Nagykanizsa város képviselőtestületét, mely egyáltalán nem a város igazi népének képviselete, — még az új városi képviselőválasztások előtt a legsürgősebben oszlassa fel és helyette a Nemzeti Tanácsot bizza meg a városi képviselőtestület felelősséges jogkörének betöltésével. Ez ügyben, — mint illetékes forrásból már jeleztük — a legközelebbi napokban országos kormányintézkedés fog napvilágot látni. Addig is, míg a törvényhatósági és községi közigazgatás újjászervezése megtörténik: a törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városokban a törvényhatósági bizottságoknak, képviselőtestületeknek és ezek összes bizottságainak működését a kormány megszünteti és ezeknek a szerveknek a jogait — a polgármesteri, tanácsnoki és főtisztviselői állások betöltésének kivételével, — a városi néptanácsra ruházza. Az erre vonatkozó néptörvény néhány napon belül megjelenik. Az új törvény szerint a városi néptanács a városi tanács tagjaiból és azokból fog állni, akiket Budapesten a belügyminiszter, más városokban a főispáni teendők ellátására jogosított kormánybiztos — a tanács tagjaival egyenlő számban — a tanácson kívül álló városi lakók közül küld ki. Nagykanizsán 6 tisztviselőtagja van a városi tanácsnak, tehát Zalavármegye főispán-kormánybiztosa (akit szintén még csak azután neveznek ki) 6 delegátust fog kinevezni a nagykanizsai néptanácsba. A Városi Néptanácsok a városi tanácsok és a képviselőtestületek (illetőleg önálló törvényhatósági jogú városokban a törvényhatósági bizottságok) helyébe lépnek. A városi néptanács maga állapítja meg ügyrendjét, valamint azt is, hogy melyik ülése legyen nyilvános és melyik zárt.

— **Kaposvárt is megszállják a szerbek.** Kaposvárról közlik velünk: Jól informált helyről jelentik, hogy a szerb csapatok, amelyek Somogyvármegye egyes déli részeit megszállva tartják, Kaposvár várost is megfoglalják szállni. A megszállás időpontjáról még semmi biztos adat nincsen.

— **Iskolai értesítés.** A nagykanizsai kath. főgimnáziumban a tanítás I. évi január 7-én ismét megkezdődik. A főgimnázium igazgatósága.

— **Orvosi hír.** Dr. Sándor Miklós orvos, urológus és bőrgyógyász január 4-től kezdve rendel Csengeri-ut 15. sz. alatt az emeleten, naponta d. e. 11—1/2, d. u. 4—6 ig.

— A „Haladás” kulturális egyesületben tegnap délután Hirschler Jenő orosz fogságból hazatért jogszigorló tartott előadást a forradalmi evolúcióról. Az előadó végigélte a cárizmu, utolsó éveit és a forradalmat. Az a nézetei hogy az orosz forradalom eszközei és céljai csak a cárizmus okozta elkeseredésből születhettek meg. Ezek az eszközök és célok másféle elnyomatás alatt élt népeknél nem lennének alkalmazhatók. Rámutatott, hogy a bolsevizmust úgy egyes hívei, mint ellenzői csak rosszakaratú minősítik anarchiának. Az előadást nagy tetszéssel fogadták. Az egyesület francia nyelvi tanfolyama pénteken, (I. hó 3. án) d. u. fél 6-kor kezdődik. Az új hallgatók az előadás megkezdése előtt jelentkezhetnek az Egyesület helyiségeiben (Fő ut 24.) A fűtés és világítás költségeihez a tagok havi 6 K, nem tagok 10 koronát fizetnek. Más díj nincs.

— **A menekült közalkalmazottak összeírása Nagykanizsán.** Azok a városi vagy községi közalkalmazottak, akik működésükben való akadályoztatásuk folytán hivatali átlom-

helyeiket felhagyni kényszerültek és jelenleg Nagykanizsán, vagy annak környékén vannak, — saját érdekükben a legsürgősebben jelentkezzenek a nagykanizsai városbázán dr. Kaufmann Lajos városi aljegyzőnél összeírási ívert, amelyet kitöltve dr. Hegymegi Kiss Pál kormánybiztoshoz kell beküldeni.

— **Lólopás a Rákóczi-vendé lóól.** Szilveszter estjén az Erzsébet-ter Rákóczi-vendéglő istállóinak egyikéből elloptak egy ezer korona értékű lovat, mely Rózsás József lókereskedő tulajdona volt. A rendőrség, melyet tegnap reggel értesítettek az esetről, erélyes nyomozással megállapította a lólopás tettesét. Egy időbbször bíróság előtt állott 17 éves suhanc volt a tolvaj, aki beismerte legújabb bűnét es mentsegére csak annyit mondott, hogy három előtte ismeretlen katonai biztatására köötte el a lovat, akik a zsakmány áraból részesevést kértek. A merényteljes ifjú lóolvaj a lovat Mócsi Sándor kiskanizsai szobafestőnek adta el, aki szerinte tudott a ló bűnös eredetéről. Mócsi azonban tiltakozik e gyanúsítás ellen és azt állítja, hogy a futól lólevelet követelt, aki meg is ígerte, hogy azt mára szintén kezébe juttatja. A rendőrség most annak megállapításával fáradozik, hogy Mócsi orgazda-e, vagy csakugyan jóhiszeműen járt-e el, amikor az ezer korona értékű lovat 200 koronáért megvásárolta. A ló egyébként már ismét gazdájánál van.

— **A nős tisztek visszakapják a kauciót.** A hadügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében mindazok a katonatisztek, akik a múltban házassági biztosítékkal nősültek, ezt a kauciójukat visszakapják, ha írásban kérik a hadügyminisztertől.

— **Győr új főkapitánya.** Győr város főispánja dr. Rauló Richard századost, aki az utóbbi minőségében, mint a győri katonai rendőrség parancsnoka hivatóságának sok bizonyosságát szolgáltatta, Győr város rendőrkapitányává nevezte ki.

— **Egy zalaegerszegi nemzetőr halálos balesete a puskával.** Zalaegerszegről közlik: Karacsony este sajnálatos baleset áldozata lett Simon Antal zalaegerszegi nemzetőr. Ugy a rendőrség, mint a nemzetőrség már néhány nap óta tapasztalta, hogy valaki abban leli a kedvet, hogy az esti órákban, a Pipahegy felől több lövést ad le a városra. Ez történt Karacsony este is, miért is az egerszegi nemzetőrök elhatározták, hogy a tettes kikutatására egy járőrt küldenek ki. Mikor az őrző indulás előtt a fegyvereket megtöltötte, Pal József nemzetőr fegyvere véletlenül elsült és pedig oly szerencsétlenül, hogy a golyó a néhány lépéssnyire álló Simon Antal nemzetőrt találta gyomrán, úgy hogy azonnal meghalt. A vizsgálat megindult, de megállapítható, hogy csupán balesetről van szó.

— **Koszorupótló adományok.** Istenben boldogult dr. Neumann Ede főrabbi iránti kegyeletből, az elhunytak nevére létesítendő alapítványra, a már közölteken kívül, folytatósan adományoztak: Dr. Halphen Jenő 20 K, Aczél Pal ügyvéd 20 K, Dr. Aczél Géza 20 K, Goldhammer Karoly 100 K, Grünbaum Zsigmond, Gelse, 10 K, Főútszélendő Kádár Lajos ref. lelkész ur gyűjtemény: Kádár Lajos 20 K, Dr. Eöri Szabó Jenő 10 K, Szendrei Károly ref. egyh. gondnok 10 K, Dr. Hajdu Gyula 10 K, Weisz Adolf 50 K, Dr. Schwarz Adolfné 50 K, Grünhut Pálné 10 K, Dr. Friedl Öljön 20 K, Dr. Rapoch Aladár 20 K, a felső keresk. iskola tanári kara 100 K, Barta Lajos és neje 20 K, Weiser János és neje 50 K, Beutheim Aladár és neje 50 K, az áll. polg. fiu és leányiskola tanestülete 60 K, Berényi

József 25 K, Berényi Árpád 26 K, Pollák Ede és neje 50 K, Pollák Ernő és neje 25 K, Milhofer Ödön és neje 30 K, Deutsch Vilmos és neje 20 K, Samek Mór és neje 10 K, Izrelemi isk. tanító-testülete 50 K, Dr. Brod Tivadar és családja 50 K. (Az adományozók kimutatását folytatólag közölni fogjuk.) A koszorupótló adománykönyv a hitközségi irodában van kitéve, ahol további adományozások bejegyezhetők, vagy telefon útján — 34. szám — bejelenthetők. *Izr. hitközség.*

Heti előjegyzési naptárakat

1919. évre t. üzletfeleinknek önköltséges áron 3 kor. 50 f.-ért szállítunk. Erre igényt tartókat fekerjük, közöljük veünk hány darabot óhajtának. — Gutenberg-nyomda.

Házasság

35 éves rom. kalli. vallású délavasuti altiszt vagyok, a feleségemtől ünhibámon kívül elváltam törvényesen. Nősülni akarok, van egy 9 éves kis leányom, a hozomány mellékes, csak igazi jó feleséget, jó anyát keresek. Igazi intelligens csatából 20—30 év körüli leányt vagy gyermektelen özvegy. Teljes címmel és fényképpel ellátott dupla borítékban Horváth József ujságarus címére Nagykanizsára küldeni.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen nőm elhunytával részvétükkel fájdalommat enyhíteni iparkodtak, fogadják hálás köszönetemet.

Nagykanizsa, 1919. jan. 2.

Zapletál Gyula.

GUTENBERG NYOMDA

Üzletkönyvgyár Vonalozóintézet

NAGYKANIZSA, Csengeri-u. 7. sz.

Minden legkisebb
nyomtatványrendelést
nagy gondal szállit.

Saját gyártmányu üzlet-
könyvek minden nagyság-
ban kaphatók.

TELEFON 41 SZÁM

Zalai Hirlap kiadóhivatala
Hirdetéseket jutányosan felvesz.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben hához hordva 3 kor.,
vüekre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Örtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám,
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 3. péntek

2. szám.

Hadügyminiszterünk jelentése.

Budapest. A hadügyminiszterium sajtóosztálya jelenti a nemzetiségi megszállásról:

Csehek Pozsony mellett megszállták a Duna déli partján fekvő Ligetfalut is, de parlamenterekkel való tárgyalások után ismét visszavonultak.

Délszlávok: Alsólendva környékén délszláv bandák garázdálkodnak.

Románok által megszállt területen lényeges eltolás nem történt.

A tótok „önállósága“

Zsolna. Két hét óta Felsőmagyarország teljesen el van zárva a világtól: magyar újságok nem érkeznek, még a divatlapokat sem engedik be a csehek. A Zsolnára küldött magyar lapokat Ruttkán feltüzelik. A csehek végleges jellegűnek tartják a megszállást: a magyar kormány által kinevezett főispánokat elmozdították és helyükbe zsupánokat neveztek ki. A tótok nem hagnak autonómiát és gazdaságilag függő helyzetbe kerülnek a csehekkel szemben.

Az erdélyi szászok behódoltak a román Impériumnak.

Nagyszeben. A szász Nemzeti Tanács elismerte a gyulafehérvári román nemzetgyűlés határozatait.

A béke ügye.

Ellentétek Wilson és az antant korifeusok között.

Bern. Wilson és Clemenceau között újabb ellentétek mutatkoznak. Wilson Rómából való visszatérése után Párisban még négy hetet akar tölteni. A „Humanité“ jelenti, hogy Wilson és Clemenceau között még súlyos ellentétek vannak igen fontos kérdésekben.

Berlin. A Berliner Tageblatt jelenti Genfből: A párisi lapok közlése szerint Wilson már hajlandó a Lloyd George által képviselt békeprogramot támogatni, viszont azonban Lloyd George is elfogadta Wilson programját a népek szövetségét illetően, amelyet külön nemzetközi konferencián valósítanak meg.

Clemenceau engedékenyebb.

Rotterdam. Clemenceau fogadta a munkástanácsot, mely kérte, hogy állítsanak fel részletes programot, hogy azt idejében a békekonferencia elé lehessen terjeszteni. Clemenceau késznek nyilatkozott arra, hogy a nemzetközi munkáskonferencia számára minden könnyítést megenged. Az általános munkásszövetség elhatározta, hogy nemzetközi szak-szervezeti kongresszust hív össze.

Olaszországban is kezdődik.

Zürich. Olaszországban a helyzet kezd veszedelmessé lenni. Új kormányválság fenyeget. Az olasz lapok támadják az antant győzelmi és imperialista politikáját.

A címek és rangok eltörlése a minisztertanácsban.

Budapest. A tegnapi minisztertanácsban letárgyalták az egyesülési és gyülekezési jogról szóló törvényjavaslatot, melynek lényege az, hogy ezentul egyesületeket alapszabályok bemutatása és jóváhagyása nélkül alapítani, gyűlések pedig minden hatósági bejelentés nélkül tarthatók. Ugyancsak a tegnapi minisztertanácsban elhatározták a címek és rangok eltörlését. **Megszűnik a nemesség, a bárói és a grófi rang, továbbá a méltóságos kegyelmes cím.**

Tizenhét órás minisztertanács.

Budapest. Tegnap délelőtt 10 órakor a kormány tagjai tanácskozássra ültek össze, mely 17 óra hosszat, vagyis hajnali 3 óráig tartott. Délelőtt a burgonya-központ dolgaival foglalkoztak, délután pedig egészen este 9 óráig a választójog ügyéről tárgyaltak s azután hajnalig az adó- és pénzügyi javaslatokról.

Windischgraetz herceg milliós sikkasztása.

Budapest. Az Est értesülése szerint a Burgonya központ ellen megindított vizsgálat kiderítette, hogy az eltűnt 6 millió korona jelentékeny részét Windischgraetz Lajos herceg, a volt közlelemzési miniszter sikkasztotta el. Megállapították, hogy a Burgonya központ igazgatója Miklós Jenő több ízben szivarskatulyában pénzt adott át a hercegnek. A rendőrség a nyomozást nagy eréllyel tovább folytatja s annak még szenzációs fordulatai várhatók.

Szilveszteri borzalmak Pozsonyban.

Pozsony. Súlyos zavargások színhelye volt Pozsony Szilveszter éjszakáján. Az ugynevezett vörös gárdisták mellékutcákban elrejtözve revolverrel kényszerítették a járó-kelőket, hogy értéktárgyaikat adják át nekik. Tiszti járőrök állították helyre a rendet. A tisztek ugyanis a garázdálkodókat minden szó nélkül összelövdözték.

Németek és lengyelek.

Berlin. A Localanzeiger jelenti: A német kormány elhatározta, hogy a keleti tartományok védelmére katonai rendszabályokhoz nyul. Reméli a kormány, hogy Posenben sikerülni fog a lengyelek előnyomulását fegyveresen megakadályozni.

Hadifoglyaink Szibériában.

II.

Hogy a Monarchia szibériai hadifoglyai az orosz békekötés után is Szibériában rekedtek, az a volt osztrák uralom büne, amely 400 éven keresztül Habsburg irányításra Magyarország elnyomására irányzott lörekvésben és tevékenységben merült ki, míg egyébként hadügyi kormányzata és diplomáciája külügyi vonatkozásaiban mindig gyámoltalan együgyű és ostoba volt. Külügyi politikájában semmit sem látott meg, mindig becsapták és mindennel elkésett. Ez a hagyományos osztrák butaság nyilvánult meg az orosz békekötésnél szibériai hadifoglyaink sorsában is. Mikor mi az antantnak a fegyverszünetet felajánlottuk, az antantnak első dolga volt kikötni, hogy hadifoglyai a fegyverszünet életbeléptével azonnal hazabocsátandók, ellenben a mi hadifoglyaink későbbi rendelkezésig nála visszamaradnak. A Monarchia ellenben, midőn a múlt év elején az oroszokkal fegyverszünetet kötött, semmi intézkedést nem tett hadifoglyaink hazaszállítása érdekében, sőt a bresztlitovszki békekötésben is csak a leglagymatagabb rendelkezéseket szabta meg e tekintetben.

Az antant látta ezt már a tárgyalások ideje alatt és sietett ezt a saját céljaira kihasználni. Az antantnak érdekében állott szibériai hadifoglyaink visszatartása, hogy azokat még német győzelem esetében is a béke kötésnél ütőkártyának kihasználja. Csakhamar szervekedett tehát az antant anyagi és erkölcsi támogatásával Oroszországban a cseh-brigád, majd a cseh-szlovák hadsereg. Ezt a németek hamar megneszelték és siettek a saját hadifoglyaikat még jókor hazaszállítani, ami nekik csekély kivétellel sikerült is, de a mi rövidlátó osztrák diplomáciánk gondjait a cseh-amnesztiák foglalták le, s az ő saját dolgával, mint mindig, ezuttal is megkésett. Mire észbe kapott és a szibériai hadifogolyszállítás vonatait megindította, akkorra már a hazafelé özönlő hadifoglyaink hullámai hozzánk aránylag közel, európai területen, szervezett municióval, jól felszerelt cseh-szlovák hadsereggel találkoztak, mely utjukat állta, s a fegyvertelen hadifoglyokat ázsiai területre vissza kényszerítette. Ezzel a mi szegény hadifogoly véreink bőrén szerették meg a csehek az antant előtt az érdeket arra, hogy őket az antant ebben a háboruban az ő oldalukon harcoló hadviselő félnek ismerte el. Mert hát e háboru alatt elkövetelt árulásaikért és kémkedéseikért, ami az ellenség fel fogása szerint is becstelenség, amit csak megfizetnek mint a bérgyilkosságot, még sem lehetett volna őket a hadviselő fél tisztességével megajándékozni. Azoknak a jutalmát Habsburg Károlytól kapták meg amnesztia alakjában.

A jól fizetett cseh-szlovák bandák gazdáik részére olyan alapos munkát végeztek szibériai hadifogoly véreinkkel szemben, hogy nemcsak az európai földet vették el lábuk alól, hanem elzárták tőlük még az európai levegőt is. A világháboru legforróbb napjaiban a cári uralom idején zavartalanul leveleztünk, sőt táviratilag is érintkeztünk Szibériában lévő véreinkkel, igaz hogy bécsi cenzurával súlyosítva, de

hát ilyen jogtalan visszaéléseket már megszokhattunk az osztrák diplomáciától. Mikor azonban Oroszországot levertek és neki békét diktáltak: rosszabb lett a hadifogoly véreink helyzete, mint amilyen a háború alatt volt. Még a velük előbb volt összeköttetésünk, posta és távirdaforgalmunk is megszűnt. Be állt a vak sötétség, a süket hangtalanság és teljes tájékozatlanság, megszakadt minden levelezés. Egyedül ezt hozta nekünk az osztrák hülyeséggel megkötött oroszbéke. . . . y . . . s

HIREK.

— **Muraköz szerb megszállása.** Amiről tegnap hírt adtunk, hogy Muraközből kivonulnak a jugoszlávok és helyüket szerb reguáris csapatok foglalják el, mára már meg is történt. Tegnap délután a délvasut kotor—csáktornyai szakaszának összes állomásait szerb csapatok szállták meg és ezzel egyidőben a jugoszláv katonaság mindenünnen kivonult és Csáktornyán keresztül Varasd irányában elhagyta a Muraközt. Alig huszonnégy órája vannak a szerbek Muraközben, de máris minden tekintetben észrevehető ott a viszonyok javulása. A szerbek ugyanis megérkezésük után azonnal visszaadták a muraközi összes postahivatalokat a pécsi posta és távirdaigazgatóság rendelkezése alá, minek folytán Muraközzel való postai levél és csomagforgalmunk — mely a jugoszláv megszállás óta teljesen szünetelt, — ismét megindult. Még csak a telefon és távirda van a megszálló csapatok katonai ellenőrzése alatt, de értesülésünk szerint rövidesen azt is átadják a szabad forgalomnak. Etikai tekintetben is lényeges különbség van a szerb és a jugoszláv megszállás között. Mig ugyanis a jugoszlávok mindent és mindenkit abból a szempontból ítéltek meg, hogy horvát-e, vagy magyar, addig a szerbeket csak az érdekl, hogy rend és fegyelem legyen a Muraközben, és értesülésünk szerint készséggel hajlandók azokat a magyar érzésű köztisztviselőket is visszaállítani hivatalaikba, akiket a jugoszlávok távozásra kényszerítettek. *Lapzárta*kor hiteles helyről vett információink szerint holnap reggel a szerbek bevonnak Nagykanizsára, amelyet szintén megszállnak. *Murakeresztúrnál a Mura hidjának inmenső oldalán is már szerb őrség áll.*

— **A 20-as gyalogezred megalakulása.** Jeleztük, hogy a hadügyminiszter rendelete folytán az egykori cs. és kir. 48-as közös és a 20. honvédgyalogezredek egybeolvasztják és azok a „20. magyar gyalogezred“ elnevezés alatt folytatják dicső történelmi múltba visszatekintő életüket. A minap történt meg Nagykanizsán a két ezred egyesülése a Sugár-uti volt 48-as laktanyában. A nevezetes aktusnál jelen voltak mindkét egybeolvadó ezrednek összes Nagykanizsán tartózkodó tisztjei, kik előtt *Zsivkovics* Károly 48-as alezredes beszélt arról a vitéz és önfeláldozó küzdelemről, amit a két ezred egymással karöltve ötödfél esztendőn keresztül végzett, majd az egybeolvadás és a testvéri egyesülés magasztosságát ecsetelte lapidáris szavakkal. Ezután megalakult az egyesült ezred zászlóaljainak és századainak beosztása. A 20. gyalogezred parancsnokával *Zsivkovics* Károly volt 48-as alezredes nevezte ki a hadügyi kormány, a zászlóalj parancsnokok pedig *Treiber* Kálmán volt 20-as honvéd alezredes és *Győry* Károly volt 48-as őrnagy lettek.

— **Hetedikén nyílnak meg a kanizsai mozik is.** A spanyol járvány miatt immar egy hónapnál régebben zárva tartott kanizsai mozik tulajdonosai a minap azzal az írásos kérelem-

mel fordultak a városi tanácshoz, hogy a mozikat már ma, vagyis 4 nappal az iskolai előadások megkezdése előtt, megnyithassák. A Tanács az ügyet a városi képviselőtestület közegészségügyi bizottságának adta ki véleményezés végett. A bizottság tegnap délután tartott ülésén foglalkozott a mozikok kérelmével és úgy határozott, hogy ugyanazok az indokok, amelyek az iskoláknak 7 ig való zárva tartását szükségessé teszik, a legteljesebben fennállanak a mozikra vonatkozólag is, tehát a közegészségügyi bizottság ellenzi azoknak korábban való megnyitását.

— **Cavalloni Sándor temetése.** A nagykanizsai főgimnázium eleje virágában elhunyt kiváló tanárának, Cavalloni Sándornak holttestét meghozták Nagykanizsára és azt a temető halottsházában ravatalozták fel. A főgimnázium igazgatósága felszólítja az itthon levő főgimnáziumi tanulókat, hogy Cavalloni tanár temetésére szombaton, január 4-én, délután 3 órakor jelenjenek meg a temetőben.

— **Az Alsólendvát megszálló jugoszláv katonák halálos balesete.** Alsólendváról jelentik: Csendben, minden incidens, vérontás nélkül történt meg Alsólendvára megszállása. A megszálló jugoszláv csapatoknak mégis már egy, állítólag két halottjuk van. Két horvát katoná egy fegyverből ki akart venni egy bennrekedt lötlényt. Közben az egyik olyan szerencsétlenül babrált a ravasz körül, hogy a fegyver elsült, a golyó a másik szájába hatolt és nyomban megölte. A hullát este kocsira tették és Muraszerdahelyre vitték. A hidhoz érve, a kocsis az őrszem kiállítására nem állt meg, mire ez utóbbi fegyvert használt. A kocsis, kit a golyó fején talált, holtan bukott le a kocsiról.

— **Szociáldemokrata földművesgyűlés a kanizsai városházán.** Vasárnap i. hó 5-én délelőtt 9 órakor Nagykanizsán a városház közgyűlési termében 150 község bevonásával szociáldemokrata földmunkás és kisgazdaggyűlés lesz az alábbi napirenddel: 1. Az új államalakulat és a nép érdeke. 2. A földreform, a falu és város békeje. 3. A nép és a szociáldemokrata párt. A gyűlésen csak a községek és szervezeteink által igazolt kiküldöttek jelenhetnek meg. *A szociáldemokrata párt végrehajtó bizottsága.*

— **Leszerelt katonák!** Az eddig befolyt ruhakesztet el fogyott s míg a közönség ismét be nem szolgáltat, kiosztás nincs. Nagykanizsa város közönsége tegyen a legsürgősebben eleget ruhabezolgáltatási kötelezettségeinek. A felülvizsgáló bizottság.

— **Megszűnt vámszedési jog.** A Zala és Somogy megye határon levő keszthelyfenéki hidon levő vámszedés jogáról Festetich Tasziló herceg lemondott s ezt a két megye közönségének engedte át. A két megye a hidat közös

kezelésbe átvette, de kimondotta, hogy a vámszedést nem kívánja a hidon gyakorolni. A kereskedelemügyi miniszter ma értesítette az alispánt, hogy a megyék e határozatát jóvá hagyja.

— **Orvosi hír.** Dr. Sándor Miklós orvos, urológus és bőrgyógyász január 4 től kezdve rendel Csengeri-ut 15. sz. alatt az emeleten, naponta d. e. 11—1/21, d. u. 4—6 ig

— **A hadsereg új jelvénye.** A hadügyminiszter elrendelte, hogy a népköztársaság tényleges szolgálatot teljesítő tisztjei és katonái jelvényvel látassanak el, amelyen a „magyar népköztársaság hadserege“ felirat olvasható. Ezeket a jelvényeket már készítik és remélhető, hogy úgy a tisztiek, mint a katonák rövidesen megkapják. A jelvényt a sapkarózsa helyén és a zubbonyon, illetve a köpenyen fogják viselni.

— **Egy intelligens leány, ki legalább 4 polgári iskolát, vagy kereskedelmi tanfolyamot végzett, könyvkereskedő gyakorlonak felvétetik ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe. Cégtulajdonos Gutenberg nyomda.**

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség II. csoportja tart ma szolgálatot.**

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

Nagykanizsa a háború után

KARCZAG REZSÓ-nek, a ZALAI HIRLAP munkatársának városfejlesztési tervvázlata . . . . .

Ára 2.50 kor.

— Kapható minden könyvesboltban. —

1. Vh. 1919.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a nagykanizsai Járásbíróság 22/1919. sz. végzése alapján a nagykanizsai Délivasut teherpályaudvarán és Tárhszahnál fekvő 208735 kilogramm kerékrépa

folyó évi január hó 4-ik napján délelőtt 11 órakor

legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatni fog.

A venni szándékozók tartoznak bánatpénz fejében 5000 koronát az árverés megkezdése előtt kezeimhez lefizetni. Az árverés a Délivasut teherpályaudvarán veszi kezdetét.

Kelt Nagykanizsán, 1919 január hó 3.

Haán Gyula
bírószági végrehajtó.

Minden külön értesítés helyett.

Mélységes fájdalommal közöljük, hogy a mi áldott, jó szeretettünk

Cavalloni Sándor

nagykanizsai főgimnáziumi tanár, tart. honvéd főhadnagy

Budapesten, 1918 december 30-án, 33 éves korában meghalt. Temetése 1919 január 4-én délután 3 órakor lesz a nagykanizsai köztemető ravatalházából; a gyászmise pedig január 4-én délelőtt 9 1/2 órakor a szentferenczendiek templomában.

Nagykanizsa, 1919 január 2.

Cavalloni Sándorné, Szalay Ida neje. — Szalay Sándor apósa. — Szalay Sándorné anyósa. — Cavalloni Pál, Cavalloni Rezső, Cavalloni József, Könlög Ferenc, Cavalloni Mária testvérei. — Özv. Cavalloni Béláné, Cavalloni Pálné, Cavalloni Józsefné, Tibolt Boldizsárné, Szalay Sz. Sándorné sógornői. — Könlög Ferenc sógora. — Tibolt Boldizsár vőlény. — Szalay Sz. Sándor sógora.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vialékre postán 3-50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám,
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 4. szombat

3 szám.

Hadügyminiszterünk jelentése.

Budapest. A hadügyminiszterium sajtóosztálya jelenti a nemzetiségi megszállásról:

Csehek: Pozsonytól délre Ligetfalunál a Duna déli partját saját csapataink tartják megszállva. A csehek Pozsony—Szőlőson át megkezdték az előnyomulást kelet felé a pozsony—galántai vasut mentén. A Zólyom felől vasuton előretolt cseh csapatok megszállták Losoncot.

Délszlávok: A Mura folyótól északra eső területen fosztogató délszláv bandákat a vend lakosság hátrázott felhívására a nemzetörség és csendörség szétverte és Muraszombatot visszafoglalta.

Erdélyben nem történt lényeges változás.

A békekonferencia előkészületei

Rotterdam. Még nem állapították meg végleg, hogy a békekonferencia január 13-án ül össze. A nagyállamokat 5, a kisebbek pedig 2—3 illeti meg a konferencián. Az Egyesült Államok, továbbá Anglia, Franciaország és Olaszország megbízottai állandó tanácskozásokat folytatnak. A kisebb államok képviselőit csak az őket érintő kérdések vitáira hívják meg. Belgium és Szerbia külön képviseltetik magukat. A románokat az antant szövetségeseiknek tekintik, Oroszország megbízottait azonban éppen csak meghallgatják.

A béketárgyalások programja.

Genf. A lyoni Pragres közli: A békekonferencia munkáját különböző bizottságok között osztják fel. Az egyes bizottságok üléseit Párisban fogják tartani, csak a teljes ülések lesznek Versaillesbe. Külön bizottság tárgyalja a német kérdést, a volt dunai monarchia kérdéseit, a balkáni kérdést és az egyéb problémákat.

Wilson Olaszországban.

Chiasso. Wilson utazása Olaszországban valóságos diadalmenet volt. Olaszország első üdvözlését Wilsonnak Bardonechia állomáson adták ki. Az olasz király az udvari vonatot küldte Párisba Wilsonért. Az első olasz vasuti állomáson az udinei herceg és a washingtoni olasz követ fogadták az elnököt ünnepélyesen. Wilson vonata fél 3-kor érkezett Turinba, 6 órakor pedig Genovába, ahol Fiumei küldöttség csatlakozott hozzá, mely arra kérte, hogy Fiumét csatolják Olaszországhoz.

A cári család drámája.

Genf. Lwow herceg borzalmas részleteket beszél el a cári család tagjainak kivégzéséről. Valószággal darabokra tépték

őket, úgy irtották ki a volt cár családját. A szobának, ahol a cárevicset agyolítotték, egyetlen falában 35 revorverlövét és számos szuronydöfés nyomalt számlálták meg. A feldarabolt hullákat egyáltalán nem lehetett felismerni.

A Ganz-gyárat szocializálták.

Budapest. A Ganz-gyár igazgatósági épületében ma délelőtt 11 órakor Köglér Gusztáv vezérigazgató előtt a munkások egy küldöttsége jelent meg és kérte őt, hogy az ígért 200 koronás ruhasegélyt azonnal utalja ki. Ezt a vezérigazgató megtagadta s kijelentette, hogy az igazgatóság jelenleg nem rendelkezik annyi pénzzel, amennyi elég a ruhasegély kifizetésére. A deputáció ez tudomásul vette, lement a munkásokhoz, kik pár pernyi megbeszélés után zárt sorokban az igazgatósági épület elé vonultak s azt körülfogták. Az igazgatók látva a munkásság felvonulását, egy mellékkapun át elhagyták az épületet, hova erre bevonultak a bizalmiférfiak és keresték a vezérigazgatót. Mikor őt nem találták, a bizalmiférfiak kijelentették a munkásoknak és tisztviselőknek, hogy a régi igazgatóságot nem ismeri el s azonnal új igazgatóságot választanak. Meg is választották az új vezérigazgatót. Ezenkívül két munkást is delegáltak az igazgatóságba, kik kötelesek az igazgatóság munkáját ellenőrizni és kiküldöttek egy tiztagu ellenőrző bizottságot, mely a munkások és tisztviselők munkáját ellenőrzi. A munkások tiztagu küldöttsége felkereste a kereskedelmi miniszteriumban Méhely államtitkárt s rákérték, hogy a gyárba küldjön ki kormánybiztos és könyvszakértőket annak megállapítása végett vajjon tényleg nem volt-e pénz a segély kifizetésre.

Az államtitkár megtagadta a kormánybiztos küldését, de az igazgatóságot elismerte s ígérte, hogy eljár a Magyar Általános Hitelbanknál, mely a gyár ügyét intézi, az irányban, hogy ez is ismerje el az új igazgatóságot. A munkások ezen közben újra felvették a munkát és délutánra gyűlést hívtak össze a főműhelyekbe. A gyűlésen megjelentek a tisztviselők is és azonosították magukat a munkássággal. A gyűlésen a deputáció tagja jelentést tettek az államtitkár kielégítő válaszárol. Megjelent Bnchinger Manó is, ki beszédben méltatta annak a jelentőségét, hogy az üzemek szocializálásában a Ganz-gyár munkásainak a magatartása az első.

Az új vezérigazgató kijelentette, hogy a munka folytatásában nem áll be szünetelés. Amíg anyag van, addig az üzem rendszeren dolgozik. A munkások ezután fegyelmetlenül visszamentek munkatermeikbe és felvették a munkát. Értesülésünk szerint a Hitelbank ma ülést tartott, melyben a Ganz-gyár új igazgatóságát elismerték.

1918

a kanizsai anyakönyvben. Ötödféléves háborús statisztika.

— Saját tudósítónktól. —

A szerencsétlen 1918-ik esztendő elmulván és belefordulván az idők szekere a béke új esztendejébe, nem mulaszthatjuk el azoknak a statisztikai adatoknak kellő megvilágítással való összefoglalását, amelyek a kanizsai anyakönyvek néma rejtekhelyein meghúzódva e város lakói részére a világháború örök tanulságaiul szolgálnak. A kanizsai anyakönyvek 1918. évi születési, halálozási és házassági statisztikáját napvilágra hozva, összehasonlítjuk azokat nemcsak az előző négy szerencsétlen háborús évnek Nagykanizsára vonatkozó számadataival, hanem hogy a kép teljes legyen, idevesszük az utolsó boldog békeévnek, 1913-nak Nagykanizsa város anyakönyveiben minden idők okulására elraktározott följegyzéseit is. A tanulságokat aztán kiki megalkothatja magának.

Kezdjük a *születési anyakönyvvel*, egybevetve azt a *halálozási anyakönyv* gyászos számadataival. A béke utolsó esztendejében, 1913-ban 821 születés volt Nagykanizsán, míg ugyanaz évben csak 639-en haltak meg itt, tehát a város lakosságának száma akkor 182 lélekkel szaporodott. A háború kezdőévében, 1914-ben lényegtelen volt a születési anyakönyvben tapasztalható változás, csak alig valamivel kevesebb (806) volt a születések száma, ellenben a halálozási statisztika már akkor szép emelkedést (724 eset) mutatott. Tehát már 1914-ben majdnem 50 százalékkal csökkent Nagykanizsa lakosságának természetes szaporodása az utolsó békeévi szaporodáshoz képest. Szinte megdöbbentő fordulat következett be azonban az 1915. év során, amikor 859 halálesetet és csak 615 születést jegyzett fel Nagykanizsa város anyakönyvi hivatala. A háború második évében tehát már nemcsak hogy nem szaporodott, hanem inkább 244 lélekkel apadt a város lakosságának száma. Még inkább növekedett ez a differencia 1916-ban (475 születés és 790 halálozás), amikor már 315-tel többen haltak meg Nagykanizsán, mint ahányan születtek. A háború negyedik esztendeje, 1917 csak természetes, hogy még szomorubb képet mutat. Még kevesebb a születés (460) és még sokkal több a halálozás (890), mint az előző években. De ez a tragikus aránytalanság a minap véget ért csak 1918-ik esztendőben olyan meglepetéssel szolgált, aminőre még a legnagyobb pesszimizmussal sem voltunk elkészülve. *A múlt évben csekély híján háromszor annyi ember halt meg Nagykanizsán, mint amennyi született.* Amíg ugyanis 1918-ban a kanizsai születési statisztika 453 lélekre szállt alá, addig a halálozások száma 1252 volt. Ez nemcsak háromszorosa a múlt évi születések számának, hanem egyszersmind kétszerese a legutolsó békeévi (1913-as) halálozások számának is. Amíg tehát 1913-ban Nagykanizsán fele annyian haltak meg, mint 1918-ban, addig viszont 1913-ban éppen megegyező annyi újszülöt

látott Nagykanizsán napvilágot, mint 1918-ban. Ez tehát éppen négyszeres veszteségnek felel meg. Nagyban növelte az ijesztően nagy halálozási számot az elmúlt esztendőben a *spanyol járvány, mely Nagykanizsán 241 áldozatot szedett* (vagyis az összes halálozási esetek 20 százalékát).

Jösszegezve már most a fenti gyászos számadatokat, így fest Nagykanizsa városának világháborús anyakönyvi statisztikája:

születés:	halál:	szaporodás
1913-ban 821	639	182
1914-ben 806	724	82
		apadás:
1915-ben 615	859	244
1916-ban 475	790	315
1917-ben 460	890	430
1918-ban 453	1252	799

Vagyis 1913. évi január 1. óta 1918. december 31-ig 1524 lélekszámmal apadt Nagykanizsa város lakossága. Ez pedig Nagykanizsa város lakossága számának 5 százalékát jelenti.

És csak kevés remény van arra, hogy mostanában a régi egyensúly helyreálljon, bár a házassági anyakönyvi statisztika (ahol ennek a dolognak kulcsa van) már 1918-ban is kedvező tüneteket mutatott. Amíg ugyanis 1913-ban 230 házasságot kötöttek Nagykanizsán, 1914-ben pedig már csak 197-et, 1915-ben 116-ot, 1916-ban 138-at és 1917-ben mindössze 122-öt, addig az elmúlt esztendőben már 171-re emelkedett a kanizsai anyakönyvi hivatalban kötött házasságok száma, vagyis nagyobbra, mint a háború előző éveinek bármelyikében.

De legyen majd csak igazi béke, jöjjenek el ismét a régi dolgos, munkás évek, hamarosan kiheverjük ezt a bajt, meg még sok egyebet is.

HIREK.

— **Jönnek-e a szerbek Nagykanizsára?** A csáktornyai szerb parancsnokság az új folyamán felszólította a csáktornyai határrendőrséget és pénzügyőrséget, hogy a szerbek által megszállt területeket fegyverek átadása után hagyják el. Öt vasúti kocsit bocsájtott evégből rendelkezésükre. A két őrség személyzete Seyfried határrendőrségi fogalmazó vezetésével átadta fegyvereit és ma hajnalban különvonaton Nagykanizsára utazott. Innen Seyfried fogalmazó táviratilag bejelentette az esetet a belügyminiszternek és kérte a rendelkezéseket. Délben megérkezett a kormány utasítása, mely szerint a határrendőrség új állomáshelye Nagykanizsa. Ebből az új intézkedésből mindenekelőtt az következik, hogy a jugoszláv kormány nem adatott át a magyar kormánynak olyan jegyzéket, mely Nagykanizsa szerb megszállását jelezte volna. Tehát az ilyen híradások alapja csak kombináció lehetett. Egyébként nem lenne érthető az, hogy a szerb megszállás területéről kiutasított intézményeket Nagykanizsán helyezik el. A Muraközben érkező jelentéseket a legnagyobb óvatossággal kell fogadni. Így adjuk hírül azt is, hogy a Muraközben kiüléssel tífusz épített fel. A Nagykanizsa—Prágerhof vo-

nalon ugyanis beszüntették a szerbek a vasúti forgalmat és az intézkedést a kiüléssel kifusszal indokolják. — **Feltétlen hiteles forrásból jelentjük**, hogy az Alsó-lendvát megszállva tartó irreguláris jugoszláv csapat kivonult Alsólendváról és visszatért a Mura vonala mögé. Ma délután egyébként Nagykanizsáról nagyobb karhatalmi küldöttség ment gépfegyverekkel Alsólendvára, hogy ha a jugoszlávok esetleg erősítésekkel vissza akarnának oda térni, ezt megakadályozzák.

— **Házasság.** Ma délelőtt házasságot kötött Fehér István nagykanizsai közkórházi tisztviselő, a nemrég Oroszországból hazatért egykori przemysli hadifogoly, özv. Tilhof Istvánné született Subics Teréz urasszonnyal.

— **A nagykanizsai iparostársadalom szervezkedése.** Holnap délután két iparostársunk érkezik le hozzánk Budapestről, hogy megszervezzék az eddig szervezetlenül és szét-szórta álló kanizsai iparostársadalmat. A holnap délután 3 órakor kezdődő rendkívüli közgyűlés befejezte után szervezkedő ülést tartunk. Felkérjük összes iparostársainkat, hogy teljes számban jelenjenek meg, hogy ezen alakuló gyűlésünket nagy számban való megjelenésünkkel minél impozánsabbá teheszük. Legyen ott tehát minden iparos, ki törődik jövőjével. *Az iparostársulat elnöksége.*

— **Véres családi perpatvar a Teleky-uton.** Tollár György városi mezőőr, aki özvegy ember, évek óta közös háztartásban élt az öccsével, Tollár József kőművessel, aki négy tagú családjával a Teleky-ut 72. számú házában lakik. Tollár József még a háború előtt a felesége megtakarított ezer koronáján vett egy kis szőlőt, amelyet nemrég, a háborús konjunktúra virágzásának delelőjén eladott 7000 koronáért. Ez a jó vásár megbontotta az egyetértést a Tollár-testvérek között. A csősz a hét-ezer korona egyharmad részét követelte a kőművestől, aki azonban hallani sem akart a képtelen kívánságról. Lassankint odáig jutottak a dolgok, hogy a kőműves kiutasította otthonából bátyját, ez azonban nemcsak hogy nem távozott, hanem még pert is indított öccse ellen jogosnak vélt követelése erejéig. Tollár József már 400 koronát fel is ajánlott bátyjának, csak hogy a családi békességet helyre állítsa, de az idősebb Tollár követelésnek teljes összegéhez ragaszkodott és folyt tovább a családi civakodás és perpatvar. Tegnap délután, amikor a kőműves Tollár a szőlőhegyen volt, bátyja megint belekötött sógorasszonyába. Csak úgy tombolt a szócsata, amikor Tollár József váratlanul hazaérkezett a szőlőből. Természetesen ő sem hagyta annyiban a dolgot és véget akart vetni a koncertnek. Bátyja azonban nem tűrte a beavatkozást és torkon ragadta öccsét s leteperzte a szoba padlójára. A kis Tollárgyerekek erre rémes sírásba törtek ki és hangos rimánkodással követelték anyjuktól, hogy mentse meg apjukat. *Tollárné erre felkapta a konyhában levő kislejzert s azzal többször neki-sújtott a férjén térdeplő sógorának.* Tollár György a koponyáján, a vállán és bokaiban igen súlyos sérüléseket szenvedett, úgy, hogy kórházba kellett szállítani. Tollár Józsefné még tegnap este maga ment a rendőrkapitányságra jelentést tenni az esetről. Kihallgatása után szabadon bocsátották.

— **Leszerelt katonák!** Az eddig befolyt ruhakészlet el fogyott s míg a közönség ismét be nem szolgáltat, kiosztás nincs. Nagykanizsa város közönsége tegyen a legsürgősebben eleget ruhabezolgáltatási kötelezettségeinek. A felülvizsgáló bizottság.

— **Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleménye.** Felkérjük azon tagokat, kik korpa és árpa szükségletüket a csoportnál bejelentették, hogy az átvételhez szükséges utalványt legkésőbb f. évi január hó 5., 6. és 7-ik napjain mindenkor délelőtt az elnökség irodájában (törvényszéki épület I. emelet 9. ajtó) váltsák ki. A korpa, illetve árpa január hó 12. napjáig lesz átveendő. A korpa métermázsájának ára 56 korona, az árpáé 89 kor. Zsákról lehetőleg mindenki maga gondoskodik, esetleg mégis azt a zsákot, amelyben a korpa, illetve árpa van, kölcsön kaphatja, de tartozik a kölcsönvevő minden zsákért 24 K betétet fizetni, mely összeg a 10 nap alatt visszahozandó zsák átvételekor vissza lesz fizetve. Aki most a korpát, illetve árpát át nem veszi, később ilyen már nem kaphat. Figyelmeztetjük továbbá azon tagokat, kik lisztjüket még át nem vették, hogy azt haladéktalanul vegyék át, mert későbbi liszt ellátásukat nem biztosíthatjuk és önmaguknak tulajdonítsák, ha esetleg liszt nélkül maradnak. Nagykanizsa, 1919 január 3. Az elnökség.

— **Befizetések elhalasztása.** A nagykanizsai takarékpénztár által alapított *Önsegélyző Szövetkezet*-nél a f. hó 6-ára, hétfőre eső befizetések az ünnep miatt f. hó 10-én, pénteken d. e. tartatnak meg.

— **A Haladás kulturális egyesület** Fő-ut 24. sz. alatti helyiségében holnap vasárnap délután 5 órakor *Báron Pál* tart előadást a Darwinizmus mai állásáról. Érdeklődőket szívesen lát az egyesület.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség** III. csoportja tart ma szolgálatot.

Nagykanizsa a háború után

KARCSAG REZSŐ-nek,
a ZALAI HIRLAP munkatársának városfejlesztési tervvázlata . . . . .
Ára 2.50 kor.
— Kapható minden könyvesboltban. —

A világlítási rendelet

határozatalt a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM - félwattos lámpákkal

lehet betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsramlámpákat.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919. Január hó 7., 8. és 9-én.

Magyar arany sorozat 8-ik száma.

Egyenlőség

Különös drámai történet 5 felvonásban

És a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vidékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: Dr. Hajdu Gyula.
Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám,
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 7. kedd

4. szám.

Uj kormányváltás.

Lemondanak a szocialista miniszterek és államtitkárok,

Budapest. Az a bizonytalanság, melyben 3 hónap óta vergődik a magyar belpolitikai helyzet, újabb válsághoz vezetett. A koalíciós kormány utjába kerülő új problémák napról-napra kétségesebbé tették a kormány helyzetét. Két havi bizonytalanság után a vég-sőkig válságos lett a kormány helyzete. Ennek következményeit elsősorban a kormány szociáldemokrata párti tagjai akarják levonni. A szociáldemokrata miniszterek és államtitkárok tegnap délutáni beszélgetésük során elhatározták, hogy otthagyják a kormányt. Ezen elhatározásukat ma délután pártértekezlet elé terjesztik s ez fog dönteni. Károlyi Mihály miniszterelnök a szociáldemokratákkal együtt szeretne távozni a kormányból, de be kell látnia, hogy nem hagyhatja el helyét. Hogy a kormány radikális és Károlyipárti tagjai mitevők lesznek, az még nem dőlt el.

Ellenköztársaság alakul a Dunántulon.

Budapest. Festetics Sándor hadügy-miniszterhez feljelentés érkezett, hogy a Dunántulon ellenköztársaság van megalakulóban, mely külön hadsereget is akar szervezni, hogy azzal Budapest ellen vonuljon. Festetics erről nyomban jelentést tett Károlyi miniszterelnöknek, aki külön uton is értesült a dologról és utasította Festetics hadügyminisztert, hogy a jelzett mozgalom ellen azonnal járjon el. Az előzetes nyomozás megállapította, hogy a dunántuli köztársaság megszervezésének egyik vezetője báró Láng Boldizsár vezérkari alezredes volt, Károlyi miniszterelnök utasította Festetics hadügyminisztert, hogy Láng alezredes letartóztatása iránt intézkedjék. A hadügyminiszter ma reggel parancsörliisztjét küldötte el báró Lángért, akit lakásáról felhívták a hadügyminiszteriumba és ott közölték vele, hogy előzetes letartóztatásba helyezték. Báró Láng alezredes a hadosztálybíró-ság már ma délelőtt kihallgatta.

A kormány intézkedései a kommunisták ellen.

Budapest. Tegnap a kormány tudomására jutott, hogy a kommunistapárt (a magyar bolsevikiek) főleg a kül-teleken, a gyárak közelében felhívást intéznek a proletárokhoz, hogy a német Spartakus-csoport mintájára politikai puccsut hajtsanak végre. A kormány tegnap délutáni miniszter-

tanácson a legradikálisabb intézkedéseket határozta el a kommunisták ellen. Intézkedés történt, hogy kellő számú rendőri készütség szállja meg a postát, a telefonközpontot és több középületet.

Berlin rémnapijai.

Utcai harcok éjjel-nappal.

Budapest. Berlinnel a táviró és telefon-összeköttetés még nincs helyreállítva. Kerülő uton jön a híre annak, hogy Berlinben tegnap a legádázabb utcai harcok tomboltak, amelyekben nemcsak gyalogsági és gépfegyverek, hanem ágyuk is részt vettek. Még nem lehet tiszta képet alkotni arról, hogy ki maradt felül, Scheidemannek-e, avagy a Spartakus-csoport. A kemény tusa tegnap délután 4 órakor kezdődött azzal, hogy a birodalmi kancellár palota előtt négy kézigranát robbant fel. Azt még nem tudni, hogy a bombákat ki vetette el. A bombák robbanása után mindkét részről vadállatok gyanánt rohantak egymásra a felfegyverzett emberek. Az utcai csatának itt 10 halott és sok sebesült áldozata lett. Alig állt helyre a rend, Spartakus hívei gyilkos géppuskatűzet zuditottak a mérsékelt szocialistákra, akik viszonzták a tüzelést.

Bécs. Frankfurton át hétfőn este 10 órakor Berlinből: Az utcai harcok Berlinben mind nagyobb méreteket öltenek. Az utcákon szünet nélkül szólnak a fegyverek és az ágyuk. Különösen a büntetőtörvényszék épülete körül és az otlani kaszárnyák környékén van nagy csata. Este 7 óra óta Spartakusék lövik a kaszárnyákat.

Bécs. Az „Extrablatt“ berlini jelentése szerint a német főváros egész helyőrsége a kormány mellé csatlakozott. A német birodalom több városából csapatok indultak el Berlin felé, hogy a kormány segítségére siessenek.

Bécs. Éjjel 2 órakor Berlinből kerülő uton érkezett az alábbi hír: A csend és a nyugalom helyreáll Berlinben. A kormány és a bolsevista csapatok tárgyalásai eddig nem jártak kézzelfogható eredménnyel. A Köpenicker-Strassen folyt csatában 15 halott maradt a porondon. A törvényszék épülete tegnap többször gazdát cserélt.

Meghalt Rooswelt.

Hága, Newyorkból kábelezik, hogy Rooswelt Tivadár, az Egyesült Államok volt elnöke és Wilson békeprogramjának legnagyobb ellenzője, tegnap váratlanul meghalt.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

HIREK.

— **Kinevezés a mozgópostánál.** A nagykanizsai mozgópostánál a népkormány a következő kinevezéseket eszközölte. *Posta és táv. felügyelők lettek:* Kattauer Ede, Ferenczy Gyula, Kostyák Lajos, Vellák János, Barabás Kálmán. *Posta és táv. főtiszték:* Fehér Lajos, Csillag Károly, Pintér Sándor. *Ellenőrök:* Kovács Géza, Nemes Jenő, Szántó Gyula. *Segédellenőrök:* Tarlós Ferenc, Linter Dezső. *Kezelőaltisztek:* Völker Mátyás, Pataki Sándor, Szűts János, Buza Zsigmond, Jáberics Károly, Kincses György, Vörös József, Kiss Zsigmond, Boros János, Nagy Béla. *I. oszt. altisztek:* Megyesi Ferenc, Jersze Nándor, Keszey Lajos, Toll Ferenc, Hagner Ferenc, Tamás Ignác, Veő Imre, Németh József, Meskovetz Antal, Gombóc János, Verer József, Vucsák István. *II. oszt. altisztek:* Peti György, Szalay György, Dani Péter, Molnár János, Pulay József, Kárpáti József, Lehoczky Géza, Tóth György, Danics János, Horváth József, Tibola József, Jakab Gábor, Korozsecz József, Horváth Ferenc, Gerócs Károly, Massag István, Glavák József, Szüle János, Péntek István, Koch József, Kalovics János, Kovács István, Hajdu János, Kis Kelemen, Bay István, Horváth György, Krávecz József, Kotnyák István, Takács József, Reich József és Hajdu István.

— **Az Ipartestület rendkívüli közgyűlése.** Még soha akkora érdeklődést nem tapasztaltunk a nagykanizsai Ipartestület közgyűlése iránt megnyilatkozni, mint aminő a vasárnap délután tartott rendkívüli közgyűlés közönsége mutatott. A városház nagytermének nemcsak a széksorai voltak zsúfolva, hanem még azokon kívül állva is tekintélyes számban szorongott Nagykanizsa város iparostársadalma. Halvax Frigyes elnök üdvözlővén a megjelenteket, köztük Nagykanizsa város új iparbiztosát, Novai Imre városi aljegyzőt, a tárgysorozat első pontjaként az ipartestületi tagsági díjak emelésére vonatkozó indítványt terjesztett elő. A tagsági díjak emelésére amiatt van szükség, mert olyan jegyzőt akarnak az Ipartestület ügyeinek adminisztrálásával megbízni, aki a hivatalt nemcsak mellékfoglalkozásként vállalná és nemcsak az esti órákban állna az iparosság rendelkezésére, hanem egész napon át. Ily munkát pedig megfelelően kell honorálni. Hosszabb vita indult meg a kérdés körül, mely azon határozat egyhangú elfogadásával végződött, hogy 1919. január 1-től azon ipartestületi tagok, akiknek nincs alkalmazottjuk, évi 6 korona tagsági díjat fizetnek, akiknek 1—3 alkalmazottjuk van, azok 10 koronát, a 4—6 alkalmazottal dolgozók 16 koronát, a 7-en felüli alkalmazottat tartók pedig évi 24 korona ipartestületi tagdíjat fizetnek, kivéve az építő iparosok, akik átlag csak fél éven át tudnak dolgozni, s akiknek tagdíja 12 korona lesz. — Az ipartestületi tisztviselők fizetését felemelték. A legközelebb megválasztandó jegyző évi fizetése az eddigi évi 1200 korona helyett 2400 korona lesz, a pénzbeszedőé 1200 korona és 5% beszedési jutalék, a pénztárnoké 600 korona tiszteletdíj, az ellenőr tiszteletdíja pedig

évi 200 korona. Ezután az *alapszabályokat módosították* olyként, hogy ezenül a közgyűlések határozatképességéhez nem kell az összes tagok létszámának kétharmada, hanem ehhez bármikor elég lesz 100 tag jelenléte. Az indítványok során Darvas János arra kérte az Ipartestület vezetőségét, hogy illetékes helyen eszközölje ki a betiltott vásárok újbóli megnyitását, mert ez a város közéletének szempontjából is mind nagyobb nehézségeket okoz, Halvax Frigyes elnök válaszában közli, hogy a zalamegyei vásárok tilalma január 15 én lejár. Frank József mérlegkésztőt egy helybeli vaskereskedő cég türethetetlen magatartását tette szóvá, elmondván, hogy midőn legutóbbi bevásárlásakor részletes jegyzéket kért, kidobással fenyegették meg és az általa vásárolt árut is csak rendőri asszisztenciával tudta megkapni.

— **Szociális ipargazdasági párt alakulása Nagykanizsán.** A vasárnapi ipartestületi közgyűlés után ennek résztvevői értekezletet tartottak, amelynek tárgya és célja Nagykanizsa iparostársadalmának szervezése volt egy országos kisiparospárt keretében, mely a kisipar speciális érdekeit lesz hivatva minden egyéb érdekekkel szemben megvédeni. Cseke József budapesti lakatosmester jött le Nagykanizsára megszervezni a „szociális ipargazdasági pártot”, mely, mint mondotta, nem számíthat valami sok képviselői mandátumra, mert ahhoz a kisiparosok az egyes városokban nagyon is kis számban vannak, de a szociális ipargazdasági párt a képviselőválasztásokon azon egyéb pártbeli jelölteket fogja támogatni, amely párt a legtöbb garanciát nyújtja a kisipar jogos igényeinek a parlamentben való érvényesítésére. Dr. Hajdu Gyula felszólalásában helytelenítette azt, hogy az iparosok szervezkedése tulmenjen a gazdasági szervezkedés határain és hogy annak tagjai az ide való belépéssel megtagadni kényszerüljenek régi politikai meggyőződésüket. A nagykanizsai szociális ipargazdasági párt, (melynek tagsága évi 24 korona tagdíjjal jár) csak tegnap délután alakult meg mintegy 120 taggal, akik egyelőre ideiglenes elnökséget választottak és pedig elnökké: Hoffmann Henrik faiparost és alelnökké: Horváth Rezső csizmadiát és Szuknay Lajos építőmestert, valamint egy 14 tagú végrehajtó bizottságot.

— **A nagykanizsai irodák zárókorlátozása.** Az irodák nyitántartásáról tudvalevőleg a kormány új rendelkezéseket tett. A Nagykanizsai Magántulajnosok Egyesülete tegnap tartott gyűlésén szöbakerült, hogy több ipari-kereskedelmi és pénzügyi iroda nem tartja be a vonatkozó miniszteri rendeleteket. Az egyesület kimondta, hogy a rendkívül fontos, szociális jelentőségű rendelkezések betartását minden erejével szorgalmazni fogja és hihetői hogy az egyesület állásfoglalása e téren mielőbbi rendet teremti. A vonatkozó kormányrendelet főbb intézkedései — melyeket az egyesület felkérésére közlünk — a következők: Kézműipari, vagy gyári ipari irodák személyzete reggel nyolc órától délután félhárom óráig foglalkoztatható. Minden más irodahelyi, ségben a személyzet reggeli félkilenc órától délután három óráig foglalkoztatható. Ebédidő mindkét iradacsoporthoz egy óra. Az ezen intézkedéstől eltérő kivételeket a törvényes rendelkezés felsorolja, de a kivételes munkákat külön kell díjazni, amelyről, valamint az említett rendeletben biztosított összes jogairól az alkalmazott nem mondhat le. Az egyesület felkéri az irodák tulajdonosait és főnökeit a rendelkezések betartására.

— **Kisgazdapárt zalamegyei nagygyűlése.** Tegnap i. hó 6-án az Országos Kisgazda és

Földmivespárt Zalaegerszegen mintegy hatezer kisgazda jelenlétében szervezkedő nagygyűlést tartott. A megyei párt elnöke Károlyi József v. tanácsos, másodelnöke pedig Marlon János kiskomáromi kisgazda lett. A gyűlésen a Károlyi párt és Keresztyén Szocialista párt bejelentették csatlakozásukat a Kisgazdapárthoz.

— **Lövöldöző kanizsai nemzetőr.** Tegnap délután egy fiatal kanizsai nemzetőr. Schweitzer István Petőfi-utca 53. szám alatti udvarukon unalmában céltalanul lövöldözni kezdett a Manlicher puskájával. A furcsa szórakozásnak rossz vége lett, mert a magasból visszapotyogó golyók egyike, mely a negyedik ház udvarában esett le, arcán megsebesítette Péter János vasutas 11 éves kisleányának arcát. A gyermeket dr. Rácz Kálmán részesítette első segélyben. A lövöldöző nemzetőr az eset hallatára megszökött hazulról és azóta hire-hamva sincsen.

— **Jugoszláv szirénhangok a letenyiekhöz.** A minap Letenye és környéke fölött egy kétfedelű repülőgép jelent meg, s annak utasai Letenyén, Becsehelyen és még több faluban repülőcédulák ezreit dobálták le a magasból. A repülőcédulák (melyek tehát kétszeresen is „repülő” cédulák voltak) muraközi horvát nyelven vannak írva és a legcsábítóbb szirénhangokat tartalmazzák. Egyik letenyei olvasónk eljuttatott hozzánk is egyet azok közül, s azt pontos magyar fordításban itt közöljük, annak megjegyzésével, hogy ravasz fickó a röpcédula írója, aki tudja, hogyan kell a népek maszlagolni. Szól pedig a délszláv államhoz való csatlakozásra csábító bűvös-bájós melódia a következőképpen:

„Miért nem akarunk mi Magyarországhoz tartozni?”

1. Mi szlovén iskolákat akarunk, hogy a mi gyermekeinknek ne kelljen térdepelniük azért, mert nem beszélnek magyarul és tanítóik ne taníthassák őket arra a hazugságra, hogy a mi őseink a mongol Árpáddal jöttek Ázsiából ebbe az országba. Ez hazugság. Mi szlovének már Árpád előtt 300 évvel itt verekedtünk, amikor a vad magyarok ebbe a tartományba jöttek, a mi szép földjeinket Szabadkától és Veszprémtől kezdve elvették és minket, sok-sok ezer szlovént a vad hegyek közé és a Muraközbe űztek.

2. Mi szlovén nyelvet akarunk a közigazgatásban és igazságot a törvényben. Minket senki ne tartson bolonddá ismeretlen nyelvel és nekünk senki ne küldjön oly jegyzőkönyveket és „végzést”, amelyet mi nem értünk.

3. Mi igazságot akarunk, saját bíróságot, saját közigazgatást, mi majd egyedül intézzük sorsunkat, hogy ne kelljen a mi szilvánkat és törkölyünket zsidónak eladni, hogy az üzérkedjék azzal. Mi magunk a mi pálinkaégető kattanunkon akarunk jó pálinkát főzni. Stájer földön nem vették el a pálinka főző üstöket. Ezért mi Stájerországgal tartunk. Ezért minden szláv a Rabától a Muráig Jugoszláviára szavaz. Isten éltesse a mi hazánkat, Jugoszláviát. *Kiema Mátyás.*

— **Az „Uránia”** a spanyol járvány miatt hosszas szünet után ma nyitja meg újból kapuit. Hétfőn és kedden premier műsor keretében mutatja be a „Mandarin” című remek film drámáját, mely a Fővárosi színházban Mtr. Wu cím alatt több mint 300 előadást ért meg a színpadon. Előadások 5 és 7 órakor. Jegyek már válthatók.

— **Leszerelt katonák!** Az eddig befolyt ruhakészlet el fogyott s míg a közönség ismét be nem szolgáltat, kiosztás nincs. Nagykanizsa város közönsége tegyen a legsürgősebben eleget ruhabezolgáltatási kötelezettségeinek. A felülvizsgáló bizottság.

Vadászfegyvert és Browningpisztolyt veszek

Szabó Antal Deák-tér 15

— Egy intelligens leány, ki legalább 4 polgári iskolát, vagy kereskedelmi tanfolyamot végzett, könyvkereskedő gyakorlatnoknak felvétetik ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe. Cégtulajdonos Gutenberg nyomda.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919. Január hó 7., 8. és 9-én.
Magyar aransorozat 8-ik száma.

Egyenlőség

Különös drámai történet 5 felvonásban
És a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Egy Jónahából való, két középsiskolát végzett fiú
könyvkötő tanulónak
felvétetik lapunk nyomdájában.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik Cavallóni Sándor, nagykanizsai főgimn. tanár, tart. 20-as honvédfőhadnagy, halála alkalmából részvétüket bármi módon kifejezni kegyeskedtek, vagy együttérző lelkükkel lelkünkhez kapcsolódtak, leghálásabb köszönetünket fejezzük ki. Külön is kifejezzük ezt a nagykanizsai főgimn. tanári karának, akiknek nevében dr. Lukács József tanár ur, ugy szintén a nagykanizsai 20-as honvédezrednek, akinek nevében Farkas Sándor százados ur, volt kegyes külön is elbucszni a mi drága halottunktól.

Nagykanizsa, 1918 január 4.

A Cavallóni, Szalay és Tiboltcsatád.

Nagykanizsa a háboru után

KARCZAG REZSŐ-nek,
a ZALAI HIRLAP munkatársának városfejlesztési tervvázlata . . . . .

Ara 2.50 kor.

— Kapható minden könyvesboltban. —

URANIA Mozgókép-palota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 7. és 8-án.

Világcsoda!

A mandarin

Dráma 4 felvonásban.

És a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vidékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám,
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 8. szerda

5. szám.

Hadügyminiszterünk jelentése.

Budapest. A hadügyminiszterium sajtóosztálya jelenti a nemzetiségi megszállásról:

A csehek megkezdték előnyomulásukat Losoncól Füle felé és átlépték az Ipolyt, ami az antant által a megszállásra vonatkozólag kiadott határozványok súlyos megsértése. A csehek Palánka felől megközelítették Vágselyét, ahol azonban népörségeink feltartóztatták őket. Pozsonytól délre a Duna déli partján álló csapataink visszautasították egy cseh járőrnek a Dunán csónakokra való átkelési kísérletét.

A románok megszállták Nagybányát.

A Mura vidékén a helyzet változatlan.

Berlin rémnapijai.

Még mindig tartanak az utcai vérengzések.

Berlin. Az utcai harcok Berlinben a méssékelt szocialisták és a bolsevista Sportakusok között ma éjszaka is szakadatlanul tartották és pedig folyton változó eredménnyel. Az egyik órában Spartokusák kerekedtek felül, a másik órában azonban a kormányhü csapatok voltak a győztesek. A helyzet végleges kialakulása azonban még nem dőlt el.

Megállt a villamos.

Nem jelennek meg a lapok.

Berlin. Egyelőre úgy látszik, mintha a birodalmi kormány csak 500 kilométernyi körben lenne hatalma, remélik azonban, hogy Noske népbiztosnak, akit a kormánycsapatok fölötti parancsnoksággal megbízták, sikerülni fog a rendet helyreállítani. Bizonytalan azonban hogy sikerülni fog-e a kormánynak számottevő csapatot harcra vinni, mert a csapatok legnagyobb része semleges és semmiféle fegyveres akcióra nem kapható. A vidékről a kormányhü csapatok gyors meneteléssel igyekeznek Berlinbe eljutni. **Ma reggel óta Berlinben szünetel a villamosforgalom, mert az összes villamosalkalmazottak sztrájkolnak. Tegnap óta a berlini lapok sem jelennek meg.**

Háborúval fenyegeti az antant Németországot.

Bécs. A Reichspost jelenti Berlinből: Beavatott forrás közlése szerint az antantkormányok hivatalosan tudatták a német kormányt, hogy

azonnal hadat üzennek Németországnak, mihelyt ott Liebnechtel alakulna kormány.

Tárgyalnak a Liebnechtistákkal

Berlin. Haasenak, a független szocialisták vezérének elnöklete alatt a kormány újból tárgyalásokat kezdett Liebnechtel és híveivel a felmerült ellentétek kiegyenlítése végett. A berlini nagyüzemek bizalmiférfiai felszólították a munkásokat és katonákat, hogy ma délelőtt 9 órakor jelenjenek meg a Friedesallén és tüntessenek a kormány ellen.

Amerika és francia csapatok vonulnak Berlin ellen.

Bécs. A „Zeit“ jelenti Berlinből: Itteni körökben oly hírek kerültek forgalomba, hogy Kölnben több amerikai zászlóalj áll utrakészen, hogy Berlin ellen vonuljon. Hírek vannak arról is, hogy francia vadászászlóaljak vannak uton Berlinbe. A franciák 500 teherautón robognak gyors tempóban Berlin felé. Ugy az amerikai, mint a francia csapatok rengeteg muniációt visznek magukkal.

A béke ügye.

Rotterdam. A londoni „Daily Mail“ jelenti: Az angol hadügyi és külügyi kormányok azt kívánják, hogy a párisi békekonferencia első sorban az általános békeföltételeket állapítsa meg, ezzel lehetővé váljék az antanthadseregek gyors leszerelése. Allítólag ehhez a kívánságához már Wilson is hozzájárult. Így a népszövetség és a Balkán kérdései csak később kerülnek tárgyalás alá. Ily körülmények között remélni lehet, hogy az előzetes békeszerződést egy hónap alatt aláírják.

Megbízható ügyes kocsis

aki uri házban volt alkalmazva, azonnalra állást keres. Elsőrendű bizonyítványokat mutathat fel. Cim megtudható Tóth Lajos borbélyüzletében. o o o

Nagykanizsa a háboru után

KARCSAG REZSŐ-nek,
a ZALAI HÍRLAP munkatársának városfejlesztési tervvázlata . . . . .

Ára 2.50 kor.

— Kapható minden könyvesboltban. —

Muraköz és a szerbek.

Szökdösnek a szerb katonák. — Nem sikerült a muraközi verbuválás. — Kanizsai 20-asok védik a Muravonalat. — Megindult Pragerhof felé a vonattforgalom

— Saját tudósítónktól. —

Amióta a hős magyar csapatok megakadályozták azt, hogy a csehek a Dunán is keresztüljőjenek és Sopron, Vas és Zalamegyék ellenségtől szüz testén ölelkezbessenek össze délszláv testvéreikkel, azóta a jugoszlávok is mintha céltalannak látnák a Mura állépését és Zalamegye szinmagyar területeinek, köztük Nagykanizsának megszállását. Egyelőre ugyanis semmi jele nem mutatkozik annak, hogy a szerbek csakugyan meg akarnák szállni Nagykanizsát, aminek gondolatába pedig itt már-már mindenki belenyugodott. A cseh-jugoszláv közvetlen földrajzi összeköttetés (40 kilométer szélességű korridor a Dunántulon) meghiusulásán kívül talán az is oka a szerbek távolmaradásának, hogy — értesülésünk szerint, — az ő soraikban is megbomlott a katonai fegyelem és napról-napra mind több szerb katona szökkik meg csapatától.

Mint jeleztük, a szerbek Muraközben az ottani lakosság között katonákat akartak verbuválni a jugoszláv hadsereg részére. Egész Muraközben azonban mindössze 70 jelentkező akadt, de tegnapig ezek közül is 40-nél többen megszöktek és pedig legtöbbször Nagykanizsára, a 20 as gyalogezredhez. A jugoszlávoknak az volt a tervük, hogy hadseregükben egy muraközi zászlóaljat állítanak fel. Ez a terv azonban a fentiek szerint végérvényesen meghiusultnak tekinthető.

Azt már jeleztük, hogy Alsólendváról és az egész alsólendvai járás területéről a Murán tulra vonultak vissza a jugoszlávok. Mint most közlik velünk, hasonlóképpen Vasmegeyből — Muraszombatból és környékéről, — is teljesen kitarokodtak és ott is mindenütt a Mura tulsó partján helyezkedtek el. Egyébként a Murát jugoszláv csapatok a kormányok megállapodása nélkül többé át nem léhettek, mert annak egész innenső vonalán, Murakeresztúrtól egészen Radkersburgig megfelelő magyar katonaság áll és pedig legnagyobbbrészt kanizsai 20-asok.

A szerbekkel, illetőleg a jugoszlávokkal, úgy látszik, már konszolidálódott a helyzet. Erre vall az a körülmény is, hogy tegnap végre ismét megindult Nagykanizsa és Pragerhof között, — a Muraközön keresztül — a rendes vasut forgalom. Mindkét irányban naponta két-két személyvonat közlekedik és pedig Nagykanizsáról indul: délután 2 óra 42-kor és éjjel 2 óra 24 perckor; s Nagykanizsára érkezik: déli 12 óra 58 perckor és éjjel 12 óra 18 perckor. Az utazás azonban Murakeresztúron túl (ugy Pragerhof, valamint Barcs felé) nagyon körülményes. Az utasoknak ugyanis hatósági orvosi bizonyítványt kell vinniök, mely annak igazolását tartalmazza, hogy lakóhelyükön nincs járványos betegség. Aki ilyen bizonyítvány nélkül száll vonatra, azzal a veszéllyel jár, hogy Kotorban, illetőleg Gyékényesen leszállítják a vonatról és 28 napig megfigyelés alatt tartják.

HIREK.

— **Változások a kanizsai Iparlajstromban.** Nagykanizsa városának legutóbbi tanácsüléséből az alábbi új hatósági engedélyeket adták ki: *Goldberger* Károlynak norinbergi és rövidáru kereskedés, *Kisfaludi* és *Krausz* cégnek, rőtös és divatáru nagykereskedés üzésére, *Buzsmer* József pedig mészáros és hentesipar gyakorlására iparengedélyt kapott. Ugyancsak a legutóbbi tanácsülésben nyert elintéztést özv. *Gombos* József sz. *Kluger* Szeléna özvegyi jogon gyakorolt mészáros és hentesiparának kérdése is. Özv. *Gombosné* ugyanis magát az üzletvezetőtartás kötelezettsége alól felmentetni kérte, mert beigazolta, hogy hat év alatt az ipart elsajátította. A tanács helyt adott a kérelemnek és özv. *Gombosné* önálló szakképzett iparosnak nyilvánította. Özvegy *Gombos* Józsefné Nagykanizsán az első önálló nő hentes és mészáros. — A városi tanács tudomásul vette *Goldmann* Ignácnak vendéglői, *Fleiner* Miksának zöldségkereskedői és *Jandó* Annának piaci gyümölcs kereskedői engedélyről való lemondását, s őket az Iparlajstromból törölte.

— **Kiütéses tifuszeset Nagykanizsán.** Kellemetlen felfedezést csináltak tegnap a nagykanizsai Hadikórházban. Egy leszerelés vegett Nagykanizsára jött 20-as népfelkelő, akit két nappal ezelőtt lazasan állapotban a kórházba küldtek, orvosa kiütéses tífuszt állapított meg. A felfedezést nagy riadalmat keltett a Hadikórházban, ahonnan a beteget, — aki *Balog* Pál 31 éves alsóbagodi földműves, — azonnal atszállították a közeli járványkórházba, a Hadikórházban pedig megfelelő fertőtlenítő eljárást végeztek. Az eset híre ma hivatalosan Nagykanizsára jött dr. *Halász* Miksa megyei tb. tiszti főorvos, hogy az előirt óvintézkedések vegrehajtását ellenőrizze. A főorvos mindent rendben talált. Mi pedig megnyugtathatjuk a közönséget, hogy nincs nyugtalanosságra oka, mert a kiütéses tífusz csupán paraziták (tetvek) útján terjed, s így nagyon könnyű ellene védekezni, s bizonyos, hogy ez az egyetlen eset teljesen elszigetelten fog lezajlani.

— **Betörők Sypnievszky tábornoknál.** Tegnap éjszaka betörők garázdálkodtak *Sypnievszky* György vezérőrnagynak a lazsnaki kastély melletti istállójában. Alkulccsal hatoltak be oda és elvittek öt nyeret és nagy csomó gyepőt, katárszarat s hasonló holmikat, amelyek értéke meghaladja a tízezer koronát. Ellenben érintetlenül otthagyták a betörők a tábornok nagyértékű lovait. A betörést csak reggel vettek észre, amikor rögtön jelentést tett a csendőrségnek, melynek illetékessége területén történt a betörés. A betörőknek azonban egyelőre még semmi nyomuk nincs.

— **A tánciskola záróvizsgál.** Az iskolák hathegyes szünete folytan csak most tarthatja meg *Adorjanné Mayersberg* Frida legutóbb Nagykanizsán rendezett tánciskolájának záróvizsgáit. A vizsgák sorrendje a következő: Szombaton i. hó 11-en délután 4 órakor lesz a tanulói vizsga, vasárnap, 12-ikén délután 3 órakor pedig a kicsikék táncvizsgálja. A felnőttek táncvizsgáját hétfőn, azaz 13-án délután 5 órától kezdve tartják. *A terem mindenkor fűtve lesz.* A vizsgadíj jövődelmének jelentékeny részét *Adorjanné* a nagykanizsai iskolák szegényalapjának ajánlotta fel.

— **Katonák utazási kedvezményének beszüntetése a Déli vasúton.** A Déli vasútpályatársaság vonalain, valamint a DV. kezelése alatt lévő barcs—pakráci vasútvonalon január

elsejével a katonaszemélyek, s ezek hozzátartozói és családjai részére szolgálton kívüli utazásoknál fennálló minden menetkedvezményt beszüntették. Ellenben a *tényleges havi díjasok* (tisztok és katonai tisztviselők) és a *tényleges legénységi állománybeli* katonák részére szolgálton kívüli utazásoknál a Déli vasút üzletigazgatósága által hivatalosan kiállított arcképes igazolványok felmutatása mellett (és pedig a legénységnek csak egyenruhában való utazása alkalmával) a következő menetdíjkedvezményeket rendszeresítették. A fentemlített aktív katonák *gyorsvonaton* azonos kocsiosztályú személyvonati jeggyel utazhatnak, *személyvonaton* pedig: az I. osztályban II. osztályú egész jeggyel, a II. osztályban III. osztályú egész jeggyel, a III. osztályban pedig II. osztályú féljeggyel.

— **A rokkantak szervezkedéséről** már irunk, s minthogy erkölcsi kötelességünknek ismerjük ezen ügyet állandóan napirenden tartani, most egész röviden csak arra hívjuk fel olvasóinkat, hogy ezen egyesület, melynek Nagykanizsán *Néma* József munkáspénztári főtitkár az elnöke, özv. *Gyenes* Dezsőné és *Vugrinecz* Károly az elnöktársai működését a legmagasabb emberbaráti téren megkezdette és kell, hogy a szövetség támogatására alapító és pártoló tagok toborzására Zalamegye és Nagykanizsa város nemesen érző közönségét is felhívjuk. Az alapító tagok egyszeri 1000 koronát, míg a pártoló tagok 5 even át évi 100 koronát fizetnek be a szövetség javára. Tekintve, hogy az állam legalább is egyelőre nem tud keletkezni gondoskodni a szerencsétlen háború rokkantjairól, hadiözvegyeiről és árváiról, így mi sem természetesebb, mint hogy igen helyesen a rokkantak maguk vették ügyüket kezükbe, aminek a közönség támogatása mellett meg is lesz a gyümölcse. Az alapító és pártoló tagok névjegyzékét esetről esetre közölni fogjuk.

— **A Magánalkalmazottak nagykanizsai szakszervezetének munkaközvetítése.** A Magánalkalmazottak Nagykanizsai Szakszervezete (Casinó, földszint), munkanélküli tagjait foglalkoztatni akarja. Hogy ez elérhető legyen, ezúton is felkérjük a város vasút és posta vezetőségét, a pénz és biztosító intézeteket, magánirodákat, a kereskedőket és iparosokat, hogy az esetben, ha irodai vagy kereskedelmi alkalmazottra (férfi vagy nő) volna szükségük, ezt a fenti Szakszervezethez bejelenteni sziveskedjenek. — *A választmány.*

— **A nagykanizsai „Ingyenes Népkönyvtár”** minden vasárnap délután 2 órától 4 óráig nyitva van. *A népkönyvtár vezetője.*

— **Szülők figyelmébe.** Mindazon szülők, kiknek óvodaköteles gyermekeik vannak, felhívjuk, hogy a fennálló törvények értelmében gyermekeiket a lakásukhoz legközelebb fekvő óvoda vezessék el. Az óvodai felügyelő bizottság.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség** III. csoportja tart ma szolgálatot.

— **Egy intelligens leány, ki legalább 4 polgári iskolát, vagy kereskedelmi tanfolyamot végzett, könyvkereskedő gyakorlonak felvétetik ifj. Wajdits József könyvkereskedésébe.** Cégtulajdonos Gutenberg nyomda.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

Vadászfegyvert és Browningpisztolyt veszek

Szabó Antal Deák-tér 15

Zongora, hegedű, cimbalom és egyéb hangszert játszóknak figyelmébe.

Hangjegyek óriási választékban, részben a régi áron, mely 50—100% engedménynek felel meg, míg a készlet tartása kapható

ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

Cégtulajdonos (Gutenberg nyomda.)

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919. Január hó 9. és -10én.

Udvari levegő

Filmdráma 5 felvonásban.

Szereplők:

Latabár Árpád	Horváth Zoltán
Balassa Béla	Mezei Ilonka
Mattyasovszky Ilona	Lukács Pál
Lubinszky L.	Kovács Gusztó
Körmendy Kálmán	Horváth Paula

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Egy Jónahból való, két középiskolát végzett fiú

— **könyvkötő tanulónak** —

felvétetik lapunk nyomdájában.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM - félwattos lámpákkal

lehet betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsrاملámpákat.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 7. és 8-án.

Világcsoda!

A mandarin

Dráma 4 felvonásban.

És a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4. órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vidékre postán 3-50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyilvántartás és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám,
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 162.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 9. csütörtök

6. szám.

A kormányválság.

Festetics — ellenforradalmár? Még két szocialista miniszter lesz

Budapest. A Munkástanács ülése, amely a kormányválság ügyében volt hivatva dönteni, éjjel után 2 óráig tartott s annak legnagyobb meglepetése dr. Pogány Józsefnek, a katonatanácsok kormánybiztosának felszólalása volt, aki kijelentette, hogy neki **megdönthetetlen adatai és bizonyítékai vannak arra vonatkozólag, hogy gróf Festetics Sándor hadügyminiszter ellenforradalmár, aki tegnap is megkísérelt egy puccsot, amely azonban nem sikerült.** A Munkástanács tagjai megdöbbenéssel hallgatták Pogány Józsefet, aki ezzel arra akart rámutatni, hogy a szociáldemokrata pártnak nem szabad a hatalmat kiadni a kezéből.

A kormányválság ügyében három indítványt terjesztettek a Munkástanács elé, amelyek közül kettőt elvetettek s a harmadikat — Kunfi javaslatát — négy szavazat ellenében elfogadták és pedig, hogy **még két szociáldemokrata lépjen be a kormányba.** A két újabb szocialista miniszteri tárca: a belügyi és hadügyi.

Hadügyminiszterünk jelentése.

Budapest. A hadügyminiszterium sajtóosztálya jelenti a nemzetiségi megszállásról:

A **csehek megszállták Dunaszerdahelyt, Tarnócot, Vágsellyét, Nagysurányt, Tardoskeddet és Érsekújvárt és páncélvonattal csapatokat küldtek Párkányánáig, ahova tegnap délután érkeztek. Léva katonai kiűritését elrendeltük.**

Kőrösmezőre **ukrán csapatok** érkeztek.

Erdélyből és a Mura vidékéről nincs jelenteni való.

A csehek Esztergom előtt.

Esztergom. A Párkányánát megszálló csehek folytatták előnyomulásukat Esztergom felé, de csak a Dunáig jutottak. Az esztergomi Duna-hidat magyar csapatok védik.

A béke ügye.

Az előzetes békekonferencia.

Genf. A jövő hét elején Párisban összejárnak az antantállamférfiak és a francia külügyminisztérium helyiségeiben megkezdik az előzetes békekonferenciát. Wilson már odaérkezett Párisba, Lloyd George és a többi angol megbízott pénteken vagy szombaton jönnek. Ugyan-

akkor érkeznek az olaszok is. Az eddigi előzetes tárgyalások során már sikerült a megegyezés útjából néhány akadályt elhárítani. Az előzetes békekonferencia valószínűleg három hónapig fog tartani. A második hónap végén készen lesz az előzetes békeszerződés, s akkor bemutatják azt az ellenséges országok képviselőinek is, akiket március hónap elején hívnak meg Párisba. Így tehát ezeknek egy havi idejük lesz az előzetes békeszerződés tanulmányozására. Az előzetes békeszerződés az alábbi főbb pontokat fogja tartalmazni:

1. A népszövetség elfogadásáról szóló nyilatkozatot.

2. A hadikárpótlás számszerű megállapítását és fizetés módjait.

3. Az országhatárok megszabását.

Az a kérdés, hogy a német kormány a nemzetgyűlési választások után is jogosult-e meghatalmazottakat az előzetes békekonferenciára küldeni, még nincs döntés. Az előzetes konferencia a francia külügyminiszteri palotába lesz, amelynek a célra való átalakítása már folyamatban van. Pichon külügyminiszter személyes használatára az egész palotából csak dolgozó szobáját tartja fenn.

A német polgárháború.

Berlin. Tegnap óta Berlinben alig változott a helyzet, bár némi jel van arra, hogy a kormány mégis urrá lesz a helyzeten fölött. Most mindkét részről lázasan szervezik a katonai hatalmat. A felfordulás még napokig is eltarthat. Tegnap híre keletkezett, hogy a kormány Berlinre és annak környékére kihirdették a statáriumot. Ez a hír azonban alaptalannak bizonyult. A Spartakusok is erősen szervezkednek, de mintha megcsappant volna a számuk. Jellemző, hogy míg Berlinben közel százezer fegyveres katonának van, ezek közül azonban a kormány alig egy ezere számíthat feltétlenül. A többi csak ödöng és csak esetről-esetre avatkozik bele a küzdelembe az egyik vagy másik fél oldalán.

Új fegyverszüneti tárgyalások az antant s a németek közt.

Berlin. A birodalmi kormány hivatalosan közli: Foch francia generalisszimus a német fegyverszüneti bizottság elnökéhez táviratot intézett, amelyben arra figyelmezteti, hogy január 17-én a fegyverszüneti szerződés lejár és a szövetséges kormányok nem járultak hozzá annak változatlanul való meghosszabbításához s ezért felszólítja őket Foch, hogy Németország meghatalmazottai újabb tanácskozás végett üljenek össze és vitassák meg a fegyverszüneti szerződésnek január 17-én tul való meghosszabbítását. A szövetségesek fő-

parancsnoka a német főparancsnoknak azt ajánlja, hogy a tárgyalás január 15-ikén Trierben legyen és pedig ugyanolyan feltételek és körülmények között, mint novemberben.

HIREK.

— **A nagykanizsai kávéosok és vendéglősök megegyezése a pincérekkel.** A nagykanizsai kávéosok, vendéglősök és szállodások a pincérekkel tegnap közös értekezletet tartottak, amelyen Kaiser Ernő sörgyári főtisztviselő elnökölt. Az értekezlet eredménye egy kollektív szerződés lett, amelyet a munkaadók és munkások kötöttek egymással, s amely a munkaadók megértő jóindulata, s a munkások higgadt és megfontolt tárgyilagossága folytán a kanizsai pincérek helyzetét lényegesen megjavítja. A tárgyalás eredményességét nagy mértékben az elnöklő Kaiser Ernő tárgyilagossága és mindkét félre mély benyomást keltő felszólalása tette lehetővé. Kivüle még főként Antal Jenő délivasuti vendéglős és Vugrinecz Károly, mint a szociáldemokrata párt megbízottja fáradoztak a megegyezés létrehozásán. A munkásság kívánságait Berger Dezső szombat-helyi és Jahab Jenő nagykanizsai pincér terjesztették elő. A kollektív szerződés, f. évi január 1-ig visszamenőleg lép érvénybe. A gyűlés után Antal Jenő indítványára megalakították a „Nagykanizsai vendéglősök, szállodások és kávéosok egyesületét“, mely hétfőn, f. hó 13-án tartja alakuló közgyűlését. Itt említjük meg, hogy a munkások szövetségébe mint pártoló tagok a következők léptek be: Antal Jenő, Garay testvérek, Berger Ignác és Koch Vilmos 100—100 koronával, Vida Endre és Gutmann Manóné 50—50 koronával, Ungár Sándor és Kapocs József 40—40 koronával, Mandler Gyula és Mattersdorfer Mór 20—20 koronával.

— **Munkában a hadviselt szellemi munkások nagykanizsai egyesülete.** A Tartalékos és népfelkelő tisztek és szellemi-munkás katonák országos egyesülete f. évi január hó 4-én Budapesten tartott közgyűlésén az egyesület címét „Hadviselt szellemi munkások országos egyesületé“-re változtatta meg a nagykanizsai helyi csoport 1918. december 15-i alakuló közgyűlésében előterjesztett indítványhoz képest. Ezzel külsőleg is kifejezésre jut, hogy az egyesület nemcsak a volt tiszteket és önkénteseket, hanem minden szellemi munkás katonát, minden hadviselt szellemi munkást szivesen lát tagjai között. Minthogy a nagykanizsai helyi csoportnak segélyezési célokra nagyobb pénzüsszeg áll rendelkezésére, minthogy továbbá a helyi csoport a pénzügyminisztériumhoz tagjai részére leendő közvetlen dohányneműkintalás iránt folyamodott, alulírt elnökség felhívja a már tagul jelentkezett bajársakat, hogy az évi tagdíj lefizetése ellenében tagsági igazolványaikat a helyi csoport pénztárnokánál, Tripammer Jenő urnál, az Osztrák-Magyar Bank tisztviselőjénél Nagykanizsán mielőbb váltsák be, mert pénzügyi segélyben és dohányneműekben csak tagsági igazolványok birtokosai részesülhetnek. Nevelet pénztárnok urnál lehet az egyesületbe való

belépésre jelentkezni. Az egyesület céljait a legközelebbi napokban megjelenendő falragasz fogja ismertetni. Az alapszabályok addig is nálam betekintheők. — Dr. Bartha József, a Hadviselt szellemi munkások zalamegyei egyesületének elnöke. (Nagykanizsa, Kazinczy-utca 7.)

— **Országszerte sürgeik az építkezés megkezdését.** A lakásínség miként Budapesten és Nagykanizsán, éppúgy az összes vidéki városokban is egyre jobban érezhető. Éppen ezért a legtöbb város erősen sürgeti az építkezés mielőbbi megkezdését, mert ezzel egyszerűsödik a munkanélküliségen is nagy mértékben volna segítve. Nemcsak az építkezési munkások, hanem a gyári munkások is el tudnának helyezkedni építkezési alkalmaknál addig, amíg a gyárakban ismét megindul az intenzív munka. A helyzet azonban az, hogy a mai rendkívül drága építkezési költségek mellett senki se mer építkezni. A magánépítkezések megindulása csak úgy remélhető, ha az építők valamelyes kedvezést nyernek, a mely a mai magas költségeket némileg ellensúlyozná. A szegedi kereskedelmi és iparkamara erre vonatkozólag azt a javaslatot terjesztette fel a kormányhoz, hogy jelentse ki, hogy *mindazon önálló építkezések, a melyek 1919. december 31-ig tényleg eszközöltetnek, kivételnek a tervezett nagy vagyonadó alól.* Ha még egy milliárdra is tesszük azoknak az építkezéseknek az összes értékét, az államot ez az intézkedés alig érinti, ellenben a megindult építkezés számtalan embernek ad kerestet, ez által viszont megszűnnek a nagyösszegű államsegélyek, a szünetelő iparok egész sorát foglalkoztatja és kölcsönhatásainál fogva a gazdasági élet általános fellendülését, végeredményében pedig a lakásínség enyhítésének rendkívül fontos szociális célját szolgálja.

— **Dr. Reményi Zoltán kifosztása a budapest nagykanizsai vonaton.** Mint párhuzammal ezelelt közöltük, a muraközi fosztogatások idején Peraktól Nagykanizsára menekült s ide tette át iródaját dr. Reményi Zoltán, a vármegyeszerte ismert nevű kiadó ügyvéd. A perlaki csöcsélek izze porrá zuzta dr. Reményi hazának egész berendezését, úgy, hogy ő maga és felesége alig tudtak ép bőrrel megmenekülni a vandalizmus tombolásából. Dr. Reményi azonban előre látta a készülő eseményeket és meg jókor minden értékes holmiját Budapestre szállította a rokonaihoz. Midőn aztán december közepén kitorit a vihar és ő Nagykanizsára költözött, akkor nyomában intézkedett, hogy a Budapestre küldött holmikat juttassak Nagykanizsára, vegyes tartózkodási helyére. Dr. Reményinek 6 ládába csomagolt nagyértékű dolgait december 23-án adták fel Budapesten. Öt nappal később kézbesítették Nagykanizsán dr. Reményinek a fuvarlevelet és midőn a ládákat beakarták számlítani a vasutról, akkor konstataáltak, hogy a 6 láda közül 3 teljesen ki van fosztva. A kifosztott ládákból volt dr. Reményinek és feleségének összes ruhái és fehérneműi, cipők, gyermekruháik, selyemszövetek, drapériák, abroszok, szalvéták, továbbá vert csipkek és nagymennyiségű egyéb kézimunka, összesen 160,000 koronát meghaladó érték. A rendőrség a legselesebb körben folytatja az óriási vonatrablás tettesei utáni nyomozást, ezt azonban rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy még hozzávetőleg sem állapítható meg, hogy a 221 kilométernyi budapest—nagykanizsai vasútvonal melyik részén történt a rablás. A nyomravezető 2000 korona jutalomba részesül. Az elrabolt ruha fehérneműkben V. J., a fehérneműkben pedig R. Z. monogrammmal volt.

— **A főliszabadult Alsólendva.** Mint e lap olvasói már tudják, a szerbek, illetőleg horvátok a minap kivonultak Alsólendváról és ottani megszálló csapatukat az egész alsólendvai járás területéről a Mura mögé vonták vissza. Tíz napig tartott a jugoszláv megszállás, melynek váratlan megszűnéséről ezeket jelentik A sólendváról: Pénteken estefelé nagy sürgős-forgás volt észrevehető az Alsólendván elhelyezkedett jugoszláv katonaság között. Ugy 6 óra tájban több revolverlövés hangzott el a Főutcán. Ez jeladás lehetett, mert a fegyverdörrenések után a különböző őrségek mind elhagyták posztjaikat és szállásaikra tértek. Nagy ivásba fogtak ekkor a jugoszlávok és egy részeg csapatuk az egyik alsólendvai trafikost, akinek a kapuját döngették, arra kényszerítették, hogy két zsák dohányt adjon nekik. A trafikos a katonák távoztával telefonon panaszt tett azok parancsnokának, aki megbotránkozással vette tudomásul a jelentést és szigorú megtorlást ígért. Erre azonban nem igen került a sor, mert néhány óra múlva gyorsan összepakkoltak és este 11 órakor már Strasser Ernő, a Korona szálló tulajdonosa megtelefonálhatta Zalaegerszegre az alispánnak az örvendetes eseményt, hogy a jugoszláv csapatok elhagyták Alsólendvát. — A megszálló csapatok aranylag nem tulságosan zaklatták Alsólendva lakosságát. Még örülni is lehet, hogy olyan olcsó volt a tőlük való szabadulás. A lovasgazdáknak volt velük a legtöbb kellemetlenségük. Unos-untalan előfogat kellett nekik. Dr. Issó Ferenc alsólendvai ügyvédnek a lovait szekeresestül ellopták. A Koronában feltörték az éléskamarát és elvitték az ott levő csokoládé, cognacot, cukrot, pezsgőt. Az elvonuláskor pedig az egyik szállodai szobából elvitték az összes ágyneműt. A polgári olvasókör könyvtárszekrényét feltörték, a könyveket széjjelhányták, s egy darab zöid posztót elvittek. Alsólakosból elvittek két értékes lovat s otthagytak helyettük két gebét. Letartóztattak és a muraszerdahelyi eseményekre vonatkozólag kihallgattak néhány alsólendvai polgárt. Kihallgatás után mindannyit hazabocsátották, kivéve Biau Miksa kereskedőt, akit képtelen vádakkal illettek. Minthogy azonban ezek alaptalansága fog beigazolódni, reméljük, hogy ő is hamarosan itthon lesz.

— **Az utazás gyönyörei.** Az utazás mostanság keserves, kinos fáradság. A zsúfolt szakaszok, fűtellen kocsik egyenesen veszedelmesek, minden betegség terjesztői. A legnehezebb azonban az idegen hadaktól megszállott területekre való utazás. Az ottani katonai parancsnokságok és idegen hatóságok annyi mindenféle igazolványt kérnek, hogy szinte lehetetlenség még a legkörültekintőbb gondossággal is azok valamennyiét beszerezni. De minden idegen, magát nyíltan ellenségünknek való hatóságon tuitesznek a mi kedves *német-osztrakjaink*, akik olyan erőszakosan bánnak különösen az onnan *Magyarországba utazókkal*, hogy annak jellemzésére nem lehet elég kemény szavakat találni. Alig hagyja el a vonat Becs városát, már megkezdődik a Magyarországra utazni akarók zaklatása, mely természetesen nem az utasok személye, hanem sokkal inkább azok podgyászainak tartalma ellen irányul. A derék osztrak határrendőrök nem elégsznek meg azzal, hogy minden podgyászdarabot és csomagot vexatórius módon átkutatnak, az utas élelmiszereit és új iparcikkeit, különösen ruházati tárgyait elszedik még akkor is, amikor csempész-szándékra még csak gondolni sem lehet. Általában mindent elvesznek a magyar utastól, ami csak megtetszik nekik. Megtörténik elég gyakran, hogy

pl. három már viselt, esetleg nem is Ausztriában készült öltönyből egyet, vagy négy-öt ingből hármát elvesznek. Az meg szabály, hogy ha valakinek száz akármilyen cigarettája van, abból hatvanat-nyolcvanát „elkoboznak.” És ha a hatósági rabláson méltán fölháborodó utaz tiltakozni merészkedik, gorombán letorkolják, de ha egy kis szerencséje van, megeshetik rajta, hogy podgyását bőröndöstől mindenestül elszedik. Ha valaki a vonatrázáskor nagy boldogan úgy tudott elhelyezkedni a vasuti kocsiban, hogy még maradt egy darab ép ruha rajta, azt alapsan megtanítják arra, hogy nyugtával dicsérje a napot. A határ állomásokon másfél, esetleg két óráig vesztegeltetik a vonatot, amíg a hatósági rablók ellenőrzés címén minden utast újból gondosan ki nem kutattak és még gondosabban ki nem fosztogattak.

— **A nagykanizsai és környékbeli kereskedők társulata** f. hó 12-én, vasárnap d. u. fél 3 órakor a Központ kávéház éttermében választmányi ülést tart.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919. Január hó 9. és 10-én.

Udvari levegő
Film-dráma 5 felvonásban.

Szereplők:

Latabár Árpád	Horváth Zoltán
Balassa Béla	Mezei Ilonka
Mattyasovszky Ilona	Lukács Pál
Lubinszky L.	Kovács Gusztó
Körmendy Kálmán	Horváth Paula

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Zongora, hegedű, cimbalom és egyéb hangszert játszóknak figyelmébe.

Hangjegyek óriási választékban, részben a régi áron, mely 50—100% engedménynek felel meg, míg a készlet tart :-: kapható :-:

ifj. Wajdits József
könyvkereskedésében.

Cégtulajdonos (Gutenberg nyomda.)

URANIA Mozgóképpalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 9. és 10-án.

Bűnös lelkek

Cirkus-dráma 4 felvonásban.

És a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Egy Jóházból való, két középiskolát végzett ifjú
— **könyvkötő tanuló** —
felvételt kapunk nyomdájában.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
völcékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerínt.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: Dr. Hajdu Gyula.
Felelős szerkesztő: Gúrtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-út 7. szám,
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 10. péntek

7. szám.

A kormányválság megoldását ismét elolták.

Budapest. A kormányválság megoldása holnap délig eltolódott. Akkor fog erre vonatkozólag a Nemzeti Tanács a kormánnyal együttesen dönteni. A tegnap este tartott minisztertanácson az a vélemény alakult ki, hogy a kormány polgári tagjai maradjanak meg és ne adják át a belügyi és hadügyi tárcákat a szocialistáknak, hanem ehelyett két tárca nélküli miniszterséget adjanak még nekik, köztük az élelmi miniszterséget.

Ujabb meglepetést készít az antant Magyarországnak.

Budapest. A kormányválság ügyében való döntés újabb elhalasztását azzal indokolja a kormány, hogy a kormánynak a Budapesten időző antantállamokbell gazdasági bizottsággal kellett tárgyalnia, s emíatt nem volt ideje a kormányválság dolgával foglalkozni. A valóság azonban egészen más és sokkal fontosabb okokban rejlik. Ugyanis közölték Károlyi miniszterelnökkel, hogy az antant legközelebb újabb elhatározásokat fog a magyar kormánnyal közölni, kapcsolatosan a megszállással és a nemzetiségeknek tett ígéretekkel. A kormány megdöbbenéssel fogadta a bejelentést és most már megvárja a jelzett antant-elhatározások közlését és csak azután határoz a kormányválságra vonatkozólag.

Az antant gazdasági bizottságának tárgyalásai Budapesten

Budapest. Az antant gazdasági bizottsága tegnap egész napon át tárgyalt Károlyi Mihály miniszterelnökkel. Károlyi hosszabb beszédelt intézett a bizottsághoz, amelyben utalt arra, hogy fegyverszüneti szerződés jogokat is biztosított Magyarország részére s kérte a bizottságot, hogy erre legyenek tekintettel. Az értekezletbe belevonták Kunfi, Berinkei és Jászi minisztereket is.

A szénügyben is tárgyalt a bizottság és pedig Vázsonyi Jenő államtitkárral és Rauk Gottlobbal az országos szénbizottság elnökével.

A bizottság csodálatosan jól van informálva a magyarországi viszonyokról és tudja, hogy Magyarországnak mekkora területre van szüksége, hogy gazdaságilag életképes maradjon. (Ami némi reményt nyújt a párisi békekonferencia Magyarországról való döntését illetőleg. A szerk.)

Erdeklődött az antantbizottság, hogy igaz-e az a hír, hogy csupa szociá-

listák veszik át a kormányt. Majd azt mondták, hogy ha ez igaz lenne, az nem valami jó benyomást keltene az antantnál.

Vyx Magyarországról referál.

Budapest. Vyx alezredes, a francia fegyverszüneti bizottság feje, aki tegnap Budapestről Belgrádba utazott, ott Franchet D'Esperay, Berthelot és Gambetta francia tábornokkal fog találkozni, akiknek a magyarországi ügyekről előterjesztéseket tesz.

Svájc királya Windischgräetzet.

Budapest. A svájci kormány hivatalos értesítés szerint hajlandó Windischgräetz herceget, aki ellen a Burgonyaközpont millióinak elsikkasztása miatt bünvádi eljárás indult, ha a magyar kormány bebizonyítja, hogy nem politikai üldözéssről van szó.

Berlin rémnapjai.

Berlin. Tegnap reggel 6 órakor a Spartakusok újabb támadást kezdték, de sikertelenül. A Wilhelmstrasse környékét kormánycsapatok szállták meg. A Spartakusok egyezségi ajánlatot tettek, hogy az összes polgári lapok szerkesztőseit visszaadják, csak a szociáldemokrata Vorwärtsét nem. A kormány az ajánlatot nem fogadta el s így a megegyezés meghiúsult. A birodalmi kormány tegnap Richtert nevezte ki rendőrfőnökké, akinek sikerült a rendőrlégénység kétharmadát maga mellé állítani s ezzel kétségtelenül a kormány felé hajlította a küzdelem mérlegét.

Muraköz horvátjai kimondta a Jugoszláviához való csatlakozást.

Csáktornya. Nagy gyűlést tartottak tegnap Csáktornyan a muraközi horvátok, amelyen határozatilag kimondták Muraköznek Magyarországtól való elszakadását és Horvátországgal, illetőleg Jugoszláviával való egyesülését. Mintegy ezerötszázan vettek részt a Muraköz minden zugából a gyűlésen, melynek elnöke a viziszentgyörgyi plebános, alelnöke a csáktornyai plebános volt. A gyűlést Csáktornya főterén tartották s fegyveresen kivonult oda a Csáktornyát megszállva tartó szerbeknek egy százada is. A szónokokat, akik részint horvátul, részint magyarul beszéltek, a gyűlés közönsége néma csendben, minden lelkesedés nélkül hallgatta s ugyanígy, csak alig néhány zsvíjával (éljen kiáltással) születt meg a Varazsdon fogalmazott elszakadási határozat. A jugoszlávok a gyűlés után átvették Csáktornyan az összes közhivatalokat, a járábiróságot, adóhivatalt, stb., ahonnet a magyar tisztvise-

lőket kitessekelve horvátokat ültettek be. A csáktornyai magyarok nagy levertséggel csüggetegen vették tudomásul az ott történeteket.

HIREK.

— A nagykanizsai nemzetőrség és a rendőrség együttműködése. Nagykanizsa köz- és vagyonszolgálati bizottsága, mely más városokhoz képest máig eddig is majdnem kifogástalannak volt mondható, rövidesen olyan újabb garanciákat fog nyerni, amelyek e tekintetben a város minden lakóját a legteljesebb megnyugvással tölthetik el. A közeli napokban ugyanis a nagykanizsai nemzetőrszolgálat olyan szorosabb vonatkozásba fog kerülni a rendőrséggel, mely a kanizsai köz- és vagyonszolgálat e két kipróbált biztosítékának együttműködését fogja lehetővé tenni. Ez irányban most folynak a tárgyalások Kiss Lajos rendőrkapitány és Konkoly Jenő alezredes, a nemzetőrszolgálat parancsnoka között. Ezzel egyidőben területileg is sokkal közelebb jut a nemzetőrszolgálat rendőrséghez, ami a sikeres együttműködésnek szintén egyik nem lényegtelen feltétele. A vörösjelvényes tengerészekből álló Fabickcsoport ugyanis Nagykanizsáról Budapestre helyeztetvén át, ezeknek szállása, a Kazinczy-utcai sörház épületben lévő egykori cipőgyár helyiségei megüresedtek, s ide telepítik a napokban a József-főherceguti lábbadozótelepről a nemzetőrszolgálatot. A nagykanizsai nemzetőrség többibizbeni alapos rostálás után most csupa harcedzett komoly és megfontolt katonaviselt emberből áll, akiknek kezében a Manlicher a jogrend és a közbiztonság szimbóluma.

— Nagykanizsa közegészségügye decemberben. Dr. Rátz Kálmán városi tisztiorvos betértesztette a polgármesteri hivatalhoz Nagykanizsa város 1918. december havi közegészségügyéről szóló hivatalos jelentését. A jelentésnek nyilvános regisztrálásra érdemes főbb adatai a következők: A közegészségi állapotok Nagykanizsán december hó folyamán úgy a felnőtteknél, mint a gyermekeknél kedvezőtlenebbek voltak. A spanyol influenza járványosan uralkodott, de a hó vége felé a megbetegedések száma hirtelen csökkent, úgy hogy jelenleg már csak szórványos esetek fordulnak elő. Ezenkívül észleltettek a légzőszervek hurutos betegségei. Spanyolinfluenzában december hóban meghalt 49 egyén, amelybe a köz-kórházban történt halálozások nincsenek beszámítva. Egyéb fertőző betegségek csak szórványosan fordultak elő. A járványos és fertőző betegségek közül a difteritisz 1 esetben, a kanyaró 4 és a vörheny 2 esetben, (összesen 7 eset) fordult elő. Elmekórnak egy esete volt: egy 18 éves kéményseprőtanonc, akit elmekórházba szállítottak. Öngyilkosság, súlyos sérülés, halálos baleset egyszer sem fordult elő decemberben. A múlt hó folyamán 103-an haltak meg Nagykanizsán és pedig az alábbi halálokok folytán: az influenza 8, tüdőgyulladás 41, tüdőbetegségek 15, tüdőgümőkór 5, aggkori végkimerülés 15, szervi szivbaj 6, rángó-

görcs 1, veselőb 2, agyhártyalob 2, szívszélhűdés 1, bélhurut 2, görvélykór 1, vele születelt gyengeség 3, bélcavarodás 1 és eskór 2 esetben. Halva született 2 fiú és 1 leány.

— **Jugoszláviában tilos a korona ki- és bevitele.** A szerb parancsnokság az eddigi Szerbia és Montenegró királyságok területére, Horvátországba és a szerb hadsereg által megszállott területeken, tehát Muraközben is, megtiltotta a koronák behozatalát vagy kivitelét. Egy-eknek megengedték, hogy legfeljebb ezer koronát magukkal hozhassanak. Minden pénzt, amely ezzel a rendelettel ellenkezően be- vagy kivitetni megkíséreltek, elkoboznak az állampénztár javára, az illetőkkel pedig mint csempészekkel bántanak el.

— **Szenet adnak a szerbek?** A Somogyvármegyében olvassuk: Széchenyi Aladár kormánybiztos és a kaposvári Nemzeti Tanács a pécsi szerb parancsnoksághoz fordult, hogy a kaposvári széninségben segítsen s bocsásson szenet a város rendelkezésére. A szerb parancsnok elvben hajlandó a kérésnek eleget tenni, de a szállítandó szénért nem pénzbeli ellenértéket, hanem más cikket kíván. A kormánybiztos a tárgyalásokat folytatja s bár egyelőre a szerbek túlnagy ellenértéket kívánnak, nem lehetetlen, hogy a tárgyalások eredménnyel járnak.

— **Zenekarai sztrájk a pécsi szintársulatnál.** A hadsereg feloszlásával polgári zenekarrá alakult át a pécsi 6-ik gyalogezred zenekara, s ettől kezdve mint ilyen látta el zenével Füredi igazgató színházát. Ez már mindjárt nagy kiadástöbbletet jelentett szintársulatunkra, mert az azelőtti katonamuzsikásoknak most már semmi egyéb hivatásuk, s ennek megfelelően más jövedelmük sincs, mint amit a szintársulattól kapnak. November elseje óta napi 350 koronába került szintársulatunknak a zenekar. Ennek tagjai azonban még ezt az összeget is kevesellik és tegnapi délután az ultimátummal járultak Füredi színházgató elé, hogy vagy megemeli 400 koronára napi járandóságukat, vagy abbahagyják a muzsikálást, magyarul mondva: sztrájkba lépnek. Füredi színházgatónak mit volt mit tennie, teljesítette a követelést, mely pontosan 14 százalék béremelésnek felel meg. A pécsi nagykanizsai szintársulat zenekari költségei, most már havi 12,000 koronát tesznek, aminek valamikor egy egész szintársulat havi gázsija sem volt több.

— **Német községek hűsége Magyarországhoz.** Sopronvármegye két szin-német községében, Hóllányban és Savanyukuton a minap népszavazás volt a hovátartozandóság kérdésében. A népszavazás, melyben minden 24 évet betöltött férfi és nő részt vehetett, litkos volt és a következő eredménnyel végződött: Savanyukuton 137-en szavaztak, ebből 107 Magyarországhoz, 30 pedig az Ausztriához való csatlakozás mellett foglalt állást. Hóllányban pedig 160 szavazatot adtak le, melyből valamennyi a magyar állam kötelekében való megmaradás mellett döntött.

— **A tánciskola záróvizsgálója.** Nagy örömet keltett Nagykanizsa egész táncoló fiatal-sága körében az a tegnapi hírnök, hogy Adorjanné Mayersberg Frida asszony nem hagyja befejezetlenül oly szépen sikerült tánc-tanfolyamait, hanem eljön Budapestről a vizsgákat megtartani. Adorjanné tegnap délután megérkezett, aminek hírére máris a növendékek és szülők serege kereste fel, hogy kifejezést adjanak örömlüknek. Mindenki a legnagyobb készséggel méltányolja a kiváló tánc-tanár-nő fáradozását, mellyel még áldozat árán is hajlandó a táncvizsgákat megtartani, csakhogy a

lelkéhez nőtt fiatal-ság meg ne rövidíttessék. A táncvizsgák, melyek iránt a legnagyobb mértékű érdeklődés tapasztalható, a következő sorrendben lesznek: Holnap szombat délután 4 órakor a tanulóifjúság, vasárnap délután 3 órakor a kicsikék és hétfőn délután 5 órakor a felnőttek táncvizsgálója.

— **A közigazgatási tisztviselők maradjanak helyükön.** A belügyminiszter felhívja az alispánokat, illetve polgármestereket, hogy a hatóságok alá tartozó és igazolatlanul eltávozott közalkalmazottakat szólítsák fel az azonnal való hazatérésre és nem engedelmesség esetén vonják őket felelősségre. Világosítsák fel a falusi népet, hogy a községi jegyzők közreműködésére az államnak feltétlenül szüksége van és hogy némelyek visszaéléseért az egész jegyzői kart kedvezőtlen elbírálásban részesíteni nem lehet.

— **A hadimunkások is kapnak leszerelési illetéket.** Azokat a hadimunkásokat, akik a hadiüzemekben teljesítettek szolgálatot és leszereltek, tudvalevőleg eddig nem részesítettek abban a leszerelési illetékben, a melyet minden leszerelő katona megkapott. Most ebben újabb intézkedés történt, Böhm Vilmos hadügyi államtitkár rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében mindazok, akik mint hadimunkások valamely katonai üzemben vagy más katonai alkalmazásban 1918. november 2-áig dolgoztak és csakis katonai illetékekben részesültek, s katonák részére megállapított leszerelési illetékben szintén részesítendők.

— **A Nagykanizsai Magántisztviselők Egyesülete** értesíti tagjait, hogy holnap, szombat délután 5 órakor a Haladás egyesület helyiségében, Fő-ut 24. szám alatt a magántisztviselők jogviszonyaira vonatkozólag legutóbb megjelent kormányrendeleteket az egyesület ügyésze, dr. Gärtner Antal ur ismertetni fogja. Minthogy minden egyes tagnak érdekében áll, hogy ezeket az új rendelkezéseket tüzetesen megismerje, az Egyesület vezetősége kéri tagjainak minél nagyobb számban való megjelenését.

— **A nagykanizsai munkástanács ülése.** Felkéretnek a munkástanács tagjai, hogy ma este 6 órakor a Munkásokthonban tartandó fontos értekezleten jelenjenek meg. A szakszervezetek vezetőségei is kéretnek, hogy a fontos ügyre való tekintettel szintén megjelenni sziveskedjenek. — *A Munkástanács.*

— **Betiltott vásárok.** Tolna- és Veszprémmegye alispánjai a közrend megszilárdítása céljából a megyék területén a vásárok tartását, Somogyvármegye alispánja pedig spanyoljárdány terjedésének megakadályozása céljából 1919 február 15-ig az összes somogy megyei kirakó és állatvásárok megtartását betiltotta. Zalavármegyében jövő szerdáig, f. hó 15-ig vannak betiltva a vásárok. A tilalom meghosszabbításáról még nem történt intézkedés.

— **A munkanélküli kanizsai magánalkalmazottak segélyezése.** A Magántisztviselők Országos Szövetségének nagykanizsai csoportja munkanélküli tagjainak segélyezése tárgyában megindított akció is legteljesebb sikerrel járt. A rendelkezésre álló összeg nagysága lehetővé teszi, hogy a még be nem iratkozott munkanélküli kartársak, illetve kartársnők, akik segélyre szorulnak, f. hó 14-től kezdve napi 10 korona (nők napi 6 K.) segélyben részesüljenek visszamenőleg 2 hétre. Hivatalos órák (Casinó földszint) d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig, pénztári órák d. u. 4—5-ig. A választmány.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség I. csoportja** tart ma szolgálatot.

Élelmezési hivatal közleményei.

Hatósági ellátásban részesülők lisztjándóságukat egy tételben több hónapra, esetleg a folyó termés végéig, azaz 1919. július 15-ig átvehetik, amennyiben ezen igényüket a hatósági igazolványukon feltüntetett kereskedőnél bejelentik és az átveendő liszt ellenértékét ugyanott előre lefizetik

Az átveendő lisztmennyiségből:

15% tészta liszt
25% főző liszt
60% kenyér liszt

Utóbbi 2/3 rész 75%-os kiörlésű búzaliszt és 2/3 rész 75%-os kiörlésű rozsliszt keveréke, ez a kenyérliszt megromlás veszélye nélkül hónapokig eltartható.

Az egyes lisztmennyiségű árak a következők:

tészta liszt kg-onként 3 K 30 fillér
főző „ „ 1 „ 20 „
kenyér „ „ 1 „ — „

Az igénybejelentés ideje 1919 január 15. Későbbi jelentkezések figyelembe nem vétetnek. Az előjegyzett lisztmennyiségek a kereskedőknél 8 napon belül átveendőek.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919. Január hó 9. és 10-én.

Udvari levegő
Filmdráma 5 felvonásban.

Szereplők:

Latabár Árpád Balassa Béla Mattyasovszky Ilona Lubinszky L. Körmendy Kálmán	Horváth Zoltán Mezei Ilonka Lukács Pál Kovács Gusztó Horváth Paula
---	--

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Zongora, hegedű, cimbalom és egyéb hangszert játszóknak figyelmébe.

Hangjegyek óriási választékban, részben a régi áron, mely 50—100% engedménynek felel meg, míg a készlet tart...

ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

Cégtulajdonos (Gutenberg nyomda.)

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 11. és 12-én.

HENNY PORTEN a mozi művészet nagy mesternője felléptével

Az élet álarcosbálja

Udvari történet 4 felvonásban.

És a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Leszerelt katonák!

A még meglevő felső ruha és fehérnemű f. hó 13—14-én ki lesz osztva. Mindazok, akik igényüket bejelentették, jelentkezzen. Beck Soma a ruha-kiosztó bizottság vezetője.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
villákre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyilttér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám,
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 11. szombat

8. szám.

Károlyi kormányzó lesz. Még nincs megoldva a magyar kormányválság.

Budapest. A kormány tegnap úgy határozott, hogy a Munkás Tanács határozatára való tekintettel átadja a kormányt a szociálistáknak. A kormány hivatalosan közölte a szociáldemokrata párttal, hogy Károlyi Mihály elfogadja a köztársasági elnökséget, ha a nemzetgyűlés választása is reá esik. Azonban a szociáldemokrata párt tegnapi ülésén több oldalról való aggodalmat támasztottak a tisztán szociálista kabinettel szemben. Ezért a pártvezetőség szükségesnek tartja, hogy a kérdést ismét a Munkás Tanács döntése alá bocsássa. Ma tart ülést a Munkás Tanács és ezzel egyidőben a Nemzeti Tanács is. **A Nemzeti Tanács valószínűleg Károlyi Mihályt mint kormányzót felruházza az államfő hatalmával, s Károlyi azután kilép a kabinetből és kormányzói minőségében tárgyalást kezd a pártokkal.** A tárgyalás a körül fog folyni, hogy a kormány megmaradjon-e mai összetételében, vagy tisztán szociáldemokrata kormány jöjjön-e. A kormány ma felajánlotta a szociáldemokratáknak a közéleti tárca és egy tárcanélküli miniszterséget, de lehetséges, hogy a két tárca helyett a miniszterelnökséget ajánlják fel nekik.

Lapcenzurát követel az antant a kormánytól.

Budapest. Politikai körökben tegnap késő este híre járt, hogy az antant újabb jegyzéket intézett a kormányhoz, mely szerint állítólag a versaillesi haditanács már megállapította Magyarországnak Szerbiával, Romániával és Csehországgal szemben való határait. Ezzel szemben illetékes helyről az alábbiakat közlik:

Midőn az antant fegyverszüneti bizottsága Belgrádban megállapította a demarkációs vonalat, a magyar kormány tiltakozását fejezte ki. Erre az antant újabb jegyzéket küldött, amelyben barátságos hangon megmagyarázták, hogy a belgrádi fegyverszünet csak Szerbiával szemben állapította meg a demarkációs vonalat, de eldöntetlen maradt a cseh-szlávok határkérdése. **Magyarország határait a békeszerződésben lesznek megállapítva.**

Az antant jegyzéke rámutatva arra, hogy egyes budapesti lapokban antantellenes és bolsevik tendenciákat szolgáló közlemények jelentek meg,

ezért az antant azt kívánja a magyar kormánytól, hogy léptesse életbe a lapcenzurát. — A kormány e tárgyban már érintkezésbe is lépett a budapesti újságírók szabadszervezetével.

Berlin rémnapijai.

Berlin. Az éjszaka aránylag nyugodtan telt el, egyedül csak a Mosse-újságpalota előtt folyt elkeseredett küzdelem. Tegnap a két tábor 12 órai fegyverszünetet kötött. A közúti villamos forgalma azonban még mindig nem indult meg, a vasúti forgalom keleti irányban azonban már szabad. A független szocialisták ma ismét békét ajánlottak fel. Ugy tervezték, hogy a kormánycsapatok ma éjszaka ostromolják meg a Vorwerts szerkesztőségének és nyomdájának épületét, amelyet még mindig a Spartakusok tartanak birtokukban. De ez a támadás ma délelőttre maradt, mert a kormánycsapatok úgy vélik, hogy házak között könnyebb nappal harcolni, mint éjjel. Ma reggel 6 órakor katonák az utcai lámpákat és elzárták az utcákat, mire minden oldalról kormánycsapatok siettek elő, mindnyájan tábori felszereléssel, kézigranátokkal és bombákkal. A Vorwerts épülete közelében ágyukat állítottak fel. A harc reggel 1/2 8-kor kezdődött. Gyors egymásutánban dördültek meg a kézigranátok, majd géppuskák kezdtek kelepelni és a lángvetőket is működésbe hozták. Fél 9 órakor szünet állt be, amikor elhallgattak a fegyverek s tüzoltók és betegszállítók robogtak elő és elkezdték oltani a tüzet s összeszedték a sebesülteket. A pihenés alatt úgy látszott, hogy a Spartakusok már nemsoká birják. A független szocialisták ismét békeközvetítést kezdtek. Remény van a meg-
egyezés lehetőségére.

Düsseldorf. Az itteni Spartakus csoport emberei a múlt éjjel elfoglalták a táviró és telefonközpontot.

Német kormányjelentés.

Berlin. A birodalmi kormány közli hivatalosan: A kormánycsapatok műveleti tervszerűen folynak. Csapataink minden oldalról erősítéseket kapnak. A kieli matrózok teljesen megbízhatók. Első osztaguk már megérkezett Berlinbe. Az éjszaka erősítések érkeztek Hannóverból.

Hétfőn kezdődik a béketárgyalás.

Genf. A francia kormány Poincaré köztársasági elnök elnöklete alatt tegnap ülést tartott, amelyen Franciaországnak a békekonferenciára kiküldendő megbízottait nevezték ki. A megbízottak: Clemenceau, Pichon, Crozet, Gordiou és Cambon. Az angol kormány szintén öt tagu delegátus által lesz képviselve és pedig Lloyd George, Ronor Law és Balfour, azonkívül a munkáspárt két képviselője által, akik-

nek választása valószínűleg Barnesre és Thomasra fog esni. Az angol béke delegáció egy része már elutazott Párisba, ahova az olaszok is megérkeztek, ugymint Orlando miniszterelnök, Sonnino külügyminiszter és három katonai képviselő. A francia külügyminiszter tegnap fogadta a délszláv küldöttséget. A béketárgyalások holnapután, hétfőn kezdődnek.

HIREK.

— **A városi pályázatok.** Ma délben járt le az a három pályázat, amit Nagykanizsa város üresedésben lévő tisztviselői állásaira legutóbb kiírtak. A három állás, mint már közöltük, a legutóbb katonai nyilvántartóvá megválasztott Orbán József megüresedett helye, a városi levéltárosi állás, továbbá a Tancsics Béla halálával megüresedett kataszteri nyilvántartói állás és a Kamenár Géza halálával megüresedett irnoki állás. De pályázatot hirdetett a polgármester az ezen választásnál esetleg (sőt biztosan) megüresedő irnoki állásokra is, amennyiben a jelenlegi irnokok közül valók avanszálnának levéltárossá. A pályázók, mint most már végérvényesen megállapítható, ugyanazok, mint akiket már hetekkel ezelőtt tippeltünk. Csupán az irnoki állásokra van még egy, a városháza kívüli pályázó, aki eddig nem volt kombinációban. A pályázatok eredménye a következő: A levéltárosi állásra egyetlen pályázat érkezett be. **Füredi Jánosé;** ami nem azt jelenti, mintha más senki nem óhajtana levéltáros lenni, hanem azt, hogy Füredivel szemben senki sem számíthatna győzelemre. Ily körülmények között Füredi János máris városi levéltárosnak tekinthető. A kataszteri nyilvántartói állásra két pályázó van: **Polai József** irnok és **Babics Antal** városi adóhivatali díjnok, akik között — ismételjük, — erős mérkőzés lesz. Az irnoki állásokra (azért többszámban, mert már Füredi helye is megüresedettnek tekintendő) **Prikler József, Oszeszly Márta, Detrich Dezső, Babics Antal és Belloni József** pályáztak. Ha Polai József jönne be a kataszteri nyilvántartói állásra, úgy három irnoki állást töltenek be az öt pályázó közül, egyébként azonban csak hármat. Annyi bizonyos, hogy az öt pályázó között nagyon meg fognak oszlan a szavazatok. — A tisztújító közgyűlést Zala vármegye alispánja, értesülésünk szerint **jövő szombatra, f. hó 18-ára** fogja kitűzni.

— **Még 12 tag a nagykanizsai árvizsgálóbizottságban.** Dr. Krátky István városi főjegyző, a nagykanizsai árvizsgáló bizottság elnöke leiratot kapott Garami Ernő kereskedelmi minisztertől, mellyel a miniszter elrendelte, hogy a jelenleg 6 tagból álló nagykanizsai árvizsgáló bizottság még további 12 taggal 18 tagúra egészítendő ki. A bizottságnak fele részben a fogyasztókörzség tagjából kell állania, fele részben pedig a termelők, iparosokból és kereskedőkből. A bizottság, mely árszabályozó munkáját már megkezdte, e működését teljes számúra való kiegészítéséig felfüggeszti. Egyébként, — értesülésünk szerint, — a teljes létszámú bizottság az eddigi ármegállapításokat is revideálni fogja.

Katonazenekar lesz Nagykanizsán.
Az egykori 20. és 48. közös gyalogezredeknek egybeolvadása és a nagykanizsai 20-ik magyar gyalogezredben való egyesülése ezt a szerencsés helyzetet idézte elő, hogy Nagykanizsának állandó katonazenekara lesz. A megszűnt cs. kir. 48. ik gyalogezrednek ugyanis az ezredtörzs székhelyén, Sopronban évtizedek óta jeles zenekara volt, mely a háború első évében *Wirnitzer György* karmester kitűnő vezetése alatt Nagykanizsa közönségének is számtalanszor igen nagy művelzetet szerzett. A feloszlott 48. ik gyalogezrednek most a zenekara is beolvadt a 20. gyalogezredbe. Tulajdonképeni zenekar azonban még nincs, mert az általános leszereléskor a csaták tüzeiben járt 48-as katonamuzikusok (nagyobbrészt csehek) is mind szanaszéjjel mentek, s közülük egyedül *Wirnitzer karmester* van itt, aki a zenekarnak még óriási értékű hangszereit is nagyobbrészt megmentette és elhozta Pilsenből, ahol a zenekar utoljára működött. Ámde már megvan a legfelsőbb helyről az engedély arra, hogy a zenekart, — most már természetesen mint a 20. gyalogezred zenekarát, — újra fel lehessen állítani. A Nagykanizsán tartózkodó *Wirnitzer karmesternek* most legnagyobb gondja, hogy mielőbb összeállíthassa a 45—50 tagu katonabandát, azután meg hogy mielőbb magyar állampolgárságot szerezhessen (ezidő szerint még osztrák alattvaló). Az utóbbi bizonyára könnyen fog menni, mert akár Nagykanizsa város képviselőtestülete is kész örömmel fogadja a város polgárai közé a kiváló talentumu művészt, akinek törekvése nyomán Nagykanizsán a zenekultura rövidesen eddig még nem is sejtett magaslatokat fog elérni. Valamivel nehezebb lesz a félszáz megfelelő muzikus összeszerzése, mert *Wirnitzer karmester* szándéka az, hogy csupa magyar emberekből állítsa össze a kanizsai magyar gyalogezred zenekarát. De az ő véleménye szerint ennek sincs nagyobb akadálya. Ha azután meglesz a katonazenekar, akkor a legrövidebb időn belül zenei egyesület is lesz Nagykanizsán, valamint egy filharmónikus zenekar, melyben Nagykanizsának minden muzikusa résztvehet. E tekintetben *Wirnitzer karmester* kanizsai múltja a legbiztosabb ígéreteket képviseli, mert ő a 48-as katonazenekar rövid itt-tartózkodása alatt is összehozta egy orchesterbe katonazenészeivel a kanizsai hegedűsöket és csellistákat, s azzal a hatalmas zenekarral olyan hangversenyt rendezett, aminőt Nagykanizsán helyi erővel azelőtt még sohasem produkáltak.

A zalamegyei nemzetőrség újjászervezése. Tegnap hirt adtunk arról, hogy az alaposan kirostalt nagykanizsai nemzetőrszólóalj ezentúl szoros szolgálati viszonyban lesz a rendőrkapitánysággal, s ezt a közrend fentartásának munkájában rendszeres együttműködéssel támogatja. E híradásunk kiegészítésképpen közöljük még az alábbiakat: Vármegyészerte folyamatban van most a nemzetőrség újjászervezése. Zalavármegye minden járási székhelyén felállítanak egy-egy katonai fegyelem alatt álló nemzetőrcsapatot, illetőleg az eddigi nemzetőrségeket újra organizálják. Az így újjászervezett járási nemzetőrségeket két kerületben osztják, amelyek a nagykanizsai és a zalaegerszegi nemzetőrpáncsnokságok alá tartoznak. A zalaegerszegi nemzetőri kerülethez a vármegye északi felében levő járások tartoznak, a kanizsaihoz pedig a vármegye déli részén lévők, úgymint: a letenyei, alsó-lendvai, belatinci, novai, pacasai és keszthelyi járások. A kanizsai nemzetőri kerület parancsnoka *Konkoly Jenő* alezredes és *Kárpáti Imre* főhadnagy a segédtisztje. A járási székhelye-

ken szervezett nemzetőrségeknek rendeltetésük az illető járások területén fentartani a rendet, s a köz- és vagyonbiztonságot. E munkájukban az egyes csapatok szükség esetén egymást támogatni is tartoznak, amire az nyújt gyakorlati lehetőséget, hogy az egyes járási székhelyek egymással, illetőleg Nagykanizsával és Zalaegerszeggel a vármegyei telefonhálózat révén telefoni összeköttetésben vannak. A vendvidéki nemzetőrséget Belatincon dr. *Obál Béla* a vendvidék kormánybiztosával egyetértve most szervezik, míg a többi összes járási székhelyeken már be van fejezve a szervezés munkája. Így már nemcsak Nagykanizsa városa, hanem az egész vármegye a legteljesebb nyugodtsággal nézheti a mindennap más országrészekben viharzó tömegindulatok tengerének háborgását.

Változások a kanizsai parlajstromban. Nagykanizsa város tanácsának tegnap tartott üléséből hatósági engedélyt adtak ki *Kellermann Miksa*, *Tomasics Gyula* és *Kovács István* társas cégnek mész- és cementárúkereskedés és cementgyár létesítésére, egyszerű ipar- engedélyt pedig: *Vajnovics Jenő*nek üvegs *Jancsi József*nek cipész *Heine Rezső*nek luvarosipar gyakorlására. Tudomásul vette azonkívül a városi tanács *Deutsch Gizellának* élelmiszerkereskedői és kávéfőző iparáról való lemondását és őt a kanizsai parlajstromból törölte.

Anyagszerzés a kanizsai iparosoknak. A Szociális Ipargazdasági Párt vezetősége felszólítja mindazon iparosokat, akik anyagihiányban szenvednek, hogy anyagszükségletüket holnap vasárnap délután 2 órakor személyesen jelentsék be az Ipartestület helyiségében. Az elnökség.

A nagykanizsai kereskedő ifjak önképző egyesülete f. hó 12-én délután 3 órakor közgyűlést tart saját helyiségében. Ugyanott és szintén 12-én vasárnap a *Magántisztviselők Nagykanizsai Csoportja* délelőtt 11 órakor választmányi gyűlést tart.

A Magyarországi Közalkalmazottak Szövetségének nagykanizsai csoportja holnap, vasárnap délután 3 órakor a Munkásotthon helyiségében választmányi ülést tart. Felkéretnek a választmányi tagok, hogy oda az egyesületbe már belépett és belépni óhajtó tagok névjegyzékét hozzák magukkal. Az elnökség.

A „Haladás” kulturális egyesület helyiségében holnap, vasárnap d. u. 1/2 3 órakor a leszármazástani előadás folytatásaképpen *Österreicher József* előadást tart az eugenetikáról (fajnevelési problémák.) Érdeklődőket szívesen lát az egyesület.

Megállapítják Nagykanizsán a nap-számhátsókat is. A városi képviselőtestület mező, erdő- és legelőügyi bizottsága holnap, vasárnap délelőtt ülést tart, melynek tárgya a mezőgazdasági, erdei és közönséges nap-szám munkabéreinek és árszabályzatának megállapítása.

Nagy zsebtolvajlás a Magyar utcán. Tegnap este a „Magyar király” vendéglőben szórakozott *Zemlák Jakab* gözmalmi munkás és a felesége. A szomszéd asztalnál katonaruhás fiatalemberekből álló társaság iddógált, melynek tagjai láthatták, midőn *Zemlák* fizetett, hogy ennek tárcájában nagyobb pénzösszeg van. Midőn záróra után mindenki távozott a korcsmából, a katonaruhás legények az utcán nagy barátkozásba elegyedtek *Zemlákékkal* és egyikük részegséget szinelve átölelte *Zemlákot*. Ez ebben a pillanatban érezte, hogy a vele „szoros” barátságba bocsátkozó katona valamit kiemelt a kabátja zsebéből s nyomban meg-

győződött arról, hogy a pénztárcája tünt el melyben 3000 korona összegű pénz volt. *Zemlák* és felesége óriási patáliát csaptak, mire csakhamar előkerült egy rendőr, aki az ölelkező katonát lefűlte, másik három társa azonban már árkon-bokron túl volt. S velük együtt a pénztárca és a 3000 korona is. A zsebmetsző társaság meglógott tagjait csak ma reggelre sikerült előkeríteni, de természetesen a pénz akkor már egyiküknél sem volt. Mind a négyen kanizsai kömüveslegények. Eleinte még azt sem akarták bevallani, hogy tegnap este ők is ott voltak a Magyar királyban, de öt tanu rájuk cáfolt és ezek azt is határozottan megmondták, hogy ők fogták körül az utcán *Zemlákékat*. Egyelőre mind a négy alakot a rendőrkapitányságon őrzik,

Élelmezési hivatal közleményei.

Hatósági ellátásban részesülők lisztjándóságukat egy tételben több hónapra, esetleg a folyó termésév végéig, azaz 1919. július 15-ig átvehetik, amennyiben ezen igényüket a hatósági igazolványukon feltüntetett kereskedőnél bejelentik és az átveendő liszt ellenértékét ugyanott előre lefizetik

Az átveendő lisztmennyiségből:

15% tészta liszt
25% főző liszt
60% kenyér liszt

Utóbbi 2/3 rész 75%-os kiörlésű búzaliszt és 2/3 rész 75%-os kiörlésű rozsliszt keveréke, ez a kenyérliszt megromlás veszélye nélkül hónapokig eltartható.

Az egyes lisztnevek kicsinybeni ára a következő:

tészta liszt kg-onként 3 K 30 fillér
főző „ „ 1 „ 20 „
kenyér „ „ 1 „ — „

Az igénybejelentés ideje 1919. január 15. Későbbi jelentkezések figyelembe nem vétetnek. Az előjegyzett lisztmennyiségek a kereskedőknél 8 napon belül átveendőek.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919. Január hó 11., 12. és 13-án.

Földalatti szindikátus
Kalandor játék 6 felvonásban.

Játszák a „Cabiria” főszereplői. **MAGNUS** az óriási néger.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 11. és 12. én.

HENNY PORTEN a mozi művészet nagy mesternője felléptével

Az élet álarcosbálja
Udvari történet 4 felvonásban.

És a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Egy Jóhadból való, két középiskolát végzett flu
könyvkötő tanulóknak
felvételük lapunk nyomdájában.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vidékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám,
telefon 41. — Kladóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 162.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 13. hétfő

9. szám.

Hadügyminiszterünk tegnapi és mai jelentése.

A hadügyminiszterium sajtó osztálya
jelenti a nemzetiségi megszállásról.

Budapest, január 12.

A csehek megszállták Legenye-alsó-
mihályt, Töketerest, Voraniót és Ho-
monnát. Kassától délre a Hernádsásd—
Torna vonalon állanak. Breznóbányáról
előnyomulóban vannak Rimaszombat felé.
Az Ipoly mentén a helyzet változatlan. A
csehek Losonc, Ipolyszántó és Ipoly-
szakállas megszállása után beszüntették az
előnyomulást. A Duna mentén a helyzet
változatlan.

Az ukránok Kőrösmezőnél a vasuti
pályát eltorlaszolták.

Erdélyből és a Mura vidékéről nincs
jelenteni való.

Budapest, január 13.

A csehek Nagymihály felől megszáll-
ták Szobráncot és onnét tegnap bevo-
nultak Ungvárra. Kassa és Rimaszombat
között Jolsva felé nyomulnak előre. E
menetvonalban Murányig jutottak. Az
Ipoly és a Duna mentén a helyzet vál-
tozatlan.

Erdélyből és a Mura vidékéről nincs
újabb jelenteni való.

Ujabb cseh foglalás.

Eperjes. Tegnap 10 cseh katona egy
tiszti vezetése alatt megszállta Kissebest,
nyolc cseh katona egy őrmesterrel pedig
Bárfát.

Román közigazgatás Kolozsban.

Kolozsvár. A románok Kolozsvárott és
Kolozsmegyében átvették az impériumot
a város és a vármegye adminisztrációja
felett.

Szombathely megszállás előtt.

Marburgból a délszláv hadsereg a
legközelebbi napokban megszállja
Szombathelyt, hogy összeköttetést lé-
tesítsen a Pozsonyt megszállva tartó
cseh csapatokkal.

A kormányválság

Kihallgatások Károlyi elnöknel.

Budapest. A hivatalos lapnak ma
rendkívüli kiadása jelent meg, mely közli,
hogy Károlyi Mihály ideiglenes államfő
hatáskörrel ruházott fel.

Budapest. Ma délelőtt kihallgatáson
jelentek meg Károlyi Mihály köztár-
sasági elnöknel Batthyány Sándor,
Kunfi Zsigmond, Rónai Zoltán, Glück-
lich Vilma, Jászi Oszkár, Szabó István
és Pallavicini József. A kihallgatások

legnagyobb részben informatív jelle-
gűek voltak. Pallavicini kihallgatásán
Károlyi elnök ismertette a kormány-
válság keletkezésének okait. Pallavi-
cini azt a véleményét hangoztatta,
hogy maradjon meg a kormány mos-
tani koalíciós összeállításában, ami
azonban ha nem volna lehetséges, úgy
jöjjön tiszta szociálista kabinet.

Budapest. Berinkey Dénes dezlignált
miniszterelnök ma délelőtt megkezdte
a tárgyalást az egyes pártokkal.

A béketárgyalások.

Genf. A Havas ügynökség jelenti Pá-
risból: A szövetségesek haditanácsa teg-
nap délután 3 órakor a külügyminiszte-
riumban tanácskozássra ült össze, amelyen
főként a fegyverszünet meghosszabbítá-
sának kérdésével foglalkoztak. Ezzel kap-
csolatban meghívót küldtek az egyes
nemzetek küldöttségeihez, hogy ma dél-
előtt vegyenek részt az előzetes béke-
tárgyalások megnyitó ülésén. Az első
teljes ülést legkésőbb január 20-án tartják,
amelyen a megnyitó beszédet valószínű-
leg Clemenceau fogja mondani. Az első
ülés napirendjén valószínűleg a népszö-
vetség kérdésében való elvi tanácskozások
lesznek. A népszövetségnek elvben való
elfogadása után a békedelegátusok közös
bizottságát hívják meg a kérdés gyakor-
lati megoldásához. A konferencián képv-
selt népeknek általában írásban kell be-
beterjeszteniük minden javaslatukat. Ezt
mindenekelőtt egy francia, vagy amerikai
technikai bizottság vizsgálja át. Ezen
bizottság jelentését egy másik bizottság
tárgyalja, amelyben a konferencián részt-
vevő népek valamennyijének képviselői
benne lesznek. Remélni lehet, hogy ez
a módszer lehetségessé fogja tenni a
békekonferencia kérdésének gyors át-
vizsgálását.

Genf. Párisból jelentik: Az „Eche de
Paris” közlése szerint a békekonferencia
a népszövetségnek elvben való elfogadása
után megkezdődik a Németországgal való
béketárgyalást és pedig első sorban a
rajnai hajózás nemzetközivé tételének kér-
dését.

A német polgárháború.

Berlin. A német főváros különböző
pontjain ma tovább folyt a harc a Spar-
takusokkal. A küzdelem mindenütt a kor-
mány javára dőlt el. A kormány ma már
teljesen ura a helyzetnek. Szombaton
Ledebour és Meier független szociálista
vezéreket letartóztatták és ismeretlen helyre
szállították. A börtönbe hurcoltak közt
van Liebknecht 18 éves fia is.

Berlin. Mult éjjel a Spartakusok kiüri-
tették az újságnegyedben elfoglalt épüle-
teket, közöttük a Wolff-ügynökséget és a

Mosse-palotát, amelyeket kormánycsapa-
tok szálltak meg. A rendőrség épületét is
visszafoglalták és megszállták a kormány-
csapatok.

A Weiser-gyár munkásainak győzedelmes bérharca.

A kanizsai munkástanács közvetítése.

— Saját tudósítónktól. —

A nagykanizsai Weiser-gépgyárban az 1918.
október 31-iki diadalmas forradalom előtt egy-
kettő kivételével csupa szervezeten munkás
dolgozott. Egyedül ebben rejlik annak magya-
rázata is, hogy amíg a vas- és fémmunkások
a legutóbbi időben országszerte már 3 korona
órabérrel dolgoznak, addig a nagykanizsai ha-
talmos üzemű Weisergyárban csak alig néhány
régii munkás órabére érte el a 2 koronát is,
míg a szakmunkások zöme óránként 75 fillér-
ért dolgozott, ami napi 9 órai munkaidőt szá-
mitva, még napi 7 korona keresetnél is keve-
sebb. A forradalommal megindult általános
szervezkedési mozgalom azonban a Weiser-
gyárban is megmozdította a munkásságot,
mely november hó első napjaiban belépett a
Magyarországi vas- és fémmunkások központi
szövetségének nagykanizsai helyi csoportjába,
aminek természetes következménye lett azután
csakhamar az is, hogy a gyár alkalmazottai az
országos szervezet védőszárnyai alatt rendes
megélhetést biztosító, s a mai viszonyoknak
megfelelő bérköveteléssel léptek fel munka-
adójukkal szemben.

A Magyarországi vas- és fémmunkások köz-
ponti szövetségének nagykanizsai helyi cso-
portja szombaton az alábbi követeléseket tar-
talmazó memorandumot intézte a Weiser J. C.
céghez:

1. A szakmunkások napi fizetése 20—30
koronában állapíttassék meg.
2. A segédmunkások (pótlás stb.) napi
18—24 koronát kapjanak.
3. A női munkások napi 10—16 koronát.
4. A vasár- és ünnepnapokon végzendő
munkáért 150 százalék többlet fizelendő,
hétköznapokon pedig a rendes időn túli
munka 100 százalék többlettel díjazandó.
5. A heti munka 52 órában állapítandó
meg, de ha a munkások önhibájukon ki-
vül lennének kénytelenek ennél keveseb-
bet dolgozni (pl. anyaghiány vagy más ok
folytán), úgy a vállalat a miniszteri ren-
delet szerinti legalább 75 százaléknyi fi-
zetést tartozik munkásainak adni.
6. Kövelik a bizalmifélfirendszer elis-
merését.
7. A Weiser J. C. gyár üzemében csak
szervezett munkás alkalmazható, a munka-
közvetítésre pedig csak a szakszervezet
jogosítatik fel.

A vállalat nem volt hajlandó a memorandu-
mot a maga teljességében honorálni, mire
szombat délben a Weisergyár összes munká-
sai letették a kalapácsot. A sztrájk azonban
csak néhány órán át tartott, mert a közbejött
vasárnapon teljes megegyezés jött létre a két
álláspont között és ma reggel a Weisergyár
ismét teljes üzemmel és teljesen megelégedet-
személyeztetett ismét megkezdte a munkát. A

vállalat és sztrájkoló munkásai között a gyors és sima megegyeződést a nagykanizsai Munkás-tanács tevékenységévé, mely azért lépett közbe, hogy a legáltalánosabb közérdek szempontjából is káros üzembeszüntetésnek elejét vegye. A Munkásotthon helyiségében folyt a tárgyalás tegnap délelőtt, amelyen a Munkás-tanács nyolc tagja, a Weisergyár részéről pedig Weiser János, a tulajdonos. Poór, Jenő főmérnök és Nikicsér József művezető vettek részt. Két óra hosszat tartott az egyezkedés, melynek véleménye a következő:

A szakmunkások díjazását illetően abban állapodtak meg, hogy a vállalat régebbi alkalmazottai napi 18—26 korona között, a fiatal, csak nemrég felszabadult szakmunkások pedig napi 15—20 korona között vállalkozó díjazást kapnak.

A segéd munkások napi fizetése 14—20 korona lesz.

A női munkások napi bérét 9—15 korona közötti összegekben állapítják meg.

A memorandum további, 4—7-ik pontjaiban foglaltakat a vállalat mind kötelezőknek ismerte el magára nézve.

HIREK.

— **Kinevezés a kanizsai postánál.** A nagykanizsai 1. számú (városi) posta és táviró hivatal tisztviselői és állásügyi személyzetében a kereskedelmi miniszter az alábbi kinevezéseket eszközölte: *Posta és táviró felügyelő lett:* Gálos Béla; *főtiszt:* Egry Gyula; *ellenőr:* Vincze Kálmán; *segédellenőr:* Csete József, *segéd-tiszt:* Rakics Jenő; *kezelő-állás:* Molnár József; *I. osztályú állás:* Hajdu József, Tengerdi László, Bauer Ferenc, Pásztor János, Varga György, Somogyi Károly. *II. oszt. állás:* Vidovics István, Sziger Tóbiás, Gozdány Károly, Horváth Imre, Horváth Ádám, Király József, Buki József, Glavák János, Auer Ferenc. *I. oszt. vonalfelügyelővé* nevezte ki a miniszter: Grabant Józsefet.

— **Gyászrovat.** Szombat délután meghalt Bánokszentgyörgyön bocsári Svastics Elemérné született Csanády Vilma. Halála mélyen sújtott férjén, bocsári Svartits Elemér nyugalmazott huszárezredesen kívül Zalavármegye egyik legrégebb és legelőkelőbb családját borította gyászba. Temetése ma délelőtt volt Bánokszentgyörgyön az egész vármegye uriközönségének és a község népének nagy részvéte mellett.

— **Mi történt Gyékényesben.** Szombat est, mint már nem először, rémhírek jártak szájról-szájra a városban. A rémhírterjesztők valami katonai lázadásról, bolsevik forradalomról s hasonló rémségekről regéltek, amelyek állítólag Gyékényes állomásán, az ottani karhatalmi csapatnál történtek. Megerősítette e hírek komolyságának látszatát az is, hogy szombat este egy 20-as csapat utazott nagy sietve Gyékényesre. A 20-asok tegnap délután már vissza is jöttek Gyékényesről, ahol semmi szükség nem volt rájuk. Mindössze a következők történtek ugyan: Szombat délután az 1-es vadászászlóalj egy csapata érkezett Budapestről Gyékényesre, hogy az ottani vonalbiztosító csapatot, a 32-es bakákat, felváltsák. A szolgálatátadásnál valami nézeteltérés keletkezett a 32-esek parancsnoka, Aranyossy százados és a felváltó csapatot vezető hadnagy között. Aranyossy kapitány a szóváltás során többek között azt a kijelentést tette, hogy ő nem ismeri el a katonai bizalmiférfi rendszert, mire a vadász hadnagy letartóztatással fenyegette meg. Ebből konfliktus támadott kö-

zöttük és Aranyossy egyik embere átszaladt a Drávidon a szerbekhez, egy másik embere pedig Kanizsára telefonáltatott katonai segítségért a bolsevisták ellen. Mire azonban a 20-asok Gyékényesbe érkeztek, már teljes volt a barátság a két csapat között.

— **Dr. Gärtner Antal előadása** a magántisztviselők jogviszonyairól és munkaidejéről szombaton volt a Nagykanizsai Magántisztviselők Egyesületében. Több mint egy óráig tartott az új rendeleteket szakszerűen tárgyaló szabadelőadás, amelyért az egyesület ügyészét lelkesen megéljenezték.

— **A zalamegyei vásárok tilalmának meghosszabbítása.** Kolbenschlag Béla alispán a zalamegyei vásárok tartásának tilalmát, mely január 15-ig szólt, ma érkezett táviratával február 15-ig meghosszabbította.

— **A kaposvári fosztogatások és az igazságszolgáltatás.** Kaposvárról jelentik: Dr. Révy László kaposvári államügyész benyújtotta első vádiratát a kaposvári törvényszékhez a múlt év december 11-én éjjel Kaposvárról történt fosztogatások letartóztatott tettesei ellen. A vádiratban az ügyész 207 ember ellen emel vádat. Ez azonban csak az első vádirat, ami tárgyalás alá kerül. Még körülbelül 50 ember ellen emelnek vádat ezenkívül a fosztogatásból kifolyólag.

— **Lefülelt kanizsai kabátolvaj.** Szombat reggel Horváth Józsefné magánzónó Fő-ut 22. szám alatti lakásáról besurranó tolvajok elloptak egy férfi és egy női télikabátot, valamint egy női pongyolát. A rendőrség, melynek a dolgot bejelentették, a tolvajokról adott személyleírás alapján ezek egyikét pár óra alatt kinyomozta és lefűlelte. A másiknak azonban még idejében megszagolván a bajt, még idejében sikerült megugrania. A ruhatolvajok ugyanis oly vakmerők voltak, hogy az egész ház népének szeme láttára a karjukon vitték ki az utcára a lopott ruhákat, amiket a régi gimnáziumban elhelyezett egyik sziszeki menekült vasutas vett meg tőlük. A lefűlelt ruhatolvaj Polgár József 20 éves rovtmultu pincér, megugrott társa pedig Flórián János pesti hamiskártyás, aki csak vendégszerepelni jött Kanizsára. Polgárt kihallgatása után az államügyészségre kísérték át.

— **Munkában a nagykanizsai lakásbizottság.** A nagykanizsai lakásbizottság holnap, kedden délelőtt dr. Prack István városi tanácsos elnöklésével ismét ülést tart, amelyen a bizottság előtt tett két legújabb napasz fölött fognak dönteni.

— **Barcsra és Pécsre nem lehet utazni.** A pécsi szerb megszálló csapat vasuti vonalparancsnoksága a mai naptól kezdődőleg megtiltotta az utazást a szerbek által megszállott területekről a meg nem szállott területekre és viszont a demarkációs vonalon túl. Ennélfogva a személyszállító vonatok kizárólag a demarkációs vonal előtt fekvő utolsó állomásig közlekednek csak. Tállian Andor, Somogyvármegye főjegyzője és alispán-helyettese a kormánytól ezeket az intézkedéseket nyomban bejelentette és felkérte, hogy illetékes helyen tiltakozzék a fegyverszüneti szerződés ilyen duma megsértése ellen. A pécsi szerb parancsnokságnak ez az újabb, a polgári egyének utazását csaknem teljesen lehetetlenné tevő intézkedése különösen Somogyvármegye és Kaposvár népének ipari, kereskedelmi és társadalmi életét bénítja meg. De nem csupán ebből az okból sérelmes ez a rendelkezés, hanem abból is, hogy a legteljesebb mértékben ellenkezik a népjogokkal és a belgrádi fegyverszüneti elvételekkel.

Élelmezési hivatal közleményei.

Hatósági ellátásban részesülők lisztjárandóságukat egy tételben több hónapra, esetleg a folyó termésévé végéig, azaz 1919. július 15-ig átvehetik, amennyiben ezen igényüket a hatósági igazolványukon feltüntetett kereskedőnél bejelentik és az átveendő liszt ellenértékét ugyanott előre lefizetik

Az átveendő lisztmennyiségből:

15% tészta liszt
25% főző liszt
60% kenyér liszt

Utóbbi $\frac{2}{3}$ rész 75%-os kiörlésű búzaliszt és $\frac{1}{3}$ rész 75%-os kiörlésű rozsliszt keveréke, ez a kenyérliszt megromlás veszélye nélkül hónapokig eltartható.

Az egyes lisztnevek kicsinybeni ára a következő

tészta liszt kg-onként 3 K 30 fillér
főző „ „ 1 „ 20 „
kenyér „ „ 1 „ — „

Az igénybejelentés ideje 1919. január 15. Későbbi jelentkezések figyelembe nem vétetnek. Az előjegyzett lisztmennyiségek a kereskedőknél 8 napon belül átveendőek.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919. Január hó 11., 12. és 13-án.

Földalatti szindikátus

Kalendor játék 6 felvonásban.

Játszák a „Cabiria“ főszereplői. **MAGNUS** az óriási néger.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Zongora, hegedű, cimbalom és egyéb hangszert játszóknak figyelmébe.

Hangjegyek óriási választékban, részben a régi árakon, mely 50—100% engedménynek felel meg, míg a készlet tart :: kapható ::

ifj. Wajdits József
könyvkereskedésében.

Cégl tulajdonos (Gutenberg nyomda.)

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. január hó 13. és 14-én.

Nagy nevető művész est!
OSSI OSWALDA felléptével
2 nagy sláger.

A kis ballettpatkány
Vigjáték 4 felvonásban.

Váljunk el!

Vigjáték 3 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Egy Jónahól való, két középsikolát végzett ifjú
könyvkötő tanulóknak
felvételük lapunk nyomdájában.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vidékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyilttér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: Dr. Hajdu Gyula.
Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju. Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 152.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 14. kedd

10. szám.

A hadügyminiszter jelentése.

A hadügyminiszterium sajtó osztálya jelenti a nemzetiségi megszállásról.

A csehek megszállták az Ungvár—Vaján—Deregyő vasutvonalat. Kassa és Losonc között előnyomulóban vannak a demarkációs vonal felé. Az Ipoly és Duna mentén a helyzet változatlan.

A románok. Kolozsvárról jövet a fegyverszüneti egyezmény megsértésével megszállták Enyedet.

A Mura vidékéről nincs új jelenteni való.

A kormányválság

Budapest. A kormányválság megoldása egy-két nappal újból eltolódott, mert ma az infantól újabb átirat érkezett a kormányhoz. Az a megoldási kombináció van előtérben, hogy Berinkei Dénes kormányelnöksége alatt koalíciós kormány alakuljon, amelyben a hadügyi tárcát a szocialisták kapják, kik közül az egyik csoport jelöltje a hadügyi tárcára Böhm Vilmos hadügyi államtitkár, a másik csoportt pedig dr. Pogány József a katonatanácsok kormánybiztosa. A belügyi tárca Nagy Vince kezében maradna, aki mellett azonban szociáldemokrata államtitkár lenne és pedig dr. Landler Jenő személyében, a közoktatásügyi miniszterséget dr. Kunfi Zsigmond foglalná el, a közéleti tárca pedig dr. Balogh Ernő. Kereskedelmi miniszter ez esetben természetesen továbbra is Garami Ernő maradna. A megoldás terve ma vagy holnap kerül a Munkástanács elé de ha a Munkástanács azt nem fogadná el, úgy a polgári miniszterjelöltek visszalépnének és teljesen a szociáldemokratákra bizzák a kormányalakítást.

A Jugoszlávok Magyarországgal perszonál uniót akarnak.

Budapest. Politikai körökben ellenőrizhetetlen hírek vannak forgalomban arról, hogy Jugoszlávok részéről memorandum érkezett a magyar kormányhoz oly tartalommal, hogy kívánatos volna, hogy Jugoszlávia és Magyarország között szoros államjogi kapcsolat létesüljön, oly formán, hogy a két állam Sándor szerb herceg régensége alatt perszonál unióban legyenek. Ez esetben, — szól a memorandum — a Jugoszlávok bizonyos mértékben garantálják Magyarországnak területi épségét.

Megszűnik a blokád.

Bern. Az antantszövetségesek elhatározták, hogy a Németország és a volt monarchia volt államai elleni blokádöt egy hónapon belül megszüntetik.

Franciaország hadikérpótlást kap Németországtól.

Amsterdam. Egy amerikai újságíró előtt Poincaré, a francia köztársaság elnöke a következő kijelentést tette: A szövetségesek teljesen megegyeztek a békefeltételek alapelveire vonatkozólag és mindnyájan elismerik, hogy Franciaország, mely népességének közel 20-ad részét elveszítette a háboruban, joga van a legmegszébbmő kártérítési igényekhez és számíthat arra, hogy Németországgal megfizettetik hallatlanul nagy háborús költségeit.

A német munkásság harca a bolsevizmus ellen.

Berlin. A népbiztosok tanácsa kiáltványt bocsátott ki, amelyben azt mondják, hogy a Spbrtakusok leveretése után se engedik magukat jobban szorítani. Ők hatalmat a munkásoktól kapták, ezeknek köszönhetik, hogy sikerült a birodalom pusztulását elhárítaniok. De most kelet felé kell fordulni, hogy a birodalom nyugalmának biztosítása tökéletes legyen, kelet felé, ahonnan újabb bolsevik invázió fenyeget. Mert a bolsevizmus halála a békének, megőljöje a szabadságnak és gyilkosa a szocializmusnak.

Berlin. Keletporoszországból jelentik, hogy Oroszországból nagy bolsevik csapatok közeledtek Németország felé. A német határmenti vidékekről a lakosság tömegesen menekül az ország belsejébe.

Az antant háborúra készül az orosz bolsevisták ellen.

Genf. A párisi Temps szerint a szövetségesek tegnapi értekezletén az antantnak az orosz bolsevisták ellen Lengyelországban leendő katonai beavatkozását tárgyalták. Elfogadták azt a javaslatot, hogy megszállják a danzigthorni vonalat. E célból Amerika két hadosztályt hajlandó rendelkezésre bocsátani.

A Spartakusok újraéledése.

Berlin. Tegnap délután a Spartakusok új puccsot kíséreltek meg a Vorwärts épülete ellen. A szomszédos ház tetején gépfegyvereket helyeztek el és eszevesztettül lövöldözni kezdtek, de szerencsére senkit sem találtak el. Berlin egyéb részein is örült lövöldözést folytattak a háztetőkről. A kormány csapatai azonban csakhamar elnémították a bolsevik gépfegyvereket.

Berlin. A porosz kormány elfogató parancsot adott ki a független szocialisták vezérei, Liebknecht, Luxemburg Róza és Eichhorn rendőrfőnök ellen.

HIREK.

— **Bírósági kinevezések.** Az igazságügy-miniszter előterjesztésére a népkormány dr. Neusiedler Antal és Göbel Gyula pécsi ítélőtáblai bírónak a kuriai bírói címet adományozta, dr. Borody Dezső soproni törvényszéki jegyzőt a nagykanizsai államügyészséghez (néhai dr. Gózonny Aladár helyére) államügyészé nevezte ki, Podolay Jusztin nagykanizsai törvényszéki bírót pedig vizsgálóbíróhelyettesül nevezte ki.

— **Gyászrovat.** Mérhetetlen csapás zúdult Guth Arnold nyugalomba vonult nagykanizsai vaskereskedőre és családjára. Leányuk, dr. Pless Gyula orvos felesége, aki csak alig néhány hónappal ezelőtt tartotta boldog menyegzőjét, Budapesten néhány napi szenvedés után tegnap meghalt. A fiatal asszony férjével látogatásban volt Budapesten, ahol a gyilkos járvány orvul megtámadta és alig három nap alatt kioltotta reményteljes fiatal életét. Halálhíre városszerte mély részvétet keltett. Holnap, szerdán Budapesten helyezik örök nyugalomra.

— **Előléptetések a kanizsai postán.** Legutóbb közöltük a nagykanizsai 1. számú (városi) posta és táviróhivatal tisztii és altisztii állományában történt januári kinevezéseket. Ezekhez pótlólag közöljük még az alábbiakat, akik ugyanaz alkalommal fizetésben előléptek. És pedig: Supka Béla és Vitális Árpád ellenőrök; Pusolszky Béla segédellenőr; Boros Ferenc, Dénes András, Göndöcs István, Halász Lajos, Horváth Jenő, Hirschler István, Jánkovics Ernő és Kászli Béla segédtisztok; Bauer Ferenc, Hajdu József, Molnár József, Pásztor János, Sifter István, Somogyi Károly, Tengerdy László, Varga György, Vucsák György, Krezsnár György és Wittmann János altisztok.

— **Megégett a Teleky uton egy asszony és a kisfia.** Tegnap délután 1/5 óra tájban tüzi riadót recsegték a tűzoltókürtök. Nemsokára előrobogtak a fecskendők és vizeslajtók, s a Teleky ut felé vágattak, ahol hír szerint a 90. számú ház égett. A hír ebben a formájában nem felelt meg a valóságnak, de a valóság talán még szomorubb volt, mintha esetleg az egész kis házikó leégett volna. Az történt ugyanis, hogy midőn a jelzett ház egyik lakója, Nagy Károly vasutas fiatal felesége petróleum segítségével be akart gyújtani a kályhába, az egész kanna petróleum meggyulladt, s a következő pillanatban, tüzet fogott az asszony ruhája, valamint a kályha közelében álló bölcso, amelyben Nagyéknek 3 éves Jóska fiacskája feküdt és úgy az anya, mint kisfia súlyos égési sebeket szenvedtek. Midőn a kannaiban is égni kezdett a petróleum, a kanna felrobbant és az égve szertefolyó petróleumtól egy pillanat alatt lángtenger lepté el az egész kis szobát. Nagyné, kinek már a szoknyája égett, halálra rémülten ragadta ki gyermekét az égő bölcsoből és segítségért jajveszékelve a másik szobába futott, miközben mindkettőjükön sísteregve égett a ruha. A berohanó szomszédok tépték le rólu az égő ruhát és ezek oltották el a lakás-

ban is már-már erőre kapó tüzet, de az asszony és gyermeke ekkorra már igen súlyos égési sebeket szenvedtek. Nagy Károlyné a hasán és mellén égett össze, a gyermeknek pedig a kezéről és az arcáról pörköldött le a bőr. A tüzoltókkal egyidejűleg, — akiknek már nem akadt dolguk, — érkezett meg a mentőkocsi is a katasztrófa színhelyére, s azon a szerencsétlen asszonyt és kislitát a szomszédok hangos részvétmegnyilatkozása közben a kórházba szállították. Értesülésünk szerint az asszony égési sebei nem életveszélyesek, de a szegény kisgyermek állapota rendkívül súlyos.

— **Rendőrkapitányság a szemétfuvarozásért.** A szemétfuvarozás ügye Nagykanizsa városának örökös problémája volt. Míg azonban a háború előtti időkben csak szépséghiba volt a város arculatján, hogy szeméthegek emelkedtek az udvarokban, addig most a járványok idejében már valóságos katasztrófát jelent ez az állapot, amelyet súlyosít az a körülmény, hogy semmi pénzért nincs fuvaros, akivel a háztulajdonosok a levegőt megfertőző és a ragályt terjesztő szeméthegeket elszállíthatnák a város határára. Több ízben sürgettük emiatt e hasábon az egyedül célravezető hatósági intézkedést, mely végre meg fog születni. Kiss Lajos rendőrkapitány ugyanis memorandumot intéz e tárgyban Nagykanizsa város tanácsához, amelyben nagyon helyes belátással kijelenti azt, hogy a háztulajdonosok megbüntetésére a szemét ki nem fuvarozásáért nem lenne igazságos és célravezető sem, mert fuvaros hiányában a háztulajdonosok a legjobb akarattal sem tudnának ezen kötelességüknek megfelelni. Ezért a rendőrkapitány azt javasolja a városi tanácsnak, hogy vagy a város fogatait bocsássák a szemétfuvarozás céljaira a rendőrség rendelkezésére, vagy a fuvarozással foglalkozókkal lépjen szerződéses viszonyba olyként, hogy azok a rendőrkapitányság utasításai szerint tartoznak a szemétfuvarozást végezni. A városi tanács bizonyára fel fogja ennek a kérdésnek rendkívüli horderejét és a legsürgősebben végrehajtja a rendőrkapitány egyik vagy másik javaslatát.

— **Mentik a zalamegyei gabonakészleteket.** Illetékes forrás közli: A Haditermény Rt. az utóbbi hetekben körülbelül 1800—2000 vagon gabonát szállított a fővárosba és biztosabb helyekre a veszélyeztetett területekről. A nyugatmagyarországi megyékből tengerit is sikerült elhozni. Zala-, Vas-, Sopron- és Mosonmegyéből 300 vagon gabonát szállítanak ki a német-osztrák kormány részére Bécs felé. Egyes szállítmányok azonban Grác felé is vannak irányítva.

— **Orvosi bizonyítványok a megszállott területekre való utazáshoz.** A nagykanizsai rendőrkapitányság az alábbi hirdetményt bocsátotta ki: Figyelmeztetem a szerbek által megszállott területen utazó közönséget, hogy a megszállott területekre való utazáshoz csakis a hatósági orvosok által kiállított s általam láttamozott orvosi bizonyítványok érvényesek. Ezeket a bizonyítványokat Dr. Rác Kálmán, Dr. Goda Lipót és Dr. Fodor Aladár városi t. orvosok az utazó közönség részére díjtalanul állítják ki. — Nagykanizsa, 1919. január 14. Kiss Lajos s. k. rendőrkapitány.

— **Közalkalmazottak csoportjának közleménye.** Korpát és árpát míg a készlet tart, azok is kapnak, kik ilyeneket előre nem jegyeztek. Utalványok naponként délelőtti vált-hatók. Felhívjuk továbbá azon tagjainkat, különösen a pacsai és nagykanizsai járásban lakókat, akik *rum* illetményüket még át nem vették, jelentsék be igényüket legkésőbb január

hó végéig, mert ezen határidő túl rumot ki nem mérünk. A január havi *cukor* illetményt január hó 14 ik napjától kezdve adjuk és a január végéig átveendő, mert ezen időn túl januárhavi jegyre cukrot senki sem kaphat. A cukorhoz tartályról mindenki gondoskodik, mert csak nyers cukor kerül szétosztásra. Az *elnökség.*

— **A Szociális Ipargazdasági Párt** minden szerdán este 1/28 órakor összejövetelt tart az Iparterület társalgójában, melyre az érdeklődő iparosokat szívesen látja az *Elnökség.*

— **A Nagykanizsai Munkástanács** ma este 8 órakor a Munkásotthonban rendkívüli ülést tart, amelyen kizárólag a tanácsba delegált tagok vehetnek részt.

— **A déli vasutak lizsteltatása.** Ezuton utoljára felszólítjuk a Déli vasuti fűtőház szak- és segéd munkásait, hogy szövetkezeti igazolványukat a hatósági igazolvánnyal egyetemben, a Fűtőháznál Péter Ferencnek, a forgalmi személyzet és egyéb vasuti alkalmazottak pedig Stüber Ernő forgalmi hivatalnoknak a forgalmi főnökségi irodában, legkésőbb f. hó 17 ig (péntekig) szolgáltatassák be, mert ellenesetben önhibájuknak tulajdonítsák, ha lizsttel ellátni nem tudjuk. *A szövetkezet igazgatója.*

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség** I. csoportja tart ma szolgálatot.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképezési szaküzletében Nagykanizsán.

URANIA Mozgóképpalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 15. és 16 án

kerül bemutatásra a magyar színművészet színe-java közreműködésével LÓTH ILA, GÓTH ANNIE felléptével

Küzdelem a létért

Doudet Alfonz híres drámája 4 felv. és a remek műsor.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és Ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Öngyújtó

többféle kivitelben,

tűzkő, cipőkrém

fekete és sárga, minden nagyságban és mennyiségben, legolcsóbb árban kapható

Schlesinger és Preisz

rövidáru nagykereskedésében, Nagykanizsa.

Özv. Weissfeld Ignácné szül. Goldschmied Teréz ugy a saját, valamint Pali és Jenő gyermekei, ugyszintén az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett férje a legjobb apa és rokon

Weissfeld Ignác

a harctéren szerzett súlyos betegsége következtében, életének 42-ik, boldog házasságának 16-ik évében elhunyt.

Temetése f. hó 15-én, szerdán délután 3 órakor fog megtartatni az izraelita temető halottas házából.

Nagykanizsa, 1919 január 14.

Nyugodjék békében!

Hirdetmény.

A vármegye területén a múlt évben termelt burgonya, répa és tengeri egyrésze betakarítatlanul áll a földéken. Ha azonnal nem segítünk a bajokon úgy pusztulásnak indul.

A hadügyminiszter 33483/eln. Mg. 919. számú rendeletére a legsürgősebb munkák elvégzésére munkásosztágok alakítatnak a jelenleg bevonulva lévő legénységéből és a most leszerelt két legfiatalabb évfolyam legénysége is ilyen munkásosztágokba való belépésre felhivatik.

Munkadíj minden munkanapért a munkaadó által fizetendő 16 K és 4 K katonai zsold, összesen 20 korona. Ételmezés a munkaadó által adatik, elegendő, kiadós és egészséges ételmezés, legalább háromszor hetenként hus.

A bevonulva levő legénységéből munkásosztágokat nem tudunk alakítani, mert a legénység a vármegye területén határvédelmi szolgálatot teljesít. Felhivatnak tehát a leszerelt 1899., 1900. évfolyamu katonák a munkásosztágokba való belépésre annál is inkább, mert tudomásunk van arról, hogy közülük sokan belépni munkásosztágokba, ahol mint polgári munkások lesznek beosztva.

Aki belépni óhajt, az jelentkezzen a helybeli régi gimnázium — számú szobájában a katonai munkásotthon vezetőségénél és hozza magával a katonai okmányait.

Mindenkinek hazafiai kötelessége az ország termését a közellátás biztosítására megmenteni, mert ha nem lesz élelem úgy felbomlik a rend, amit ellenségeink nem néznének tétlenül, hanem megszállnának bennünket, akkor vége a nép szabadságának.

Bővebb felvilágossal szolgál a Hadügyminiszter 33483/eln. Mg. 1918. számú rendelete, mely a járási főszolgabírói hivataloknál és a helybeli állomásparancsnoknál betekinthező.

Magyar katonai állomásparancsnokság Nagykanizsa.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919. Január hó 14. és 15-én.

GUIDO SCHÜTZENDORF felléptével.

A Bolygó Hollandi

WAGNER RICHÁRD operája 5 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és Ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Egy Jónahól való, két középskolát végzett flu

— könyvkötő tanulóknak —

felvétetik lapunk nyomdájában.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben hárhoz hordva 3 kor.,
völkre postán 3-50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltár és hirdetések díjazás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: Dr. Hajdu Gyula.
Felelős szerkesztő: Gürtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám
telefon 41. — Kladóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 15. szerda

11. szám.

A hadügyminiszter jelentése.

A hadügyminiszterium sajtó osztálya jelenti a nemzetiségi megszállásról.

Csehek több ponton átlépték a Ipolyt és megszállták az Ipoly déli pontján levő Ipolyság városát és Drégelypalánkát s azután gyengébb erőkkel bevonultak Balassagyarmatra. Ezzel a demarkációs vonalra vonatkozó határozmányokat ismét túllépték, ami ellen óvást emeltünk. A Dunánál a helyzet változatlan.

Az ukránok a körösmezői vasút mentén megszállták Rahót és Nagybocksót (11 km-re Máramaroszigettől).

A románok keleti szárnyukkal szintén Máramarosziget felé igyekeznek és elérték Aknasugatagot (22 kilométerre Máramaroszigettől), nyugati szárnyukkal pedig folytatva az előnyomulást Kolozsvár felől, megszállták Bánfihunyadot.

A Mura vidékéről nincs jelenteni való.

A cseh és ukrán térfogalás.

Budapest. Ideérkezett megbízható jelentés szerint a csehek Kassától délre elérték a Gönc—Torna vonalat. Részben ireguláris csapatok elérték Tiszolcot és tegnap ismét közelebb jutottak Miskolchoz. Az ukránok sorkatonasággal megszállták Nagyberkót, egy járőrük pedig elérte Máramaroszigetet.

Nagyvárad megszállás előtt.

Nagyvárad. A város megszállása ugy látszik elkerülhetelenné vált. Eddig Nagyvárad lakossága Berthelot francia tábornok ígéretében bizott, hogy csak rendbontás esetén szállnak meg románok a várost, de noha a rend egy pillanatra sem ingott meg, a megszállás mégis meg fog történni. A város katonai kiürítése már tegnap megkezdődött. A megszálló román csapatokat péntekre vagy szombatra várják.

Apáthy István román fogságban.

Kolozsvár. Ma reggel egy román tiszttel öt román fegyveres katonával megjelent dr. Apáthy Istvánnak, Erdély magyar fő kormánybiztosának lakásán és közölték vele, hogy felsőbb utasításra tartóztatják. Apáthyt Kolozsvárról az erdélyi román főparancsnoksághoz Nagyszebenbe szállították. Emiatt a kormány Vyx francia alezredesnél tiltakozását jelentette be, továbbá tiltakozik Franchet D'Esperay és Berthelot tábornokoknál is. A románok Apáthy tartóztatását azzal indokolják, a szilágy megyei Zigán községben a románok és magyarok összetűztek, amely alkalommal 9 román életét veszítette. Ezért Apáthyt teszik felelőssé, valamint azzal is vádolják, hogy ellenálásra izgatta Erdély népét.

A kormányválság.

Budapest. A politikai válság megoldása tegnap óta még mindig egyetlen lépéssel sem jutott előbbre és előreláthatólag mindaddig stagnálni is fog a helyzet, amíg az amerikai bizottság Budapesten lesz. Károlyi elnök ma délelőtt többeket fogadott és pedig Buza Barna és Nagy Vince minisztereket, Balogh Ernő, Juhász Nagy Sándor és Vass János államtitkárokat, délben pedig magához kérette Hock Jánost, a Nemzeti Tanács elnökét.

Muraközben bevonultatnak hét évfolyam katonát.

Laibach. A zágrábi jugoszláv kormány hadügyminisztere hirdelmény útján elrendelte a Muraközben a 19—25 éves korosztályoknak 6—8 heti fegyvergyakorlatra való bevonulását.

A német fegyverszünet.

Genf. A szövetségesek legfelsőbb haditanácsának tegnapi ülésén, mely 4 óra hosszáig tartott, a Németországgal való fegyverszünet meghosszabbításának kérdésénél Foch tábornagy felvilágosítást adott arról, hogyan teljesítették a németek az eddigi föltételeket. Közölte a francia fővezér, hogy már majdnem az összes francia hadifoglyok visszatértek hazájukba és Németország teljesítette a hadianyag átszolgáltatásának feltételét, de a megállapított vasuti anyagból a mozdonyoknak csak $\frac{2}{3}$ -részét, a waggonoknak pedig csak $\frac{1}{2}$ -át szállították. A haditanács tárgyalásai angolul folynak, míg ezzel szemben a békekonferencia hivatalos nyelve a francia.

Bern. Az antant és Németország közötti fegyverszünet meghosszabbításának egyik föltétele az, hogy Lengyelország és Németország között az ellenségeskedést be kell fejezni. Ezért az új fegyverszüneti szerződésben demarkációs vonalat állapítanak meg.

Írország Nagybritániától való elszakadását proklamálta.

Bern. Washingtoni hivatalos jelentés szerint az ottani diplomácia az ideiglenes ír kormánytól az alábbi hivatalos jegyzéket vette:

Van szerencsém közölni, hogy Írország kormánya a nemzetek szuverén örendelkezési joga alapján elhatározta, hogy Nagybritániával minden politikai összeköttetést megszakít. Az ír nemzet nem ismeri el az angol királyt Írország királyának és ezzel Nagybritannia és Írország együttes királyság megszűnt.

HIREK.

— **Hétfőtől kezdve nem lesz nappal villamos áram.** Pongor Henrik, a Franz r. t. igazgatója ma az alábbi szövegű beadványt intézte Nagykanizsa város tanácsához:

Van szerencsénk tisztelettel bejelenteni, hogy folyó hó 20-ától kezdődőleg csak világítási áramot és ezt is csak az esti órákban fogunk szolgáltatni, feltételezve, hogy a szénbizottság által a villanyáram fejlesztéséhez kiutalt napi tíz tonna (egy waggon) szén be is fog érkezni. Eddig is csak nagy anyagi áldozatok árán és azon körülmény folytán, hogy malomüzemünkhöz a Haditermény r. t. elegendő mennyiségű szenet utaltatott ki, tudtuk csak a villanytelep üzemét, — nem csekély részben a malomüzem rovására, — éjjel-nappal fentartani. Malomüzemünket, az általános megszállás veszélyére való tekintettel a Haditermény r. t. most már nem foglalkoztatja, a szénkiutalásokat beszüntette, míg a villanytelep ellátására kiutalt napi tíz tonna helyett január hónapban a mai napig összesen 450 métermázsa szén érkezett be, mely mennyiség alig felel meg három napi szükségletnek. — Mulasztás a mi részünkről nem forog fenn, idejekorán és a legnagyobb eréllyel folytatott szorgos utánjárás dacára sem voltunk képesek több szenet beszerezni, mint mennyi az eddigi teljes üzem fenntartásához szükséges volt, a világítási korlátozással elért megtakarítást pedig az újonnan bekapcsolt tekintélyes számú lámpák teljesen felemésztették. — Kérjük a tekintetes Tanácsot, hogy bejelentésünket tudomásul venni méltóztatassék és maradunk kiváló tisztelettel: *Aláírás.*

A nappali villanyáram beszüntetésének katasztrófális következménye lenne egész Nagykanizsára, ahol ennek következtében az összes villanyerővel dolgozó üzemek beszünni kényserülnének. Éppen azért a nagykanizsai Munkástanács táviratilag azzal a kérelemmel fordult az Országos szénbizottsághoz, hogy a napi egy waggon helyett másfél waggon szenet utaljon ki a kanizsai villanygyárnak. Azonkívül helyi szénbizottság fogja a Franz malomban megállapítani, hogy a jelenlegi napi 1 waggon szénnek mi a teljesítőképessége, hogy csakugyan elkerülhetetlen-e a nappali áramszolgáltatás beszüntetése.

— **A rendőrbiztosok mozgalma.** A vidék rendőrbiztosai számára az új rendőri fizetésrendezés, amelyről nemrég megemlékeztünk, nagy csalódást hozott. Serelemesnek tartják mindezekelőtt, hogy nem sorozták őket a megígért rendőrfelügyelői státusba, ami csak azoknak a tévedésén mulhatott, akik a vidéki rendőrök december 15-iki nagygyűlésén elkészített és a belügyminiszternek átnyújtott memorandum alapján a fizetések rendezését keresztülvitték. A rendőrbiztosok emiatt és illetményeiknek a rendőrmesterek illetményeinél alacsonyabbra való megállapítása miatt is országos mozgalmat indítanak és elsősorban felvilágosítják a belügyminisztert a memorandum téves értelmezéséről és ha kell, küldöttséget is menesztenek a miniszterhez jogos követeléseik teljesítése céljából.

— **Februárra is fizetnek hadisegélyt.** A hadügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a hadbavonult leszerelt katonák hozzátartozóinak a már megállapított hadisegély február végéig folytatólagosan kifizetendő. A

rendelet értelmében amíg hazán nem létezik hadifogságuk miatt vissza nem érkezhettek katonák hozzátartozóinak a hadisegélyek tovább tehát esetleg február 1-én is — újabb intézkedésig fizetendők. Az itthonlevők hadisegélyét február végén minden körülmények között be kell szüntetni. A megszüntetés időpontjában a mezőgazdaságban foglalkozást és keresetet találnak a hadisegélynek. A városok lakossága ügyében a hadügyminiszter külön fog intézkedni. Azok a családok, amelyek eddig bármely oknál fogva nem részesültek hadisegélyben, abban már semmi körülmények között nem részesíthetők.

— **Meghalnak a Teleky uti tűzkatasztrófa áldozatai.** A Teleky-ut 90. számú házban tegnapelőtt történt petróleumos tűzkatasztrófa szerencsétlen előidézője, Nagy Károlyné, a legszebb Teleky-uti asszony — ahogy a szomszédok őt nevezték — és hároméves kisfia halálos órákat éltek. Mint ugyanis a kórházban megejtett orvosi vizsgálat megállapította, mindketten sokkal súlyosabb égési sebet szenvedtek, mint ahogy az az első tekintetre látszott. Az asszony főleg a hasán égett meg oly mértékben, hogy ott nemcsak a bőr, hanem az alatta lévő izomréteg is valósággal megsült. De igen súlyosak a gyomrán és a mellén lévő égési sebek is. A szegény asszony, aki éppen anyai örömöknek nézett eléje, tegnap a kórházban borzalmas körülmények között megvált magzatától és állapota oly súlyos, hogy életben maradásához reményük nincs az orvosoknak. A szerencsétlenség másik áldozata, a kis Jóska gyerek megmentéséről pedig az orvosi megállapítás szerint szó sem lehet. A nyomorult fiúcska ugyanis a fején egészen az agyvelőig hatoló égési sebet szenvedett, és mindkét szemvilágát elveszítette. Megváltó kimulása minden órában bekövetkezhetik. A szerencsétlenség szánalomra méltó előidézőjét, Nagy Károlynét állapotának súlyossága miatt a rendőrkapitányság alig volt képes kihallgatni. A szegény teremtés úgy nyögte el a tűzkatasztrófa keletkezését, ahogy azt a helyszíni szemlén is megállapították. Be akart gyújtani a kályhába, de mert a fa nem akart meggyuladni, a petróleumpótlót vette elő és a kannából a pislogó tüze öntött. E pillanatban a kannába is átsapott a tűz és a petróleumpótlóval teli kanna az asszony kezében robbant fel s lángba borította ruházatát és az egész szobát s abban a kisgyermek bölcsőjét. Elmondotta a szegény asszony, hogy egy ugrással az égő bölcsőnél termelt s kiragadta onnét gyermekét, de iszonyu rémületében nem találta az ajtót és a lángtengerben a kályhától az ablakig futkozott. Ami ezután történt, — mondotta kimerülten, — arra már nem emlékszik.

— **Juniusban ér véget az iskolaév.** Foglalkoztak illetékes helyen azzal a tervvel, hogy az iskolaévet a nyári hónapokra kiterjesztik. A tervet azonban elejtették és így az iskolaév juniusban fog az idén is véget érni. Intézkedés történik azonban oly irányban, hogy a tanítási órákat szaporítsák és a husvétii vakációt a legrövidebbre szállítsák le.

— **Sikkasztó délvasuti állomáskezelő.** Bujtor József 35 éves papai származású vasutas 1915. év tavaszán és avarán a délvasut Babócsa állomásán mint állomáskezelő teljesített szolgálatot. Mint közhivatalnok a kezelésére bizott pénzt kisebb összegekben elikkasztotta, összesen 633 korona 95 fillért. Hogy fel ne fedezhessék a sikkasztást, Bujtor a nyilvántartási könyvbe hamis tételeket vezetett be, majd a rovincsolás előtt megszökött, beállt katonának és a harcra ment. A kaposvári törvényszék bünsnek mondta ki Bujtort és 14 napi fogházbüntetésre ítélte.

— **Még lesznek vitézségi kitüntetések.** A magyar hadügyi kormány előkeresteti azokat a kitüntetői felterjesztéseket, amelyek a háború utolsó hónapjaiban érkeztek a harcterről a hadsereg főparancsnoksághoz és amennyiben az iratok megkerülnek, foganatosítja a kitüntetések. A legénység soraiból kérték ezt, mert a legénységi kitüntetések közül a kisézüst-, nagyezüst- és arauyórem közismeret szerint állandó havi pótdíjjal jár.

— **A Magyar Véderő Országos Egyesület** nagykanizsai alcsoportja tudatja tagjaival, hogy a honvéd laktanya tisztí értekezleti termében tartandó rendkívüli közgyűlést holnap csütörtökön, nem mint a „Zala” mai számában közölve volt, d. e. 9 órakor, hanem *délután 3 órakor* tartja meg.

— **A zalaegerszegi fogolytábor sorsa.** Zalaegerszegről közlik, az ottani 30.000 ember befogadására alkalmas fogolytábor óriási anyagkészletét eredetileg értékesíteni akarta a hadügyminiszter. De midőn már majdnem megkezdődött ez a munka, amit az egerszegi környékbeli nép várva-vár, akkor újabb dispozició érkezett a hadügyminiszteriumtól, és pedig, hogy a fogolytáborot egyelőre bizonytalan időre továbbra is érintetlenül kell hagyni, mert ott lesz az Olaszországból hazatérő magyar foglyok gyűjtő és elosztó állomása.

— **A szakszervezett kanizsai közalkalmazottak közgyűlése.** A Magyarországi Közalkalmazottak Szövetségének nagykanizsai helyi egyesülete holnap, csütörtök délután 6 órakor a Munkás otthon helyiségében (Fiume kávéház fölött) közgyűlést tart. Felkéretnek az összes állami és közalkalmazottak, azok is, kik a „Közalkalmazottak Szövetségébe” eddig még belépésüket nem jelentették be, hogy ezen közgyűlésen megjelenjen szíveskedjenek. Az elnökség.

— **Közélemezési közlemények.** Liszt: Hatósági ellátásban részesülők liszt szükségletüket f. évi február, március, április hónapokra egyszerre átvehetik, amennyiben ezen igényüket a hatósági igazolványukon feltüntetett kereskedőnél bejelentik és a liszt ellenértékét ugyanott lefizetik. Fontos közérdek, tehát mindenkinek saját érdeke is, hogy a lakosság minél nagyobb részének liszt szükséglete legalább fenti 3 hónapra az egyesek élelőkamrájában biztosítva legyen. Felhívjuk tehát mindazok, akiknek a 3 havi liszt átvétele módjukban áll, igényüket minél előbb, de *legkésőbb f. hó 25-ig* érvényesítsék. Későbbi jelentkezés figyelembe nem vehető. A januári liszt a kereskedőknek kiadott és ugyanott sürgősen átveendő. — **Cukor:** A lakosság részére ezuttal nyerscukor utaltatott ki. A januári szükséglet a kereskedőknél rendelkezésre áll és haladéktalanul átveendő, hogy ennek megtörténte után a február havi járandóság is azonnal szétosztható legyen. Jelenleg még a rendes 75 dg-os fejadag van érvényben, mégis ajánlatos a legnagyobb takarékoság betartása! A nyerscukor ára kg-ként 3 kor. 42 fillér.

— **Az állásnélküli alkalmazottak segélyakciója.** A Magánisztviselők Országos Szövetségének nagykanizsai csoportja ezton is felhívja mindazon kartársakat és kartársnőket, akik az állásnélküli segélyre való igényüket bejelentették, illetve akik még bejelenteni akarják, hogy okvetlenül jelentkezzenek az egyesületi titkárságánál (Casinó, földszint), ellenkező esetben a segély folyósítása akadályokba ütközik. Hivatalos órák d. e. 9-12, d. u. 2-5 óra között. A választmány.

A nagykanizsai Ipartestület
az időközben megüresedett
jegyzői állásra
pályázatot hirdet.

Javadalmazás évi 2400 korona. Sajátkezüleg irt pályázati kérvény f. hó 26-ig az Ipartestület elnökségéhez adandó be. Közelebbi feltételek ugyanott megláthatók.

Hirdetmény.

A vármegye területén a múlt évben termelt burgonya, répa és tengeri egyrésze betakarítatlanul áll a földeken. Ha azonnal nem segítünk a bajokon úgy pusztulásnak indul.

A hadügyminiszter 33483/eln. Mg. 919. számú rendeletére a legsürgősebb munkák elvégzésére munkásosztalok alakíttatnak a jelenleg bevonulva lévő legénységből és a most leszerelt két legfiatalabb évfolyam legénysége is ilyen munkásosztalokba való belépésre felhívatik.

Munkadíj minden munkanapért a munkaadó által fizetendő 16 K és 4 K katonai zsold, összesen 20 korona. Élelmezés a munkaadó által adatik, elegendő, kiadós és egészséges élelmezés, legalább háromszor hetenkint hus.

A bevonulva levő legénységből munkásosztalokat nem tudunk alakítani, mert a legénység a vármegye területén batárvédelmi szolgálatot teljesít. Felhívjuk tehát a leszerelt 1899., 1900. évfolyamu katonák a munkásosztalokba való belépésre annál is inkább, mert tudomásunk van arról, hogy közülük sokan belépnének munkásosztalokba, ahol mint polgári munkások lesznek beosztva.

Aki belépni óhajt, az jelentkezzen a helybeli régi gimnázium — számú szobájában a katonai munkásotthon vezetőségénél és hozza magával a katonai okmányait.

Mindenkinek hazafiúi kötelessége az ország természetét a közellátás biztosítására megmenteni, mert ha nem lesz élelem úgy felbomlik a rend, amit ellenségeink nem néznének tétlenül, hanem megszállnának bennünket, akkor vége a népszabadságának.

Bővebb felvilágossal szolgál a Hadügyminiszter 33483/eln. Mg. 1918. számú rendelete, mely a járási főszolgabírói hivataloknál és a helybeli állomásparancsnoknál betekinethető.

Magyar katonai állomásparancsnokság
Nagykanizsa.

VILÁG nagymozgó színház.
Szarvas szálloda.

1919. Január hó 14. és 15-én.
GUIDO SCHÜTZENDORF felléptével.

A Bolygó Hollandi
WAGNER RICHÁRD operája
5 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Egy Jóházból való, két középsikolát végzett flu

— **könyvkötő tanulóknak** —

felvételtük lapunk nyomdájában.

URANIA Mozkóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 15. és 16 án

kerül bemutatóra a magyar színművészet színe-java közreműködésével LÓTH ILA, GÓTH ANNIE felléptével

Küzdelem a létért

Doudet Alfonz híres drámája 4 felv. és a remek műsor.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vialékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyilvtér és hirdetések díjazás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: Dr. Hajdu Gyula.
Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifjú Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 16. csütörtök

12. szám.

A hadügyminiszter jelentése.

A hadügyminiszterium sajtó osztálya jelenti a nemzetiségi megszállásról.

A csehek megszállták Göncöt, Hidasnémetit, Tornót, Tornalját, Murányalját és Rimaszombatot. Az Ipoly mentén Balassagyarmat, Drégelypalánka és Ipoly-ság vasúti állomásának vonalán állanak. A Duna mentén a helyzet változatlan.

Az ukránok bevonultak Máramaros-szigetre és megkezdték az előnyomulást a stryj—munkácsi vasut mentén.

A románok Máramarosszigettől délre Bárt falunál állanak. A Szamos völgyében előnyomuló osztagok megszállták Zsibót és Zilahot, Bánfihunyadon át előnyomulásban vannak Csucsá és Királyhágó felé.

A Mura vidékéről nincs újabb jelenteni való.

Az antant szabadítja fel Magyarországot a csehek, románok és szerbek inváziójától.

Amsterdam. A Nieuve Rotterdamsche Courant balkáni tudósítója közli:

Az antant azzal a tervvel foglalkozik, hogy tekintettel Magyarország súlyos helyzetére, a románokat, cseheket és szerbeket kényszeríteni fogja arra, hogy ürítsék ki jószántukból Magyarország megszállt részét. Ha pedig ezt vonakodnának megtenni, úgy kényszeríteni fogják őket arra. Ez esetben külön sereget fognak összeállítani Romániában franciákból és angolokból, s ez a sereg a renitenskedő románok, csehek és szerbek ellen vonulna.

A német polgárháború.

Elfogták Liebkechtet.

Bécs. Berliini híradás szerint a német fővárosban megszűnt a lövöldözés. Erős kormánycsapatok szállták meg a város központját és a fontosabb középületek előtt nehéz ágyukat állítottak fel. A főbb utvonalakon az utóbbi napokban heves utcai harcok tomboltak. Ezeket a helyeket gépfegyverekkel, ágyúkkal, lángszórókkal, aknavetőkkel és táborig tarackokkal szállták meg s az utcákon páncélos autók és tankok száguldoznak. A népszerűség a Manheimerstrasse egyik házában nyomára bukkant Liebkechtnek, akit letartóztattak és a Moabiltörőntönbe zárták. Később megtalálták Luxemburg Rózát is és ugyanoda szállították.

A kormányválság

Budapest. A kormányválság ügyében még mindig nincs döntés. Most új megoldási tervvel kísérleteznek, mely szerint ismét koalíciós kabinet alakulna és pedig oly alapon, hogy a szociáldemokraták az eddigi két miniszteri tárca helyett négyet kapnának. Végleges megállapodás azonban ez ügyben még nincs, mert a döntés előtt a Munkás Tanács is még hozzászól a döntéshez. Garami Ernő kereskedelmi miniszter állítólag azt a kijelentést tette, hogy az új alakulásban nem kíván részt venni.

Az antant béketervezete.

Franciaország területgyarapodása.

Genf. A svájci lapok közlik az antant béketervezetét, mely mindenekelőtt a területi kérdéseket állapítja meg. Franciaország Elzász—Lotharingiát kapja és határkiigazítást a Rajna vidékén. Meghatározza a béketervezett a hadisarcot is, amelynek célja, hogy Belgium és Franciaország elpusztított területeit újraépíthessék. Ezekről a kérdésekről nem fognak a németekkel vitába bocsátkozni. Németországnak vagy el kell fogadnia ezeket a feltételeket, vagy az antant megleszi az előkészületeket Németország megszállására.

Amerika védekezik a bevándorlás ellen.

Rotterdam. Washingtonból kábelezik, hogy az Egyesült Államok kormánya új törvénytervezetet készít elő, mellyel lehetlennék akarják tenni 3—4 éven belül az Egyesült Államokba való bevándorlását.

Zongora, hegedő, cimbalom és egyéb hangszert játszóknak figyelmébe.

Hangjegyek óriási választékban, részben a régi árakon, mely 50—100% engedménynek felel meg, míg a készlet tart : : kapható : :

ifj. Wajdits József
könyvkereskedésében.

Cégtulajdonos (Gutenberg nyomda.)

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

HIREK.

— **Kedden lesz a tisztújító közgyűlés.** Zalavármegye alispánja ma délelőtti telefonon intézkedett, hogy a Nagykanizsa városánál megüresedett tisztviselői állások pályázata fölötti döntésre hivatott tisztújító közgyűlés f. hó 21-én, kedden délután 3 órára hívassék össze. A tisztújító közgyűlésre elnökül az alispán Knortzer György takarékpénztári igazgató, városi képviselőt küldte ki, aki a megbízatást vállalta.

— **Nagykanizsa Hirtelintése.** A szerb megszállás állandó veszélye miatt tudvalevőleg a Haditermény részvénytársaság beszüntette a nagykanizsai Franz malomban való lisztőrölést, ahol most már csak Nagykanizsa város három havi ellátására szükséges lisztet őrlik meg, amely munka még két napig tart, s aztán megáll a gőzmalom. A három havi lisztet már a nagykanizsai Nemzeti Tanács biztosította a város lakossága részére a Franz malomban talált gabonakészletek lefoglalásával. Ehhez ma a legfelsőbb hozzájárulás is megérkezett az alábbi szövegű távirat képében:

Polgármesternek, Nagykanizsa.

Értesitem, hogy a Haditerményt egyidejűleg utasítottam, hogy Nagykanizsa város ellátására az ottani malomból 54 waggon gabonának megfelelő lisztet bocsásson a Cim rendelkezésére, az ezen felüli mennyiséget pedig sürgősen szállítsa el. Az elszállítás a Cim által biztosítandó. A közlekedési miniszter rendelkezéséből Téry tanácsos.

Az 54 waggon gabona, amiről a fenti táviratban szó van, 40 waggon lisztnek felel meg, vagyis Nagykanizsa éppen 3 havi liszt-szükségletének.

— **Nincs vonatösszeköttetés Nagykanizsa—Barcs között.** Hétfőn nem érkezett meg Barcs felől az egyetlen személyvonat, s azóta teljesen megszakadt Nagykanizsának Barccsal való vasúti összeköttetése. Ennek oka a Barcsot megszállva tartó szerbekkel való incidens volt. Amiről azonban nem lehet pontos képet nyerni, mert négy nap óta egyetlen utas sem jöhött Barcsról Nagykanizsára. A kerülő úton ideérkezett hírek szerint a szerb katonaság Barcon valami rekvirálást fogatosított, aminek a barcsiak ellenszegültek és két szerb katonát agyonverték. Emiatt a szerbek a legszigorubb retorziót alkalmazzák a barcsiakkal szemben, aminek egyik részlete az is, hogy a barcsi vonatot napok óta visszatartják. Tegnap azonban mégis megindult Nagykanizsáról a Barcs felé irányuló személyforgalom, de a kanizsai vonat csak Góla állomásig közlekedik. Ugyancsak tegnap óta Barcsról is elindítottak már egy személyvonatot, de az viszont csak Berzencéig mehetett, vagyis a szerb megszállás területének határáig. A Góla és Berzence közötti 8 kilométeres utat az utasoknak gyalog, vagy szekéren, vagy ahogyan tudják, úgy kell megtenniök.

— **Ismét árad a Balaton.** Az egész ország közvéleményét foglalkoztatta három évvel ezelőtti a Balatonnak évtizedek óta nem tapasztalt áradása. Tavaly a Balaton vize jelentékenyen alábbszállt és már-már a normális vízóra kezdett visszahelyezkedni. Ez azonban, úgy látszik, csak rövid időre szóló változás volt, mert a gyönyörű tó vize öt hónap óta

ismét folyton gyarapodóban van és már nincs messze a két esztendő előtti áradás állapotától. A balatonmenti gazdák azonban most nem várják elhetett kezekkel a katasztrófális jelenség beálltát. Az egész balatonparti érdekesség vasárnap, f. hó 19-én Keszthelyen gyűlést fog tartani e tárgyban, amelyen a megfelelő intézkedésekre részletes javaslatot magában foglaló memorandumot fognak szerkeszteni, hogy azt a kormányhoz terjesszék föl. A létfontosságú bűnei közé tartozott a balatonmenti birtokosság jogos kívánságainak elhanyagolása is. Ismeretlen érdekek miatt a Sió csatorna szabályozását, amit még 1900-ban elkezdettek, még maig sem fejezték be, holott a háboru alatt rendelkezésre álló olcsó és kimeríthetetlen munkaerővel (a hadifoglyokkal) ez a probléma már réges rég megoldható lett volna. A balatonparti birtokosság tervének lényege az, hogy a legsürgősebben kérni fogják a kormánytól a Sió zsilipjeinek 2-3 hónap tartamára való fokozott felnyitását. Igaz ugyan, hogy a még nem eléggé kimélyített Sióból az abban el nem lévő vízlöveg el fogja árasztani a fehér- és tolnamegyei birtokosság sióparti réteit, de ez a téli hónapokban semmi lényeges kárt nem jelent, viszont ez idő alatt a Balaton vize legalább fél méterrel apadni fog, ami annyit jelent, hogy az idény nyáron nem fognak vízben állni a Balaton melletti villák és nem lesznek elárasztva és használhatatlanná téve a balatonparti rétek és legelők, valamint a szőlőtelepek.

— **A gabona-bevásárló körzetek megszüntetése.** A Haditermék részvenytársaság a gabona beszerzési nehézségeire való tekintettel elhatározta, hogy a környéki rendszer megszüntetésével a gabonakereskedelemnek szabad teret enged a gabonafeleslegek megszerzésére. Remélik ugyanis, hogy az egyes cégek régi klientélájuk révén, amelytől a környéki beosztás folytan elszakadtak, most könnyebben hozzájuthatnak a meglévő terménykészletekhez.

— **A hadviselt szellemi munkások zalamegyei egyesületének uszákara folyó évi január hó 16-án este 6 órakor a „Bádacsony” vendéglő külön szobájában fontos ügyben ülést tart, amelyre az elnökség azon bajtársak megjelenését is kéri, akik a szervezésben annak idején részt vettek. Tekintettel a fontos tárgyra minden bajtárs jelenléte szükséges.**

— **Egy zalamegyei községi bíró bántalmazása.** Keszthelyről közlik velünk: A Keszthely és Zalaszentgrót között, a Zala partján fekvő Kustány községnek, amelyet higgadságáról és józanságáról ismert nép lakja, csúf szeszációnja van. A forradalmi láz idegeket bontó hatása következtében néhány katonaviselt kustányi legény a minap egyik éjszaka belélt a falu bírójának lakásába, ott minden bútort, ajtót, ablakot összetörték és az idős bírót úgy megverték, hogy még most is ágyban fekvő beteg. Az eset hírére Zalaszentgrótról küldtek vonaton karhatalmat Kustányba, mely a duhaj legényeket letaróztatta, s ezeknek a bíró minden kárát az utolsó fillérig meg kellett téríteniök és azonkívül a karhatalom költségeit is fedezni tartoztak.

— **Nagykanizsa és vidéke kereskedőinek egyesülete** f. hó 19-iken, vasárnap délután 1/2 órakor a Központ kávéház éttermében közgyűlést tart, melyre Nagykanizsa és vidéke kereskedőit meghívja az egyesület választmányja.

— **Közélelmezési közlemények.** Liszt: Hatósági elutasításon részesülök liszt szükségletüket f. évi február, március, április hónapokra egyszerre átvehetik, amennyiben ezen igényüket a hatósági igazolványukon feltüntetett kereskedőnél bejelentik és a liszt ellenértékét ugyanott fizetik. Fontos közérdek, tehát mindenkinek saját érdeke is, hogy a lakosság minél nagyobb részének liszt szükséglete legalább fenti 3 hónapra az egyesek éléskamrájában

biztosítva legyen. Felhívtnak tehát mindazok, akiknek a 3 havi liszt átvétele módjukban áll, igényüket minél előbb, de legkésőbb f. hó 25-ig érvényesítsék. Későbbi jelentkezés figyelembe nem vehető. A januári liszt a kereskedőknek kiadatott és ugyanott sürgősen átveendő. — **Cukor:** A lakó ság részére ezuttal nyerscukor utaltatott ki. A januári szükséglet a kereskedőknél rendelkezésre áll és haladéktalanul átveendő, hogy ennek megtörténte után a február havi járandóság is azonnal szétosztható legyen. Jelenleg még a rendes 75 dg-os fejadag van érvényben, mégis ajánlatos a legnagyobb takarékoság betartása! A nyerscukor ára kg-ként 3 kor. 42 fillér.

— **Vasuti nemzetőrség Tapolcán** Mint Tapolcáról jelentik lapunknak, a múlt hét folyamán 44 tagból álló vasuti nemzetőrség érkezett Tapolcára, amelynek feladata az állomáson és a vonatokon őrszolgálatot teljesíteni.

— **Kisebb téglákat kell gyártani.** Az építkezések gazdaságosabbá tétele, luvar- és anyagmegtakarítások, az építkezések területének jobb kihasználása és téglágyártásnál elérhető szénmegtakarítás érdekében a minisztertanács hozzájárulásával elrendelte a kereskedelemügyi miniszter, hogy a Magyarországon ma szokásos falitégla méretek helyett, az összes téglagyártó telepek a 25 cm. hosszú, 12 cm. széles és 6,5 cm. vastag méretű falitégla készítésére térjenek át. (Az eddig szokásban volt téglák 32 cm. hosszúak, 16 cm. szélesek és 8 cm. vastagok voltak.)

— **A gyufaszükséglet biztosítása.** A kereskedelemügyi miniszter felhívta a gyufaipari szövetséget, hogy a törvényhatóságok részére a rendelkezésre álló készletek mindenkor a lakosság számának megfelelően szállítsanak le. A hivatalos lap mai számában megjelent a miniszter körrendelete, amely ezt tudtára adja a törvényhatóság első tisztviselőjének. Figyelmébe ajánlja egyúttal a gyufakészletek egyenletes elosztását, aminek lehetővé tétele és a kellő ellenőrzés céljából a gyufaipari szövetség január 1-től kezdve minden törvényhatóság első tisztviselőjével közölni fogja a leszállításra kerülő gyufamennyiséget és azoknak a kereskedőknek névjegyzékét, akik gyufellátmányban részesülnek.

— **Összeírják a munkakerülőket.** A földműves katonák összeírására vonatkozó rendeletében a földművelésügyi miniszter intézkedett, hogy a közismert munkakerülőket, akik a szokásos munkabéért munkát nem vállalnak, illetve cselédjárandóságért munkába nem állnak, a földhöz való igényjogosultságra összeírni nem szabad. Mivel az ország több vidékén az a tünet mutatkozik, hogy a gazdasági munkások és cselédek nem állnak munkába, mert tavasszal ugyanis megkapják a földet, a földművelésügyi miniszter szükségesnek tartotta megszigorítani az intézkedéseket. Ezért a munkakerülőket az igényjogosultak összeírására alakított helyi bizottságok külön írják össze.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 Január hó 16., 17. és 18-án.

Minden képzelet felülmúló remek
Uher-film, XI. magyar Arany-
sorozat kiváló filmje:

Az ingovány

Bársony István regénye
négy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár-
és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Eladó 2 ló, 1 szamar, 4 töltő lóka, 1 könnyű szekér, 10-20 métermázsas burgundi, 4-5 métermázsas széna, 4-5 métermázsas krumpli, 3-4 métermázsas kukorica, 1 szoba butor, 1 pár csizma, továbbá kiadó két butorozott szoba mellékhelyiségekkel és veteményes kerttel ugyanott. — Tudakozódások Sikátor-utca 7. sz. vasárnap 3-5 óráig.

Hirdetmény.

A vármegye területén a múlt évben termelt burgonya, répa és tengeri egyrésze betakarítatlanul áll a földeken. Ha azonnal nem segítünk a bajokon úgy pusztulásnak indul.

A hadügyminiszter 33483/eln. Mg. 919. számú rendeletére a legsürgősebb munkák elvégzésére munkásosztagok alakítatnak a jelenleg bevonulva lévő legénységből és a most leszerelt két legfiatalabb évfolyam legénysége is ilyen munkásosztagokba való beépítésre felhívatik.

Munkadíj minden munkanapért a munkaadó által fizetendő 16 K és 4 K katonai zsold, összesen 20 korona. Ételmezés a munkaadó által adatik, elegendő, kiadós és egészséges ételmezés, legalább háromszor hetenkint hus.

A bevonulva levő legénységből munkásosztagokat nem tudunk alakítani, mert a legénység a vármegye területén határvédelmi szolgálatot teljesít. Felhívtnak tehát a leszerelt 1899., 1900. évfolyamu katonák a munkásosztagokba való beépítésre annál is inkább, mert tudomásunk van arról, hogy közülük sokan belépnének munkásosztagokba, ahol mint polgári munkások lesznek beosztva.

Aki belépni óhajt, az jelentkezzen a helybeli régi gimnázium — számú szobájában a katonai munkásokon vezetőségénél és hozza magával a katonai okmányait.

Mindenkinek hazafiai kötelessége az ország természetét a közélet biztosságára megmenteni, mert ha nem lesz élelem úgy felbomlik a rend, amit ellenségeink nem néznének tétlenül, hanem megszállnának bennünket, akkor vége a népi szabadságának.

Bővebb felvilágossal szolgál a Hadügyminiszter 33483/eln. Mg. 1918. számú rendelete, mely a járási főszolgabírói hivataloknál és a helybeli állomásparancsnoknál betekinthező.

**Magyar katonai állomásparancsnokság
Nagykanizsa.**

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM - félwattos
lámpákkal

lehet betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsrاملámpákat.

Öngyújtó

többféle kivitelben,

tüzkő, cipőkrém

fekete és sárga, minden nagyságban és mennyiségben, legolcsóbb árban kapható

Schlesinger és Preisz

rövidáru nagykereskedésében, Nagykanizsa.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 17-én.

Csak egy nap!

Az utszéli rózsá

Remek társadalmi dráma 4 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vidékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyilttér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: Dr. Hajdu Gyula.
Felelős szerkesztő: Gürtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 17. péntek

13. szám.

A hadügyminiszter jelentése.

A hadügyminiszterium sajtó osztálya jelenti a nemzetiségi megszállásról.

A csehek Mezőlaborcon vannak. Az Ipoly és a Duna mentén nem történt újabb esemény.

Az ukránok vonatokon átvonultak Munkácson és Csapra érkeztek.

Erdélyből és Mura vidékéről nincs új jelenteni való.

Ukrán—román csata Mármarosziget mellett.

Szatmár. Tegnap délelőtt Mármaroszigetre 300 főnyi ukrán csapat vonult be. Az ukránok azonnal megszállták a pályaudvart és a városházát. Reggelre az a hír érkezett a városba, hogy nagyobb csapat román katona közeledik Mármarosziget felé. Mint megállapították, a román sereg mintegy 2000 fegyveresből állott. Az ukránok ágyúkkal felszerelt katonaságot küldtek a románok elé. A két csapat a Mármaroszigettől 20 kilométernyire lévő Farkasréve községnél ütközött meg. Az ukránok teljes vereséget szenvedtek és fejevesztetten menekültek a csata színhelyéről és Mármaroszigetet is elhagyták, ahova ma reggel bevonultak a románok.

Meddig mennek a románok?

Szatmár. Szalmármegye kormánybiztosa kérdést intézett a Nagybányát megszállva tartó románok parancsnokához, aki kijelentette, hogy Szatmár és Nagy-károly nem esvén bele a megállapított demarkációs vonalba, tehát ezeket nem szállják meg a románok.

Bukovinát követelik az ukránok Romániától.

Rotterdam. Londonból jelentik: Az ukrán kormány a román kormányhoz ultimatumot intézett, amelyben a románokat Bukovina azonnali kiűrésére szólítja fel. Nagyszámu ukrán csapat van felvonulóban a bukovinai határon. Egyidejűleg az ukrán kormány távilag azt a kérést intézte Wilsonhoz, hogy hasson oda, hogy az ukránok két megbízottat küldhessenek a párisi békekonferenciára.

A csehek Gorlicén.

Krakó. A csehek meg akarják szállni a Nyugatgaliciában lévő Gorlicét. Cseh szállásmesterek már Gorlice városába érkeztek.

Ma dől el a kormányválság.

Kilépés a Károlyi pártból.

Budapest. Az Országos szociáldemokratapárt ma délután választmányi ülést tart este pedig a Munkástanács ülészik. A Munkástanács még ma éjjel meghozza határozatát, s így holnap reggelre a lemondott kormánynak és Károlyi köztársasági elnöknek végleges utmutatásuk lesz a szociáldemokraták részéről a kormányválság megoldásának módjait illetőleg. A kormányválságnak melléktünete az a robbanás, mely a Károlyi pártba beállt. A párt nagy része, élén az államtitkárokkal meg akarja a párt hagyományait őrizni és ezért a Károlyi párti miniszterek és államtitkárok kifognak lépni a pártból.

Wilson az olasz igények ellen.

Csak Triestet és Déltirolt hajlandó nekik adni.

Genf. A Daily Mail értesülése szerint Orlandó olasz miniszterelnököt nagyon meglepte Wilson magatartása, aki nem ismeri el az olasz követelések jogosságát, kivéve a Déltirolra és Triestre támasztott igényeket. Sonnino külügyminiszter Fiumét és a dalmát partokat is követelte. Wilson ezzel szemben azt az álláspontját fejezte ki, hogy Fiume a délszlávok természetes kijárata a tengerhez és azt mondta, hogy a békekonferencián a nemzetköziség alapelveihez kell alkalmazkodni és pedig a nemzetek gazdasági egységének elvéhez. Így már aztán nincs semmi jelentősége annak, hogy Fiumében néhány ezer olasz lakik.

A német fegyverszünet megújítása.

Berlin. Trierben szerdán délután Erzberger és az antant bizottság megújították a fegyverszünet szerződést. Ennek feltételei azonban nem ismeretesek, csak annyi bizonyos, hogy a német fegyverszüneti bizottságnak sikerült az antant követeléseivel szemben Németország javára némi enyhítést elérni.

Egy Jóházból való, két középsikolát végzett fiu
— könyvkötő tanulónak —
felvételük lapunk nyomdájában.

Kötelező polgárőrséget

Nagykanizsára!

Kaposvárott már elrendelték.

Nagykanizsa városának ugynevezett köz- és vagyonbiztonsága őszintén szólva csak — illúzió. Képzeltbeli fogalom, mely csak addig élhet, amíg meg nem próbálják, hogy csakugyan a világon van-e. Katonaságról, mely egy adandó komoly pillanatban a városi polgárság érdekeinek védelmére állana, ilyenről kár még beszélni is. Körülbelül ugyanez áll a nagykanizsai nemzetőrségre vonatkozólag is, ahol fegyelem, a parancsnak szuggesztív ereje csakugy nem létezik, mint ahogy az a rendes sorkatonaság közszelleméből teljesen kikapott. Mindezen belső erők hijjával vajjon mi indítaná akár a sorkatonaságot, akár a nemzetőrséget arra, hogy a városi polgárság veszélyeztetett érdekeinek védelmére keljen, midőn ez a két fegyveres kategória a városi polgárság érdekeivel semmiféle közösségben nincs, sőt bizonyos ellentétet lát a saját és a városi polgárság minden néven nevezendő érdekei között.

Röviden szólva Nagykanizsa város köz- és vagyonbiztonsága ma (amidőn már a kitűnő Fabickesoportot is elvitték tőlünk) kizárólag gyérszámu polgárőrségünk és még gyérebbszámu rendőrségünk vállain nyugszik. A rendőrlégenységet, amelynek létszámát csak nemrég emelték fel háromszorosára és ezzel több száz ezer koronás új terhet vett a város a nyakába. — tovább fejleszteni és szaporítani lehetetlenség, (Nagykanizsa nem követheti e térerén Sopron város példáját, ahol legutóbb több milliós költséggel 300 tagu gyalogos és 50 tagu lovasrendőrséget állítottak fel.) Nem marad tehát más hátra, ha komolyan és megnyugtatóan meg akarjuk szervezni Nagykanizsa városának élet- és vagyonbiztonságát, mint hogy a polgárőrséget emeljük fel a lehető legmagasabb létszámúra. Azok a szívhez és a józan észhez szóló felhívások, amelyekkel a polgárőrségbe való önkéntes jelentkezésre szólították fel az onnét botrányosan nagy számban hiányzó kanizsai férfinelépet, — nagyrészt teljesen hatástalanok és eredménytelenek maradtak. Itt a városi képviselőtestületnek, a városi polgárság közös érdekei egyetlen hivatott képviselőtének kellene most már a sarkára állnia és kényszerítő eszközökkel oda-hatni, hogy a városnak minden magát férfinak valló egészséges polgára lépjen be abba az őrségbe, mely ha nem virrasztana e város éjszakai fölött a Manlichereken nyugvó kezekkel, ugy bizonyára nem aludnának éjjelente oly nyugodtan azoknak a kanizsai férfiaknak számai, akik nincsenek benn a polgárőrségben, vagy akik a nyilvános megbélyegezéstől való félelmükben oda beiratkoztak ugyan, de a szolgálattel terheiben osztozkodni eszükbe sem jut.

Kaposvárott egy borzalmas tandíj árán rájöttek arra, hogy a városi polgárság személy és vagyonbiztonságának egyetlen hivatott őre és védelmezője csak maga a városi polgárság lehet. Ott nemrég szabályrendeletet hozott a

városi képviselőtestület a kötelező polgári szolgálatról. Elégsgécsnek tartjuk e szabályrendeletnek csak néhány pontját ideiktatni. És pedig ezeket:

A polgárőrség kötelekébe tartozik minden, Kaposvár város területén állandóan lakó, avagy huzamosabb ideig itt tartózkodó 18 és 50 év közötti férfi, akit a polgárőrség parancsnoksága polgárőrségi szolgálatra felszólít, kivéve a tényleges szolgálatot teljesítő katonákat, a rendőrségnek, csendőrségnek, vagy a rend fenntartására szolgáló egyéb törvényes szervezetek tényleges szolgálatot teljesítő tagjait.

A polgárőrségi szolgálat alól mentesek: a papok, vasuti és postaintézet alkalmazottai, az orvosok csupán az egészségügyi szolgálat ellátására vannak kötelezve.

A polgári szolgálatra való alkalmatlanság a polgárőrség orvosának bizonyítványával igazolandó.

E szabályrendelet ellen vétők kihágást követnek el és esetről-esetre 1000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha a legsürgősebben hasonló módon nem teszik Nagykanizsán is mindenkire kötelezővé a polgárőrségi szolgálatot, úgy annak jelenlegi szervezete is bomlásnak fog indulni, s aztán jöjjön, aminek jönni kell és lássa majd mindenki, mi az, amikor egy városban a közszellem végkép elrothadt.

HIREK.

— **Zalavármegye új főispánja.** A kormány, értesülésünk szerint már megállapodott Zalavármegye kinevezendő főispán kormánybiztosának személyére vonatkozólag. Minden valószínűség szerint dr. *Briglevics Károly*, volt zalavármegyei árvászéki úrnök, legutóbb pedig temesvári kormánybiztos helyettes lesz ennek a felelős és ezáltal valóban nagy munkával járó állásnak viselője. Dr. *Briglevics* nemcsak az egész megyében élvezett nagy népszerűsége kvalifikálja a főispánságra, hanem elsősorban az a zselialitással párosult szakértelem, melynek a mezőgazdasági termelés előmozdítása körüli feladatok terén (mely ma a legnagyobb zalamegyei probléma), ugy közéletmezési minisztériumban, mint Temes megye kormánybiztoságánál annyi értékes jelét szolgáltatta. Minden körben szilárdá teszi az iránta való bizalmat közismert radikális gondolkozásmódja és őszinte demokratizmus, mely elveinek a mult idők politikai viharaiiban, — amidőn a darabont-kormány királyi biztost küldött Zalavármegye nyakára, — még állásának kockáztatásával is érvényt igyekezett szerezni.

— **Személyváltások a Déli vasutnál.** Az újév alkalmával a Déli vasutnál nagyobb személyzeti változások történtek, melynek elősorban az az oka, hogy az idősebb tisztviselők nyugalmába vonultak. *Rauschenberger Adolf* főfelügyelőt a nagykanizsai Dv. osztálymérnökség vezetőjét Budapestre, az igazgatóságához helyezték át, ahol a Déli vasut forgalmi osztályának élére állították. Utóda Nagykanizsán *Pollacsek Henrik* felügyelő, a barcsi mérnökosztály vezetője lett. Nyugalomba mennek: *Üveges Ferenc* felügyelő, barcsi állomásfőnök, *Krausz Fülöp* felügyelő, barcsi forgalmi főnök. A Déli vasut igazgatósága január hó 15-től barcsi állomásfőnökké *Berger Jenő* ellenőrt nevezte ki, a barcsi forgalmi főnökség vezetője pedig *Masznyák Béla* volt zágrábi forgalmi főnök lett. *Bendekovics Dániel* barcsi forgalmi hivatalnokot Szlatinára állomásfőnökké neveztek ki.

— **Nagy ruhakutalás Nagykanizsának.** A Népruházati bizottság a rendelkezésére álló óriási mennyiségű ruházati cikket most osztja ki az ország arra rászorult szegény népének. Nagykanizsa város legsürgősebben ellátandó lakossága részére is tekintélyes mennyiségű felső és alsóruhát és egyéb ruházati cikkeket utalt ki a bizottság. És pedig az alábbiakat: 300 db férfi átmeneti kabátot, 500 fiuruhát, 100 fiukabátot, 500 leányruhát, 100 leánykabátot, 200 bluzt, 200 aljat, 100 tucat női harisnyát, 50 tucat férfi harisnyát, 50 tucat gyermek harisnyát, 200 készlet munkásfehérneműt, 2500 méter papirláncszövetet, 2500 méter különféle pamutárut és 100 női inget utaltak ki. A kiutalt ruhák átvételével két nagykanizsai kereskedőt bíztak meg. A fenti ruházatkutalási cikkek árait még nem közölte a Népruházati bizottság, de kétségtelen, hogy az árak a lehető legminimálisabbak lesznek.

— **Gyászrovat.** Nagykanizsa régi iparos- és kereskedőtársadalmának egyik közbecsülésben álló és az egész város rokonszenvétől övezett tagja halt meg ma reggel. *Berény József* ékszerész egy szorgos munkában eltöltött élet után néhai hitveséhez költözött. 76 éves volt. Aggkori végkimerülés okozta halálát, mely városszerte őszinte, mély részvétet kellett. Fia és férjes leánya, fivére *Milhofer Ödön* ékszerész és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **A gyékényesi eset.** Közöltük azt az incidenst, mely a minap Gyékényesi állomásán két budapesti katonacsapat között történt s amelynek a nagykanizsai 20. gyalogezred odavezényelt osztaga vetett véget. A gyékényesi esetről ma közvetlen forrásból az alábbi újabb részleteket közlik velünk: A gyékényesi vasuti állomás f. hó 11-én este 9 órakor sürgős karhatalmi segítséget kért Kaposvártól az 1022. személyvonattal odaérkezett és a gyékényesi állomást és postát megszálló „vörös gardisták” lefegyverzésére. Kaposvárról különvonat egy tengerészkülönítmény indult el Gyékényesre. Csurgó és Sente községek nemzetőrségei a Gyékényesben garázdálkodó vörös gardisták leveréséhez, illetőleg fogadtatásához szintén megtették a kellő előkészületeket, sőt csatlakozásukat is bejelentették az odaérkező tengerészkülönítménynek és egy részük felszállt a különvonatra. Amikorra azonban a tengerészek és a nemzetőrök Gyékényesre érkeztek, a nagykanizsai 20. gy. e. lefegyverezte a Fekete főhadnagy vezetése alatt Budapesten verbuvált 32-eseket és egy gépfegyvert, nagymennyiségű fegyvert és löszert vettek el tőlük. Az eset előzménye az, hogy a gyékényesi állomásparancsnok százados és a főhadnagy között viszálykodás támadt és ennek a személyi élet incidensnek következménye volt, hogy két város és több község lázas izgalomban töltötte az éjszakát.

— **A kanizsai szociáldemokraták színházi előadása.** Felhívjuk a figyelmet a nagykanizsai szociáldemokrata összmunkásság által vasárnap délután fél 5-kor a Polgári Egylet nagytermében rendezendő színházi előadásra, melynek próbáin szerzett tapasztalataink arról győznek meg bennünket, hogy aki valóba jól akarja eltölteni a vasárnap délutánt, az egyetlen nézze végig az előadást.

— **Közéletmezési közlemények.** Liszt: Hatósági ellátásban részesülők liszt szükségletüket f. évi február, március, április hónapokra egyszerre átvehetik, amennyiben ezen igényüket a hatósági igazolványukon feltüntetett kereskedőnél bejelentik és a liszt ellenértékét ugyanott lefizetik. Fontos közérdek, tehát mindenkinél saját érdeke is, hogy a lakosság minél nagyobb részének liszt szükséglete legalább fenti 3 hónapra az egyesek éléskamrájában

biztosítva legyen. Felhívtnak tehát mind azok, akiknek a 3 havi liszt átvétele módjukban áll, igényüket minél előbb, de legkésőbb f. hó 25-ig érvényesítsék. Későbbi jelentkezés figyelembe nem vehető. A januári liszt a kereskedőknek kiadott és ugyanott sürgősen átveendő. — **Cukor:** A lakosság részére ezúttal nyerscukor utaltatott ki. A januári szükséglet a kereskedőknél rendelkezésre áll és haladéktalanul átveendő, hogy ennek megtörténte után a február havi járandóság is azonnal szétosztható legyen. Jelenleg még a rendes 75 dg-os fejadag van érvényben, mégis ajánlatos a legnagyobb takarékoság betartása! A nyerscukor ára kg-ként 3 kor. 42 fillér.

Veszek nyulbőrt legmagasabb áron Kristofics Károly

kalapos mester és kereskedő. Csáktornya. Nagykanizsai megbízottam: BRONYAI LAJOS női kalapüzlete, Kazinczi-u. 6.

Eladó 2 ló, 1 szamar, 4 töltő lókapu, 1 könnyű szekér, 10—20 méter mázsa burgondi, 4—5 métermázsa széna, 4—5 métermázsa krumpli, 3—4 métermázsa kukorica, 1 szoba butor, 1 pár csizma, továbbá kiadó két butorozott szoba mellékhelyiségekkel és veteményes kerttel ugyanott. — Tudakozódások Sikátor-utca 7. sz. vasárnap 3—5 óráig.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 Január hó 16., 17. és 18-án.

Minden képzelet felülmuló remek Uher-film, XI. magyar Arany-sorozat kiváló filmje:

Az ingovány

Bársony István regénye négy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

A nagykanizsai Ipartestület az időközben megüresedett jegyzői állásra pályázatot hirdet.

Javadalmazás évi 2400 korona. Sajátkezűleg irt pályázati kérvény f. hó 26-ig az Ipartestület elnökségéhez adandó be. Közelebbi feltételek ugyanott megtudhatók.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 18. és 19-én

kerül bemutatóra a legtrükkösebb detektív dráma

A kísértetjárás

(Stuart Webbs.) Detektív dráma 4 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
villókra postán 3-50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyilvántartás és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: Dr. Hajdu Gyula.
Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 18. szombat

14. szám.

A hadügyminiszter jelentése.

A hadügyminiszterium sajtó osztálya jelenti a nemzetiségi megszállásról.

A csehek Ungvártól délre vannak. Ez a pont az antant által megállapított demarkációs vonaltól 15 kilométernyire délre fekszik. Kassa és Rimaszombat között a Bodva völgyében Fin és Berkupa községekből cseh csapatok beérkezését jelentik. Az Ipoly völgyében és a Duna mentén a helyzet változatlan.

Máramarostól délre a román és ukrán csapatok között összeütközés keletkezett, melynek folytán az ukránok visszavonultak és a románok bevonultak Máramaros-szigetre.

Érdélyből nincs újabb jelentenivaló.

Megalakult az új kormány.

Budapest. A Munkástanács ma éjjeli tanácskozása megoldotta a kormányválságot. A Munkástanács tanácskozásának eredményét még az éjszaka folyamán közölték Károlyi Mihály köztársasági elnökkel, aki ma délelőtt fogadta és miniszterelnökké designálta Berinkey Dénes volt igazságügyi minisztert, aki kabinetjét így alakította meg:

Miniszterelnök: Berinkey Dénes,
belügyminiszter: Nagy Vince,
igazságügy: Juhász Nagy Sándor,
földmivelés: Buza Barna,
kereskedelmi: Garami Ernő,
hadügyi: Böhm Vilmos,
vallásügyi: Vass János,
közoktatási: Kunfi Zsigmond,
közélelmezési: Balogh Ernő,
népjóléti: Peidl Gyula (a Typographia volt szerkesztője),
pénzügyi: Szende Pál,
tárcanélküli: Szabó István.

A külügyminiszteri tárca sorsa még bizonytalan, de valószínűleg Festetics Sándor, a volt hadügyminiszter lesz az új külügyminiszter. Még az nem teljesen bizonyos, hogy Garami Ernő megtartja-e a kereskedelmi miniszterséget. A vallásügyi államtitkárok Tury Béla, az Alkotmány szerkesztője és egy református ember lesznek. A nemzetiségi minisztériumot megszüntetik, és Jászi Oszkár nem vállal szerepet a kabinetben.

Németausztria és az antant.

Bécs. A Deutsches Volksblatt jelenti: Tegnap jelentet Meier hadügyi államtitkár előtt Cuningham angol alezredes és az angol kormány nevében felvilágosításokat kért a bécsi bolsevista mozgalmakról. Meier megadta a felvilágosításokat és bevallotta, hogy a németausztriai kormánynak most csak néppörség áll rendelkezésére. Ennek megbízhatóságát az angol alezredes kétségekbe vonta. A beszélgetés során mindinkább megnyilatkozott a bizonytalanság, mellyel Anglia és az antant Bouer Ottó, Németausztria külügyi államtitkárával és dr. Deutsch Gyula államtitkárral szemben viseltetik. Kijelentette Cuningham alezredes, hogy ha Bécsben és Németausztriában ismét zavargásokra kerül a sor, az antant kénytelen lenne azt hinni, hogy ezen mozgalom mögött a németosztrák kormány áll. A Német-Ausztriával határos országok, Jugoszlávia és Csehország határainak kérdéseiben az antant még nem döntött.

kezésére. Ennek megbízhatóságát az angol alezredes kétségekbe vonta. A beszélgetés során mindinkább megnyilatkozott a bizonytalanság, mellyel Anglia és az antant Bouer Ottó, Németausztria külügyi államtitkárával és dr. Deutsch Gyula államtitkárral szemben viseltetik. Kijelentette Cuningham alezredes, hogy ha Bécsben és Németausztriában ismét zavargásokra kerül a sor, az antant kénytelen lenne azt hinni, hogy ezen mozgalom mögött a németosztrák kormány áll. A Német-Ausztriával határos országok, Jugoszlávia és Csehország határainak kérdéseiben az antant még nem döntött.

A béketárgyalás.

A békefeltételek és a központi hatalmak.

Hága. A Morningpost párisi jelentése szerint az antantállamok kiküldötteinek előzetes tanácskozása január 25-ig tart. E naptól kezdve a legyőzött országok beletekintést nyerhetnek a békefeltételekbe.

Wilson a béketárgyalás nyilvánosságáért.

Bécs. A Telegraphen Compagnie párisi jelentése szerint Wilson közölte a francia, olasz és japán békedelegátusokkal, hogy nem fogadja el azt a javaslatot, hogy a békekonferencián történőkről csak a hivatalos tudósítók jelenhessenek meg. Ő — ugymond — megígérte a amerikai népnek, hogy a békekonferencia teljes nyilvánossággal fog folyni, tehát ehhez az ígéretéhez ragaszkodni kénytelen.

Fiume püspökséget akar.

Fiume. Vio, fiumei polgármester Rómába érkezett és a pápa előtti fiume város azon kérelmét fejezte ki, hogy Fiumében külön püspökséget állítsanak fel.

Halálos ítélet Kaposvárott.

Kaposvár. Hétfőn f. hó 13-án a Nagybajon melletti Róki-pusztán egy Horváth Antal nevű vándor községi vadállati merényletet követett el egy 11 éves kisleánynon, majd áldozatát megfojtotta és egy kutba dobta. A Somogy megye területén életben lévő statáriális rendelkezések alapján a kaposvári törvényszék mint röglönítelő bíróság ma délelőtt ítélt halálra és az emberi fenévatat köztelálati halálra ítélte. A halálra ítéltet a kegyelmi tanács nem ajánlotta kegyelemre. A halálos ítéletet ma délután 4 órakor fogatosítják és annak végrehajtására egy Kaposvárott tartózkodó tengerészkatona vállalkozott.

Egy Jóházból való, két középsiskolát végzett fiu

— könyvkötő tanulónak —

felvételük lapunk nyomdájában.

A kanizsai lakásinoség.

A Lakáshivatal rendszabályai. Tavasszal megindul az építkezés.

— Saját tudósítónktól. —

A kanizsai városházán mintegy két hónap óta működik az újjászervezett lakáshivatal, melynek elsősorban az volna a rendeltetése, hogy a lakáshányban szenvedő kanizsaiaknak, pl. a frontról hazajött katonáknak, az ujházásoknak, az ellenséges csapatok elől más vidékekről Kanizsára menekülteknek, stb., stb., lakást szerezzen. A kanizsai lakáshivatal azonban ennek a rendkívüli szociális fontosságú rendeltetésének alig tud megfelelni. Majdnem naponta érkeznek lakásért esengő kérvények Prack István tanácsnokhoz, a Lakáshivatal elnökéhez, de bizony aki nem mellékel a kérvényéhez mindjárt arra vonatkozólag pontos adatokat, hogy valahol rekvirálható lakást, vagy lakásrészt tud, azoknak kérvényeit a Lakáshivatal sommásan, csomószámra elutasítani kénytelen. Legfőképpen azért van ez így, mert Nagykanizsa lakossága nem respektálja kellő mértékben a „lakásszükséglet” enyhítése végett még az 1917. évben kiadott, s maig is érvényben lévő kormányrendeletet, mely minden lakás és üzlethelyiség megüreSEDÉSÉNEK bejelentésére kötelezte a háztulajdonosokat. És Nagykanizsán mindenki a Lakáshivatal engedélye nélkül költözködött eddig új lakásba, holott az említett kormányrendelet ezt is a legszigorúbban tiltja. Már-már a teljes csőd elé jutott ily körülmények között a kanizsai Lakáshivatal, s ezért annak elnöke, Prack István városi tanácsos most radikális rendszabályok alkalmazásához nyult, hogy a hivatal legalább olyan mértékben teljesítse fontos feladatát, amennyire az a kanizsai siralmas lakásviszonyok mellett egyáltalán lehetséges. Öles falragaszokon adja tudtára a Lakáshivatal elnöke a kanizsaiaknak az említett kormányrendeletben gyökerező köteleességeiket, amelyeket az alábbiakban foglalunk össze:

1. A háztulajonos (házkezelő, házgondnok) vagy bármily bérbeadó köteles az általa bérbeadható lakásnak (szobának), vagy üzlethelyiségnek felmondás útján vagy más módon beálló megüreSEDÉSÉT a lakáshivatalnak bejelenteni attól a naptól számított három nap alatt, amikor a felmondás vagy a megüreSEDÉST előidéző egyes körülmény tudomására jutott. A bejelentésben feltüntetendő a megüreSEDŐ helyiség pontos helye (utca és házszám), helyiségek (szobák) száma, lakbér és a megürülés időpontja.

2. A megürült lakás, lakrész (szoba) vagy üzlethelyiség csak a lakáshivatal engedélyével adható bérbe. Minden bérbeadás tehát a lakáshivatalnak bejelentendő. A bejelentésben feltüntetendő: a bérlő neve és előbbi lakhelye, a bérbeadott helyiségek pontos helye (utca, házszám) a kiadott helyiségek száma, a lakbér és a beköltözés időpontja. A bérbeadás megengedése esetén a lakáshivatal a bérlő részére lakásigazolványt állít ki, amelyben a bérelt helyiségek száma és lakbér is

fel lesz tüntelve. Lakásigazolvány nélkül a lakásba beköltözni nem szabad.

3. A bejelentett üres lakásokat a lakáshivatal is bérbeadja, mely esetben a bérbevevőnek lakásigazolványt adnak ki. A lakásigazolvánnyal jelentkezőnek a háztulajdonos költés a kiutalt lakást az igazolványban feltüntetett feltételek mellett bérbeadni.

4. A lakás céljaira rendelt helyiségeket, ideértve a szállodai helyiségeket is, hivatali vagy üzleti célokra csak a lakáshivatal engedélyével szabad bérbeadni, felhasználni, vagy átalakítani.

5. Lakás és egyéb helyiségek bérbeadását díjért csak az közvetítheti, aki ily közvetítéssel már 1914. évi augusztus hó 1. napja előtt is iparszerűleg foglalkozott. Közvetítési díj címén a közvetítő a bérbeadótól és bérletől együttesen legfeljebb 4% ot követelheti a kikötött évi bérnek. Az adott díj többletet vissza lehet követelni.

Ezen rendelkezések megszegése 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ezzel egyidejűleg Prack tanácsos megkeresést intézett a rendőrkapitánysághoz (mint a bejelentő hivatal vezetőségéhez) és a városi ételmezési hivatalhoz, hogy minden lakásváltozás bejelentésekor követeljék a lakásigazolvány felmutatását s akinek lakásigazolványa nincs, az ellen indítsanak kihágási eljárást. Őszintén szólva, nem tulságosan bizunk ezen intézkedések eredményességében sem. És pedig azért nem, mert nem ott a bajigazi oka, hogy nem jelentik be a felmondott, vagy más módon megüresedett lakásokat a lakáshivatalnak, hanem az, hogy nincs üres lakás a városban. Ezen pedig csak egy segíthet, — ha az öt év óta teljesen stagnáló építkezés végre megindulhatna Nagykanizsán. Örömmel közölhetjük, hogy ez irányban is már történt illetékes tényezők részéről nagyon jelentős intézkedés és alapos remény van arra, hogy a tavasz beálltával Nagykanizsa minden része a közműves kalapácsok kovácsolásának kedves zenéjétől fog visszhangzani.

HIREK.

— **Nagykanizsa önálló törvényhatóságosításának ügye.** Meg 1910-ben kereltelte az akkori kormánytól, Nagykanizsa város képviselőtestülete, hogy Nagykanizsa városát emelje az önálló törvényhatósági joggal bíró városok sorába. Az ügy már a parlament előtt is volt, de azután eltűnt a képviselőház valamelyik bizottságának sülyesztőjében. A radikális és gyors intézkedések jegyében működő népkormánytól azonban remelhető, hogy a városnak ezt a régi jogos kívánságát is sürgősen elintézik. Ebben a tudatban határozta el tegnap Nagykanizsa város tanácsa, hogy sürgető memorandumot intéz a népkormányhoz, amelynek figyelmét felhívja a város törvényhatóságosítása iránti kilenc esztendősi kérvényre és annak mielőbbi elintézését kéri. Szó volt a tanácsülésben arról is, hogy a sürgető memorandumot kanizsai polgárok deputációja adja át az illetékes kormánytagnak.

— **A kanizsai katonaimnázisták érettségi tanfolyama.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium most érkezett rendelete szerint a székesfehérvári tankerülethez tartozó középiskolák VIII. osztályu katonatanulóinak érettségire előkészítő tanfolyama Székesfehérvárt lesz a ciszterciek főgimnáziumában, ahol haladéktalanul jelentkezniük kell összes okmányikkal. A VII. osztály végzésére jogosult katonatanulók pedig a budapesti VIII. ker. főgimnázium igazgatóságánál jelentkezzenek legkésőbb január 20-ig. Székesfehérváron jelentkezni január 19-én délelőtt kell az iskolai bizonyítványokkal, születési igazolvánnyal. Nagykanizsa a székesfehérvári kerülethez tartozván, a kanizsai katonadiákok tehát Székesfehérvárott, illetőleg Budapesten végezhetik el rövid tanfolyamon hátralévő tanulmányaikat, mert a

vázolt rendelet szerint a nagykanizsai gimnáziumban többé nem lesznek katonai tanfolyamok.

— **Meghalt a Teleky-uti megégett aszszony** A Teleky uti petróleumos tüzkatasztrófa szerencsétlen áldozata; Nagy Károlyné öt napi gyötrelmes szenvedés után tegnap a közkeletben belehalt borzalmas égési sebeibe. Ma délután kísérték óriási részvét mellett a temető halottasházából örök nyugvóhelyére. Ellenben a szerencsétlenség másik áldozatának, a 3 esztendő Nagy Jósának állapotában örvedetes javulás állott be. Mint kiderült, a szegény fiúcska nem vakult meg, csak összeégett arca úgy meg volt duzzadva, hogy a szemei nem látszóttak. Ezért kiabálta szegényke naphosszal, hogy „édesanyám, gyujtsa meg a lámpát.” A kislíu már túl van minden veszelyen s nem sokára már gyógyultan hagyja el a kórházat.

— **Betörők Miltényi cipész műhelyében.** Ma reggel kelemenien felfedeztet teetek Miltényi Sándor cipész munkásai, midőn az Eötvös-teri műhelyben munkába akartak állani. A műhely ajtaja fel volt törve és a készülő cipők közül 6 pár, valamint nagyobb mennyiségű talpbőr hiányzott a feldúlt műhelyből. A rendőrség, amelyet rögtön értesítettek a felfedezésről, nyomban a helyszínen nyomozást indított a tettes után. Minthogy csak az udvarból kifelé vezető nyomokat találtak és pedig a szomszéd Winhoffer-vendéglő téglakerítésén keresztül, kétségtelen, hogy a betörők még tegnap délután az udvarban elbujva bezárta magát a Miltényi ház udvarába, s az est lezálltával munkához látott. A nagyértékű cipőkért és talpbőrökért cserébe mindössze egy kis darab gyertyát hagyott ott, amellyel sikeres munkájához világított.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség I. csoportja tart ma szolgálatot.**

— **Magyar köztársasági bankjegy.** A Magyar Kurir jelenti: Mindjárt a forradalom első napjaiban elhatározta a kormány, hogy magyar bankjegyeket nyomat. Falus Elek plakátrajzoló hamarosan el is készült a mintával, s az Athenaeum-nyomda hozzálátott az új bankó nyomásához, roppant szigorú felügyelet alatt. Több száz milliót nyomtak az egyszerű, mélynyomású bankóból, melyet nem lehetett volna hamisítani, mert csupán az Athenaeumnak van az országban megfelelő nyomdagépe. A forgalombahozatal azonban elmaradt, mert szerencsére eszébe jutott valakinek, hogy mi lesz, ha a nép az új magyar bankót nem fogadja el olyan értékben, mint az eddigi osztrák-magyar bankót? Az árfolyamkülönbsézből mérhetetlen nagy kára lenne az országnak. Előbb aranyat kell szerezni, s azután lehet csak új bankót kibocsátani, akkor is csak úgy, ha az eddigi osztrák-magyar bankjegyeket kivonják a forgalomból. A dolog tehát nem oly egyszerű, hogy Falus rajzol, az Athenaeum nyom és megvan az új bankó, hanem arra is kell gondolni, hogy mily értékben fogadják el majd az új bankót? A „korona” elnevezés is idejét multa egy köztársaságban. A csehek pénzegysége a „szokol” (magyarul: sólyom), a csehek nemzeti madara. Az amerikai arany neve „cagle” (sas), az amerikai címerben levő sas után. A magyar „koronának” talán „turul” lesz az utóda; s ha a drágaság még tovább is tart, minden áru nem sok „koronába”, de sok „turulba” fog kerülni.

Rokkant katonák, hadlőzvegyek

felvételnek vallásos

szenképek terjesztésére,

a jelentkezőknek

némi főkével kell rendelkezniük.

Bővebbet naponta délelőtt 9—10-ig

Kazinci u. 5. sz. alatt az udvarban balra.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 Január hó 19. és 20-án.

Ne itélj!

Fantasztikus filmjáték 5 felvonásban.
A főszerepben OLAF FÄNSS és EBBA THOMSEN, akik a Homunkulusban is a főszerepet játszották.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Hirdetmény.

A nagykanizsai izr. temetőben mintegy 250 darab különböző nagyságu és minőségű

élőfa eladó.

Vevő köteles záros határidőn belül saját költségén a fákat kivágnatni, a gyökereket kiszedetni, ezek helyét teljesen feltöltve rendbehozatni és a helyszínéről mindent elvitetni. Ajánlatok a vételár megjelölésével, alulírt előjárásghoz nyujtandók be. A közelebbi feltételek az izr. hitközségi irodában, valamint az izr. temetőben megtudhatók.

Nagykanizsán, 1919 január hó 17.

A nagykanizsai izr. szentegylet előjárósága.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 18. és 19-én

kerül bemutatásra a legtrükkösebb detektív dráma

A kísértetjárás

(Stuart Webbs.) Detektív dráma
4 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Berény Árpád és Zsófia férjezett Hacker Oszkárné, ugyszintén az egész rokonság nevében fájdalommal telt szívvvel jelenti, hogy a legjobb apa, nagyapa és rokon

Berény József

ékszerész

folyó hó 17-én 76 éves korában elhunyt.

A megboldogultat folyó hó 19-én, vasárnap d. e. 10 órakor adjuk át a gyász-
házból, Fő-ut 5. szám, az örök pihenésnek.

Nagykanizsa; 1919 január hó 17.

Béke hamvai felett!

Milhofer Ödön fivére. — Berény Árpádné szül. Freud Lenke menyé. — Hacker Oszkár veje. — Hacker Györgyike, István, Berény Zsuzsi, Magda unokái.

ZALAI HIRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vüékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 20. hétfő

15. szám.

A hadügyminiszter jelentése.

A hadügyminiszterium sajtó osztálya jelenti a nemzetiségi megszállásról.

Csehek: Ungvár és Rimaszombat között a helyzet változatlan. A losonc-füleki uton a csehek az Ipoly déli pontján állanak és használatba vették a losonc—balassagyarmat—ipolyi vasutat. A Duna mentén nincs ujság.

A románok Nagybánya és Szatmárnémeti között Kissikárlónál vannak.

Erdély, Besszarábia és Bukovina hat hónap alatt döntenek.

Bukarest. A román kormány rendeletet bocsátott ki, mely szerint Erdély, Besszarábia és Bukovina lakóinak 6 hónapon belül nyilatkozniuk kell állami alattvalóságuk kérdésében.

A kolozsvári köztisztviselők megtagadták a román hűségeskü letévését.

Kolozsvár. Kolozsvár román prefektusa tegnap délelőtt 10 órakor átvette az illeti közhivatalok vezetését a főispántól. Ezután a városház nagytermében egybegyült közigazgatási tisztviselőket felszólította a román hűségeskü letévésére. Dr. Haller főispán, majd a tisztviselők is megtagadták az eskü letévését és kijelentették, hogy nem ismerik el a nagyszabeni román kormányt. Ennek dacára a román prefektus átvette a kolozsvári közhivatalokat.

A béketárgyalás.

Poincaré megnyitó beszéde.

Genf. Párisból táviratozzák: Poincaré a francia köztársaság elnöke a békekonferenciát megnyitó beszédében többek között ezeket mondotta:

— Az Északamerikai Egyesült Államok beavatkozása a háborúba több volt egy nagy katonai és politikai eseménynél, hanem szuverén ítélet volt, amelyet a történelem mondott ki. A feltámadott Lengyelország csapatokat küldött segítségünkre, a csehszlovákok Szibériában vívták ki szabadságukat, a délszlávok, örmények, szíriaiak és a Líbano arabjai s mindazok az elnyomott népek, melyek hosszú ideig lehetetlenségre voltak kárhoztatva, mint a mult vértanui feltámadtak s meghallva fegyvereink zaját, felénk fordultak, védelmezőik felé. Önökön mulik uraim, hogy a tökéletes győzelemből az igazság és a béke érdekében a megfelelő következtetéseket levonják. E nagy törvényszékre egyelőre csak a szövetségeseket és a hozánk közelálló népeket kívántuk meghívni, mert a nyilvánosságtól mentesen kell a békefeltételeket megállapítani, mielőtt azokkal közlik, akik ellen sikeres küzdelmünket megvittuk. Az igazság kizárja a

hódító és imperialista államokat és az egyes államok felcseréléselt olyképpen, mintha azok népel csupán sakkfigurák volnának. Uraim az önök kezében a világ jövője!

Ezután Clemenceau elfoglalta az elnöki széket. A napirend szerint most végleges elnököt kellett megválasztani. Wilson Clemenceaut ajánlotta a békekonferencia elnökéül, a Lloyd-George és Sonnino is hozzájárultak ehhez, mire Clemenceaut a békekonferencia elnökévé egyhangulag megválasztották. Clemenceau köszönetet mondott megválasztásáért. S minthogy senki nem kért szót, az elnök a béketárgyalások első ülését befejezettnek nyilvánította.

A kormány eskütétele.

Budapest. Az új kormány tagjai tegnap déli 12 órakor egybegyültek a miniszterelnöki palotában és letették hivatalos esküjüket. Az eskümonlat dr. Halász Lajos államtitkár, a miniszterelnöki sajtóiroda főnöke olvasta. Először Berinkey Dénes miniszterelnök tette le az esküt, s aztán a többi miniszterek. Az ünnepélyes aktus után Károlyi Mihály köztársasági elnök rövid beszéddel üdvözölte az új kormányt.

— Borzasztó belső és külső viszonyok hátráltatták a korábbi kormányt működésében, — mondotta Károlyi, — de reményét fejezte ki, hogy az új kabinetnek már módjában lesz minden idejét az üdvös munkának szentelni.

Ezután Berinkey elnöklete alatt megtartották az első minisztertanácsot, melynek legfőbb tárgya a vallás- és közoktatásügyi tárca kettéválasztása volt.

Összeköttetésünk Muraközszel.

Zalaegerszeg. Kolbenschlag Béla alispán megbízásából dr. Vízkelety Árpád tb. főszolgabíró z mult héten Csáktornyán tárgyalásokat folytatott a Muraköz jugoszláv kormánybiztosával. A tárgyalások eredményeképpen az alábbi megállapodások jöttek létre:

1. A muraközi és a szomszéd magyar járások között a kocsis, gyalog és vasuti forgalom akként állapítatik meg, hogy minden személy, aki a muramenti járásból Muraközbe és a Muraközből be Magyarországra akár gyalog, akár kocsin, vagy vonaton utazni szándékozik, tartozik az I. foku közigazgatási hatóság által kiállított hatósági orvos által igazolt és a katonai karhatalmi parancsnokság által látamozott bizonyítványt felmutatni, mely szerint az utazó járványmentes vidékről való. A jugoszláv katonai parancsnokság a Muraközbe való belépést csakis politikailag és egyéb tekintetben megbízható egyének részére engedélyez, míg kommunista és bolsevista elemeket nem enged be.

2. Minden Muraközbe utazó egyén f. hó 20-ika után csakis 1000 korona erejéig terjedő pénzüsszeggel utazhat, a többletet, amelyet esetleg az illetőnél találhatik, az illető egyén tartózkodás helyére visszaküldik.

3. A távbeszélő vonal Csáktornyáról minden irány felé újból megnyitják, azonban ezt és a távirát csakis hivatalos személyek vehetik igénybe.

HIREK.

— A heti Előjegyzési naptárak ismét megérkeztek. Erre igényt tartó üzletfeleinket kérjük a Wajdits könyvkereskedésben 3 K 50 f. ellenében mielőbb átvenni.

— A nagykanizsai nyomdászok táviratilag üdvözölték Peidl Gyula népjóléti minisztert. A nagykanizsai nyomdászok tegnap rendes évi közgyűlésüket tartották meg, melyen a tisztikart választották meg újra. A nyomdász szakegylet elnökévé Barány Antalt, jegyzővé Hakler Jánost, pénztárossá Prikler Károlyt, könyvtárosokká Tallián István és Kercsmár Juliskát, ellenőrré pedig Bence Gyulát választották meg egyhangulag. Ezenkívül választottak egy 9 tagú szervező bizottságot, melynek tagjai lettek: Weltner Zsigmond, Bence Gyula, Pál Gyula, Berghofer Gyula, Prikler Károly, Palkó József, Gyümölcs Mariska és Rott Gizi. A gyűlés megnyitása előtt Weltner Zsigmond ismertette rövid beszédben az októberi forradalom történetét és méltatta Peidl Gyulának az új kormány népjóléti miniszterének érdemeit, mint akinek az ország nyomdászszága köszönheti azt a hatalmas szervezetet, melyben a magyarországi nyomdai munkások és munkásnők tömörülnek. Weltner Zsigmond javaslatára a gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy Peidl Gyulát miniszterré történt kinevezése alkalmából a következő távirattal üdvözli:

Peidl Gyula népjóléti miniszter urnak Budapest.

„A nagykanizsai szaktársak örömmel és büszkeséggel üdvözlik mint a magyar népköztársaság ujonnan kinevezett népjóléti miniszterét. Reméljük, hogy ezen minőségében sem leledkezik meg a nyomdai munkásságról, mely egyelőre fájdalommal vesz bucsut szerelét vezéréből.

A nagykanizsai szaktársak.”

— Változások a kanizsai iparlajstromban. Nagykanizsa város tanácsának legutóbbi tanácsüléséből az alábbi új iparendelvényeket adták ki: Magyar Józsefnek szabó, Schnitzer Gézának órás, Andris Istvánnak cipész, Simon Istvánnak kovács, Fábian Sándornak cipész, Zsoldos Gyulának órás és Balázs Péternek bérkocsis-ipar gyakorlója. Ellenben tudomásul vette a városi tanács Nagy Antalnénak piaci cikkek árusításáról való lemondását és az iparlajstromból törölték.

— „Turi Borcsa“ előadása. A nagykanizsai öszmunkásság által tegnap délután rendezett műkedvelői előadás úgy erkölcsileg, mint anyagilag minden várakozáson felül sikerült annyira, hogy a Poigári Egylet nagyterme már jóval az előadás megkezdése előtt zsúfolva volt közönséggel, kik élvezettel gyönyörködtek a színre került „Turi Borcsa“ című 3 felvonásos népszimű sikerült, a műkedvelői előadások átlagán jóval felülemelkedő előadásában. Ugy a kifogástalan rendezés mint a szereplők pompásan működtek s számtalan esetben nyílt színi tapsra ragadták a közönséget. A kitűnő szereplők közül első helyen kell említenünk Kelemen Mariskát és Letzer Józsefet, kik a nekik jutott hálás szerepeket színészi

bravúrral oldották meg, míg *Lakits Szidi* és *Pöner Izidor* kellemes énekeikkel, *Török József*, *Papp Rózsika* és *Török Ferenc* pedig komoly természetes játékukkal járultak hozzá a darab sikeréhez. Tekintettel arra, hogy az előadásról helyszűke miatt sokan kinnrekedtek, a darabot szombaton újra megismélik.

— **Elfoglák Miltényi betörőjét.** Legutóbb tudósítottunk egy nagyszabású betörésről, amit Miltényi Sándornak Eötvös-téri házában lévő cipésműhelyében követtek el, ahonnan 6 pár félig kész cipőt és nagyobb mennyiségű talpbőröt vittek el. Tegnap reggelre a rendőrség felderítette a betörés tettesét, akinek a „Zalai Hirlap” közlése vezett nyomára. Egyik kanizsai cipész olvasva ugyanis a betörésről szóló közleményünket, azonnal a rendőrkapitányságra sietett jelenteni, hogy az imént hozzá egy pár félig kész női cipőt vittek, hogy csinálja meg készre. A cipész az ujság közlése alapján a féligkész cipőben a Miltényi féle betörésből származó holmit vélte. Sejtése nem volt alaptalan, mert a rendőrség ez alapon csakhamar megtalálta a betörőt. A félig kész cipőt Hirschl Samunak, a „Sánta Számi” néven ismert mankós koldusnak felhívott leánya vitte készre csináltatás végett a cipészhez. A leány a rendőrségen bevallotta, hogy pénteken este egyik kanizsai örömtanya portása, *Hillebrand József* vitte hozzájuk a cipőt egy bugyiban, amelyben még egész csomó félig kész cipő és talpbőrök voltak. Nyomban előállították most Hillebrandot, aki a bizonyítékok sulya alatt bevallotta, hogy ő volt a Miltényi műhely betörője, sőt azt is beismeri, hogy a korábban ugyanott történt másik két betörést is ő követte el. Letartóztatták.

— **Meghalt a magyar-utcai gyilkos vasúti őr felesége.** Közel két hónapja annak a veres családi drámának, mely a Magyar-utca, illetőleg a vágóhid mellett lévő vasúti őrházban történt. Mint annak idején közöltük, *Szabó József* a pályáról az udvaron Manlicher-fegyverből rálőtt a feleségére, akinek a lábszárait összeroncsoolta a golyó, mely állítólag dum-dum löveg volt. Szabót letartóztatták és a nagykanizsai ügyészség fogházában várja az esküdtszéki tárgyalást, a súlyos megsérült asszonyt pedig a kórházba szállították. Közel két hónapra át gyógyították itt, mignem borzalmas sebe üszkösödni kezdett és a nyomorult teremtés a minap a kórházban meghalt. Halála lényeges befolyást gyakorol gyilkos férjének sorsára is, mert *Szabó József* ellen a szándékos emberölés büntetése csak a kísérlete címén folyt a bünvádi eljárás, míg most a vád a szándékos emberölés befejezett büntetési módosult, ami lényegesen súlyosabb büntetéssel jár, mint a kísérlet.

— **Nagykanizsa és vidéke kereskedőinek egyesülése** tegnap, vasárnap délelőtti tartott közgyűlésén az érdekeltek kereskedők nagy tömegének részvétele mellett megalakult, tisztikarát megválasztotta, alapszabályszerű működését megkezdte. Tagul beléphet a fenti területen lakó minden kereskedő, üzletvezető és ügynök. Egyesületi helyiség hiányában a felvételre való jelentkezés Valics Dezső urnál (Valics és Deutsch cég) kitett íven elfogadjatik.

— **A ruhaátvevő bizottság** felkéri azokat is, akik összeíró lapot nem kaptak, hogy ruhafeleslegüket minél előbb szolgáltatassák be a polgári iskola tornatermében.

— **Kedvezményes kölcsön a kisiparosoknak és kiskereskedőknek.** A Néptakarékpénztár Nagykanizsán, mint a Pénzüntézet Központ megbízottja ezennel felhívja azon kisiparosokat és kiskereskedőket, akik üzemi-

ket a háború folytán beszüntetni kényszerültek és kedvezményes kölcsönökre igényt tartanak, hogy f. hó 22-től 25-ig és 29-től 31-ig d. u. 2 és 1/2 óra között az intézet helyiségében személyesen jelentkezni szíveskedjenek.

— **Egy kommunista főhadnagy és a lovaglóstora.** Az alábbi, nem mindennapi hírdetést olvastuk az egyik kaposvári napilapban, a Somogyi Hirlapban:

„Kérem azon becsületes urat, aki lovaglóstoromat megőrzés végett 12 ént a Turulban volt szíves magához venni, megfelelő jutalom ellenében legyen szíves azt visszatenni, mert én is kommunista vagyok. *Kelemen Antal* főhadnagy, nemzetőrség.”

— **A Magántisztviselők Országos Szövetségének Nagykanizsai Csoportja** (Casinó földszint), a központtól kapott utasítás folytán felszólítja mindazon kartársakat és kartársnőket, kiknek havi fizetése, illetőleg összjövedelme nem tesz ki 300 K-át, hogy a fenti csoport titkárnál, sérelmeik orvoslása végett azonnal jelentkezzenek. — *A vezetőség.*

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség** III. csoportja tart ma szolgálatot.

— **Háztartásvezető özvegy** keres egy tapolcai földbirtokos, kinek feleségét a háborús izgalmak és csapások lelkileg annyira megtörték, hogy minden iránt közönyössé vált és szeretetteljes bánásmódot igényel. — Gazdaságát, — mely tulnyomóan szőlőbirtok. — egyik (30 éves) fia vezeti. A másik fia Budapesten szigorító orvos. Több családtag nincs. — A főzéshez és háztartásvezetéshez értő, *negyven* évesnél idősebb művelt *hadízüveggyek* vagy esetleg más özvegynek is szíveskedjenek személyesen vagy levelben a nagykanizsai hadigondozó nepirodánál (Zrínyi Miklós-utca 38.) ajánkozni. — Aki a jelzett állást elfoglalja, megfelelő fizetésen kívül családtagot megillető, teljes megbecsülésben részesül, és igazi meleg otthona lesz.

— **A közalkalmazottak státuszrendezése.** A közalkalmazottak eddigi szomorú viszonyait rendezte a minisztertanács, mely elfogadta a pénzügyminiszter előterjesztését a státuszrendezésre vonatkozólag. A rendezés január elsejétől hajtatik végre és annak eredményeképp majdnem valamennyi tisztviselő egy, esetleg két fizetési osztállyal előrep. A státuszrendezés kiterjed a tisztviselőkre, kezelőkre, díjnokokra, altisztekre és szolgálókra. Két nagyjelentőségű elvi újítást tartalmaz a minisztertanács határozat. Az egyik az, hogy a közalkalmazottak a férfialkalmazottakkal teljesen egyenlő eibánásban részesülnek. A másik, hogy az altiszti besorozások, valamint az esetleges panaszok csakis a Magyarországi Közalkalmazottak Szövetségének előterjesztése alapján intézhetők el. A státuszrendezéssel a közalkalmazottak régi óhaja teljesült. Legközelebb a kormány a bírói státust is rendezni fogja.

Zongora legkisebb kereszthurosz azonnal eladó Zrínyi Miklós-utca 45. szám alatt.

Ismet kapható elsőrendű világítóolaj **Petroleum pótló.**

Buksz Oszkár fűszerüzletében Nagykanizsa Király-u. 4.

Egy Jónázból való, két középsikolát végzett fiú **könyvkötő tanuló** felvételt lapunk nyomdájában.

Eladó 2 ló, 1 számár, 4 töltő lóka, 1 könnyű szekér, 10—20 méter maza burgondi, 4—5 métermáza széna, 4—5 métermáza krumpli, 3—4 métermáza kukorica, 1 szoba butor, 1 pár csizma, továbbá kiadó két butorozott szoba mellékhelyiségekkel és veteményes kerttel ugyanott. — Tudakozódások Sikátor-utca 7. sz. vasárnap 3—5 óráig.

Veszek nyulbőrt legmagasabb áron **Kristofics Károly**

kalapos mester és kereskedő. Csáktornya. Nagykanizsai megbízottam: BRONYAI LAJOS női kalapüzlete, Kazinczi-u. 6.

A nagykanizsai Ipartestület az időközben megüresedett **jegyzői állásra pályázatot hirdet.**

Javadalmazás évi 2400 korona. Sajátkezüleg irt pályázati kérvény f. hó 26-ig az Ipartestület elnökségéhez adandó be. Közelebbi feltételek ugyanott megtudhatók.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.
1919 Január hó 20., 21. és 22-én.
A testőr
Molnár Ferenc szenzációs drámája 5 felv.
A főszerepekben: Antalfi Sándor, Gombaszögi Frida, Rátkai Márton, V. Haraszti Hermin és T. Oláh Erzsi.
Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Rokkant katonák, hadízüveggyek felvétetnek vallásos **szenképek terjesztésére,** a jelentkezőknek **némi tőkével kell rendelkezniük.**

Bővebbet naponta délelőtti 9—10-ig Kazinczi-u. 5. sz. alatt az udvarban balra.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.
1919 január hó 20. és 21-én
Ohnet György világhírű műve a „Bánya” című regénye után!
Lunat Margit szépség királynő fellépte!
Karvan Péter
Bűnügyi dráma 4 felvonásban.
Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vüékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 21. kedd

16. szám.

A délszláv kérdés Bulgária megoldási terve.

Prága. A bolgár kormány meg hatalmazottja érkezett ide, hogy Massaryk elnökkel egy felette messzeható tervről tárgyaljon. A tárgyalások indító oka az a kívánság, hogy megpróbálják összeegyeztetni Bulgária és a Délszláv Állam érdekeit Macedonia tekintetében. A bolgár kormány Massarykot tartja a legalkalmasabbnak a pártatlan közvetítésre, mert Massaryk a háboru elején a Balkán államok föderatív egyesítése tervének. Bulgáriának az a terve, hogy Macedonia legyen autonóm állam, Szerbia legyen köztársaság és létesítsenek egy föderatív köztársaságot, melynek alkotói lennének: Szerbia, Horvátország, Szlavonia, Dalmátország, Bosznia, Hercegovina, Montenegró és Szlovénia, mint autonóm államtestek. Ennek fejében Bulgária felajánlja, hogy 1. csatlakozik a délszláv köztársaságok szövetségéhez, 2. felveszi a köztársasági államformát és eltávolítja a Kóburgokat.

A békekonferencia. Vilmos császár kiszolgáltatása.

Genf. Az előzetes békekonferencia megnyitó ülésén a napirend megállapításakor Clemenceau, a konferencia elnöke az első pontnál, a háboru okozóinak felelősségre vonásának kérdésénél hivatkozott a párisi egyetem jogi fakultásának dékánja által szerkesztett emlékiratra, amelyet a delegátusok között szétosztottak. Kifejti a memorandum azt, hogy a háboruért való felelőség és büntetés nem sujthat egy nemzetet, vagy társadalmat, hanem csak azt, aki a háboru kitörésekor a legmagasabb hatalom birtokában volt, elsősorban Vilmos volt német császárt, mint legfőbb hadurat. A Tansz idézi Vilmos excsászárnak néhai Ferenc József császár és királyhoz irt levelét, amelyben többek között ezek foglaltak:

„Vérzik a szívem, de mindent tűzbe és vérbe kell borítanom, pusztítani kell férfiakat, gyermekeket, asszonyokat és aggastyánokat. Nem lehet kímélni semmit, sem fát, sem házakat, mert csak ily terrorral lehet a degenerált francia népet két hónapon belül leverni.“

Vádirat Vilmos császár ellen.

Genf. A párisi Le Journal jelenti: A francia miniszterelnökségen jogügyi bizottságot szerveznek, melynek előterjesztik a kiküldendő delegátusok véleményét a volt német császárnak, mint a háboru okozójának felelősségéről. A bizottság határozati javaslatot terjeszt a konferencia elé. Rendszeres vizsgálat indult meg, melynek alapján az esetben, ha a konferencia is erre az álláspontra helyezkedik, bőséges bizonyítékokkal megerősített vádiratot szerkesztenek, melynek végső következtetése nem az lesz, hogy Németország szolgáltatassa ki volt császáráját az antantnak, hanem adja át azoknak a nemzeteknek, amelyek a népek szövetségét megalakítsák. A legkiválóbb fejtudósok szerint Hollandia mint a nép szövetség tagja nem tagadhatja meg azon kötelességét, hogy a háboru okozóját a népszövetség tagjainak kiszolgáltassa.

Nem engednek oroszokat a békekonferenciára.

Luganó. A Secolo párisi tudósítása szerint az antant nagy haditanácsa elhatározta, hogy nem engedik az orosz békedelegátusokat a békekonferenciára. Ez a határozat a Párisban élő oroszok körében nagy elkeseredést keltett.

Háboru küszöbén Csehország és Lengyelország.

Berlin. Ideérkezett prágai jelentések szerint a csehek és lengyelek között annyira kiélesedtek az ellentétek, hogy a hadiállapot beállta Csehország és Lengyelország között küszöbön van.

**Zongora, hegedű, cimbalom és
egyéb hangszert játszóknak figyelmébe.**

Hangjegyek óriási választékban, részben a régi áron, mely 50—100% engedménynek felel meg, míg a készlet tartása kapható.

ifj. Wajdits József
könyvkereskedésében.

Cégtulajdonos (Gutenberg nyomda.)

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképezési szaküzletében Nagykanizsán.

Mit veszít Magyarország?

Mit fog kapni Szerbia, Románia és Csehország? Az amerikai bizottság térképének adatai.

Egyik fővárosi hetilap legutóbbi számában szenzációs közlemény van Magyarország jövő sorsáról és pedig hiteles adatok alapján, amelyek a napok óta Budapesten tartózkodó amerikai bizottság közvetlen környezetéből származnak. Öröndetes perspektívát mutatnak ezek az adatok a szegény szorongatott Magyarország jövőjét illetően, s mert minden okunk megvan hinni a közlemény információinak hitelességében, és mert a közleményt megjelenésének eredeti helyén csak nagyon kevesen olvashatták, annak főbb pontjait az alábbiakban reprodukáljuk:

A cikkíró, aki hosszan beszélgetett az amerikai bizottság környezetébe tartozó egyik amerikai urral, ennek azon kérdésére, hogy miért uralkodik Magyarországon olyan nagy izgatottság, — azt a felvilágosítást adta, hogy a magyar nép attól fél, hogy falank szomszédaink nem fogják utólag kiűriteni az általuk eddig megszállva tartott területeket. Mire az amerikai ur fölöttébb megnyugtató kijelentéseket tett az újságíró előtt, azt mondván, hogy látta az amerikai bizottságnál lévő térképeket, ahol Magyarország térképen meg voltak jelölve azok a helyek, amelyeket át kell engednünk a békekonferencia leendő határozatából, ha ezeket a terveket Párisban véglegesítik. E szerint tehát

Magyarország leendő határai: 1. Csehországgal szemben: Nyugaton a Morva-folyó lesz a határ, Pozsony feltétlenül magyar város marad. Északon a határ bizonytalan, számolni kell azzal, hogy Trencséntől Árvamegyéig bezárólag (mintegy 4 megyére) terjedő területet elvesztjük, a többi jelenleg Csehország által megszállott területeket azonban a cseheknek feltétlenül ki kell üríteniük.

2. Romániával szemben: Erdélyből mintegy 4 megyét kapnak, továbbá Krassó-Szörenymegyét. Mindazon megyék, ahol az oláhok többségben vannak, külön autonómiát kapnak Magyarország keretén belül.

Legjobban fognak járni a szerbek, mert az antant egyedül ezekkel szemben érzi magát lekötve, s csak az ő igényeiket teljesíti feltétlenül, a maguk egészségében. A szerbek ugyan nem kapják meg Pécsét, ezzel szemben azonban a szerb—magyar határ Bajánál fog kezdődni egyenes vonalban Krassó-Szörenymegyéig, de úgy, hogy Szabadka, Szeged, sőt Temesvár is magyar imperium alatt marad, ellenben a szerbeké lesz Nagybecskerek, Nagyikinda és Törökbecse.

Sajnos, ezek szerint elvesztettük egyelőre a Bácskát és a Bánságot, s ezek után az a kérdés merül fel, hogy mennyi időre. Informátorunk erre is megadta a választ:

— A románokat feltétlenül ki lehet szorítani 15 éven belül, ha máskor nem, akkor egész biztosan a fenti határidőn belül feltétlenül be-

következő jugoszláv-olasz háborúnál, amikor is alkalom nyílik még arra is, hogy a magyarok diplomáciai uton kölcsönös gazdasági rekompenzációk fejében békes uton visszakapják a Bácskát és a Banátot. Ha azonban ez nem így történne, akkor sem szabad a magyaroknak elcsüggedniük, mert összes sérelmeiket orvosolni fogják a még távollevő, de egészen biztosan bekövetkező angol-amerikai háborúnál, ahol még Japán is Anglia mellé fog állni, s Magyarországnak ismét alkalma nyílik szolgálatot tenni Angliának.

HIREK.

— **A heti Előjegyzési naptárak ismét megérkeztek. Erre igényt tartó üzletfeleinket kérjük a Wajdits könyvkereskedésben 3 K 50 f. ellenében mielőbb átvenni.**

— **A kanizsai Hadikórház sorsa.** Nagykanizsa város tanácsa nemrég leirtattal fordult a hadügyminiszterhez, hogy a Nagykanizsára tömegesen érkező menekülteket engedje meg a szentmiklósi-uti óriási kó háztelenen elhelyezni. Egy másik felirattal pedig arra kérte a város a hadügyminisztert, hogy a kanizsai lakásügy enyhítése végett engedje meg a barakkórház pavilonjait kislakásokká átalakítani. Ez utóbbi kérelem támogatása végett az Országos Lakásügyi Tanácshoz is felirattal fordult a városi tanács. Ma mindkét ügyben megérkeztek a válaszok. A hadügyminiszter utasította a nagykanizsai katonai állomásparancsnokságot, hogy a menekültek eltévelyése céljából az Anyagértékesítő Intézet r. t. közvetítésével adja át a nagykanizsai Hadikórházat Nagykanizsa város tanácsának azzal a feltétellel, hogy a hadikórház felszerelési tárgyaiból csak annyi adatik át, amennyire a városnak a megjelölt célra okvetlen szüksége van, a többi pedig az alreáliskola mellett létesült barakkórházban helyezték el gondosan. — A Hadikórháznak kislakásokká való átalakítása ügyében egyelőre csak az Országos Lakásügyi Tanácstól érkezett válasz, amelyben az foglaltatik, hogy a város közölje e terv részletes adatait, s ha ezen adatok a kérés célszerűségét, szükségességét, valamint végrehajthatóságát igazolják, úgy azt az Országos Lakásügyi Tanács a hadügyminisztériumnál a legnyomatékosabban támogatni fogja.

— **Az ovodabizottság ülése.** Holnap, szerdán délután 5 órakor Nagykanizsa város képviselőtestületének ovodabizottsága ülést tart, melynek egyedüli tárgya az ovónők szabadságolása.

— **Barccsal nincs vasúti összeköttetésünk.** Minap közöltük, hogy a Barcsot megszállva tartó szerbek egy véres incidensből kifolyólag büntetesképpen beszüntették Barcs és Nagykanizsa között a személyforgalmat. Közöltük azt is, hogy a szerbek később annyi engedményt tettek, hogy a somogy megyei megszállt terület nyugati végpontjáig, Berzencéig járatják Kanizsa irányában a vonatot, viszont Nagykanizsáról csak Gólláig közlekedhetnek a barcsi vonatok, s Gólláról Berencére vagy viszont gyalog, vagy kocsin kell megtenniük az utat az utasoknak. Mint egy ma Barcsról Nagykanizsára érkezett vasutas velünk közli, a fenti hír csak annyiban áll meg, hogy Nagykanizsától Gólláig járnak a személyvonatok, Barcsról azonban Kanizsa irányában szünetel minden forgalom és Berencéig sem lehet Barcsról vonaton jönni. Az a véres incidens pedig, melynek a szerbek részéről vonatbeszüntetés lett az eredménye, nem Bar-

csón és nem rekvirálásból kifolyólag történt, hanem a Berzence melletti Zsdala községben, ahol két szerb katona lefordta a templomból kitűzött népet, mert nem köszöntek a szerbeknek, mire kölcsönös fenyegetések után tette került a sor és az egyik szerb holtan maradt a porondon. Egyébként a megszállt Barcson igen türelhetők az állapotok, a szerbek az ottani lakóssággal szemben a legelőrényebben viselkednek és a barcsiak csodálkoznak a legjobban midőn a szerbek által másutt állítólag elkövetett erőszakoskodásokról olvasnak. Egyébként informátorunk benyomása szerint a szerbek rövidesen elhagyják Barcsot, aminek oka a jugoszlávoknak Olaszország elleni fegyverkezésében rejlik.

— **Készül a vend vármegye.** Mután Zala és Vasvármegyék vend vidékeről sikerült visszaüzni az oda betolakodott jugoszlávokat, a vendvidéken megkezdődött annak a kormányzati programnak megvalósítása, mely mellett a vend nép egész lelkével Magyarország népei között óhaji továbbra is helyet foglalni. Mint Belatineről közlik velünk, dr. Obál Béla, a vend nép érdekeinek képviselőjére kinevezett kormánybiztos Vasvármegye főispánjával egyetértőleg kivételes intézkedési jogánál fogva Sinkovich Elek szombathelyi főszolgabíró a muraszombati főszolgabíróság ve e césszel bízta meg, míg a muraszombati főszolgabíró, Horváth Pál a zalamégyei Belatira helyezte át. Sinkovich főszolgabíró a vend vármegye szervezési munkálataiban vesz részt és előreláthatólag az új vármegye alispánja lesz.

— **A közalkalmazottak helyi Egyesülete** f. hó 16-án a Munkás Önkormányzat rendkívüli közgyűlést tartott, a melyben a Munkás Tanácsban kiküldötték Buto Ferenc, Sárdy Géza, Vargha Pál, Kramer Lajos és Pálffy Zsigmond egyesületi tagokat választotta meg. — A közgyűlés Pálffy Zsigmond indítványára egyhangulag elfogadta, hogy a postások legutóbbi kivételének és előléptetésének hivatalos nyilvánosságra hozása és a melőzőitek kinevezetése iránt megkeresni a Szövetég Központi Vezetőségét, az Országos Postás Szervezetet és a Szociáldemokrata Partot. Ezen határozat végrehajtásával megbizta az egyesület elnökségét.

— **A nagykanizsai postások** f. hó 18-án tartott értekezletükön megalakították az Országos Postás Szervezet helyi csoportját, mely szerint külön szakszervezet a közalkalmazottak helyi egyesületének és ezzel a szociáldemokrata pártnak tagja. — A csoport elnökül Ferenczy Gyula postafelügyelőt, jegyzőül Németh György postafőtisztet választotta meg.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség** IV. csoportja tart ma szolgálatot.

— **Adományok.** Haspel Ferencné 10 K-t Rózsa Lajosné 6 K-t adományozott a vak katonák részére, mely összeget a kanizsai illetőségű Kovács József vak katona vette fel. Haspel Ferencné és Holec Jánosné 10 K-t adtak a mezitlábás gyerekeknek. A Hadsegélyző hivatal 1000 Koronát adományozott a helybeli „Gyermekevédelmi szervezet” javára, mely összeget rendeltetési helyükre juttattam. Dr. Szekeres Józsefné.

— **A fővárosban tartózkodó idegenek ellenőrzése.** A belügyminiszter rendeletet adott ki, mellyel felállítja a fővárosban a menekültek kormánybiztossága mellé rendelt idegeneket ellenőrző hivatalt. A hivatal a Deák Ferenc utca 2. számú házban fog működni, tegnap, január 20-án kezdte meg működését és mindenkinek, aki ezentúl a fővárosba érkezik, s akár magánlakásban, penzióban vagy

szállodában helyezkedik el, ha három napnál tovább akar a fővárosban tartózkodni, jelentkezni köteles és csak tartózkodási engedély alapján maradhat Budapesten. Ugyancsak jelentkezni kötelesek azok az idegenek is, akik január 20-ika előtt jöttek fel a fővárosba.

— **Egy puskacső** e hó 12-én Zalaszentiván és Nagykanizsa között a vasutikocsiban maradt. A megtaláló felkérte, hogy 100 korona jutalom ellenében Horváth hadnagy részére Nagykanizsán, Erzsébet-tér 12. számú házban adja le.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919. január hó 20., 21. és 22-én.

A testőr

Molnár Ferenc szenzációs drámája 5 felv.

A főszerepekben: Antalfi Sándor, Gombaszögi Frida, Rátkai Márton, V. Haraszti Hermin és T. Oláh Erzsi.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Veszek nyulbőrt

legmagasabb áron

Kristofics Károly

kalapos mester és kereskedő. Csáktornya.

Nagykanizsa megbizottam: BRONYAI LAJOS női kalapüzlete, Kazinczi u. 6.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM - félwattos
lámpákkal

lehet betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsrاملámpákat.

Zongora vevők figyelmébe!

Zongora, pianó, elsőrangú angol szerkezetű gyártmány eladó Nádor-u. 10.

Ismét kapható elsőrendű világitóolaj

Petroleum pótló.

Buksz Oszkár

fűszerüzletben Nagykanizsa Király-u. 4.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. január hó 22. és 23-án
LIA MARIA a csodaszépségű lengyel származású művésznőnek az első nagy bemutatkozásával:

**Az asszony
és a pojáca**

kiváló művészdráma 4 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben hához hordva 3 kor.,
viúkra postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyilttér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kladóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-ter 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 22. szerda

17. szám.

A központi hatalmak és a népszövetség.

Nevyork. Lord Róbert Cecil angol miniszter Párisban az Associated Press tudósítója előtt az alábbi kijelentéseket tette:

— A központi hatalmak csak akkor léphetnek be a népszövetségbe, ha a szövetség meggyőződik arról, hogy joguk van helyet foglalni a világ megbízható nemzetei között.

Az újságíró azon kérdésére, hogy mit ért az angol miniszter megbízhatóság alatt, Cecil Lord így válaszolt:

— Németországra vonatkozólag az lesz a megbízhatóság próbaköve, hogy a kormány függetleníteni tudja-e magát minden katonai felügyeletről és rendet tud-e teremteni a chaosban. A volt osztrák-magyar monarchiát illetőleg egészen más a helyzet. Vele szemben az a feltevés, hogy a volt monarchia testéből keletkezett nemzeti államok állandó jellegű, megbízható intézményeket létesítsenek.

Kramarz Ausztria ellen.

Genf. Kramarz, a cseh-szlávok köztársaságának jelenleg Párisban tartózkodó miniszterelnöke a „Matin“ tudósítója előtt az alábbi nyilatkozatokat tette:

— Óva intem a franciákat a bolsevikiektől. Az Oroszországból és Lengyelországból jövő emberekkel szemben óvatos intézkedéseket kell tenni. Ausztriával a csehek nem akarnak semilyen meg egyezést, mert nem biznak benne. Nagyon jól tudják, hogy ott mennyire gyűlölik a cseheket.

A német választások eredménye.

Berlin. A birodalmi gyűlési képviselő-választások eredménye most már annyira ismeretes, hogy arról áttekintést lehet adni. A választási eredmény az egyes pártok mandátumainak számarányát így mutatja: A többségi szociálisták 160, a független szociálisták 25, a demokraták 70 és a centrum 74 mandátumot kapott. Az egész birodalomban 443 képviselő helyett csak 422-öt választottak, mert Elzászban a megszálló csapatok megakadályozták a szavazást.

Royalista forradalom

Portugáliában.

Madrid. A Havas-ügynökség jelenti: Portugália északi részében monarchista mozgalom kerekedett felül. Portóban új kormány alakult, melynek hadügy-miniszterévé a lisszaboni kormány eddigi miniszterelnökét nevezték ki. A telefon és táviróösszeköttetés Lisszabon és Portó között megszakadt. Lisszabon csatlakozott a mozgalomhoz. Mamuel portugál exkirályt Lisszabonban és Portóban királlyá kiáltották ki.

Villamossztrájk Berlinben.

Berlin. Tegnap délután 5 órakor hirtelen egész Berlin elsötétedett, mert a villamos világítás úgy az utcákon, mint a magánlakásokban felmondta a szolgálatot. Ennek oka az, hogy a berlini villamos művek munkásai 60 százalékos bérkövetelésük nemteljesítése miatt sztrájkba léptek. A villamos üzemű lapok nem jelenhetnek meg. A német belügyminiszteriumban, ahol most vizsgálják át a képviselőválasztások eredményét, ezt a munkát abba kellett hagyni, amint a villamos lámpák elsötétedtek. Ugyancsak villamossztrájk ütött ki Braunschweigban, Lipszében és Essenben.

Katonai lázadás Prágában.

Prága. A cseh főváros helyőrségének két ezrede, a 28. gyalogezred és a 8. számú vadászrezd fellázadtak, mert Prágából elhelyezték őket. Prágában és környékén a cseh köztársasági kormányerlyes intézkedéseket fogantositott és katonaságot koncentrált, hogy elejét vegye esetleges zavargásoknak.

Összeült az ir

köztársasági parlament.

Bécs. A Fremdenblattnak táviratozák Rotterdamból: Dublinban Írország fővárosában megnyitották az ir köztársaság parlamentjét.

A nemzetségi minisztérium ügye

Budapest. A minisztertanács tegnap este tartott ülésén úgy határozott, hogy minden pártkövetelés ellenére a nemzetségi minisztériumot egyelőre nem tölti be, mert az idegen csapatok megszállása következtében a nemzetségek nem vonhatók a kormány hatásköre alá.

Fordulat a Burgonyaközpont botrányos ügyében.

Budapest. A burgonyadara-botrány ügyében szenzációs fordulat történt. Windischgraetz herceget a berni rendőrség utjan kihallgatták, s vallomásában a volt közlelmezési miniszter annak a gyanújának adott kifejezést, hogy Marich Jenő miniszteri tanácsos a Burgonyaközpont igazgatójától, Miklós Jenőtől átvett 3 millió 900 ezer koronát nem adott át Windischgraetznek, hanem ő maga sikasztotta el, Miklós Jenőt pedig hamis könyvelésre bírta rá. A rendőrség úgy Marich, mint Miklós lakásán házkutatást tartott, melynek eredménye alapján mindkettőjüket letartóztatták.

Félreértések egy párt alakulása körül.

Az Iparosok érdeke.

Írta: Dr. Hajdu Gyula.

Magyarország legnagyobb szerencsétlensége volt, hogy belemerült a közjogi kérdésekbe. Miniszterek jöttek, miniszterek mentek, egyre csak kiegyezéseket csináltak dinasztiával, hadsereggel; belügyek terén is csak a közjogi vonatkozású ügyekkel törődtek, s vajmi keveset a szociális és gazdasági kérdésekkel, a nép társadalmi érdekeivel és fejlődésével. Összes pártjaink közjogi fogalmak körül alakultak, gazdasági és szociális pártok nem voltak, vagy elnyomva voltak. A polgárok vagyoni és kulturális állapotával per tangens s csak akkor törődtek, a mikor már nem lehetett a bajok előtt szemet hunyni. A párturalom, a kormányhatalom megtartása volt a cél, ezért szembel helyezkedtek az uralkodó eszmékkel, holott ezeket fokozatosan könnyen át lehetett volna ültetni a néplélekbe, amely ezeket megértve, egész gondolkozásmódját hozzá alakítva, a szabadságjogokkal megtanult volna élni, s tudatlanságból származó túllépései nem hordták volna magukon a visszaélés jellegét. Ez volt az egyik szélsőség. A szembehelyezkedés természetesen eredménytelen volt, mert az uralkodó eszméknek az a főjellegzetességük, hogy minden agitáció nélkül is terjednek, hódítanak, s szinte észrevétlenül keitik hatalmukba az elméket és szíveket. Az erőszak csak árt ezen eszméknek, mert nincs szükség alkalmazására; bizalmatlanságot támaszt az eszme képviselői iránt, s a terror még a legszebb eszméket is népszerűtlenné, gyűlölté teszi, mert ha az eszme mellett van az igazság, nem kell az erőszak, s a hol az erőszaknak kell fellépni az eszme győzelmében, ott nincs meg az igazság, az erkölcsi alap.

Ma egy másik szélsőségben vagyunk, valószínű társadalmi nihilizmus felé rohanunk. Korunk uralkodó eszméje az individualizmus, mindenki csak önmagával törődik; nem szent az enyém és tied közötti különbség elve, a közérdek sehol védelemre nem talál; — nem törődnek az országgal, mindenki csak az önös, önző egyéni érdekekkel; s ezen irányzattal szemben az önzellenek tömörülésére, az erők összetartására van szükség és nem azok szétforgácsolására. Most a haza minden előtt, mert az van veszélyben, mellékes az egyéni érdek, a pártérdek s minden pártalakulásnak a közjóért kell történni.

Vizkereszt napján indult meg Nagykanizsán egy új párt vajudása, a szociális ipargazdasági párt alakulása. Már kezdetén nem voltak tisztában az alakulás céljával, politikai vagy gazdasági je legével, máig sincs végleges megállapodás. Meg is szólalt a lelkiismeret szava az alakuló értekezleten, s amikor a központi kiküldöttje részéről a politikai párttá alakulás eszméje felvetetett, s a nemzeti szintű jelvény helyett piros kokárda lett az egyesülés jelvényeként megjelölve, felülkerekedve a jobb érzés, az értekezlet szét akart menni, ott hagyva ve-

zetőségét, kiküldöttet a faképnél, demonstrálva tiltakozott a politikai pártalakulás ellen, s hogy mégis együtt maradtak az csakis az én közbelépésemre és kérésemre történt, mert igenis az iparosoknak az ipari érdekek megóvására pártkülömbőség nélkül kötelessége tömörülni, de nem politikai célból, hanem gazdasági érdekből; és az a magyar iparos legalább ezen szűkre szabott Magyarországon nemzeti szintű jelvény mellett tömörüljön, hiszen a legutolsó kis náció is büszke nemzeti voltára s jelvényeire.

Az ipari érdek független a politikától, mert lehetetlen az, hogy egy politikai párt önző egyéni érdekből alakuljon meg, mert minő sors várhat egy nemzetre, ha abban a politikai pártok egyéni érdekeiket szolgálják s a közérdekek háttérbe szorulnak.

Az iparosoknak gazdasági érdekből kell tömörülni mint egy test egy lélek az iparos pártban, fontos ipari érdekből, amely fontos város-érdek is, de sohasem szabad egyéni érdekből politikai pártokba tagozódni; más a politikai meggyőződés és más az egyéni, gazdasági érdek, s bár a politikai meggyőződés más és más pártba választhatja szét az iparosokat, tisztelve egymás politikai meggyőződését, de az iparos érdek mellett, a gazdasági érdek mellett pártkülömbőségre való tekintet nélkül egyesülniök kell.

Az eredmények szerint így fogták fel a helyzetet a nagykanizsai iparosok is, és csak is egyedül ez a helyes állásfoglalás, mert amíg egyrészt a nemzeti szint mondták ki jelvényül, az új párt tagjai közül számosan nyilatkoztak előttem, hogy régi politikai meggyőződésüket hiven vallják s a régi pártkötelékben megmaradnak.

Azonban még mindig nincs tisztázva a kérdés, mert az új pártnak tagjai csak egy kis részét képezik a nagykanizsai iparosoknak, már pedig, ha nem mint politikai párt, gazdasági érdekből tömörülnek, az egész ipartestületnek egy pártban kell lenni.

Hiszem és vallom, hogy nincs szükség Nagykanizsán több politikai pártra, hanem társadalmi békére és rendre, és ezek megteremtése és fenntartása kötelessége minden egyének minden pártnak.

HIREK.

— A heti Előjegyzési naptárak ismét megérkeztek. Erre igényt tartó üzletfeleinket kérjük a Wajdits könyvkereskedésben 3 K 50 f. ellenében mielőbb átvenni.

— Részleges tisztujtás a városnál. Nagy érdeklődés közepette zajlott le tegnap délután a városház közgyűlési termében a Nagykanizsa városánál megüresedett kataszteri nyilvántartói és három irnoki állásnak választás útján való betöltése. Időtlen idők óta nem volt már 105 városatyja egyszerre együtt a közgyűlésen, mint ahányan tegnap ott megjelentek. Az alispán által a tisztujtó közgyűlésen való elnökléssel megbízott *Kuortzer György* elnöki megnyitóját után *Füredi Jánost* mint egyedüli pályázót dörgelemes éljenzéssel megnyilvánult közfelkiáltással leváltárossá választották. Ezután a többi állások betöltéséhez kandidáló bizottságot választottak. Dr. *Hajdu Gyula*, *Horváth György* igazgató, *Sommer Ignác* és *Ujváry Geza* delegáltattak a jelölő bizottságba, azonkívül két szavazatszedő bizottságot is választottak: *Unger Ullmann Elek* elnöke alatt *Dobrovics Milán* és dr. *Hoch Os. kár* a választott képviselők és *Eperjesy*

Gábor elnöke alatt *Barta Lajos* és *Szabó István* a virilista képviselők szavazatait jegyezték össze. *Kataszteri nyilvántartóvá Babics Antal* 45 szavazatával szemben *Polai Józsefet választották meg 60 szavazattal*. Ekként, *Polai* avanszálásával harmadik irnoki állás is megüresedvén, három irnoki állásra történt választás. Az első kettőt közfelkiáltással töltötték be a jelölések sorrendjében *Prikler Gyulával* és *Babics Antallal*, míg a harmadik irnoki állásnál, amelynek a kandidáló bizottság első helyre *Oszeszly Mártát*, a második helyre *Detrich Dezsőt* és a harmadik helyre *Belloni Józsefet* jelölte, a képviselők nagy része szavazást kért; amit el is rendeltek. A szavazás *Detrich Dezsőre* végződött kedvezően, aki 55 szavazattal győzött *Oszeszly Márta* 49 szavazatával szemben.

— Villanyárok újabb emelését kéri a Franz r.-t. Nagykanizsa villanygyári vállalata, a Franz részvénytársaság beadvánnyal fordult a városhoz, amelyben a súlyos viszonyokra való tekintettel a villamos áram díjainak újabb emelését kéri. Az általánylámpák évi díjának a jelenlegi 30 koronáról 72 koronára, a világítási óradíjnak 12 fillérről 18 fillérré és a motoráram óradíjának 4 1/2 fillérről 9 fillérré való emelésére kér engedélyt a vállalat. Beadványában felsorolja mindazokat a körülményeket, amelyek a villamos áram előállítását ma még költségesebbé teszik, mint bármikor az egész háború folyamán. A városi tanács a Franz r.-t. kérvényét a városi képviselőtestület villamügyi bizottsága elé terjeszti, mely ma délután tartandó ülésen fogja erre vonatkozó javaslatát meghozni. — A Franz r.-t. áremelési ügyéhez a magunk részéről csak annak a ténynek a leszegezését tartjuk szükségesnek, hogy egész Magyarországon mindenütt jóval drágább a villamos áram, mint Nagykanizsán, s éppen ezért az áremelés elől lehetetlenség elzárkózni.

— Szibériából haza Nagykanizsára. Nagy örömhirt kapott tegnap *Györffy János* ügyvéd és felesége. Egyetlen fiuk *Györffy Zoltán* huszár főhadnagy, aki már évek óta orosz fogságban, Szibériának Japánnal szemközti tengerpartján volt, Bécsből táviratozott szülőinek, hogy Berlinen keresztül megérkezett Oroszországból és Keszthelyre utazik ezredéhez. A boldog szülők nyomban vonatra ültek és Keszthelyre mentek, ahol ma délelőtt találkoztak fiukkal, akit már-már elveszettek kellett hinnüök.

— Mi van a villanyvilágítással? Mint olvasóink minden hirlapi megadapítás nélkül is láthatják a nappali villamos áramszolgáltatás nem szűnt meg január 20-ikával, s a villamos árammal dolgozó kanizsai ipari üzemek zavartalanul működhetnek. A nagykanizsai munkástanács ugyan még nem kapott választ az Országos Szénbizottságtól távirati kérésére, mellyel a Franz r. t. napi 1 waggon szenének másfél waggonra való telemelését kérték, annál kevesebé jött még eddig a rendesnél több szén a Franz r. t. részere. Hogy a villanygyár teljes nappali-éjjeli üzeme még mindig működésben van, annak magyarázata az, hogy a Franz r. t. szénkészletének utolsó tartalékát fogyasztja, s a város is adott át a vállalatnak 14 waggon szenet, amelyet a végső szükség esetére még a nyáron a városház piucéjében helyeztek el. Egyébként a Franz r. t.-nak még a korábbi kiutalásokból is nagyobb mennyiségű szene van uton, ami ha rendben megérkezik, úgy a város szenével együtt körülbelül egy hónapra biztosítva lesz a teljes éjjeli-nappali áramszolgáltatás. Addigra pedig talán csak sikerülni fog a kanizsai munkástanácsnak a napi fél waggon széntöbbletet az Országos Szénbizottságtól megszerezni.

— Kanizsaiak utazási igyolványa a megszállott területekre. Mint ismeretes a szerbek által megszállott területekre (Mura-közbe stb.) csak hatósági orvosi bizonyítvánnyal felszerelve lehet utazni. A városi tisztiorvosok ez uton közlik, hogy ilyen bizonyítványokat csak a *rendőrkapitányságon*, a *bejelentőhivatalban* minden délelőtt 9—10 óra között állíttatnak ki, lakásukon azonban nem, mert orvosi rendelő óráikon bizonyítványok kiállításával nem foglalkozhatnak.

— A nagykanizsai önkéntes polgárőrség I. csoportja tart ma szolgálatot.

— Hamis kétszázkoronások forgalomban.

A pénzhamisítókknak szinte kínálkozott a hamisításra az új kétszázkoronás bankjegy, melynek csak egyik oldalán van nyomás, míg a másik oldala egészen üres. A kínálkozó alkalmat sietve fel is használták és elég jól sikerült hamisítványokat hoztak forgalomba, melyek az eredeti bankjegyektől csak annyiban különböznek, hogy színük valamivel világosabb és hiányzik róluk a sorozat száma mellől a sorozat betűjele (A, B stb), viszont a bankjegy folyószáma előtt Nr. betű van illesztve, ami az eredeti szövegen nincs meg.

Egy Jónázból való, két középsiskolát végzett flu
könyvkötő tanulóknak
felvételtik lapunk nyomdájában.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.
1919 Január hó 20., 21. és 22-én.
A testőr
Molnár F renc szenzációs drámája 5 felv.
A főszerepekben: Antalfi Sándor,
Gombaszögi Frida, Rátkai Márton,
V. Haraszti Hermin és T. Oláh Erzsé.
Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár-
és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

A nagykanizsai Ipartestület
az időközben megüresedett
jegyzői állásra
pályázatot hirdet.

Javadalmazás évi 2400 korona. Sajátkezüleg irt pályázati kérvény f. hó 26-ig az Ipartestület elnökségéhez adandó be. Közlebbi feltételek ugyanott megtudhatók.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 22. és 23-án
LIA MARIA a csodaszépségű lengyel származású művésznőnek az első nagy bemutatkozásával:

Az asszony és a pojáca

kitűnő művészdráma 4 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
viákre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kladóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 23. csütörtök

18. szám.

Forradalom Olaszországban.

Bern. A londoni Daily News jelenti Milanóból: A felsőolaszországi zavargások határozottá és félreismerhetetlenül forradalmi jellegűek. Milanóban véres utcai harcok folytak a munkások ezrei vörös zászlók alatt és forradalmi dalokat énekelve jrták be tegnap a város utcáit és megtámadták a Scala-színházat. A tüntetők ellen kivezényelt csapatok sortűzet adtak, és véres utcai harc után visszaszorították a tüntetőket. Az összeütközésnek sok halott és sebesült áldozata van. A zavargásokat az olasz kormány imperialista (hódító) politikája és az ugynevezett hazafias egyesületek működése idézte elő.

Letörrik a portugáliai royalista forradalmat.

Rotterdam. A Nieuwe Rotterdamsche Courant jelentése szerint a Daily Telegraphnak táviratozzák Madridból: Lisszabonban tegnap este fontos minisztertanács volt, amelyen Lisszabon katonai parancsnoka és a köztársasági gárda vezetője is részt vettek. A minisztertanács annak megállapításával foglalkozott, hogy mily intézkedések szükségesek a portugáliai monarchikus mozgalom elnyomására. Általános vélemény szerint a királyság visszaállítására irányuló kísérletek rövidesen teljes kudarccal fognak véget érni.

Uj német háborútól fél Foch tábornagy.

Genf. Párisból táviratozzák: Foch francia fővezér angol és amerikai hírlapírókkal folytatott beszélgetésében azt mondta, hogy stratégiai okok folytán Németország és Franciaország között a Rajna folyónak kell határvonalat képezni. A német demokrácia ugyanis sokkal fiatelabb és felületesebb, semhogy garanciákat nyújthassa arra, hogy a német nép néhány év múlva nem áll boszut jelenlegi vereségeért.

Spanyolország és a béke.

Madrid. Romanones spanyol miniszterelnök újságírók előtt az alábbi kijelentéseket tette:

— A békét sokkal hamarabb alá fogják írni, semmint általában hiszik. A béketárgyaláson Spanyolország álláspontja az, hogy Marokkónak ugyanazon jogokat kell megadni, mint amelyekkel Franciaország bír, Spanyolországnak pedig meg kell kapnia Tangert

Statárium egész Oroszországban.

Koppenhága. Egész Oroszországban kihirdették az ostromállapotot. Pétervár és Moszkva körül a leglázásabb tempóban erődítési munkák folynak.

A német-lengyel háború. Megállt a lengyel előnyomulás.

Danzig. A lengyelek előnyomulása az egész német-lengyel határon megállt. A lengyelek Brombergtól 10 kilométernyire megakadtak előnyomulásukban. A jól megszervezett német előnyomulás az egész vonalon érezteti hatását.

Miksa badeni herceg a német köztársaság elnökjelöltje.

Berlin. A Scheidemann vezetése alatt álló többségi szociáldemokraták, valamint a német demokratapárt vezetői azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Miksa badeni herceg, a volt birodalmi kancellár jelöltessék a német köztársaság első elnökéül.

A csehek pénzügyi elszakadása Ausztriától és Magyarországtól.

Prága. A csehek minden előkészületet megtesznek ahhoz, hogy pénzügyileg Német - Ausztriától és Magyarországtól kettéváljanak. Azt mondják, hogy a háborút a császári és királyi kormány provokálta és a csehek érdekeivel ellentétben viselte azt. A háboruban, amelyet ők az antant oldalán vívtak, győztesek maradtak, tehát annak költségei őket nem terhelhetik. Kijelentik még azt is, hogy egy közös kormány, mint az udvartartás a legkönnyelműben tékozolta a pénzt, mert például Károly exkirály civillisztáját 8 millió 800 ezer koronával emelték a háború alatt minden törvényes felhatalmazás nélkül, azonkívül hasonlóképpen a főhercegek is sok milliót kaptak drágasági pótlék címén.

A Burgonyaközpont sikkasztól az ügyészségtől fogházban.

Budapest. A letartóztatott Marich Jenő miniszteri tanácsos, Miklós Jenő a Burgonyaközpont vezérigazgatója és László igazgató az éjszakát a főkapitányság fogházában töltötték. Védőügyvédek azt a kérelmet terjesztették a főkapitánysághoz, hogy helyezzek őket külön szobába, a kivánságot azonban nem teljesítették. A kihallgatások egész éjszakán át tartottak. A Burgonyaközpont előkelő sikkasztóit ma délután átkísérték a budapesti államügyészség fogházába.

Egy Jónából való, két középsikolát végzett flu
— könyvkötő tanuló —
felvételtk lapunk nyomdájában.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

Munkaügyi bíróság alakult Nagykanizsán.

A testületek Jelentsék be-ülnökelket.

— Saját tudósítónktól. —

A népkormány tudvalevőleg szabályozta a munkaadók és alkalmazottak jogviszonyait, különös gondja volt a hadbavonultak érdekeinek megvédésére, de liberális intézkedéseket tett általában az összes alkalmazottak jogviszonyait illetőleg. Minthogy a felmerülhető vitás kérdések igazságos eldöntése fontos érdeke egy a munkaadónak, mint a munkásnak, az eldöntésnél pedig számos olyan kérdés merülhet fel, amely az illetékes szakmának alapos ismeretét igényli, szükségessé vált a jogalkalmazó bíróság mellé mindkét érdekelt osztály képviselőit is beállítani.

Ezért a munkaügyi bíraskodásról szóló néptörvény úgy intézkedik, hogy — egyelőre csak azokon a helyeken, ahol munkásbiztosítási bíróság van, tehát nagyobb kereskedelmi és ipari gőcpontokban — az ily ügyeket intéző járásbíró mellett egy munkaadó és egy alkalmazott működjen közre. Ilyen hely Nagykanizsa is és így a nagykanizsai járásbíró is ülnökök közreműködésével intézi az ily ügyeket.

A munkaügyi bíraskodásról szóló néptörvény már a múlt hó közepén jelent meg, de azért Nagykanizsán eddig ily pereket nem lehetett megindítani, mert a szükséges szervezet hiányzott. Most már megjelent a munkaügyi bíróságok eljárási és ügyviteli szabályai is. Ezenfelül a kormány felsorolta a munkaadók és munkavállalók azon testületét is, melyek ülnököket jelölhetnek ki. Az országos testületek természetesen a vidéki szerveiket bízzák meg az ülnökök megnevezésével. A nagykanizsai járásbíróhoz már érkeznek be az egyes testületek és egyesületek beadványai, melyek az ülnököket delegálják. Fontosnak tartjuk, hogy ezt a bejelentést mindegyik nagykanizsai testület a lehető legsürgősebben tegye meg, mert sem a munkaadónak, sem az alkalmazottnak nem lehet érdekei, hogy jogviszonyuk hosszabb ideig vitás maradjon.

Tájékoztatásul közöljük, hogy ülnökké csak oly egyen jelenthető be, aki magyar honos, huszonegyedik évét betöltötte, atyai hatalom, gyamság, gondnokság vagy csőd, ugyszintén szabadságvesztésbüntetés végrehajtása vagy hivatalvesztés, vagy politikai jogai gyakorlásának felfüggesztését kimondó jogerős ítélet hatálya alatt nem áll, sem hamis tanuzás, hamis eskü, vagy nyereségvagyból elkövetett büntett vagy vétség miatt büntetve nem volt. *Ülnök nő is lehet.* Az ülnökök bejelentésének tartalmaznia kell a kijelölt ülnökök nevét, foglalkozását, szakmáját, nyelvismeretét, lakóhelyét és közelebbi lakcímét, ha az ülnöknek telefonja van, annak számát is; ha az ülnök valamely munkaadónál van alkalmazásban, a munkaadó nevét, foglalkozását, lakóhelyét, közelebbi lakcímét és telefonállomásának számát is.

Ha a felperes által bejelentett egyesület ülnököt meg nem nevezett meg, akkor a bíróság jelöl meg az illető vagy rokonszakmájú egye-

sülethől ülnökök. Minthogy azonban az a bíróság részéről előzetes tudakozódással jár, ez az eljárás megindítását késlelteti és ezért is szükséges az ülnökök mielőbbi bejelentése.

Ugy tudjuk, hogy Nagykanizsán nagyon sok igény vár vitássá és így a munkügyi bizottságnak megalakulása után sok dolga akad. Épp ezért kívánatos, hogy az ülnökök bejelentésének elmulasztása a bíróság működésének megkezdését most már ne akadályozza.

HIREK.

— **A heti Előjegyzési naptárak ismét megérkeztek.** Erre igényt tartó üzletfeleinket kérjük a **Wajdits könyvkereskedésben 8 K 50 f.** ellenében mielőbb átvenni.

— **A Hadikórház átadása Nagykanizsa városának.** A szentmikiósi uti gyönyörű kórháztelepet, — mint közöltük, — a hadügyi kormány megfelelő méltányos vételár fejében átengedte Nagykanizsa városának, mely az ottani vízvezetékkel és a higiénia minden eszközével felszerelt 65 modern épületben lakásokat létesít. Remek tempóban megy előre ez az örvendetes ügy a maga útján. *Jövő hétfőre, f. hó 27-ére már az átadás terminusát is kitűzték,* amit a helyszínen Nagykanizsa város, a katonai állomásparancsnokság és az Anyagértékesítő Intézet r.-t. megbízottai fogják végezni. A város mérnöki hivatalában már készülnek a tervek, melyek szerint a kórházi pavilonokat 2 és 3 szobás lakásokká fogják átalakítani. E tervek, melyeket a város által megbízott *Schless István* mérnök csinál, 8–10 napon belül elkészülnek, s azokat nyomban felterjesztik a hadügyminisztériumhoz, illetőleg az Országos Lakásügyi Tanácshoz, s ha onnét megérkezik a jóváhagyás (ami az új rezsim alatt már szintén pár héten belül várható), akkor kilájk az építési munkákra a pályázatot és májusra 170 gyönyörű modern lakás áll a lakásínséges kanizsaiak rendelkezésére. *Schless* mérnök előterjesztést tett a városi tanácsnak arra, hogy a városi a hadikórház helyén elővarázsolandó új várostrésszel *villamos omnibuszjáratokkal kössék össze.* Ehhez semmi egyéb nem kell, csak egy felsővezeték oszlopokra szerelve és a megfelelő kocsik, melyeknek sinekre sincs szükségük. A szükséghez képest minden öt vagy tíz percen fog egy kocsik indulni. A tervet a Tanács előzetesen már jóváhagyta és a részletes javaslat-tétellel szintén *Schless* mérnököt bizta meg.

— **A villanyárok emelése.** Tegnap délután Nagykanizsa város képviselőtestületének villamosügyi bizottsága ülést tartott, hogy állást foglaljon a Franz részvénytársaságnak a villanyárok emelése iránt kérésével kapcsolatban. A bizottság azonban nem tudott határozni, mert még tárgyi adatokat kell beszereznie, hogy megállapíthassa, mennyiben bír reális alappal az áremelési kívánság. Ezért ezen adatok beszerzéséig a villamos bizottság tárgyalását elhalasztották,

— **Szénpróba a villanygyárban.** Jeleztük, hogy a Franz r. t. villamos-aramszolgáltatás korlátozási tervével kapcsolatban a város felkérte szakértőül *Schillán János* déliavasuti felügyelőt, a nagykanizsai fűtőház főnökét, hogy állapítsa meg azon 10 tonna (1 waggon) szén teljesítőképeségét, mely a Franz részvénytársaságnak jelenleg a villamosüzem fenntartására naponta rendelkezésére áll. A szakértői szemle megvolt, s annak eredménye az, hogy 10 tonna szénnel a nagykanizsai villanygyár üzeme napi 10–12 óra hosszáig tartható fenn. Így tehát

a villamosüzem a napi 1 waggon szénnel csakugyan alig tud több áramot előállítani, mint amennyi Nagykanizsa városának éjjeli világítására elegendő. Hogy ennek dacára egyelőre — talán egy hónapig — nem fenyegeti a várost a nappali árambeszűntetés veszélye, az, mint már tegnap közöltük, azáltal vált lehetségessé, hogy a város a végső szükség esetre összegyűjtött 15 waggont kitevő szénkészletet átadja a Franz r. t.-nak, melynek ezenkívül még némi malomszene is van uton. A nagykanizsai Munkás Tanácsnak néhány tagja tegnap Budapestre utazott, hogy ott több hivatalos ügyet elintézzon. A Munkás Tanács ez alkalommal az Országos Szénbizottságnál is el fog járni, hogy azt a fél waggon széntöbbletet, amit már táviratilag kért a nagykanizsai villamosüzem teljességének a biztosítására, személyes közbenjárással okvetlen kieszközölje.

— **Felvilágosítás az oroszországi hadifogolyviszonyokról.** Györfly Zoltán honvédszázadoshadnagy, akinek Szibériából való szerencsés hazajutásáról tegnap tudósítottunk, hazaérkezett Nagykanizsára a szülői házba, ahol az Oroszországban lévő hadifoglyok kanizsai hozzátartozóinak a legnagyobb készséggel ad felvilágosítást az oroszországi és szibériai hadifogolyviszonyokról. Lakása Kisfaludy Sándor-utca 14. szám alatt van, ahol holnaptól kezdve naponta délután 5 órától 8-ig áll az érdeklődők rendelkezésére. — Itt közöljük tegnapi közleményünk kiegészítésképpen hogy Györfly Zoltánt, aki Szibériából szökve jött hazafelé, európai Oroszországból a csehek kétszer elfogták és mindkét alkalommal vissza akarták szállítani Szibériába, de harmadszor is megszökött és Berlinen át sikerült szerencsésen és tökéletes egészséggel hazaérkeznie.

— **Nincsenek hamis kétszázkoronások.** Tegnap lapszámunkban egy kereskedelmi szaklap adatai alapján azt közöltük, hogy ujabban nagymennyiségű hamis kétszázkoronás bankjegy van forgalomban, melyek könnyen felismerhető elérést mutatnak, a hamisítatlan bankjegyekkel szemben. Mint ma illetékes helyről közlik velünk, a hamisnak jelzett 200 koronásoknak elérése amazoktól abban rejlik, hogy az Osztrák-magyar bank Budapesten is nyomtatott kétszázkoronásokat, amiről még december 3-ikán az alábbi hirdetményt bocsátották ki:

„Az Osztrák-Magyar bank bécsi értékpapírnyomdájának tuiterneltsége folytán szükségesnek látta, hogy 1918. évi október 27-éről keltetett 200 koronára szóló bankjegyeit átmenetileg Budapesten is előállíttassa. E bankjegyek a folyó évi október 28-án közzétett hirdetményben leírt, 1918. évi október 27-éről keltetett 200 koronára szóló jegyeiktől annyiban térnek el, hogy a jegyek hátlapján a szürke hullámvonal-hálózat hiányzik.” Az Osztrák-Magyar Bank. (Aláírások.)

Az Osztrák-Magyar bank helybeli fiókjánál nyert felvilágosítás szerint, ezen Budapesten előállított bankjegyek nyomása, illetve színezése valamivel halványabb. *Hamisítványok eddig nem fordultak elő a bank egyik fiókjánál sem.* A jugoszlávoknak és szerbeknek ama kijelentése pedig a megszállott, magyar területeken, hogy a 200, 25 és a 10-ik kiadású 20 koronás bankjegyek érvénytelenek, a legkiáltóbb törvényellenesség. Ezzel az ukázzal ellenségeink belenyúlnak a bank törvényszabta jogaiba, miért is a bank vezetősége az entente-nál a leghatározottabb formában óvást emeli ez ellen. Magától értetődik, hogy a 200, 25 és 10-ik kibocsátású 20 koronás bankjegyek

épp olyan fizetési eszközt képeznek, mint az 1000, 100, 50 vagy 10 koronás bankjegyek és *mindenki köteles azokat elfogadni.*

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőr-ség II. csoportja** tart ma szolgálatot.

— **Táncmulatság.** A Magántisztviselők és Kereskedelmi alkalmazottak nagykanizsai helyi csoportja f. hó 25-én este 6 órai kezdettel táncmulatságot rendez a Casino disztermében cigányzenével. — Bőrlépő jegy 2 korona.

— **Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak nagykanizsai helyi csoportjainak vezetősége** ezennel ismétellen felkéri a szakszervezetbeli kartársakat és kartársnőket, hogy akinek havi fizetése a 300 koronát nem haladja meg, azonnal jelentkezzen a titkárságnál (Casino földszint).

— **A „Haladás“ francia kurzusa.** A Haladás Kulturalis egyesület közli a francia nyelvtanfolyamra jelentkezettekkel, hogy a holnapi órát ismét dr. *Fenyves Ferenc* tanár a tanfolyam vezetője fogja megtartani, miért is az egyesület a jelentkezetteket a teljes számban való megjelenésre kéri.

Zongora, hegedű, cimbalom és egyéb hangszert játszóknak figyelmébe.

Hangjegyek óriási választékban, részben a régi áron, mely 50–100% engedménynek felel meg, míg a készlet tart :-: kapható :-:

ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

Cégtulajdonos (Gutenberg nyomda.)

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 Január hó 23. és 24-én.

Embervadász

Detektívdráma négy felvonásban. Prof. Nick Fantom filmattrakciója.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 24., 25. és 26-án.

Márkus Emilia a Nemzeti színház kitűnő művésznőjének főszereplésével

A névtelen asszony

nagy erkölcsdráma 4 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben hához hordva 3 kor.,
vüékre postán 3-50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyilttér és hirdetések díjzabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: Dr. Hajdu Gyula.
Felelős szerkesztő: Gürtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kládóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 24. péntek

19 szám.

Százezer erdélyi magyar sztrájkja a románok ellen.

Véres harcok a Zsil-völgyben.

Nagyvárad. Ideérkezett megbízható jelentések szerint Erdély összes közüzemeiben alkalmazott munkások és tisztviselők, a magyar vasutasok, postások, távirtdai tisztviselők és alisztek, továbbá a szénbányák munkásai sztrájkba léptek. A sztrájkolók száma közel százezer. Abbahagyták a munkát és megfogadták, hogy a román megszállás tartama alatt nem állnak munkába s a román közigazgatási hatóságok intézkedéseinek nem tesznek eleget. Kijelentették, hogy a sztrájkot addig nem hagyják abba, míg a románok meg nem szüntetik az erőszakoskodásokat és a demarkációs vonalon túlra nem vonulnak vissza. **A Zsilvölgyében a sztrájkolók és a román katonaság között véres összütközésre került a sor, melyből a munkások kerültek ki győztesen. Az egész vidékről kiverték a románokat. A szénbányák a sztrájkoló magyar munkások kezén vannak.**

A békekonferencia.

Wilson első győzelme.

Nem támadják meg Oroszországot.

Genf. A szövetségesek békekonferenciája csütörtök délután döntött az orosz kérdésben. Hosszas tanácskozás után elfogadták Wilson javaslatát, mely kimondja, hogy a szövetséges hatalmakat csak az a cél vezeti, hogy a népnek segítségére legyen. Oroszország belső ügyeibe nem akarnak beleavatkozni. Minden, fentartás nélkül elismerik a forradalmat és semmi körülmények között nem nyújtanak segítséget a forradalom elleni mozgalmaknak. Készek az orosz népet támogatni, s ezért felszólítják az oroszok minden szervezett csoportját, hogy küldjenek képviselőket a Márvány-tengeren levő Herceg-szigetre, egy képviselőjük pedig menjen Párisba, hogy ott kívánságaikat előterjessze. — Ez a határozat Wilsonnak első győzelme a békekonferencián. A konferencia tehát az orosz kérdéssel csak akkor foglalkozik, ha az orosz delegátusok a konferencia egy külön bizottsága előtt megjelennek és e bizottság a konferenciának jelentést tesz. Wilson győzelme annál nagyobb jelentőségű, mert az előző ülésen oly javaslatot foglalkoztak, mely katonai beavatkozást akart Oroszország ellen.

A lengyel kérdést hasonlóképpen oldja meg a békekonferencia. Szombaton a békekonferencia teljes ülést tart, hogy Lloyd George-nak a népszövetségre vonatkozó javaslatát tárgyalja.

A szombati ülés napirendje.

Páris. Hivatalosan jelentik: A konferencia ma átvizsgálja a szombati teljes ülés napirendjének anyagát. A napirenden a következő kérdések szerepelnek; 1. nemzetközi munkásügyi törvények alkotása, 2. a háborúért való felelősség és büntető intézkedések, 3. a kártérítések, 4. a nemzetközi kikötők, a vízi és vasuti közlekedés rendszabályai.

Juliusban lesz kész a béke.

Genf. Az Echo de Paris értesülése szerint az előztes békeszerződést legkorábban július hó elején írják alá.

Wilson Belgiumba megy.

Genf. Wilson hétfőn Párisból Brüsszelbe utazik, s valószínűleg meglátogatja a négy éven át német megszállás alatt volt Osztenét és Antwerpent.

Malvy Franciaországban.

Genf. Az Action Francaise jelenti, hogy a múlt évben pacifista magatartása miatt száműzésre ítélt Malvy volt francia belügyminiszter egy volt tisztviselőjének segítségével átkelt a spanyol határon és visszatért Párisba.

Odesszát megszállták a lengyelek.

Munkács. A lengyel kormány mintegy 200,000 főnyi hadserege bevonult Odesszába. A megszállás célja az, hogy a lengyel hadsereg hadműveleti bázist kapjon részben az ukránok, részben pedig a bolsevikiek ellen. Egyébként jellemző a helyzetre, hogy az ukránok formális háborút viselnek a lengyelek, a románok és a moszkvai szovjet ellen.

A bolsevikiek katasztrófája.

Berlin. Stockholmi jelentés szerint Revalból az a hír érkezett, hogy az orosz bolsevikieket teljesen megverték és azok vad futással menekülnek kelet felé.

Nincs szerb megszállás.

Az éjszaka az a hír terjedt el a városban, hogy Nagykanizsa a ma délután érkező pragerhófi személyvonattal bevonulnak a szerbek. A hír annyira hihetetlennek látszott, hogy Darvas őrnagy katonai allomásparancsnok és Zsifkovics alezredes, a 20-ik gyalogezred parancsnoka azonnal katonai intézkedéseket tettek a szerbek Nagykanizsára való bevonulásának megakadályozására. Több század 20-as baka kivonult még az éjszaka az állomásra, de onnét csakhamar visszarendelték őket a laktanyába. Hogy mennyire nem volt szükség a fegyverkezésre, megmutatta a ma délután fél 2 kor Nagykanizsára befutott pragerhófi személyvonat, amelyen egyetlen szerb katona sem volt. Nagykanizsa szerb megszállásainak híre tehát, mint már annyiszor, ezúttal is kacsának bizonyult. Ellenben azt jelentik Murakeresztúrból, hogy Kotornál a szerbek tegnap drótkadályokat építettek, mert a magyar csapatok támadásától tartanak.

A Szociális Ipargazdasági Párt és az Iparosok érdekel.

— Hozzászólás. —

Az alábbi sorokat vettük:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy b. lapjának hasábjain szóljak hozzá ahhoz a kérdéshez, amelyet dr. Hajdu Gyula ur a „Zalai Hírlap” tegnapi számában pártalakulástunkat illetőleg felvetett.

Azt a pártot a „Szociális Ipargazdasági Pártot”, amely Nagykanizsán vizkereszt ünnepén oly nagy nehézségek közt alakult meg, — amely nehézségeket az iparosságnak eddigi, eléggé nem rosszalhatóan különféle pártokban való elszórtága és elhelyezkedése okozta: — a letűnt korszak bűnei is amaz idealisztikus politikai felfogás hozták létre, amely a politikából a gazdasági kérdéseket — látszólag — kizárta.

Ugyanis a magyar politikai pártok tagjai eddig tisztán közjogi elvek alapján állottak, és mert gazdasági vonatkozásban a gazdasági érdekeltségen felülemelkedni látszottak: elfogadtuk idealisnak, magyarázat nélkül azt az álláspontot, hogy a politikába nem kell belevinni a gazdasági érdekeket, ami aztán különböző bajok és visszaélések kútforrása lett.

Ez az idealisztikus felfogás hozta magával azt, hogy Magyarország parlamentjébe alig került be más a nép kepviseletében, mint jogászember, aki a maga jogi tudása és szónoki készségevel, továbbá nagylitokos vagy nagytökes, aki a maga nagy tekintélyével szerezte meg az akkori választóknak gyakran a bizalmat, sok esetben azonban — a szavazás nyílt lévén — csupán a szavazatát. Ily körülmények között ez a parlament, amelyben nem volt sem az iparosságnak, sem a munkásosztálynak kepviselete, esetről-esetre olyan törvényeket hozott, aminő törvények e parlamentet alkotó kepviselek érdekeinek leginkább megfeleltek.

És amíg a munkásság választói joggal nem rendelkezvén, szoros szervezetekben való tömörítéssel és erős szervezkedéssel ki tudta csikarni azt, hogy a törvényhozás kénytelen volt törődni dolgaival és — bár lehetőleg minél kevesebb törvényt hozott a munkásérdekek védelmére, addig az iparosság sorsával — mert ilyen parlamenti érdekeltséget nem ismert a magyar törvényhozás — nemcsak hogy nem törődtek, hanem csak a legsúlyosabb terheket rakták az iparosság vállaira, azonban arról nem gondoskodtak, hogy ezeket elviselethetők is tegyék. Ennek folyománya volt az, hogy a kisiparosság elszegényedett, tönkrement, és hogy a jelen kormány iparügyi államtitkára a közelmúltban megírt könyvében kimondta a kisiparra, a kisiparosra a halálos ítéletet, amely ítéletet ugyancsak ő éppen politikai es gazdasági szervezkedésünk eredményeképpen már e hónap elején önkénytelenül megváltoztatott.

Ezek a tanulságok már régóta kívánatossá tették azt, hogy a kisipari érdekeltség is kepviseletet nyerjen a parlamentben, azonban mert minden ipari kérdést illető kezdeményezésnek csak akkor lehet sikere, ha a fővárosból indul ki és mert eddig a főváros nem

mozdult, ez a szervezkedés is mostanáig késett.

Már most nyitani és tisztelettel kérdezem, az-e az iparosság érdeke, hogy pártokban szétszórtan tovább is más pártoktól várjuk égbekiáltó elhanyagoltságunk helyrehozását törvényhozás útján, azon törvényhozás útján, amelyből az iparosság érdekképviselete ismét ki van közsítve, és ismét megvárjuk Méhely államtitkár ur halálos ítéletét, amely érzem, hogy bizonyára végleges lesz, — vagy pedig a magát tul nem nőtt tulajdon elve alapján szervezkedve nem tisztán az iparosság, hanem az egész dolgozó középosztály érd kében zárt sorokban szervezkedjünk.

Az iparosság és érdekelttség lelkiismeretének szava az utolsó két héten szólalt meg, amikor olyan tömegesen jelentkeztek a Szociális Ipargazdasági Pártba való belépésre, hogy ma már a kanizsai iparosságnak legalább a fele tagja a pártnak, a távolmaradók nagy része pedig vagy nem törődik a dolgával, vagy nem mer szint vallani, vagy a szociáldemokrata párt kötelékébe lépett, — és onnan vagy nem mozognak, vagy egyszerre csatlakoznak.

Pártunk nem helyi, hanem országos politikai párt, tehát lehetetlen az, hogy más politikai pártok tagjai pártunknak tagjai lehessenek. — Évégeit megalakulásunk második napján kijelentettük, hogy pártunk tagjai más pártnak, és megfordítva tagjai nem lehetnek, és még mindig módot adunk azoknak, akik más meggyőződésük ellenére talán pártunkba beléptek, hogy belépési nyilatkozatukat vissza vehessék, hiszen egy pártnak sem lehet érdeke az, hogy megbízhatatlan tagjai legyenek. —

Ami a piros fehérrel öltözött kokárdát illeti, ez ma már nem nemzetköziség, hanem a dolgozó társadalom együvértartozandóságának a szimbóluma, amelyet ma már a magas állású köztisztviselőktől kezdve a társadalomnak minden tagja anélkül viselhet, hogy ez nemzeti ügyeinket károsan befolyásolná. És akkor lehetünk csak büszkéek, ha ezen együvértartozandósági érzet lesz az, ami nemzetünk egész összességét zárt sorokba tömöríti, hogy azt a borzasztó nemzeti és gazdasági csapást, amit ez a szerencsétlenül befejezett háború reánk mért, intenzív munkálkodásunkal enyhíteni tudjuk.

Bazsó József.

HIREK.

— **Sneff József — Zalavármegye kormánybiztosa.** A zalamegyei kormánybiztosság ügye végre dülőre jutott és pedig akként, hogy a belügyminiszter — egy Budapestről érkezett telefonértesítés szerint, — **Sneff Józsefet**, a nagykanizsai szociáldemokrata párt titkárát Zalavármegye kormánybiztosává nevezte ki. A kormány, mint közöltük, eredetileg dr. Biglevics Károly volt zalamegyei árvaszéki úlnököt szemelte ki erre a pozícióra, s hogy mégis Sneff lett a kormánybiztos az a nagykanizsai szervezett munkásság határozott kívánságára történt. Ez a kinevezés tehát Sneff József értékes képességeinek legfelsőbb helyen való elismerésén kívül egyszermind a kanizsai szervezett munkásság politikai súlyának hivatalos elismerését is magában foglalja. A kinevezés, mint jelezték, a hivatalos lap holnapi számában fog megjelenni. Érdeklődéssel várjuk az új kormánybiztos programját, mely bizonyára ugyanerről az erős gyakorlati érzékről fog tanuskodni, mint amelynek Sneff József a középpályán eddig is már annyi értékes tanujelét szolgáltatott. A kormánybiztosság székhelye Nagykanizsán lesz.

— **A zalamegyei nemzetőrség újjászervezése.** Országszerte újjászervezték a nemzetőrséget, minek során Zalamegyét a szombat-helyi nemzetőr kerületbe osztották be és a zalamegyei járási székhelyeken felállított nemzetőrségeket két parancsnokság között osztották fel: A nagykanizsai nemzetőrpáncsnokságnak 8 és a zalaegerszegi nemzetőrpáncsnokságnak 6 járás nemzetőrségét rendelték alá. Most a hadügyminiszteriumban véglegesen megállapították Zalamegye nemzetőrségének létszámát, mely 1050 főnyi legénységből és 45 tisztből áll. A nagykanizsai parancsnokság alá tartozó járási nemzetőrségek végleges létszámát a következőkben állapították meg:

nagykanizsai járás	8 tisz	200 ember
pacsai	2	40
keszthelyi	3	60
alsólendvai	4	100
letenyei	3	60
csáktornyai	4	100
perlaki	3	60
belatinci	2	50

A zalaegerszegi nemzetőrpáncsnokság alá tartozó nemzetőrségek végleges létszámát az alábbi adatok mutatják:

zalaegerszegi járás	4 tisz	100 ember
novai	2	40
tapolcai	3	80
sümei	3	80
zalaszentgróti	2	40
balatonfüredi	2	40

Az egyes nemzetőrségek a nagykanizsai és zalaegerszegi parancsnokságok intézkedésére szükség esetén egymást támogatják a közrend fentartását célzó működésükben.

— **A kanizsai ref. egyházköztség közgyűlése.** A nagykanizsai református egyházköztség f. hó 26-án, vasárnap d. e. 11 órakor, az istentisztelet végeztével tartja a ref. imaházban évi rendes közgyűlést, melynek tárgysorozatán az 1918. évi zárószámadás és vagyommérleg előterjesztése, az 1919. évi költségvetés megállapítása s ezzel kapcsolatban az összes egyházi adónak a változott viszonyokhoz mért fölemelése és a lelkész drágasági pótlékának megállapítása szerepelnek. Hat presbyteri állás betöltése és az új egyháztanácsosok eskütétele is a közgyűlésen megy végbe. — Tekintettel az ügyek fontosságára, az egyház kéri valamennyi adózó egyháztag megjelenését.

— **Előadás a nőkérdésről.** A Haladás kulturális egyesület f. hó 26-án, vasárnap délután 1/23 órakor a városháza dísztermében előadást rendez, amelyen az érdeklődőket szívesen látja az egyesület. Előadó: *Földes Miklósné*. Téma: A nőkérdés.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség III. csoportja** tart ma szolgálatot.

— **Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak** nagykanizsai helyi csoportjainak vezetősege ezennel ismétellen felkéri a szak-szervezetbeli kartársakat és kartársnőket, hogy akinek havi fizetése a 300 koronát nem haladja meg, azonnal jelentkezzen a titkárságnál (Casino földszint.)

— **Táncmulatság.** A Magántisztviselők és Kereskedelmi alkalmazottak nagykanizsai helyi csoportja f. hó 25-én este 6 órai kezdettel táncmulatságot rendez a Casino dísztermében cigányzenével. — Belépő jegy 2 korona.

— **Meghívó.** A Szociális Misszióban (plebánia tartsógó terme) holnap, szombat délután 5 órakor előadást tart Dr. Weber Pál püspöki titkár Veszprémből. Vendégeket szívesen látunk. *Az elnökség.*

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 Január hó 23. és 24-én.

Embervadász

Detektívdráma négy felvonásban.
Prof. Nick Fantom filmattrakciója.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár-
és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

A nagykanizsai Ipartestület az időközben megüresedett jegyzői állásra pályázatot hirdet.

Javadalmazás évi 2400 korona. Sajátkezűleg irt pályázati kérvény f. hó 26-ig az Ipartestület elnökségéhez adandó be. Közelebbi feltételek ugyanott megtudhatók.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 24., 25. és 26-án.

Márkus Emilia
a Nemzeti színház kitűnő művésznő-
jének főszereplésével

A névtelen asszony

nagy erkölcsdráma 4 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Schnitzer Géza ékszerész, úgy a maga, mint Lili és Feri gyermekei nevében tájadalomtól megtörtén tudatja, hogy forrón szeretett felesége a legjobb anya

Schnitzer Gézáné

született Deutsch Rózsai

folyó hó 24-én hajnali 2 órakor 30 éves korában hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

Drága halottunkat folyó hó 26-án vasárnap délelőtt 10 órakor kísérik a Kölcsei-u. 5. sz. gyászaházból a helybeli izraelita sirkertben leendő örök nyughelyére.

Nagykanizsa, 1919. január hó 24-én.

Béke hamvaira!

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben hához hordva 3 kor.,
Vilákre postán 3-50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltár és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Dr. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 25. szombat

20 szám.

Csehek Salgótarjánba akartak bevonulni.

Miskolc. Az északi demarkációs vonalon napirenden vannak a fegyveres összeütközések. A csehek tegnap megkíséreltek a salgótarján — hatvani demarkációs vonal átlepését. A síneket és az Ipoly-vonalat miskolci 10-es honvédek és budapesti vadászok védik. A cseh gyalogság állítólag parancsot kapott, hogy Losoncra vonuljon vissza, mire 800 cseh gyalogos elhagyta a várost. Ezek pótlására azonban cseh tüzérség érkezett tábori ágyúkkal. Zólyomból a vasutasok megszöktek, mert a csehek nem fizetik őket. Szerdán este a csehek Losoncra Salgótarján ellen indultak, de a budapesti vadászok visszaverték őket.

Budapest. Ismeretes, hogy a budapesti vadászszázalaj a napokban Salgótarjánba utazott az ottani szénbányák megvédelmezése végett. A magyar katonaság érkezésének hírére a Salgótarján szomszédos Fülekről a csehek sietve kivonultak.

A románok már egyezkednek a sztrájkoló erdélyi magyarokkal.

Arad. A nagyszebeni román kormányzótanács táviratilag fordult a magyar vasutasok országos szövetségének aradi csoportjához, amelyben arra kéri ezt, hogy küldjön a szövetsége megbizottakat Nagyszebenbe, hogy a sztrájkolókat által átnyújtott memorandumról megindítandó tárgyalásokon résztvehessenek. A nagyszebeni kormányzótanács különvonatot bocsátott a kiküldöttek rendelkezésére és biztosította őket személyi szabadságuk védelméről. Az aradi vasutasok a távirat folytán rendkívüli közgyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a meghívásnak eleget tesznek és megbizottakat választottak, akik tegnap este különvonaton elutaztak Nagyszebenbe. A sztrájkban álló erdélyi magyar vasutasok, postások és távírdászok tegnap Alvincen tanácskozásra gyűltek össze, hogy megbeszéljék azon feltételeket, melyek alapján a nagyszebeni román kormányzótanáccsal tárgyalni fognak. A román kormányzótanács hír szerint a sztrájkolókat feltételeit elfogadja.

A békekonferencia. A cseh-szlovákok memorandumja

Prága. A cseh-szlovák kormány memorandumot intézett Párisba a békekonferenciához, amelyben kifejtik, hogy az átalakulás úgy Csehországban, mint a csehek által megszállt területeken példás rendben ment végbe. E tény feljogosítja a cseheket — írják memorandumukban, — arra a reménységre, hogy az antant reájuk ruhazza a csehországi németek fölött való uralmat.

Támadják a békekonferenciát.

Genf. A francia nacionalisták hevesen támadják a békekonferenciát. Az Echo de Paris azt írja, hogy a konferencia eddig csak a zavar és bizonytalanság benyomását kelti. Ott csak beszélnek, de nem cselekednek. Már napirenden volt Vilmos császár ügye is, de erről is csak szavak hangzottak el, éppugy mint a népszövegről és az orosz ügyről is.

Ez évben nem lesz végleges béke?

Washington. Az itteni lapok úgy értesülnek Párisból, hogy a végleges békeszerződés aláírására az 1919. évben aligha kerül sor, mert a tárgyalások nagyon hosszadalmasokká válnak.

Oroszország válsága. Éhínség Pétervárott.

Hága Szentpétervár helyzete kétségbeejtő. A bolsevikiek nem tudják megmenteni a várost másként, csak úgy, hogy bandákat küldenek Estlandba élelmiszereket rabolni a pétervári éhezők részére. A bolsevikiek Pétervárt teljesen elzárják a világtól, hogy Európát és a párisi kongresszust megtevéssék azokról az állapotokról, melyeket a bolseviki uralom Oroszországban előidézett.

Szasszonow a szovjetekkel való megegyezés ellen.

Genf. Szasszonow, a cári kormány egykori követe a Matin munkatársa előtt tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a két igazi orosz kormány, a permi és a kubáni nem mennek el a Hercegszigetre tárgyalni a szovjetkormányok megbízottáival, mert gyilkosokkal nem hajlandók szóbaállni.

Svédország szakít az oroszokkal.

Stockholm. A „Politiken” jó forrásból értesül, hogy Barowszki stockholmi orosz követ ultimátumot kapott a svéd kormánytól, hogy szombatig hagyja el Svédországot.

A Károlyi-párt bomlása.

Budapest. A Károlyi-párt ma esti választmányi ülésén eldőlt a párt sorsa. A párt egységének megmentésére irányuló minden munka eredménytelen volt, így a szakadás elkerülhetetlenné vált. Még tegnap délután is egyezkedő tárgyalások folytak, de azokon nem jutottak megállapodásra. A régi köztársasági pártok között mozgalom indult meg, hogy a Károlyi-párt kettéválása esetén kilépnek a Károlyi-pártból és megalakítják a régi függetlenségi pártot.

HIREK.

— **A zalamegyei kormánybiztosság.** Zalaegerszegről telefonálja tudósítónk: A vármegyházára hivatalos értesítés érkezett, hogy a kormány Zalavármegye főispánkormánybiztosává dr. **Briglevics Károly** volt zalavármegyei árvaszéki úlnököt és volt temesvári kormánybiztos Zalavármegye főispánkormánybiztosává kinevezte. E kinevezés tehát, amelyet már napokkal ezelőtt jeleztünk, kizárja Snell Józsefnek Zalavármegye kormánybiztosává való kinevezését. Minthogy azonban a nagykanizsai szociáldemokrata párt, ahonnan tegnap ily tartalmu információk eredt, fenntartja ezen értesülésének helyességét, — Snell József kormánybiztosi kinevezése tehát csak Nagykanizsa területére szólhat.

— **Kötelező polgárőrség Nagykanizsán.** Alapos indokokkal alapított felszólításunk, mellyel Nagykanizsa város köz- és vagyonbiztonságának megvédése végett a polgárőri szolgálatnak minden egészséges kanizsai adófizető polgárra kötelezővé tételét kívántuk, — nem maradt hatástalan. Élénk mozgalom indult meg ez irányban, mely már nem messze van a teljes sikertől. A városi képviselők egy tekintélyes csoportja dr. **Sabján Gyula** polgármesterhez fordult, hogy ez ügyben tegye meg a kezdeményezést, mire a polgármester kijelentette, hogy felfogja a dolog rendkívüli jelentőségét és a legsürgősebben intézkedik, hogy a polgárőri szolgálatot mihamarabb városi szabályrendelet tegye kötelezővé. A polgármester **Kiss Lajos** rendőrkapitányt bizta meg a megfelelő városi szabályrendelet tervezetek elkészítésével, mely ha elkészül, ezt a leggyorsabban áthajtják az illetékes bizottsági retortakon és rendkívüli városi közgyűlést hívnak egybe, hogy a szabályrendeletet fazzal elfogadtassák és megszavaztassák.

— **Betörők Bischitzky tanárnál.** Tegnap este óta mialatt **Bischitzky Miksa** zongoratanár gazdaasszonyával együtt távol volt hazulról, azalatt valaki betörte a Zrínyi Miklós-utcában lévő földszintes lakásának ablakát, s a lakásba hatolva onnét egy záratlan szekrényből 100 korona összegű ezüstpénzt, több darab százkoronás bankjegyet és egy csomo fehérneműt elemelt. A rendőrség, amelyet elég könnyelműen, csak ma reggel értesítettek a betörésről, ennek dacára már a tettes nyomában van.

— **Hatezerhatszáz köbméter fa kiutalása Nagykanizsa városának.** A Faértekesítő hivatal (ahogyan a faügyek országos központját nevezik) Nagykanizsa városának hozzáintézett kérésére 6600 köbméter (1650 öl) tűzifát utalt ki **Prpics Milán** fakitermelőnek palini (Pick-féle) erdejéből. A fát, amelyet maximális áron kap a város, a termelő köteles a Magyar-utca végén lévő rakodóhelyeken átadni, s azzal Nagykanizsa városa a helybeli tüzelőanyagga ellátatlanok szükségletét fogja kielégíteni.

— **A lovasrendőrök elfogtak két lopott lovat.** Tegnap este 11 óra tájban egyik lovasrendőrjárőr amint a kózkórház táján por-yázott, gyanus lovastársaságot fedezett fel. Négy lovas ügetett a katonarét felé. A lovas-

fendőrök megsarkantyúzták lovaikat és az éjszakai sétatovaglókat után vágattak. A közközhöz és a volt katonai raktár közötti térségen azonban, ahol a katonarét felé vezető út kezdődik, méteres hó van, s ott csak lépésben haladhattak előre. Ez időt adott a négy lovasnak ahhoz, hogy a lovasrendőröket észrevegyék és megfelelő ellenintézkedéseket tegyenek. Amint a lovasrendőrök kitétek az épületek közül, ahol már nincsenek hótorlaszok és így újra galoppba kezdhettek, a négy lovas közül kettő leugrott lováról, és a lovakat szabadjára bocsátották, ők maguk pedig Teleki uti kerteknek iramodtak és a kerítéseken át tūtek el. A másik két lovas tovább vágatott Sánc felé, ellenben a két szabadjara eresztett ló hangos nyeritessel a rendőrlovakhoz iramodott és ezekkel barátkozni kezdett. Ez annyira megzavarta a rendőrlovakat, hogy a rendőrök nem bírtak többé paripaikkal és abba kellett hagyniok az üldözést. Így csak a két gazdátlanúvá vált lovat vihették be a rendőrkapitányságra. Kétségtelen, hogy a lovasok lótolvajok voltak, mert a két elfogott lóról elvagdalt istrángszijjak lógtak alá, tehát azokat valami szekér elől kötötték el. Ma reggelre már a lovak gazdája is jelentkezett és pedig egy somogy-szentmiklósi gazda személyében, akinek kellő igazolás után kiadták szerencsésen megkerült lovaikat.

— **A táncvizsgák és a kanizsai iskolák segélyalapja.** Adorjáné Mayersberg Frída asszony táncanfolyamait legutóbb rendezett záróvizsgájának jóvödelméből és jótékony célú felülfizetésekből a nagykanizsai főgimnázium, a felsőkereskedelmi iskola és a polgári leányiskola segélyalapjaira újból 200–200, azaz összesen 600 koronát juttatott a felsorolt intézetek gazdáihoz.

— **A cipészek és csizmadiák gyűlése.** A nagykanizsai Ipartestület cipész és csizmadiaszakosztálya hétfőn délután 6 órakor ülést tart, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

— **A Nevelőmunkások országos szövetségének zalamegyei kamarája** alakult meg a minap Zalaegerszegen. Az egyesület célja, hogy megvédje a nevelő munkások anyagi és erkölcsi érdekeit, pedagógiai kérdésekben segítségére legyen az iskolafenntartó hatóságoknak, és azt akarja, hogy a kulturális mozgalmaknak mindenkor irányítója legyen. Részletes programot küldött a kamara Zalamegye minden iskolájának. Ahova azonban a program nem érkezett meg, oda megkeresés esetén, újból szívesen küldi a kamara titkára.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség IV. csoportja** tart ma szolgálatot.

— **Meglesz a huszas katonazenekar.** Pár héttel ezelőtt tudosítotunk Nagykanizsának arról a tervben lévő művészeti szenzációjáról, hogy az egykori 48 ik gyalogezred kiváló karmestere Wirnitzer György, aki ezredének egész tisztikarával együtt ma már a kanizsai 20. gyalogezred tagja, a volt 48-as katonazenekar megmentett instrumentumaival katonazenekart szervez Nagykanizsán, a 20. gyalogezred keretében. Mióta ezt közöltük, azóta a kanizsai katonazenekar jelentékenyen közeledett a megvalósulás lehetőségéhez. Ezt a lehetőséget a hadügyminiszternek azon engedélye nyújtja, mely arról szól, hogy amennyiben a katonabandát nem sikerülne csupa magyar muzsikusból összeállítani, a hiányzó erőket idegen állampolgárokból is lehet rekrutálni. Fejletlen zenei kultusánk miatt csakugyan igen nagy feladat lenne csupa magyar muzsikust összehozni a katonazenekarhoz, de a jelzett hadügyminiszteri engedéllyel Wirnitzer karmester a legrövidebb időn belül összeállíthatja az első ka-

nizsai katonazenekart. És, értesülésünk szerint, a legrövidebb időn belül össze is fogja állítani és pedig a hiányzó magyar muzsikusból kivül német cseh zenészekkel, akik között válogatni lehet. (Meg kell itt jegyezni, hogy a német csehek nem szabad összetéveszteni a tulajdonképpen csehekkel, akik a német csehekkel szemben ősi időtől fogva ellenséges érzülettel viseltetnek, s akik a német cseh vidékeken most éppúgy ellenségekként léptek fel, akárcsak Észak-Magyarországon.) Ha pedig meglesz a kanizsai 20 as katonazenekar, ami most már csak alig egy-két hónap kérdése lefele, akkor nyomban meg kell alakulni Nagykanizsán egy zeneegyesületnek, s akkor Wirnitzer karmester nagyszerű ambíciójának kellő támogatásával olyan zenei élete lehet Nagykanizsának, aminőnek messze földön nincsen párja.

— **Elveszett** egy kulcs-csomó, apró kis kulcsokkal, acél karikára fűzve. A becsületes megtaláló szíveskedjék azt a „Zalai Hírlap” kiadóhivatalában leadni, ahol díj jutalomban részesül.

— **A Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleménye.** Felhívjuk azon tagjainkat, kik a rum utalványukat kiváltották, de még rumot nem kaptak, a rumért f. évi január 28-án és január 31-én mindenkor délután 1/2 11 és 12 óra között üzlethelyiségünkben jelentkezzenek. — Értesítjük továbbá Nagykanizsán lakó tagjainkat, hogy folyó évi január 27., 28., és 29-én mindenkor délután 1/2 3 és 5 óra között *petróleumot* mérnek ki. Január 27-én az 1–250 számú, 28-án a 251–500 számú, 29-én az 500 számon felüli igazolványok tulajdonosai jelentkezzenek a kiknek villanyvilágításuk nincs egy liter, kiknek villanyvilágításuk van fél liter petróleumra tarthatnak igényt, de ezt is csak jegy ellenében adjuk ki. Megis megjegyezzük, hogy azon tagok, akik hagymát jegyeztek, de a hagymát még át nem vették, mindaddig míg a jegyzett hagyma arát le nem fizették, sem petróleumot, sem február hóra cukrot nem kaphatnak. — Végül tudatjuk tagjainkkal, hogy f. évi február hó 1-től 7-ig leltár felvétele és a számadások lezárása miatt az üzlethelyiség zárva marad. Az elnökség.

**Első minőségű
petróleumpótló**
kapható kicsinyben és nagyban
Pfeiffer Ignác
fűszerkereskedőnél, Király - utca 34.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban **SZABÓ ANTAL** fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókja

ezennel közhirrre teszi, hogy a nála
takarékbetéti könyvecskékre és folyószámlára elhelyezett betétek kamatlábát
1919. évi január hó 25-től kezdve
további intézkedésig

3%-ra szállítja le.

A tőkekamatadót az intézet sajátjából viseli.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 Január hó 25., 26. és 27-én.
bemutatásra kerül a XIII. magyar
Arany - sorozat szenzációs filmje

A drótostót

Lehár Ferenc kitűnő operettje.
Énekkisérrettel! Énekkisérrettel!

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár-
és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

A nagykanizsai kir. törvényszék.

P. II. 1565/917/2 szám.

Hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék közhirrre teszi, hogy Vugrinecz Istvánné Derics Katalin zalaujvári lakos részéről az 1911: I. t. c. 733. §-ának 4. és 5. pontja alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag eltűnt VUGRINEC ISTVÁN zalaujvári volt lakos holtaknyilvánítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügygondnokul Freyler Adolf nagykanizsai lakost rendelte ki.

Felhívja a kir. törvényszék az eltűnt és mindazokat, akiknek az eltűnt életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot az eltűnt életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék a okat az adatokat, amelyekből az eltűntnek életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság az eltűntet a jelen hirdetménynek a „Budapesti Közlönyben” történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy év letelte után bíróság holtak fogja nyilvánítani.

Nagykanizsa, 1918. évi február hó 13. napján.

A nagykanizsai kir. törvényszék.

Székács sk. tszéki bíró. P. H.

A kiadmány hitelül: **Bedenek Ferenc** sk. segédhivatali tisztv.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 24., 25. és 26-án.

Márkus Emilia
a Nemzeti színház kitűnő művésznő-
jének főszereplésével

**A névtelen
asszony**
nagy erkölcsdráma 4 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben hához hordva 3 kor.,
vülkre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Lapvezér: **Df. Hajdu Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 27. hétfő

21. szám.

A békekonferencia.

**Az antant intemle a cseh-román
és lengyel kormányoknál.**

Páris. A „Temps“ jelenti: A szövetségesek konferenciájának az erőszakos területhódítások ellen irányuló határozatát Wilson kívánságára hivatalosan megküldték a cseh, román, és lengyel kormányoknak.

A népszövetség a konferencián.

Páris. A szövetségesek békekonferenciája tegnap teljes ülést tartott. A francia hadügyminiszterium palotája előtt óriási tömeg várta a delegátusokat, akik d. u. 2 órakor kezdtek érkezni. Az ülést Clemenceau 3 órakor nyitotta meg és felolvasta a

népszövetség határozati javaslatát,
mely a következő:

Ertekezleten megvizsgálva a népszövetség megalkotására vonatkozólag tett indítványokat, a hatalmak megállapodnak abban, hogy azon világrend fenntartása szempontjából, amelyet a hatalmak most felállítanak, szükséges a népszövetségnek megalkotása, Ennek a ligának, melynek megalkotása az általános békeszerződés integritásának alkotó része lesz, nyitva kell állnia minden civilizált nemzet előtt. A liga állandó szerve egy titkárság legyen, mely a liga ügyelt intézi.

Wilson emelkedett ezután szólásra. Két célból gyülekeztünk össze, — mondotta, — először, hogy a háboru folytán szükségessé vált megállapodásokat megteremtjük, másodsor pedig hogy az állandó békét megegyezésekkel biztosítsuk. A népszövetség mind a két fél érdekében szükséges. Szükséges ugyanis olyan valami berendezésnek létesítése, mely a konferencia munkáját tökéletesítse. Olyan békét kell létrehozni, mellyel az egész világ közvéleményét kielégítjük. Ránk az a szent kötelesség hárul, hogy tartós megállapodásokra jussunk, amelyek kezeskednek arról hogy igazságosság fog uralkodni, s amelyek biztosítják a békét. A népszövetséget tehát kérdéssé kell tenni, nem pedig formakérdéssé, s nem alkalmi ügyé, hanem minden időben működő lényeggé, mely a nemzetek érdekein örködjék. Abból indulok ki, hogy azon célból vagyunk itt, hogy ügyeljünk, hogy a békének alapjai is megváltozzanak, azok az alapjai, amelyeket a kis érdekek alkottak, mint aminők az uralkodókat és a katonai vezérkarokat irányították, olyan dolgok, melyek a nagyhatalmaknak a kis hatalmak ellen intézett támadásai, s az a rendszer, mely az emberekkel csak úgy bánt, mintha azok játéktárgyak lennének. Amerikai harcos fiai mint a keresztes vitézek jöttek ide, de nemcsak azért, hogy a

háborut megnyerjék, hanem, hogy a jogot és igazságot győzelemre vigyék. En felelőssel tartozom Amerika katonáinak, mert nekem jutott az a feladat, hogy a programot, amelynek érdekében őket a háboruba szólítottam, megformulázzam és én is éppugy sikra szálljak ezen program érdekében, mint az amerikai keresztes vitézek, hogy a kitűzött célt bármely harc árán elérjük.

Lloyd George szólt ezután, kijelentve, hogy a brit nép lelkesedéssel sorakozik a javaslat mellé. Valóban ideje már, hogy más módokat emeljünk ki a viszályok elintézésére a szervezett megszárlásnak mai módszere helyett. Nem tudom, sikert érünk-e el, de maga már az a vállalkozás is sikert jelent.

A kir. államok képviselői szólaltak fel ezután és az egyes bizottságokban különböző számú helyeket kértek.

Clemenceau arra hivatkozva, hogy a nagyhatalmak tizenkét millió katonát állítottak a harcmezőre, tehát jogosítva lennének egyedül is határozni a világ sorsa fölött. De a népszövetség eszméjének szellemében meghívtuk őket. De határozottan ellenzik, hogy a bizottságokban tulságosan nagy számmal legyenek képviselve.

A kis nemzetek képviselőit hétfőn délutánra megalakulásra hívták meg, s ezzel az ülés véget ért.

Az oroszok nem akarnak a Hercegszigetre menni.

Genf. A Havas ügynökség jelenti: Cserin orosz külügyi népbiztos már választ adott a párisi békekonferencia felhívására. A válasz azt tartalmazza, hogy a Hercegszigetre való meghívást gondosan megvizsgálják, egyelőre azonban tartózkodással fogadják azt, mert a Hercegszigetek nagyon messze vannak és úgy látszik, hogy ezzel azt a célt akarja az antant elérni, hogy a tárgyalásokat bizonyos titokzatossággal vegyék körül. Pedig ők szabadon akarják kívánságaikat előadni és biztosítékot akarnak arra, hogy az antantnak nincs semmi annexiós célja Archangelszkre, Szibériára és Bakura nézve.

Parasztlázadás Romániában.

Bukarest. Romániában parasztlázadás tört ki. A lázadó parasztok benyomultak a városba, ahol rombolni és fosztogatni kezdtek. A rendőrség és a lázadók közt véres összeütközés volt, miközben a bukaresti helyőrség nagy része a lázadókhöz csatlakozott. A kormány válságos helyzetben van.

Meghalt Ady Endre.

Budapest. Ady Endre, az illusztris költő ma reggel 9 órakor a Liget szanatórium-ban meghalt.

A szerbek és Zalamegye.

A Mura innenső partján van a demarkációs vonal. — Megbüntették az Alsólendvára bevonult szerb tiszteket. — Ujabb kijelentések, hogy nem jönnek Nagykanizsára. — A vendek nem akarnak külön járást. — A nagykanizsa—alsólendvai vasut építésének előkészületei.

— Saját tudósítónktól. —

Mára már teljesen elült az a nagy izgalom, amit a minap a szerbek Nagykanizsára való bevonulásáról költött rémhír városszerte okozott. Sőt megnyugtathatunk mindenkit, hogy Nagykanizsa szerb megszállásának veszedelme végérvényesen elmúlt a fejünk fölől. Minden kockázat nélkül lehet tenni ezt a határozott kijelentést a párisi békekonferenciának tegnap publikált örvendetes határozata után, mely tudvalevőleg minden népet a legkategorikusabban eltiltott az általa igényelt más állam-beli területeknek erőszak útján való elfoglalásától. Ily körülmények most már nemcsak az kétségtelen, hogy Nagykanizsát többé egyáltalán nem fenyegeti a szerb megszállás veszedelme, de az is majdnem biztosra vehető, hogy a párisi intemre a demarkációs vonalon innen lévő Muraköz is rövidesen elhagyják a szerb, illetve jugoszláv megszálló csapatok.

Az aiábbiakban egyébként módunkban van annak a megállapodásnak érdekes részleteit közölni, mely nemrég Muraszterdahelyen, majd Csáktornyán Zalavármegye megbizottai, továbbá a zalaegerszegi karhatalmi parancsnokság kiküldöttei és a jugoszláv megbizottak között létrejött. Azt már közöltük e megállapodásokból, hogy hatósági orvosi bizonyítvány nélkül nem lehet a Muraközbe, illetve Jugoszláviába utazni, s hogy oda minden utas csak 1000 koronáig terjedő összegű pénzt vihet. A tárgyalások folyamán a jugoszlávok közötték a mi megbizottainkkal, hogy kormányuk meghagyásából a demarkációs vonalat a Murától 1 és 1/2 kilométernyi távolságban a magyar oldalon jelölik meg. Mi ez ellen tiltakoztunk, de az ellenségeskedések meggátlása vegett beleegyeztünk, hogy bevárjuk, míg a jugoszlávok kormányuk részéről újabb utasítást kapnak. Ma tehát az a helyzet, hogy a jugoszlávok előőrsei a hidak mindkét oldalát megszállva tartják, amíg ami előőrseink a Murától 1 és 1/2 kilométernyire állanak. (Épp ezért Gál százados a kanizsai 20-asokkal szintén nem a murakereszturi Murahidnál, hanem állomásokon van.) További megállapodás az volt, hogy a jugoszlávok Muraközben a távirát és telefont hivatalos használatra megnyitják. (Ez azóta tenyleg meg is történt, de természetesen jugoszláv táviró- és telefoncenzura alkalmazása mellett.) A jegyzők ideiglenesen megmaradtatnak állásaikban, de fizetésüket ők folyósítják, későbbi megmaradásukról még ezután fognak dönten.

A Muraköz jugoszláv kormánybiztosa, Perkó alezredes kijelentette ugyanez alkalommal, hogy a jugoszláv csapatoknak nincs megbizá-

suk a Murán túl menni, s közölte azt is, hogy azon jugoszláv csapatok tisztjeit, melyek Alsólendvát megzárták, fegyelmi uton megbüntették és eljárás folyik még ellenük.

Ezen tárgyalásokkal kapcsolatban folytak tárgyalásaink a vendvidékkel is. E tárgyalásokat dr. Obál Béla, a vendvidék kormánybiztosa irányítja, kinek vezetése alatt Belatincon a vendjárás felállításáról tárgyaltak. E tárgyalásokon a kormánybiztoson kívül résztvettek dr. Török tanfelügyelő, dr. Pósfai szentgotthárdi főszolgabíró, dr. Vízkelety Árpád alsólendvai főszolgabíró, dr. Czigány János a vendvármegye kiszemelt főszolgabírója, hat vendvidéki jegyző és 28 vend község előjáróságai. A tárgyalás azzal az eredménnyel végződött, hogy a vendék nem akarnak külön járást, hanem az alsólendvai járásban akarnak maradni. Csak azt kérik, hogy az alsólendvai járásbírószágon és főszolgabírószágon 1—1 vendi tudó bíró is legyen. Értesülésünk szerint a kormánybiztosnak az az intenciója, hogy Belatincon külön kirendeltséget állít fel, amelynek dr. Czigány János szolgabíró lesz a vezetője.

Egyidejűleg dr. Obál Béla vendvidéki kormánybiztos a Nagykanizsa—Alsólendva—Muraszombati vasút építését is sürgetni akarja. E célból előző tárgyalások után megbízta dr. Némethy Vilmos alsólendvai és dr. Sömen Lajos muraszombati ügyvédekkel, hogy az érdekeltekkel mielőbb lépjenek érintkezésbe és sürgetően igyekezzenek a vasútépítést a közeli megvalósítás stádiumába hozni.

Itt közöljük alábbi kaposvári értesülésünket is: Híre jár annak, hogy a szerbek nemsokára kiűrik Pécsét és a demarkációs vonal is meg fog nyílni a szabad közlekedésnek, sőt már állítólag olyan egyén is érkezett volna titokban Pécsről, ki szemtanúja volt a szerbek készülődésének. Hogy alapja van a dolognak, kitűnt abból, hogy a kaposvári katonai parancsnokság egy hivatalos ügyben a pécsi szerb katonai parancsnoksághoz akart átírni, mely a szolgálati uton most csak a francia fegyverszüneti bizottságon keresztül történhetik, s ez utóbbitól azzal jött vissza az átirat, hogy annak továbbítása jelenleg tárgytalan, mert a szerbek a közeli napokban amúgy is kiűrik Pécsét.

HIREK.

— **A nagykanizsai kormánybiztosság**
Tegnap délután Sneff József, a nagykanizsai szociáldemokrata párt titkára az alábbi szövegű táviratot vette: „Ertesítem, hogy a minisztertanács Önt Nagykanizsa város területére kormánybiztossá kinevezte, Belügyminiszter.” Szombaton délután hazaérkezett Budapestről a nagykanizsai Munkástanács küldöttsége, mely a kanizsai kormánybiztosság ügyében a belügyminiszternél járt. A kiküldöttek nyomban referáltak a kanizsai pártvezetőségnek utjuk eredményéről, s hogy a minisztertanács Sneff Józsefet Nagykanizsa város és dr. Briglevics Károly Zalavármegye kormánybiztosává kinevezte. Sneff kormánybiztos ma délután Budapestre utazott, hogy hatásköre és a reá váró feladatok felől tájékozódjék. Programját tehát csak hazaérkezése után fogja publikálni. Budapesti útján egyszersmind az illetékes fórumoknál sürgetni fogja a Nagykanizsa mellett, Csapi és Zalaszentjakab községek között nemrég felfedezett szénbánya feltárását is, amivel a kanizsai szénínség egyszersmind megszüntethető lenne. A kormánybiztos hivatala a városházán lesz és pedig a tanácssteremben és az ezzel szomszédos helyiségben, mely jelenleg dr. Prack tanácsos szobája.

— **A munkástanács ülése.** A nagykanizsai Munkástanács holnap, kedden este 8 órakor a Munkásokthonban ülést tart, amelyen a Katonatanács képviselőinek megjelenését is kéri.

— **Hadviseles Szellemi Munkások Zalamegyei Egyesülete Nagykanizsa** felhívja a szakcsoporthoz megválasztott vezetőit, hogy a holnapi összejövetelen okvetlen jelenjenek meg. Összejövetelünket a Korona éttermében tartjuk.

— **Lefülett tehéntolvaj** Szombatról vasárnapra virradó éjszaka a József főherceg-uton portyázó rendőrség egy gyanús alakot fedezett fel, aki háztársájakban vörös hagymát és ócska ruhát vitt. Ennek konstatálása után a rendőrök az éjszaka vándorát szabadon bocsátották. Nehány órával később, már hajnal tájban ugyanez az őrség a Magyar-utcán egy tehenet vezető emberrel találkozott. A rendőrök nagy csodálkozással konstatálták, hogy az ipse azonos az iménti háztársákos emberrel. Ez arra a kérdésre, hogy hol szerezte a tehenet, úgy válaszolt, hogy Kiskánizsáról a sógorától vette azt. De hogy hová és mily célból, arra nem tudott felelni. Természetesen a tehenettel együtt bekisérték a rendőrkapitányságra, ahova rövidesen megérkezett a tehen gazdája is. Török Jánosné Cigány-utcai birtokos asszony volt ez, aki azzal a panasszal ment a kapitányságra, hogy az éjszaka az istállójától ellopták a tehenet. A réten keresztül egészen a Magyar-utcai vasúti őrházig vezette a tehen csapáját, de ott elveszett a nyom. Az asszony óriási örömmel ismert rá a városház udvarán álló tehenben a sajátjára, amit nyomba odadtak neki. A tehéntolvaj Baligás József lendvahosszúfalusi származású notórius tolvaj, aki hasonló dolgokért már igen sokszor volt büntetve. Ez ügyben állítólag büntársai is vannak, akiket nyomoz a rendőrség.

— **Közélelmezési közlemények** Az utóbbi időben egyes fogyasztók liszt és cukorjárdóságukat rendszertelenül és késedelmesen veszik át a kereskedőtől miáltal az élelmiszerek elosztásával járó nehézségeket növelik. Ennek megszüntetése végett közhírré tesszük, hogy az ellátatlan lakosság lisztjárdósága mindenkor 1-1 hónapra utaltatik ki a kereskedőknél, mely lisztmennyiség lehetőleg a hó első hetében átveendő. A szegényebb néposztály lisztjárdóságát hetenkint is átveheti, tartozik azonban lisztjegyét mindenkor még a hét letelte előtt beváltani, mert lejárt jegyekre a liszt ki nem szolgálható. A cukorjegyek hetenkinti átvétele beosztva nem lévén, egyszerre és mindig a hónap első hetében váltandók be. *Városi Közéleti Üzemek Nagykanizsa.*

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 27. és 28-án.

Marilit E. világhírű nagy regénye a

Gránátköves asszony

társadalmi dráma négy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 Január hó 25., 26. és 27-én.

bemutatásra kerül a XIII. magyar Arany - sorozat szenzációs filmje

A drótostót

Lehár Ferenc kitűnő operettje Énekkísérettel! Énekkísérettel!

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

A nagykanizsai törvényszék.

1673/1918.

Hirdetmény.

A nagykanizsai törvényszék közhírré teszi, hogy az állítólag elveszett alább körülírt váltók megsemmisítése iránt az eljárást özvegy Friedfeld Miksáné légrádi lakos kérelmére folyamatba tette.

A váltók a következők:

1 drb. 1 K 60 filléres úrlapon kiállított, kelet, lejárat és összegre nézve ki nem töltött, de özvegy Friedfeld Miksáné folyamodó előadása szerint tulajdonába átadott és általa mint a váltó jogszerű birtokosa által a megállapodás szerint 1919. évi március 1. lejáratával 1000 K összegre kiállítható, Kelemen Imre légrádi lakos elfogadói és Kelemen Gusztávné légrádi, kibocsátói névaláírásával ellátott eredeti idegen váltó.

3 drb. egyenkint 4 koronás váltóúrlapon kiállított, kelet, lejárat és összegre nézve ki nem töltött, de folyamodó szerint tulajdonába átadott és általa mint a váltó jogszerű birtokosa által a megállapodás szerint 1919. évi március 1. lejáratával egyenkint 3000-3000 K összegre kitölthető Kelemen Imre légrádi lakos elfogadói és Kelemen Gusztávné légrádi lakos kibocsátói névaláírásával ellátott eredeti idegen váltó.

Ezeket a fent körülírt váltókat özvegy Friedfeld Miksáné a fentnevezettektől előadása szerint a velük szemben fennálló 10000 koronás követelése fejében kapta és azok a jogos tulajdonát képezik.

Elveszett ezenkívül ugyanezen alkalommal:

1 drb. 2 koronás úrlapon kiállított kelet, lejárat és összegre nézve ki nem töltött, de folyamodó állítása szerint az ő tulajdonába átadott és általa mint a váltó jogszerű birtokosa által a megállapodásnak megfelelően 1919. január 1. jejarattal 1500 K összegre kitölthető Kelemen Jenő légrádi lakos elfogadói névaláírásával ellátott eredeti váltó, valamint,

1 drb. 80 filléres úrlapon kiállított, kelet, lejárat és összegre nézve ki nem töltött, de folyamodó szerint tulajdonába átadott és általa mint a váltó jogszerű birtokosa által a megállapodásnak megfelelően 1919. január 1. lejáratával 500 K összegre kitölthető Kelemen Jenő légrádi lakos elfogadói névaláírásával ellátott eredeti váltó.

Ez utóbb említett 2 váltó a folyamodó szerint Kelemen Jenő légrádi lakossal szemben fennálló 2000 koronás követelésére adatott és folyamodó tulajdonát képezi.

Folyamodó előadása szerint a váltókra nézve külön telephely és telep megjelölve nincsen s így a váltók fizetési helyéül a váltótörvény 3. § 7-ik pontja értelmében az intézvényezeteknek lakhelye vagyis Légrád tekintendő.

A fent körülírt váltók megsemmisítése iránt az eljárást a bíróság folyamatba teszi és hirdetményt bocsát ki. Ennélfogva felhívja az említett váltók birtokosát, hogy a váltók lejáratát napját követő első naptól számított 45 nap alatt a váltókat a bíróságnál mutassa be, mely esetben a váltótörvény 79. §-ában eljárást fogja lefolytatni, ellenkező esetben a bíróság azokat a jelzett határidő letelte után a folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Ennélfogva a törvényszék felhívja az említett váltók birtokosát, hogy az egyes váltó-lejáratok lejáratát követő első naptól számított 45 nap alatt a váltókat a bíróságnál mutassa be, mely esetben a váltótörvény 79. §-ában eljárást fogja lefolytatni, ellenkező esetben a bíróság azokat a jelzett határidő letelte után a folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Nagykanizsa, 1918. december 20.

Székács Pál s. k. tszéki bíró.

A kiadmány hitelél: Vargha s. k. segédhivatali tisztv.

Első minőségű
petróleumpótló
kapható kicsinyben és nagyban
Pfeiffer Ignác
fűszerkereskedőnél, Király - utca 34.

ZALA HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
villákre postán 3-50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltár és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 28. kedd

22. szám.

A békekonferencia tilalma és a magyarországi cseh hódítások.

Pozsony. Az Est pozsonyi munkatársa felkereste Z o c h Sámuel pozsonyi zsupánt, akit arra vonatkozólag kérdezett, hogy a prágai kormány hogyan értelmezi a párisi békekonferencia által az erőszakos hódítások megszüntetése végett kiadott tilalmat. Zoch azt felelte az újságírónak, hogy pontosan tájékozva van a prágai kormány állásfoglalásáról. A prágai kormány véleménye szerint a tilalom nem vonatkozhat a cseh-tót csapatok által elfoglalt területekre, mert ezek egy talpalatnyi földet sem szállták meg az antant engedélye nélkül. Köztudomású — mondotta Zoch — hogy a mi demarkációs vonalunkat az antant állapította meg és a mi csapataink csak addig mentek előre, ameddig az antant megengedte. Egyébként úgy vagyok informálva, hogy a békekonferencia a lengyelek eljárását helyteleníti, mert azok Szibériában erőszakkal foglaltak el területeket.

Arra a kérdésre, hogy a magyar kormánynak a csehszlovák kormánnyal való viszonyában várható-e változás, Zoch így felelt:

— A magyar kormánnyal igen nehéz tárgyalni, mert a magyar kormány folyton azt hangoztatja, hogy a mi eljárásunk jogtalan.

Ütközet Salgótarjánnál a csehekkel.

Fülek. A csehek az egész Ipolyvonalon beásták magukat. Számuk itt jelentékenyen kisebb, mint a velük szemben álló magyar csapatoké, de azt a jelentést kaptuk, hogy Rozsnyó felől nagyobb megerősítések vannak utban részükre. Tegnap egy nagyobb cseh járőr megtámadta ipolyi vonalunkat, de egy tábori őrségünk visszaverte őket, miközben a csehek 4 halottat és több sebesültet veszítettek.

Autonómiát és minisztériumot a magyarországi németeknek.

Budapest. Tegnap a minisztertanács foglalkozott a magyarországi németek autonómiájának kérdésével. Elhatározták, hogy a kormány a magyarországi németeknek önkormányzatot ad oly alapelvek szerint, mint amiket a Ruzska-Krajna autonómiájáról szóló magyar néptörvény tartalmaz. Ugyanezen törvénnyel a magyar kormány kebelében német minisztériumot is fel fognak állítani, mint ahogyan a ruzska-krajnai miniszterséget létesítették.

A békekonferencia.

A lengyel ügyek és a német gyarmatok sorsa.

Páris. (Hivatalos.) A békekonferencia bizottsága ma délelőtt 10-től 12-ig ülést tartott, amelyen Pichon francia külügyminiszter betértesztette az általa tervezett intézkedések terveit. Ezeket a lengyel ügyek bizottságának adták ki, ahol Franciaországot valószínűleg Noulens fogja képviselni. A bizottság délutáni ülésén a német gyarmatok és a Csendes óceán szigeteinek kérdésével fog foglalkozni. Erre az ülésre meghívják a kínai követet is.

Élelmiszereket Németországnak. Feloldják a blokádát is.

Berlin. A Temps jeienti: Hower, az amerikai béke delegáció tagja tervet dolgozott ki, mely szerint Németországot a szükséges élelmiszerekkel ellátják, azonkívül bizonyos időre Németország blokádját is megszüntetnék, amíg a németek a legszükségesebb nyersanyagot megkapják.

Konstantinápoly nemzetközi város.

A szultán Kisázsiba megy.

Newyork. Az Echo de Paris értesülése szerint a szultán nemsokára elhagyja Európát és Kisázsiba teszi át székhelyét és pedig vagy Konia, vagy Brinza városok egyikébe. Konstantinápoly a békekonferencia határozata értelmében nemzetközi város lesz.

A burgonyaközpont sikkasztól.

Budapest. A vizsgálóbíró ma határozott Marich Jenő és társai szabadonbocsátása ügyében. A vizsgálóbíró javasolja a szabadonbocsátást és pedig azzal az indokolással, hogy Windischgraetz herceg rendes kihallgatása nélkül pozitív gyanu ellenük nem emelhető. Az ügyész felfolyamodással élt a határozat ellen. A felfolyamodásról a vád tanács holnap dönt. Addig Marich és társai fogva maradnak.

Képviselőtestületek feloszlata.

Budapest. Nagy Vince belügyminisztert tegnap a minisztertanács felhatalmazta a városi törvényhatósági bizottságok és képviselőtestületek feloszlataáról szóló törvényjavaslat elkészítésére. Ugyanez alkalommal megszüntetik a közmunkák tanácsát is. A vidéki városokban néptanácsokat szerveznek, mely a volt tanácsagokból (a tisztviselőkből) és a kormánybiztosok által kinevezendő külső tanácsagokból fog állni. Ezzel egyidejűleg a Nemzeti Tanácsok is megszűnnek.

A Zala folyó áradásai.

A Zala szabályozását és a Balaton vizének leszállítását kéri a kormánnytól a zalamenti és balatonparti gazdak.

— Saját tudósítónktól. —

Egész Zalavármegye közgazdasági életére messze kiható fontosságú ügyben gyűléseztek vasárnap Keszthelyen. A Zala folyónak az utóbbi években minduntalan megisméltődő áradásai évről-évre 16,000 hold prima zalai földet tesznek tönkre, sok milliós károkat okozván ezek tulajdonosainak. A Zalavölgy érdekeltiségeinek keszthelyi gyűlésén Reichl Richárd balatonhidvégi bérlő élénk színekkel ecsetelte ezt a tarthatatlan helyzetet és kiejtette az okokat, amelyek ezt előidézték.

A Zala folyó állandó áradásának oka elsősorban a Balaton elégtelen vízlevezető képessége, továbbá a Zala folyó medrének és torkolatának eliszaposodása, valamint az, hogy bár a folyó szabályozására vonatkozó vízjogi törvény kimondja, hogy valamely folyam felső folyásán nem szabad szabályozási munkákat és átvágásokat készíteni a folyó alsó folyásának és a torkolatának kotrása, vagyis mélyítése és szélesítése nélkül, mégis a Zalasabályozási R. T. annak idején elkövette azt a végzetes hibát, hogy megengedte a meder felső folyásán a szabályozási munkák végzését, a meder alsó folyása és torkolatának kotrása és szabályozása nélkül. Ennek az lett a szomorú következménye, hogy most a felső szakaszon bármilyen kevés eső van is, azonnal oly erővel zudul alá a gyorsan rohanó víztömeg, hogy azt a nem szabályozott és nagy mértékben eliszaposodott meder képtelen levezetni, a víz felduzzad és medréből kilép a réteken a folyó sekély esése miatt hónapokig megáll, iszapjával ellepve rétet, legelőt egyaránt, úgy hogy a miatt a kaszálás és legeltetés teljesen lehetetlen, s a legelőre hajtott állat metyekört kap, a mely valósággal megtizedeli az állatállományt. A sekély esést bizonyítja az, hogy 64 kilométer hosszúságra csak másfélméteres esése van a Zalának. A Balatonnak annyiban van szerepe a Zala víz-áradásában, hogy azáltal, hogy a síófoki zsilip, mely hivatva van a Balaton vizmagasságát szabályozni, zárva van, úgy hogy a Balaton nem képes a Zalának beleömlő vizét magába fogadni, felduzzad, még pedig annyira, hogy a Zala vizét visszanyomja, mire ez a medréből kénytelen kilépni. 1915—1916-ban a Balaton vízszintje 135 centiméterrel volt magasabb, mint a normális vizmagasság, melyet a kormány a Balaton legmagasabb víz-vonalaként megállapított. Jelenleg a víz magassága csak 81 centiméterrel magasabb a normálisnál, de még ennél a vízállásnál is árvíz veszedelme fenyegeti a Zala mentén lakó gazdákat.

A Tisza kormány 1918. év végére ígérte a Siócsatorna kibővítésének befejezését oly módon, hogy ekkor a Siócsatorna másodpercenként 50 köbméter vizet lesz levezethető. De a munkával még most sem készültek el a múlt kormány

hibája miatt. A háboru alatt olcsón lehetett volna a hadifloglyok felhasználásával a dolgozó nyélbe ütni. Az élelmezés sem ütközött volna elvárhatóan nehézségekbe. Igaz, hogy 1915—1916-ban a túlságosan magas vízállás akadályozta a munkákat, mégis jóval előbbre kelene már lenni. A vízmennyiségnek csak a felét lehet mostanában leereszteni, tehát óránként 78000 köbméter. A Sió mentén Somogy- és Tolna megyében mintegy 4000 hold gazdaságilag művelhető terület van, mely éppen séggel semmi vagy csak elenyészően csekély kárt szenvedne azáltal, ha a Siócsatorna zsilipjét megnyitván, azon a Balaton feles vízmennyiségét leeresztenék a téli hónapokban, s esetleg ez ott áradást okozna.

A gyűlés deputáció által a kormányhoz terjesztendő memorandum szerkesztését határozta el. Ebben a következők fognak foglaltatni

1. A Zalavölgy gazdáinak siralmas helyzetét vázolván felhívják a kormány figyelmét arra, hogy ha gyors segítség nem jön, úgy ez az egész Zalavölgy vegpusztulását jelenti, amennyiben a gazdák kénytelenek lesznek a termeléssel felhagyni.

2. Kormánybiztos kiküldetését kérik, aki a baj okát tanulmányozza és a gyors segítség módjait megállapítja, illetve hogy a balatoni kormánybiztos hatáskörét a Zala szabályozási R. T. ügykörére is terjessze ki a kormány.

3. Kérik a Siócsatorna megnyitása által még a téli hónapokban a Balaton vízszintjének még 50 centiméterrel való leállítását.

A balatonparti kiscgazdák is bejelentették a fenti kérelmekhez való csatlakozásukat és a memorandumba még annak belefoglalását is kérték, hogy mintegy 800 kiscgazda van érdekelve a Balaton mellékén, akiknek egész jövője a szőlőművelés és az állattenyésztés virágzásától függ, s akiknek létérdekét is állandóan veszélyezteti a Balaton magas vízállása, amire példa a balatonmenti szőlők pusztulása 1915—16 ban.

HIREK

— **A nagykanizsai református egyház közgyűlése.** A nagykanizsai ref. missiói egyházköztség f. hó 26-án tartotta imaházában évi rendes közgyűlését az egyháztagok élénk érdeklődése mellett. — *Kádár Lajos* lelkész a gyülekezet múlt évi hitéletét vázolván jelentette, hogy 1918-ban — a nehéz közlekedési viszonyok ellenére is — megtartotta Keszthelyen az évi öt, Csáktornyan és Letenyén pedig a szokott két-két istentiszteletet, sőt a hívek nagy lelki öröme 300 éves hallgatás után (a Muraközben a 17. század elején 17 református gyülekezet volt) Péter-Pál napján Perlakon is megtartatott az első magyar istentisztelet. Ámde sajnos, itt a magyar igehirdetés biztató magvetésére nagy hirtelen talán örökös tél fagyja nehezedett: a november 1-ére jól előkészített második református istentiszteletet a horvát bandák támadása miatt már nem lehetett megtartani. A tél fagyára következik-e a Muraközben új, derűs kikelet? — Isten a megmondhatója. A hívek és a ref. katonák lelki gondozását úgy Nagykanizsán, mint a nagyki-terjedésű szórványokban a lelkész látta el, s a szórványbéli hitoktatást is — bár nagy akadályokkal küzdve — megfelelő segédek igénybe vételével sikerrel végezte. — Az egyház korábbi hadikölcsöneinek lombardirdzása utján hazafias lelkesedéssel jegyzett a VIII. hadikölcsönre „templomalap”-jából 230,000 K hadikölcsönt. A templomalap tiszta vagyona 87,000 korona. A szegénysorsu csnfirmandusok

segélyezésére szolgáló Karczag-alap vagyona 2075 62 korona. — Az egyház háztartása azonban a nyomasztó drágaság miatt nagy anyagi zavarokkal küzd. Az 1918. évi zárószámadás 5725.59 korona bevétellel szemben 7292.92 korona kiadással zárult. Az 1667.33 korona deficit pótlására a közgyűlés az egyháztagok törvényszerinti vagyoni és személyi adóján felül 50 százalékos pótladó kivételét határozta el a folyó évre. Az 1919. évi költségvetés 7960 20 K szükséglettel szemben mégis csak 6166 28 K fedezetet mutat, a hiány tehát 1792.92 K, amely egyelőre a templomalapból vett kölcsönrel fedeztetik. — Ugyancsak a templomalap ez évi jövedelmének terhére szavazott meg a közgyűlés a szerényen díjazott lelkésznek 1200 K drágasági pótlékot. Végül a kisorsolt három régi presbyter (Okos Gerzson, Ütő László és Vincze József) újra megválasztatván, a háboru alatt megüresedett három egyháztanácsosi tisztségre *Butor Ferenc* mozgóposta-főnök, *Kiss Lajos* rendőrkapitány és *Németh János* birtokos, pótlagul pedig *Kaszab Lajos* járásbírósi hivatalnok választatták meg. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— **Változások a kanizsai iparfejlesztésben.** Nagykanizsa város tanácsának legutóbb tartott tanácsüléséből az alábbi hatósági engedélyeket adták ki: Özv. *Lusztig* Viktorának szabóipar folytatására (Deutsch Adolfnak üzletvezetőként való alkalmazása mellett) *Krajcsics* Lászlónak vendéglői ipar, özv. *Torkos* Lajosnak rövidáru kereskedés, *Schmidt* Zsigmondnak kereskedelmi ügynökség, *Lichtfusz* Nándornak, *Babits* Lajosnak és a *Nagykanizsai általános fogyasztási szövetkezetnek* (Virág Ferenc alkalmazása mellett) hentes és mészárosipar gyakorlására. Azonkívül az alábbi iparendegélyeket adták ki: *Kovács* Józsefnek cipész *Szalai* Jánosnak kovács és *Lénárd* Lajosnak cipészipar gyakorlására. Végül tudomásul vette a városi tanács *Schlesinger* Mórnak fogadói, és marhaalkuszi iparigazolványairól való lemondását és öt mindkét minőségben törölte az iparfejlesztésből.

— **A csáktornyai adóhivatal átadása.** Kosztrabszky Ferenc p. ü. tanácsos a napokban Csáktornyan tartózkodott, hogy az ottani adóhivatalnak a jugoszláv megszállók részére való átadását előkészítse. Maga az átadás még nem történt meg, de a szerbek ellenőrzés végett addig is egy tisztet rendeltek a magyar tisztviselők mellé. Az átadás módjait nézve megállapodás jött létre. A szerbek korrekt udvariassággal viselkedtek és dr. Novák szerb kormánybiztos ígéretet tett arra nézve is, hogy amennyiben a magyar tisztviselők Csáktornyáról távozni akarnának, ebben kellő előzenyességgel fogja őket támogatni. Egyébként a szerbek az egész Muraközben beszüntették a magyar közigazgatási hatóságok és bíróságok működését.

— **Megindul a forgalom a megszállott területekkel?** A legutóbbi időben tudvalevőleg teljesen megszakadt az érintkezés a megszállott területekkel. Nem csak magánlevelek, de semmiféle hivatalos levél sem mehetett át a demarkációs vonalon, s onnan sem érkezett ide, de megszakadt a demarkációs vonalon keresztül a táviró- s telefonösszeköttetés is. Mint az előjelek mutatják, a szerb parancsnokságnak ez az intézkedése nem végleges. Hír szerint a magyar bankjegyek lebélyegzése után ismét megindul a szerbek által megszállt területekkel a rendes összeköttetés.

— **Ujabb száz százalékos tarifaemelés a vasutakon.** Illetékes forrásból értesülünk, hogy a kereskedelmi miniszter a Máv. rendkívüli szükségletei miatt rövidesen újból emelni

fogja a vasúti tarifát és pedig úgy a teherárak, mint a személyforgalom díjtételeit. Az újabb tarifaemelés a személytarifákat, noha az összes érdeképviseletek erősen ellenezték, 100 százalékkal fogja megdrágítani. Hír szerint a tárgyalások lebonyolítása után a kereskedelmi miniszter a waggonyárakkal kezd megbeszéléseket a waggonpark rekonstruálása ügyében. — Kétségtelen, hogy a Máv. példáját, a tarifaemelés terén, — mint eddig is mint minden egyes esetben történt, — a Déli vasut is csakhamar követni fogja. Mert hiszen ugyanazok az indokok, melyek a Mávot erre kényszerítik, a Déli vasutnál is, sőt talán fokozott mértékben megvannak.

— **Koszorúpótló adományok** F. hó 17-én elhunyt *Berény József* iránti kegyelemből koszorúpótló címen adakoztak: Gyászoló család 250 K, Millhofer Ödön és neje 40 K, Dr. Könyig József és neje 40 K, Kirschner Mór és neje 30 K, Freund Imre Siófok 20 K, Bogenrieder József és neje 20 K, Bettlheim Győző 20 K, Büchler Mór 20 K, Dr. Reményi Zoltán 20 K, Dr. Rothschild Béla és neje 20 K, Dr. Rothschild Jakab és neje 20 K, Berger Pál 10 K, Klein József és neje 10 K, Halphen Mór és neje 10 K, Pollák Ernő és neje 10 K, Pollák Ede és neje, Zapletál Simon és neje 10 K. Összesen 560 Korona. *Izr. Szentegylet.*

— **Közélelmezési közlemények.** Hatósági ellátásban részesülők folyó hó 28-án kedden élesztőt kaphatnak az igazolványukon feltüntetett elárúsító helyeken. A kiszolgálás a jegyfüzet utolsó lapján levő „Vegyés-árak”-nak 1 sz. szelvényére történik. 1—4 tagu család 2 deka, 4—8 tagu család 4 deka, 8-nál több tagu család 6 deka élesztőt igényelhet. Az élesztő eladási ára dekánként 12 fillér.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január hó 29. és 30-án.

A barbárok

epicod dráma az orosz társadalmi életből négy nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Első minőségű petróleumpótló kapható kicsinyben és nagyban **Pfeiffer Ignác** fűszerkereskedőnél, Király - utca 34.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 Január hó 28. és 29-én.

Cak két napig! Astra film! 14-ik magyar Arany-sorozat filmje

Császár katonái

Földes Imre forradalmi drámája öt felvonásban. — Filmre írta: Falk Richard. — Rendezte: Balogh Béla.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 3 kor.,
vidékre postán 3.50 kor. Egyes szám 12 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjazás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kladóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. január 31. péntek

25 szám.

Olasz kormánykiküldöttek jönnek Magyarországra.

Róma Az Est római tudósítója jelenti lapjának: Az a kívánságunk, hogy a magyar ügyek tanulmányozása végett az olasz kormány megbízottakat küldjön, teljesedni fog. Holnap olasz katonai bizottság utazik Budapestre, melynek az a feladata, hogy a helyszínen tájékozódjék. A bizottságban igen kiváló személyiségek foglalnak helyet.

Cseh rémuralom

Északmagyarországon.

Budapest. A felvidéken, míg ott magyar uralom volt, mindenki még a hivatalokban is szabadon beszélhetett anyanyelvén. A cseh-szlovák uralom azonban nem így előzékeny. Északmagyarország egyes vasuti vonalain a cseh katonák inzultálják, sőt le is tartóztatják a magyarul beszélőket. A sárosi tót tanfelügyelő magához rendelte a vármegye összes tanítóit, akiktől azt követelte, hogy tegyék le a cseh-szláv államra az esküt. A hazafias tanítók erre a Hymnus éneklésével válaszoltak. A tanfelügyelő erre 12 tanítót letartóztatott, néhány óra múlva pedig még 29-et. Tegnap a sárosi kath. főgimnázium került sorra, ahol az egybegyűlt tanárokkal a kiküldött cseh tiszt azt közölte, hogy parancsa van fegyveres elővezetésüket foganatosítani. A sárosi tanárokat azzal vádolják, hogy nemzeti-ségi izgatást üznek az iskolában s az előadások előtt a magyar Hymnuszt, az előadások végén pedig a Szózatot énekeltek a tanulókkal és oly kijelentéseket tesznek, — melyek megbotránkoztatják a jó szláv érzésű diákokat. Mindezek alapján a csehek az intézet összes tanárait elmozdították és csehekkel váltják fel őket. Addig pedig, míg ez megtörténik, az iskolát bezárják. Az elcsapott tanárokat a csehek le akarták tartóztatni, de az igazgató kérésére ettől a szándéktól elálltak.

Eperjes. Az itteni polgármestert, főkapitányt, számos papot és ügyvédeket letartóztattak és Kassára szállítottak.

Szarajevóban is.

Chiasso. Az olasz lapok jelentik: Szarajevóban 46 horvát és mohamedán előkelő polgárt letartóztattak. Az a gyanu ellenük, hogy Sándor szerb régens herceg ellen összeesküvést szítottak.

Fiume sorsa.

Zágráb. Most már egészen kétségtelen, hogy az olaszok csak két zászlóaljnyi katonaságot tarthatnak Fiumében, mert Fiumét a szerbek szállják meg és a városi bizottságokba is szerb tisztek kerül-

nek. A fiumei olasz nemzeti tanács tegnap elbocsátott 84 postatisztet és allisztet, kik közül a legtöbb magyar és délszláv.

Éles ellentétek Amerika és az antant között.

Bern. Tudvalevőleg a gyarmatok kérdése körül ismét kiújult nagy ellentétek Amerika és a szövetségesek között odáig fejlődtek, hogy Wilson még annak lehetőségéről is beszélt, hogy kénytelen a konferenciát elhagyni. Az amerikai sajtó is mindinkább alábbhagy eddigi optimizmusával és már nem bizik teljesen a konferencia eredményességében. Az Egyesült Államok szenátusa azt követeli, hogy Amerika a békekonferencián erőteljesebben érvényesítse elvét. A tárgyalások mind-egyre lassubbodó mederben folynak, mit a franciák idéztek elő s amivel az előzetes béke megkötését szeretnék kitalálni, hogy így szükségessé tegyék a fegyverszüneti szerződésnek meg-egyszer való meghosszabbítását, hogy ezzel újabb pressziót gyakorolhassanak az ellenségre.

45 milliárd kárpótlást követel Belgium.

Rotterdam. Belgium a háborus kártérítések fejében 15 milliárdra tart igényt Németországgal szemben, a belga lakosság személyes veszteségét pedig 30 milliárdra állapították meg. Azt azonban kívánja Belgium, hogy Németországot még büntetés fizetésére is kötelezzék.

Általános kavargás a népek és nemzetek között.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda szikratáviró utján jelenti Newyorkból:

Az United Press párisi tudósítója jelenti: A nehézségek ugyanolyan arányban tornyosulnak, amint a konferencia tárgyalásai előrehaladnak. Szerbia és Olaszország elkeseredetten hadakoznak az Adria-kikötők hovatartozandósága ügyében. Montenegró hevesen tiltakozik, hogy akaratuk ellenére Jugoszláviába kebelezzék be őket, a csehek és lengyelek Szilázia miatt állnak harcban egymással, a magyarok és románok között éles ellentétek vannak az erdélyi kérdések miatt, Németország és Lengyelország mozgósítanak egymás ellen, az orosz bolsevikiek harcban állanak Oroszország többi részével. Ezalatt a titkos szerződések még jobban komplikálják a béke ügyét. Súlyos ellentétek Franciaország, Anglia és Olaszország között az Adria keleti partvidékének odaítélése körül támadtak. Ez a kérdés a legnagyobb mértékben érdekli a jugoszlávokat. Mindazonáltal a harcias hangulat ellenére sem szabad túlzott pesszimizmussal nézni e dolgokat.

Sneff József kormánybiztos fogadtatása és ünneplése.

— Saját tudósítónktól. —

Ha egyáltalán hinni lehet még Nagykanizsa jövőjében, úgy a tegnapi nap ezt a hitet meggyőződéssé érlelte mindnyájunk lelkében. Az Új Magyarország megváltó szelleme, a demokrácia eszméje tulajdonképpen csak tegnap aratta igazi diadalát Nagykanizsán, ahol a város lakosságának két uralkodó osztálya, a munkásság és az ugynevezett polgárság között voltaképpen csak tegnap omlottak le az elválasztó falak és a kölcsönös egymásmegértésnek olyan őszinte megnyilatkozásai között olvadt egymásba minden eddigi rang és mód a rangtalansággal és igénytelenséggel, hogy ebből a gyönyörű harmóniából csak egy cél felé irányuló, vallvetett munka sarjadhat, melynek perspektívájában mint a felkelő nap mosolyog felénk Nagykanizsa város boldogabb jövője. Ezt a harmóniát, az igazi demokráciának Nagykanizsára való diadalmas bevonulását Sneff Józsefnek, a nagykanizsai szociáldemokratapárt titkárának Nagykanizsa város kormánybiztosává való kinevezése eredményezte. S még ha semmi más eredménye nem lenne is ennek a kinevezésnek — aminek azonban az ellenkezőjét hisszük és reméljük, — mint ennek az egymásmegértő harmóniának megszületése Nagykanizsa városában, még akkor is őszinte örömmel üdvözljük a magyar kormányt ezt a ténykedését. Ha a tegnap inaugurált uton halad együtt Nagykanizsa város egész dolgozó társadalma, úgy tényleg valóra válhat Sneff József kormánybiztosi programja, melynek egyik legfőbb pontja Nagykanizsa városának az önálló törvényhatósági joggal felruházott városok közé való emelkedése (tehát a megyei gyámkodás alól való szabadulásunk) valamint az is, hogy Nagykanizsából lesz Zalavármegye székhelye.

Impozáns módon fogadta Nagykanizsa lakossága a Budapestről érkező kormánybiztost. A vasuti állomáson megjelent fogadtatására a városi tanács, a többi közhivatalok képviselői, a szociáldemokrata párt, egy század katona, s hatalmas tömegű közönség. A vonatról leszálló kormánybiztost Wugrinecz Károly párttitkár köszöntötte a szociáldemokrata párt, majd dr. Sabján Gyula polgármester a városi tanács nevében, azután a diszszázad parancsnokai, végül Marvalics József a nagykanizsai Munkás Tanács elnöke üdvözltek. A kormánybiztos rövid válasza után a fellobogózott Kazinczy-utcán keresztül a városházára hajlatlak, melynek nemzetiszínű és vörös zászlókkal diszitett erkélyéről Sneff József elmondotta a Főtéren álló, mintegy máslelezer főnyi tömegnek kormánybiztosi programját. Legfőbb programpontjaként a munkátlanság megszüntetését fejtegette, majd Nagykanizsa jövő fejlődése érdekében vállalt feladatait vázolta: Nagykanizsának legsürgősebben önálló törvényhatósággá való emelését és a megyeszékhelynek Nagykanizsára való áthelyezését. Egyébként pedig azt az ünnepléses kijelentést tette, hogy kormánybiztosi működésében fölül áll a pártszempontoknak, s egyformán képviseli a város egész dolgozó lakosságának érdekeit. — Nagy ovációval fogadták a beszédet, mely után Beck Soma felhívására a tömeg elszéledt.

A város társadalmi és politikai életében határállomást jelentő napot 280 terítékű ban-

ket zárta, melyet a Korona éttermében tartottak. A szüntiszta demokrácia jegyében zajlott le a társasvacsora, amelyen Snell József elvtársain kívül Nagykanizsa város polgári társadalmának minden rétege, az összes közhivatalok vezetői, tisztviselői és egyéb alkalmazottai, a katonaság, ezredesőtől a közkatonáig, orvosok, ügyvédek, tanárok, kereskedők, iparosok stb. stb., lelket fűtő egyetértésben képviselve voltak. Egyedül csak Kiskanizsa népe tüntetett úgy a fogadtatásról, mint a bankettől való teljes távolmaradásával. Dr. *Sabján Gyula* polgármester indította meg a tisztelet végtelen áradatát, melyek mindegyike a kölcsönös egymásmegértésnek, s a munka megbecsülésének szebbnél szebb nyilatkozatait tartalmazta és az új korszak ünneplését, mely az igazi tehetségeknek utat nyitott az érvényesülésre, *Bócza József* a Katonatanács tömegbizottja. *Brónyai Lajos*, *Polai János*, *Thury Ernő* postafőtiszt, *Darvas Lajos* őrnagy katonai állomásparancsnok, dr. *Lukács József* főgimnáziumi tanár, dr. *Krátky István* főjegyző, *Halvax Frigyes* ipartestületi elnök, *Krámer Lajos* tanár, *Tóth Béla* postafőtiszt, *Bazsó József* ipartestületi elnök, *Révész Lajos* munkásbiztosító igazgató, *Kiss Lajos* rendőrkapitány, dr. *Hajdu Gyula* ügyvéd, *Liditt Miksa* szabó, *Pálffy Zsigmond* postafelügyelő, *Pintér* főhadnagy, *Székely Nándor* városi mérnök, *Balázs Ernő* vasuti tiszt, *Beck Soma* vasutas, *Marvalics József* a Munkástanács elnöke, *Fabick Károly* tengerész és még többen mondtak az igazi demokrácia zálogát képező pompás beszédeket. A bankett, mely *Kiss Ernő* szállótulajdonos konyhájának nagy elismerést szerzett, *Sárközy Dezső* cigánybandájának hangjai mellett a legnagyobb hangulatban hajnali 3 óráig tartott.

A kormánybiztos holnap szombaton és vasárnap délelőtt 10—1 óráig fogadja a város kistanácsstéremben a küldötteket.

HIREK.

— **Dr. Kaufmann Lajos** — kormánybiztos titkár. Snell kormánybiztos titkárává értesülésünk szerint, dr. *Kaufmann Lajos* városi aljegyzőt nevezik ki, aki már holnap új ügykörébe lép. Dr. Kaufmann továbbra is megmarad a városi tisztviselői státuszban és kormánybiztos titkári működéséért a belügyi kormány részéről külön tiszteletdíjban részesül.

— **A Munkástanács ülése.** A nagykanizsai Munkástanács ma este 8 órakor a Munkásokotthonban, fontos ügyben ülést tart, amelyen a Katonatanács képviselői is okvetlen jelenjenek meg.

— **Jég.** Nagykanizsa összes vendéglősei, kávézói, szódavizgyárosai és a kórház vezetősége úgy várják hónapok óta a jéget termelő lagyot, mint ahogyan Kolombus Kristóf bátor hajósai a végtelen tengeren a megváltó föld után vágyakoztak. S mint ahogy Kolombus Kristóf matróza kiáltotta Amerika földjének meglátára, hogy „föld, föld”, úgy kiálthattuk volna ma reggel, amint kinézlünk az ablakon, hogy „jég, jég.” A hőmérő ma végre a zérus alá szállt és pedig három egész fokkal, minek következtében a vizeken máris egész szép jég-reteg keletkezett. Ha még néhány napig tartja magát a végre tényleg télire fordult időjárás és megindulhat a jégfordás. De ezzel még nincs ellentét az ügy. Nagykanizsa város közhatalóságának is vannak kötelességei e részből. A nyári járványok elhárítása szempontjából nélkülözhetetlen a jég, amelyet a rettentő szén-

hiány miatt a kanizsai jéggyárak nem fognak pótolhatni. *A város tehát most, a legsürgősebben intézkedjék, hogy kellő számú fuvar és ami a fő, tisztességes díjjal mellett álljon a jégverem-tulajdonosok rendelkezésére.* Ez nem és nem bizottságosdi, de azért az új idők szelleme szerint talán ezt is el lehet intézni.

— **A földet igénylők összeírása.** A földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy a földösszeírás alkalmával pótlólag a következő irányelvek vétendők figyelembe: azok, akik 1896—1900 évfolyambeli tényleg szolgálatot teljesítenek és a katonai szolgálat alól fölmentett cselédek a kimutatásba felveendők; betegség és alkalmatlanság miatt elbocsájtottak nem veendők fel, ha csak nem rokkantak; ha az apa vagy két vagy több fia volt hadba-vonulva, külön külön felveendők a kimutatásba; azok az iparosok, akik télen iparukat folytatták és nyáron elszegődnek mezőgazdasági munkásnak, nem veendők fel a kimutatásba.

— **A tegnapi bankettől eltűnt** egy rendőrtiszti sapka és egy barna plüss kalap. Mint-hogy ilyen időben kellemetlen földellen fölvel járni, sziveskedjenek az illetők, akik a sapkát és a kalapot „tévedésből” elvitték, azok a Korona éttermébe, vagy a rendőrkapitányságra juttatni.

— **Dohányelárusításhoz** egy hadirokkant és egy hadiözvegy vagy hadiárva felvétetik. Jelentkezni lehet Szerb Ernő rokkantszövetségi pénztárosnál Fő-ut 8. szám.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség** II. csoportja tart ma szolgálatot.

— **Helyrelgazítás.** Az összmunkásságnak január hó 19-én tartott színelőadáson felülizettek között *Filos Gyula* ur nem 10 Kt., hanem 20 Kt. volt szíves felülizetni. *A rendezőség.*

— **A nyugdíjasok háborús segélye.** Zalaegerszegről jelentik: A belügyminiszter értesítette az állspánt, hogy a nyugalomba helyezett községi közigazgatási alkalmazottak, ugyszintén ezek özvegyei és árvái az 1919. évre is fognak háborús segélyben részesülni.

Nyilt-tér.*)

Ezennel sajnálatomat fejezem ki Mandlbaum Zsigmond kereskedő úrral szemben elkövetett meggondolatlan kifejezésemért, annál is inkább, mert vádjaim tévedésen alapultak.

Leitner Ignác.

*) E rovat alatt közölteként nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

**Első minőségű
petróleumpótló**
kapható kicsinyben és nagyban
Pfeiffer Ignác
fűszerkereskedőnél, Király - utca 34.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 Január hó 30. és 31-én.

15-ik magyar Arany - sorozat filmje

Judás

kitűnő színmű 6 nagy felvonásban
Remek Phönix-film!

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Ajánlok viszont elárusítóknak
esetleg vendéglősöknek
elsőrendű petrezselymet
:-: és sárgarépat. :-:

Felvilágosítást ad **Pollák M. Emil**
Telefon 195. — Ugyanott mintá megtekinthető.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1919 január 31., február 1. és 2-án.

Az olasz kinematográfia remeke!

Az utolsó percben

szenzációs kalandor dráma 5 felv.
Főszereplő a csodaszépségű **Heinrette**
Bonard olasz művész.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és
ünnepnap 3, 4¹/₂, 6 és 7¹/₂ órakor.

Hirdetmény.

Alulírott pénztézetek közhirre teszik, hogy a náluk elhelyezett takarékpénztári és folyószámlai betétek kamatlábát

1919. február hó 1-től kezdődőleg

2 és fél %-ra szállítják le.

A betéti kamatadót az intézetek sajátjukból fizetik.

Nagykanizsa, 1919. január hó 29-én.

Dél-Zalai Takarékpénztár Részvénytársaság
Nagykanizsán

Nagykanizsai Banknyesület Részv.-Társaság

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
nagykanizsai fiók

Nagykanizsai Takarékpénztár Részv.-Társ.

Néptakarékpénztár Részvénytársaság
Nagykanizsán

Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár
Részv.-Társ. Nagykanizsán